

Sorg uten blomster

En undersøkelse om omfanget av sykefravær og annet fravær ved samlivsbrudd

Rapport fra Synovate MMI
oktober 2006

Formål med prosjektet

Hovedmålet med prosjektet har vært å få reelle tall på hvor stort omfanget av sykefravær og annen type fravær knyttet til samlivsbrudd er (målt i gjennomsnittlig antall dager pr person pr samlivsbrudd).

Delmålene har vært følgende:

- å avdekke hvilke forhold som påvirker omfanget av fraværet i positiv eller negativ retning
- å avdekke om det er enkelte grupperinger som er mer utsatte enn andre for å få et stort sykefravær ved samlivsbrudd

Arbeidsgruppe

- Foreldre 2 Foreningen
- NAV
- Forskere
- Hjelp 24 (bedriftshelsetjeneste)
- Fylkestrygdekontoret i Oslo
- Synovate MMI

Hele arbeidsgruppen har deltatt aktivt i utarbeidelsen av spørreskjemaet for å sikre høyest mulig kvalitet.

Arbeidsgruppen har gitt sine innspill både gjennom mail og telefon, men også ved å delta på et arbeidsmøte hvor innholdet i spørreskjemaet ble diskutert.

Opprinnelig prosjektbeskrivelse:

Målgruppen for undersøkelsen

Personer som tilfredsstillende følgende kriterier:

- Opplevd samlivsbrudd for maksimum 5 år siden
- Hadde fellesbarn under 18 år på bruddtidspunktet
- Var i arbeid eller lønnet/ ulønnet permisjon på bruddtidspunktet

Datainnsamlingsmetode

- Telefonisk verving av 700 respondenter
- Utvalg: Landsrepresentativt utvalg av befolkningen over 15 år.
 - Dette for å kartlegge målgruppens hyppighet i befolkningen
 - Anslagsvis skulle man ta rundt 21.000 intervju for å få tak i nok respondenter
- Postal selvutfylling

Utfordringer ved gjennomføring (1 av 3)

Utfordring 1:

- Ordet "samlivsbrudd" ble oppfattet som negativt og direkte.
- Samlivsbrudd oppleves som et svært sensitivt tema, til og med blant personer som har opplevd det for 10 år siden. Blant personer som har opplevd et brudd relativt nylig ble temaet ofte for tungt til å diskutere. I noen tilfeller har våre intervjuere opplevd både irritasjon, sinne og frustrasjon.

Gjennomførte tiltak:

- Verveskjemaet ble endret og "ufarliggjort" flere ganger i forhold til intervjuernes tilbakemeldinger
 - En mykere begynnelse på skjemaet ble innført, hvor vi kartlegger om man er i den riktige aldersgruppen (17-67 år) og om man har barn, for deretter å spørre om mer presise kriterier.
 - Ordet samlivsbrudd ble erstattet med uttrykket "skilt lag"
 - Det ble innført incentiver på prosjektet
- Målgruppen for undersøkelsen ble utvidet til å omfatte personer som har opplevd samlivsbrudd for opp til 10 år siden
 - Først har vi gått opp til 8 år, deretter har vi gått opp til 10 år

Resultat:

- Mye bedre mottagelse av våre telefoner blant befolkningen
- Fortsatt vanskeligheter med å få tak i nok respondenter

Utfordringer ved gjennomføring (2 av 3)

Utfordring 2:

- Målgruppen er generelt vanskelig å få tak i.
 - Mange gamle og unge falt utenfor målgruppen ved oppringingen
 - Flere har opplevd et samlivsbrudd, men det var over 10 år siden

Tiltak:

- Bruke landsrepresentativt snøballmetode, det vil si ringe på befolkningslistene og spørre respondentene om de kjenner noen som er i den riktige målgruppen og ringe til dem etterpå
 - Redusere antall vervede fra 700 til 400-500 personer
- Det ble foretatt ca 34.000 oppringninger for å få tak i ca 330 respondenter til tross for bruk av snøballmetoden på slutten av perioden.

Endelig tiltak:

- Undersøkelsen ble gjort om til en multikanalundersøkelse, hvor deler av vervingen ble foretatt på telefon (330 stk vervede) og deler blir gjennomført via Internett (ca 200 stk).
- Synovate MMI besitter en stor landsrepresentativt database med e-mail adresser til personer som har sagt seg villig til å delta i undersøkelser gjennomført av Synovate MMI. Denne basen ble brukt for å få tak i respondenter.

Utfordringer ved gjennomføring (3 av 3):

○ Resultat:

- Internett-delen av undersøkelsen er mer kostnadseffektiv enn den telefoniske undersøkelsen.
- Resultatene fra Internett-undersøkelsen vil bli sammenlignet med resultatene fra den telefoniske undersøkelsen, slik at man sjekker for eventuelle forskjeller mellom Internett-befolkningen og resten av befolkningen. Mulige forskjeller blir analysert og tatt hensyn til i rapporten.

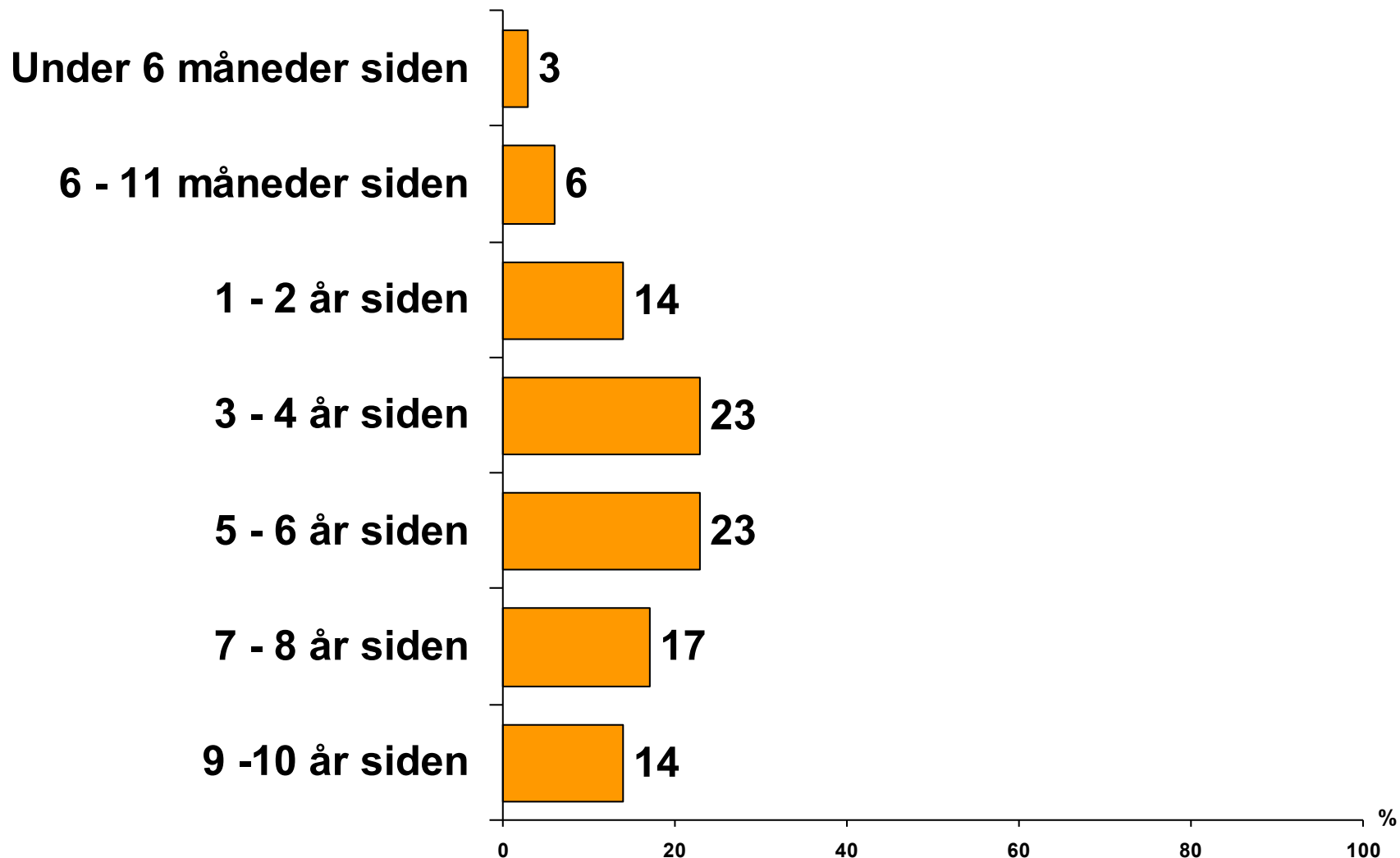
○ Konklusjon:

- Bruk av flere datainnsamlingsmetoder gir undersøkelsen tilstrekkelig stor datagrunnlag.
- Bruk av flere datainnsamlingsmetoder gir undersøkelsen større validitet/pålitelighet.

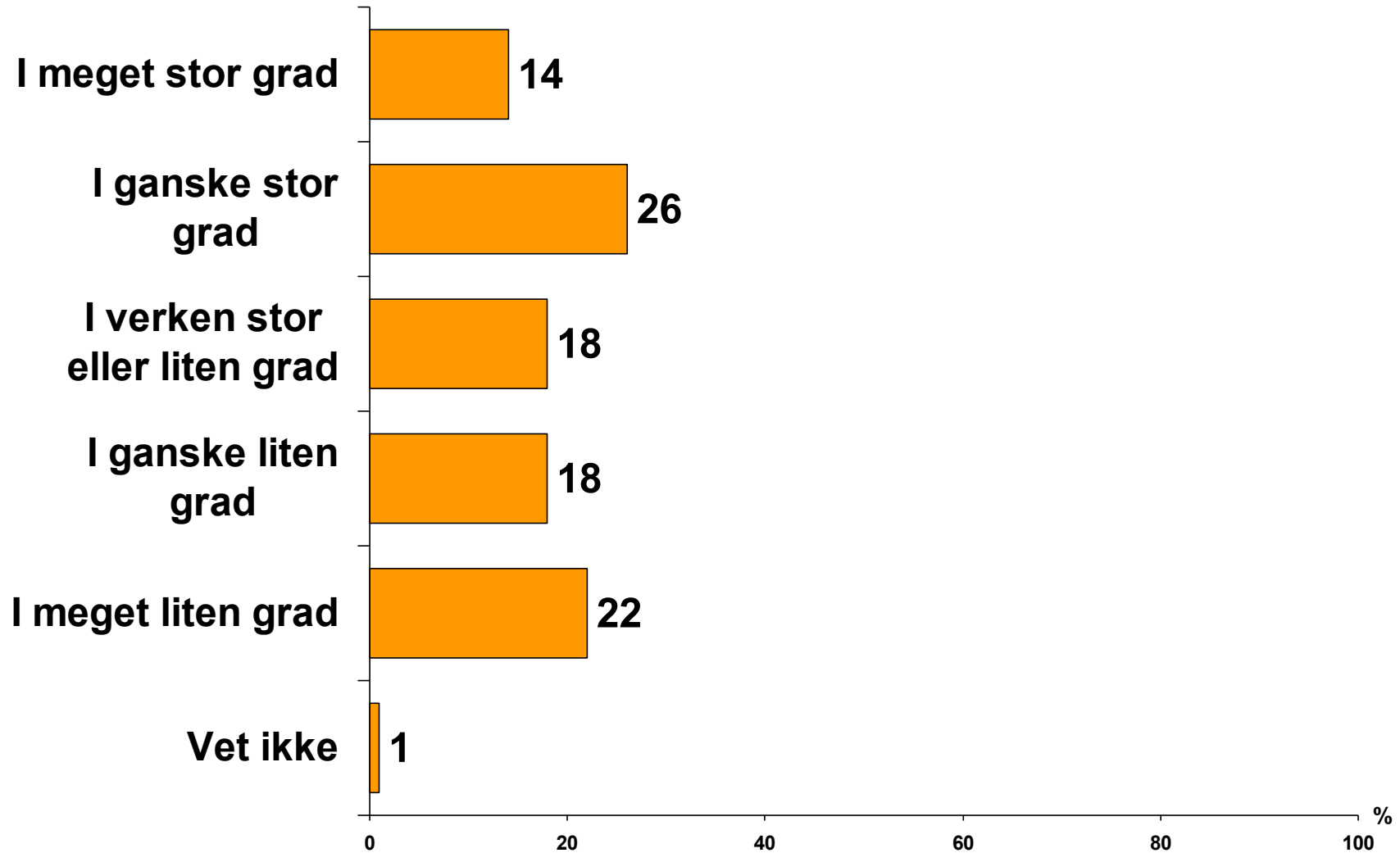
Generelle tilbakemeldinger fra respondentene etter at de har mottatt det postale skjema

- Synovate MMI har ringt opp alle respondentene som har mottatt skjemaet for å forsikre oss om at flest mulig sender inn skjemaet i retur.
- Respondentene som lot seg verve er stort sett veldig positive til undersøkelsen og følte at de gjorde en nyttig jobb ved å være med.
- Flere respondenter har ytret ønske om at flere områder enn det som spørreskjemaet omhandler burde bli undersøkt, for eksempel en undersøkelse blant barna i en slik situasjon.

69% av respondentene i utvalget har opplevd samlivsbruddet for 6 år eller kortere tid siden.

**40% av parene var enige om samlivsbruddet.
40% var ikke enige om det.**

Det er forskjeller mellom undergruppene når det gjelder grad av enighet om samlivsbruddet

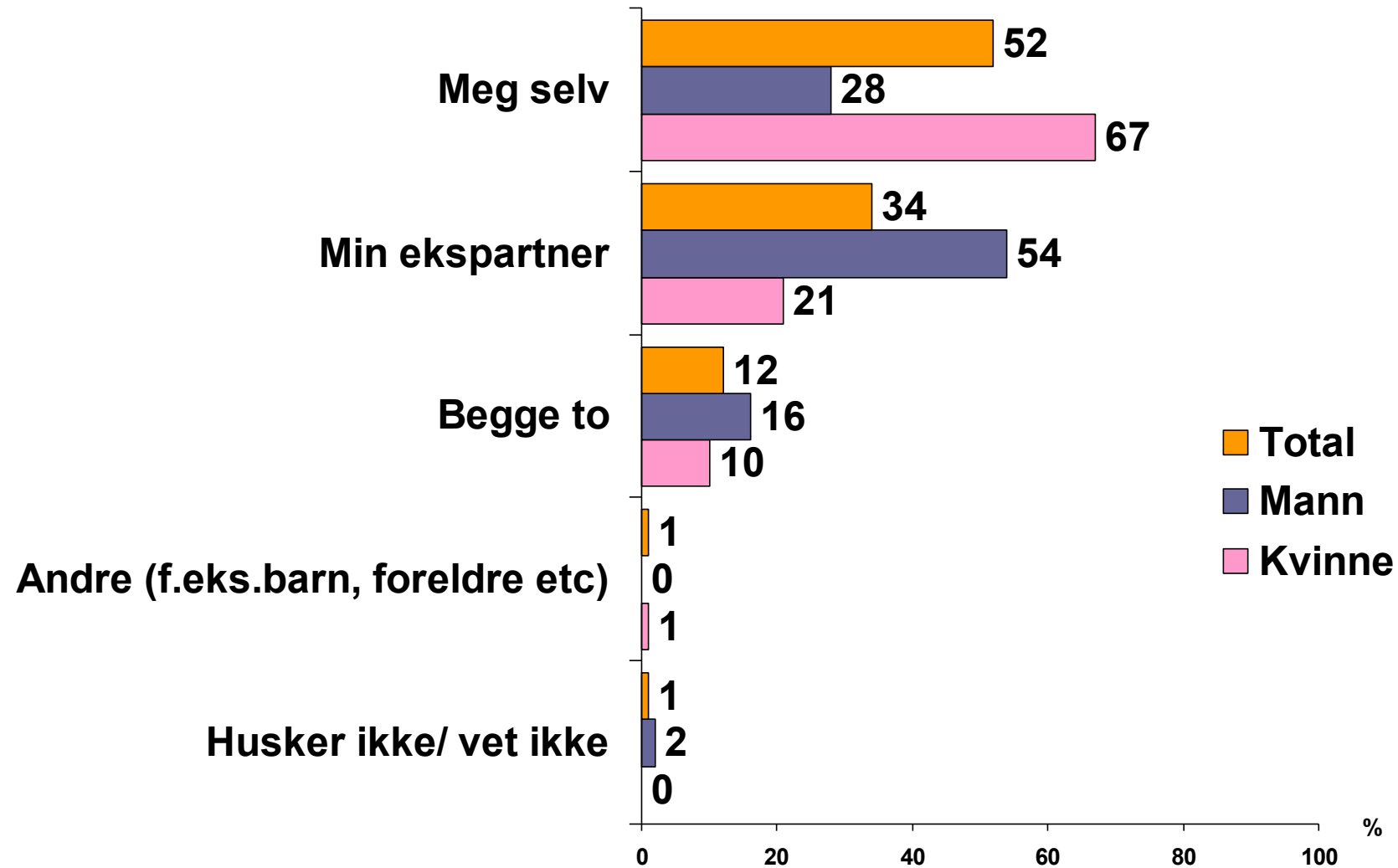
- 46% menn oppgir at de var **enige** om samlivsbruddet
- 46% kvinner oppgir at de var **lite enige** om samlivsbruddet

- 48% av de som oppgir at fraflyttingen var en stor eller ganske stor psykisk påkjenning for dem var lite enige om bruddet
- 64% av de som mener at fraflyttingen **ikke** var en lettelse for dem oppgir at de var uenige om bruddet

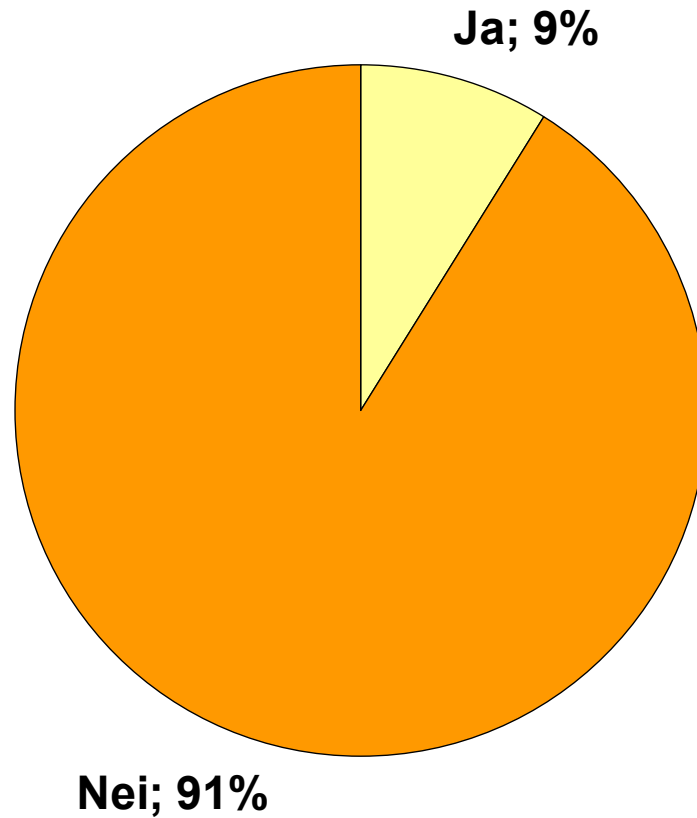
- I tilfeller hvor begge partnere foreslo fraflyttingen oppgir 85% at de var enige om det
- 58% av de som foreslo bruddet selv oppgir at de var uenige om bruddet med partneren

Spm.3 Hvem tok initiativet til samlivsbruddet, det vil si hvem foreslo at dere fysisk skulle flytte fra hverandre?

**Kvinner foreslår den fysiske fraflyttingen oftere enn menn.
67% av de som mener at fraflyttingen var en lettelse,
foreslo den selv.**

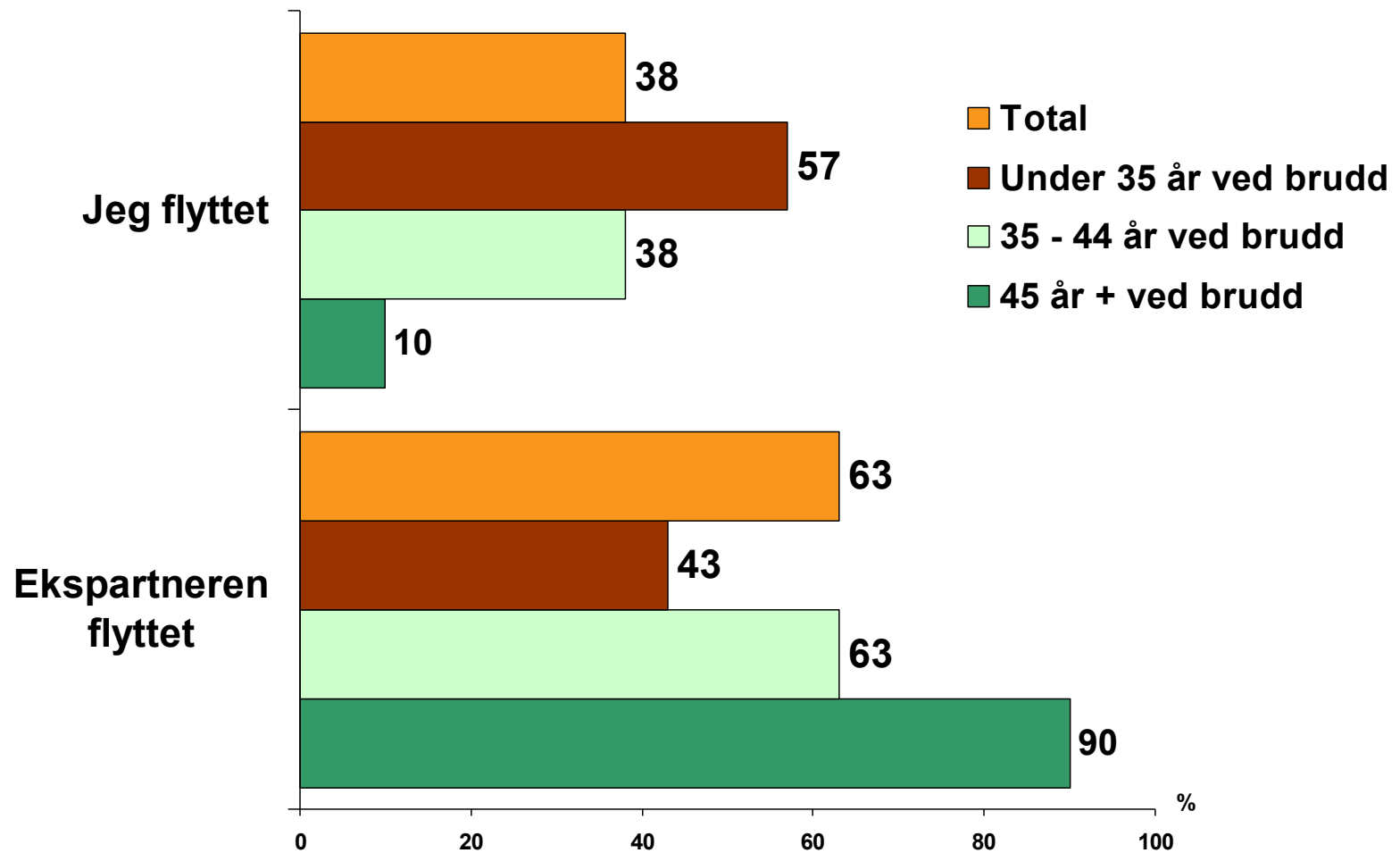
**9% opplever at partneren flytter ut uten å si fra på forhånd.
22% av de som var sykemeldt i over en måned etter bruddet
opplevde dette.**

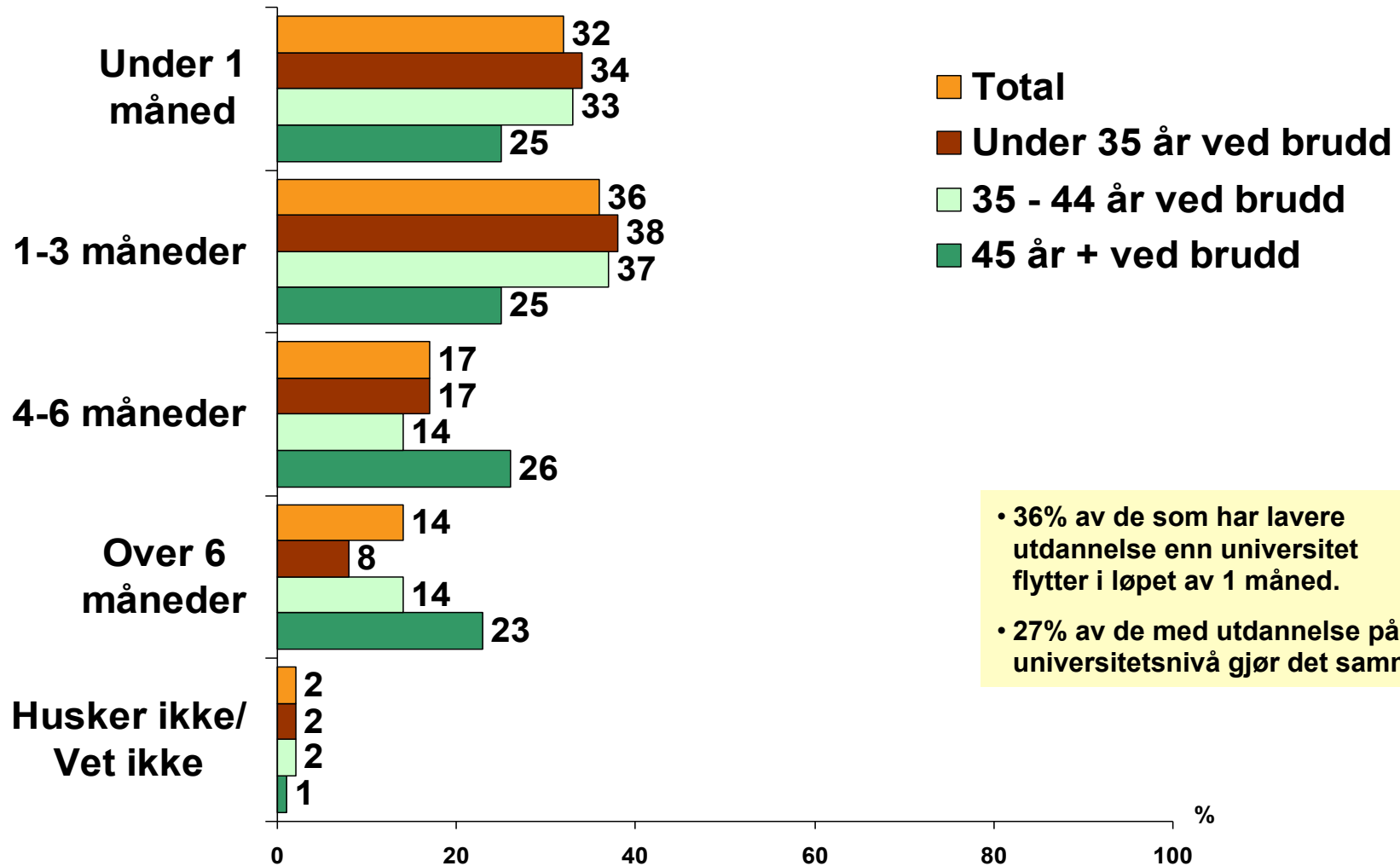
Spm.5 Hvem har flyttet ut?

Filter: Den ene har flyttet ut uten at den andre var klar over det på forhånd (9%)

Yngre personer oppgir at de flyttet selv oftere enn personer som er litt eldre på bruddtidspunktet. 40% av kvinnene oppgir at de selv flyttet. 33% av menn oppgir det samme.

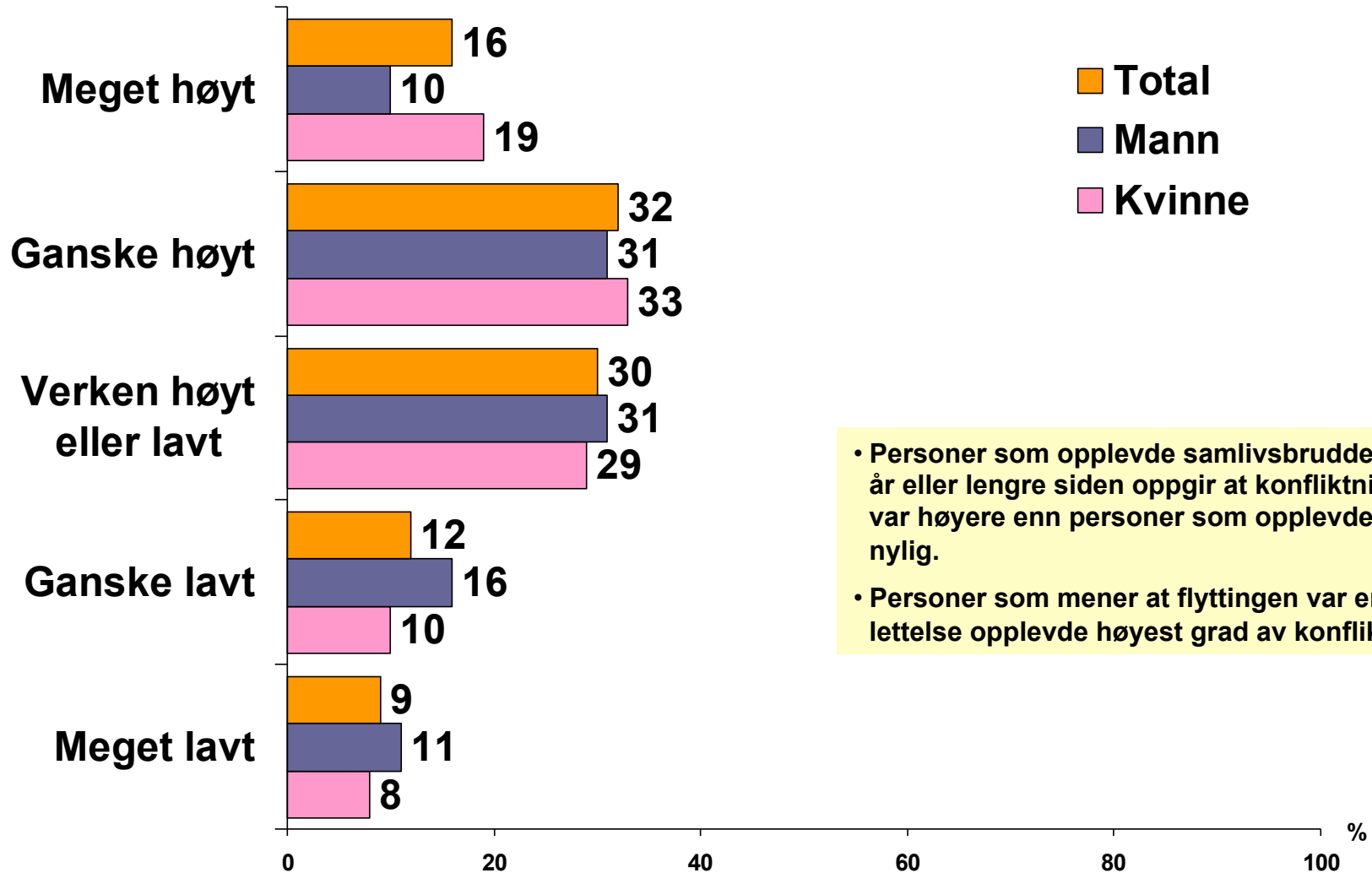

68% flytter fra hverandre i løpet av 3 måneder. Personer over 35 år bruker lengre tid på flyttingen enn personer under 35 år.

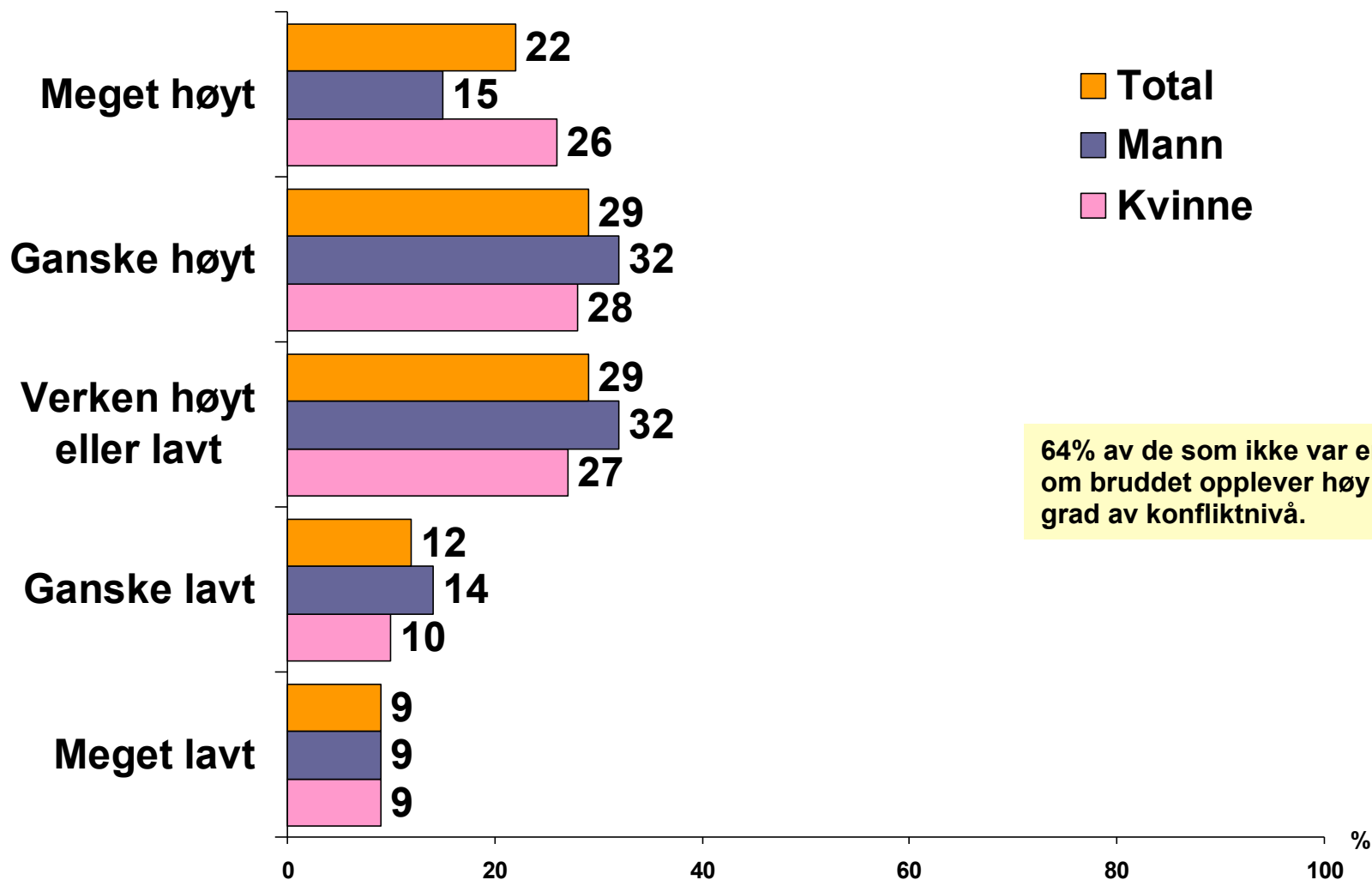

Spm.7 Alt i alt, hvor høyt var konfliktnivået mellom deg og din ekspartner FØR samlivsbruddet?

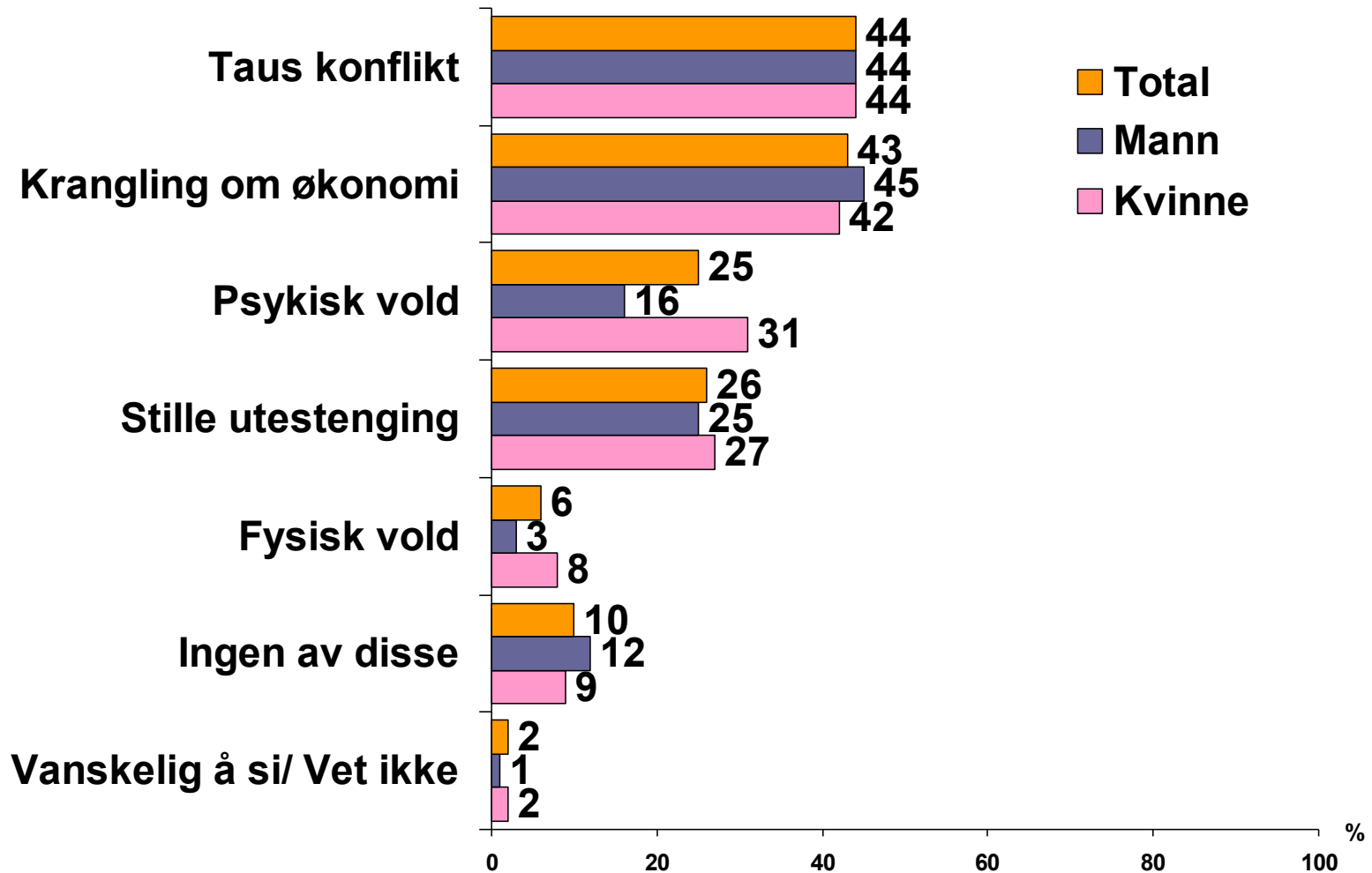
48% opplever at konfliktnivået er høyt FØR samlivsbruddet.
Kvinner opplever i større grad enn menn at konfliktnivået var høyt før samlivsbruddet.

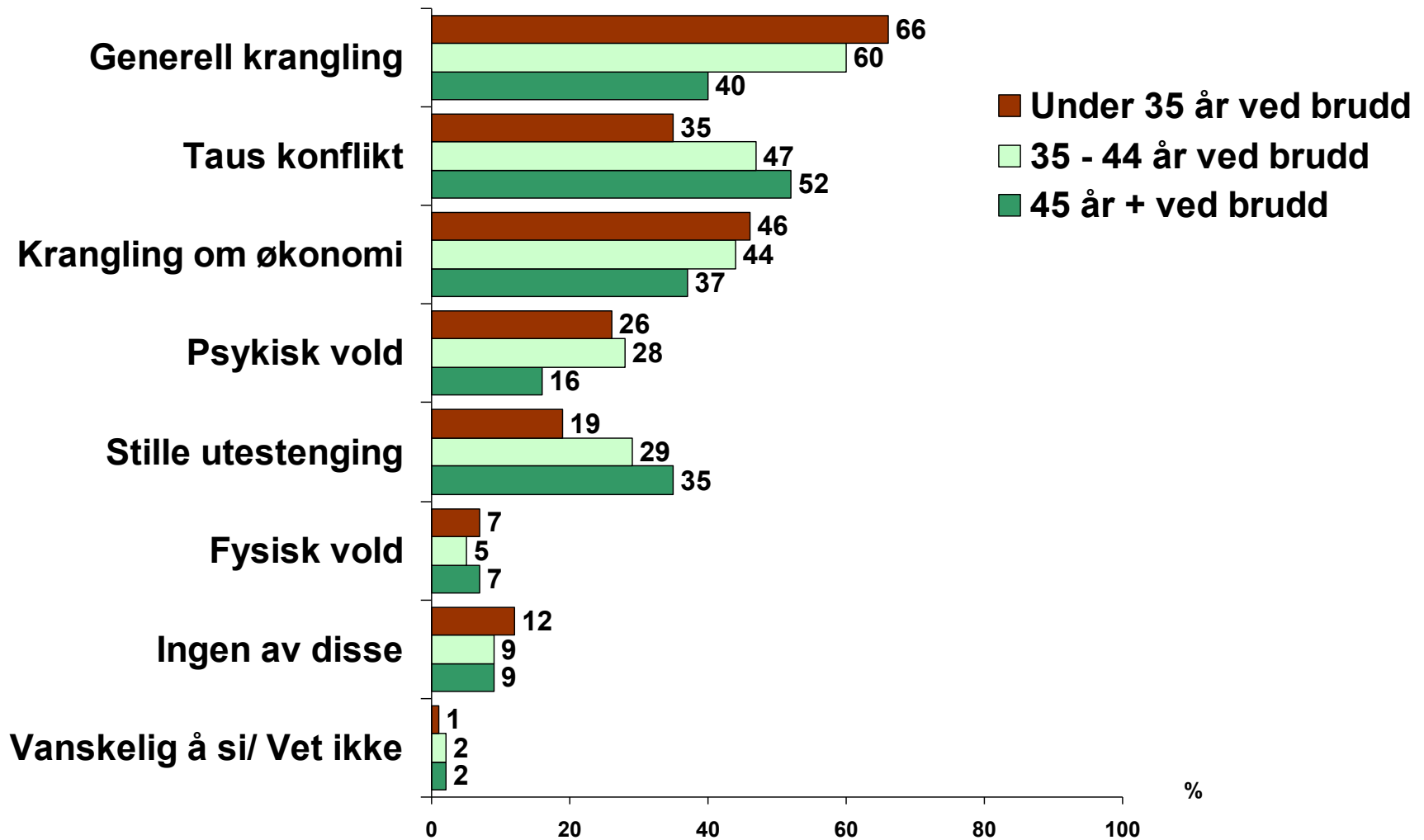
51% opplever at konfliktnivået UNDER bruddet var høyt. Kvinner opplever at konfliktnivået var høyere enn menn.

Taus konflikt og krangling om økonomi er de to mest vanlige konflikttypene. Kvinner opplever psykisk og fysisk vold oftere enn menn.

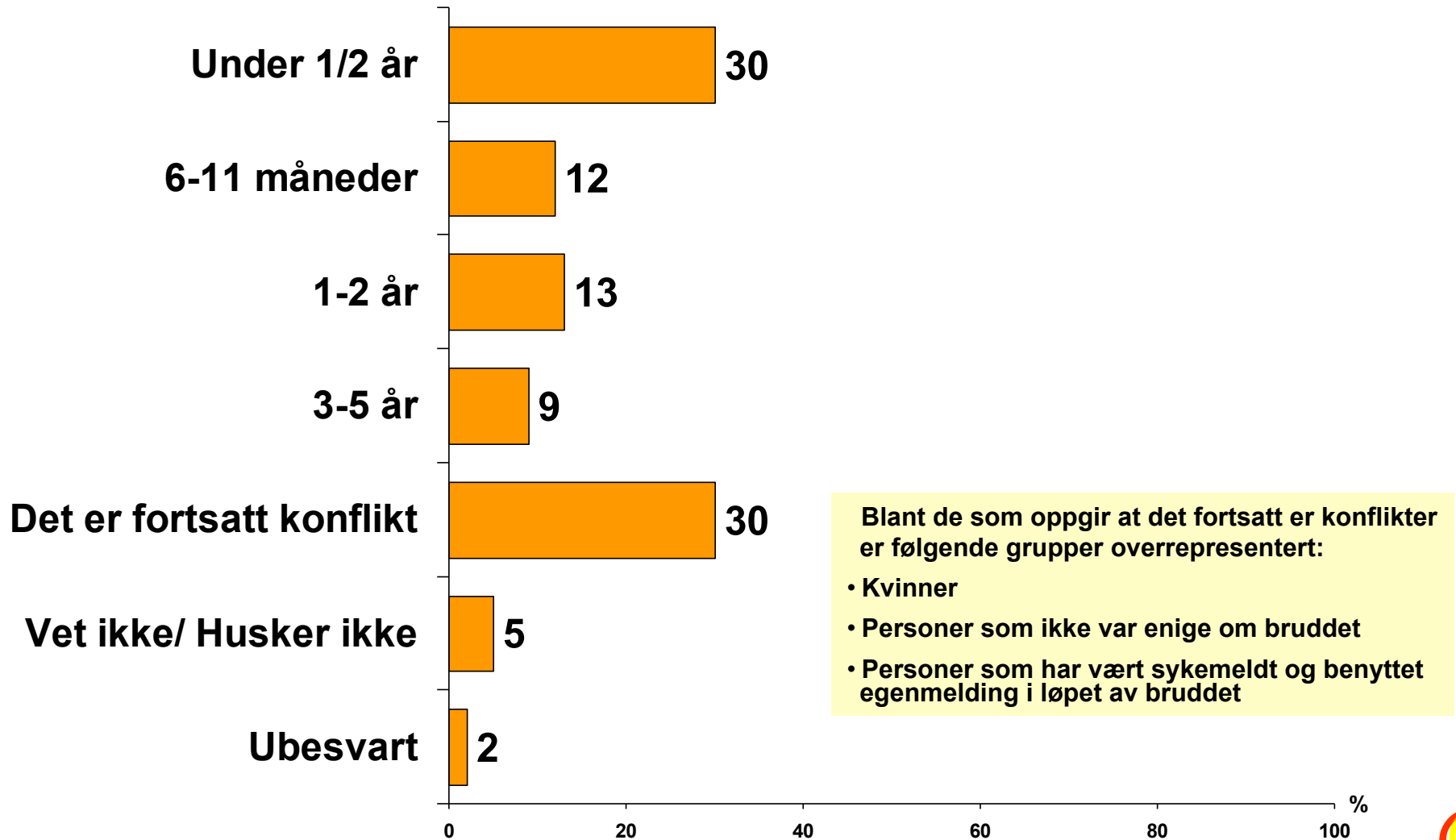
**Personer under 35 år krangler mer enn de over 35 år.
Taus konflikt og stille utestenging er mer vanlige for de over 35 år.**

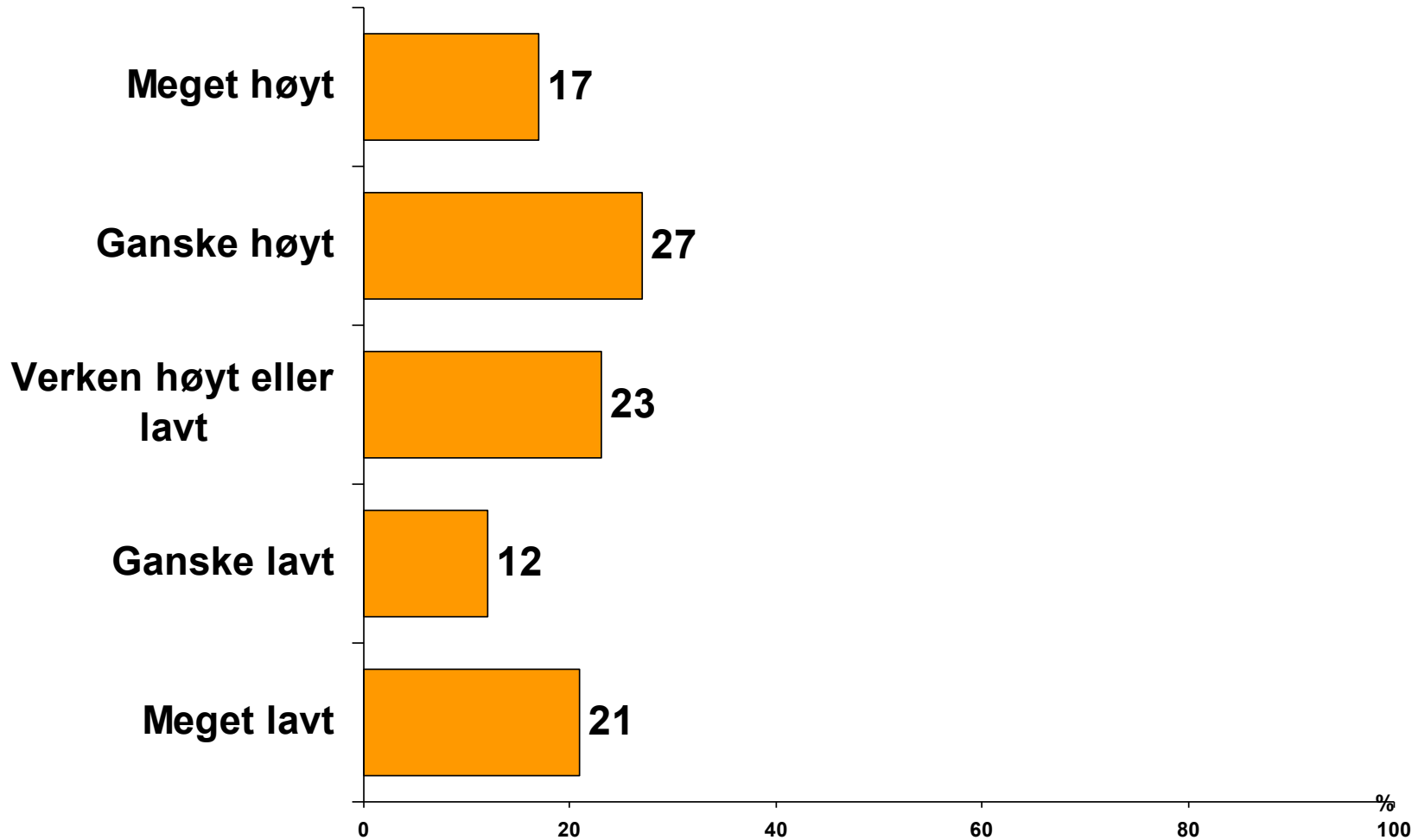
Spm.9 Hvilke av følgende typer konflikter har du opplevd i løpet av bruddet?

- Generell krancling oppleves mest av følgende grupper:
 - Personer som ikke var enige om bruddet.
 - Personer som benyttet seg av sykemeldinger, egenmeldinger, feriedager og fridager.
- Taus konflikt oppleves mest av følgende grupper:
 - Personer som nylig har opplevd samlivsbrudd
 - Personer med høy inntekt
 - Personer med utdanning på universitetsnivå
- Krancling om økonomi oppleves mest av følgende grupper:
 - Personer som ikke var enige om bruddet
 - Personer som benyttet seg av sykemeldinger, egenmeldinger og feriedager
- Psykisk vold oppleves mest av følgende grupper:
 - Personer som var uenige om samlivsbruddet
 - Personer som tok initiativet til bruddet selv
 - Personer som har vært sykemeldt i over 1 måned etter samlivsbrudd
- Fysisk vold oppleves mest av følgende grupper:
 - Personer som har tatt initiativet til bruddet selv
 - Personer som har vært sykemeldt av helsepersonell
 - Personer som har vært sykemeldt i 1 måned eller mer

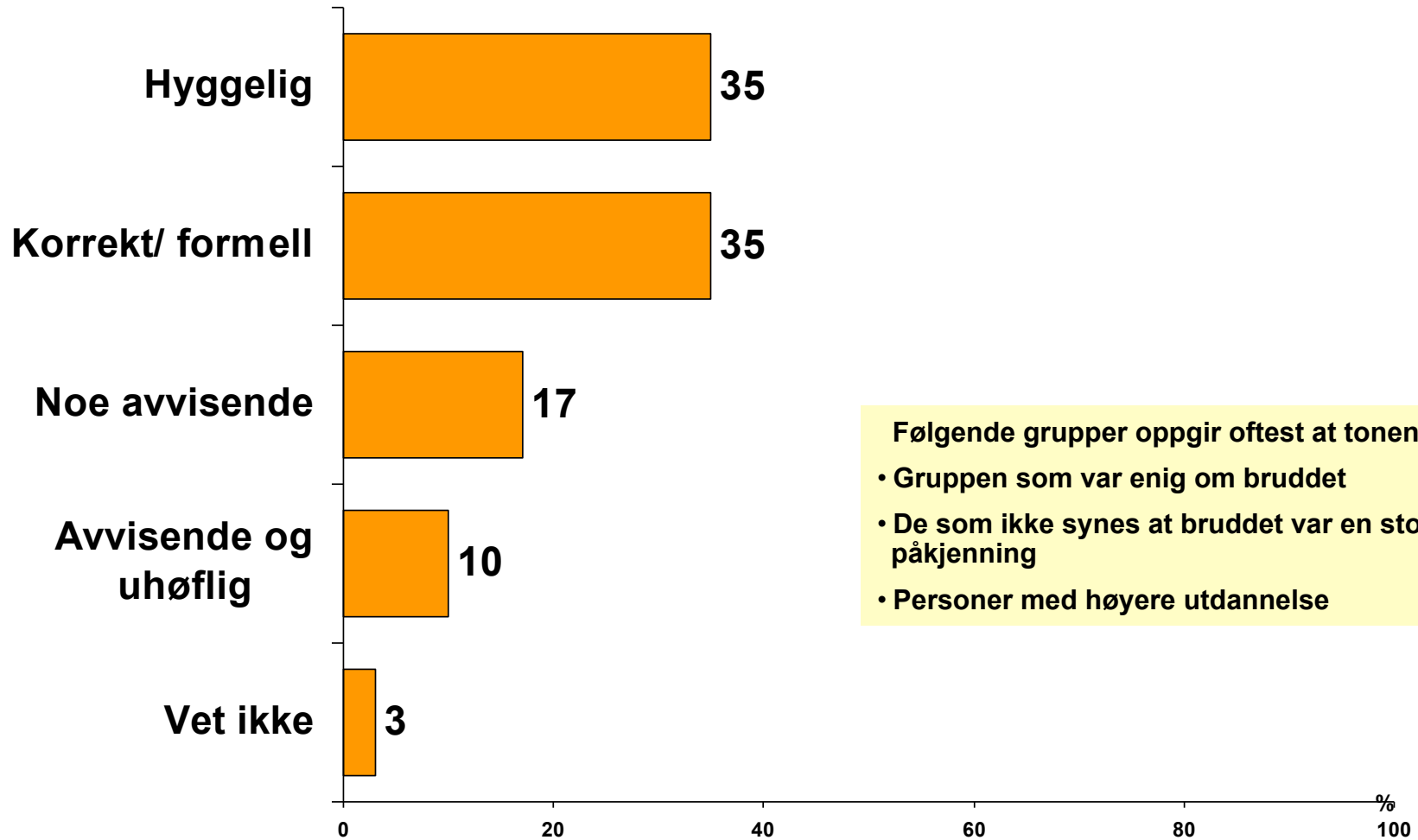
**3 av 10 klarer å løse konflikten i løpet av et 1/2 år.
3 av 10 oppgir at de har konflikter fortsatt, uavhengig av hvor lang tid siden bruddet skjedde.**

44% oppgir at konfliktnivået fortsatt er høyt ETTER fraflyttingen.

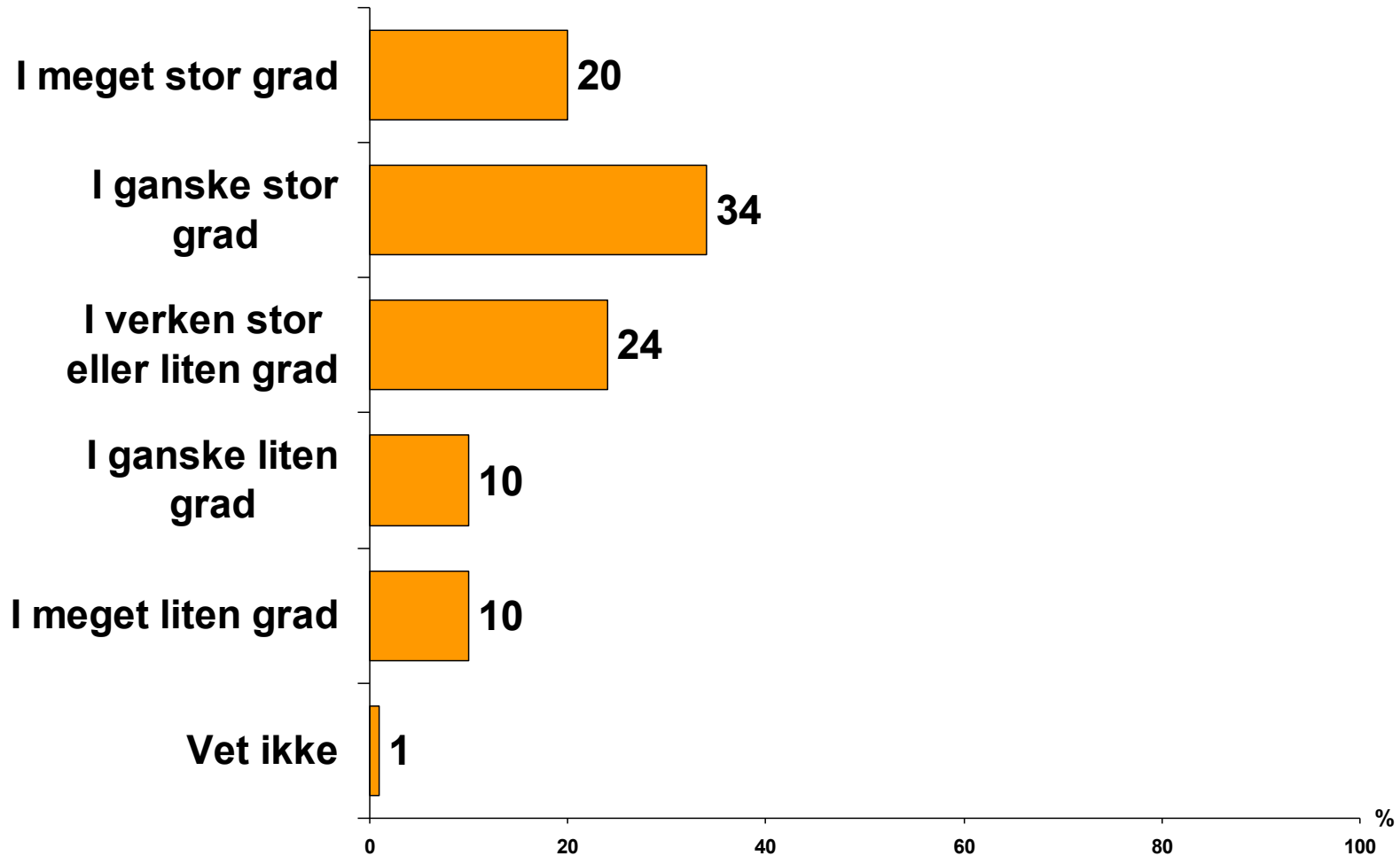
70% av respondentene oppgir at de har hyggelig eller korrekt/formell tone med ekspartneren.

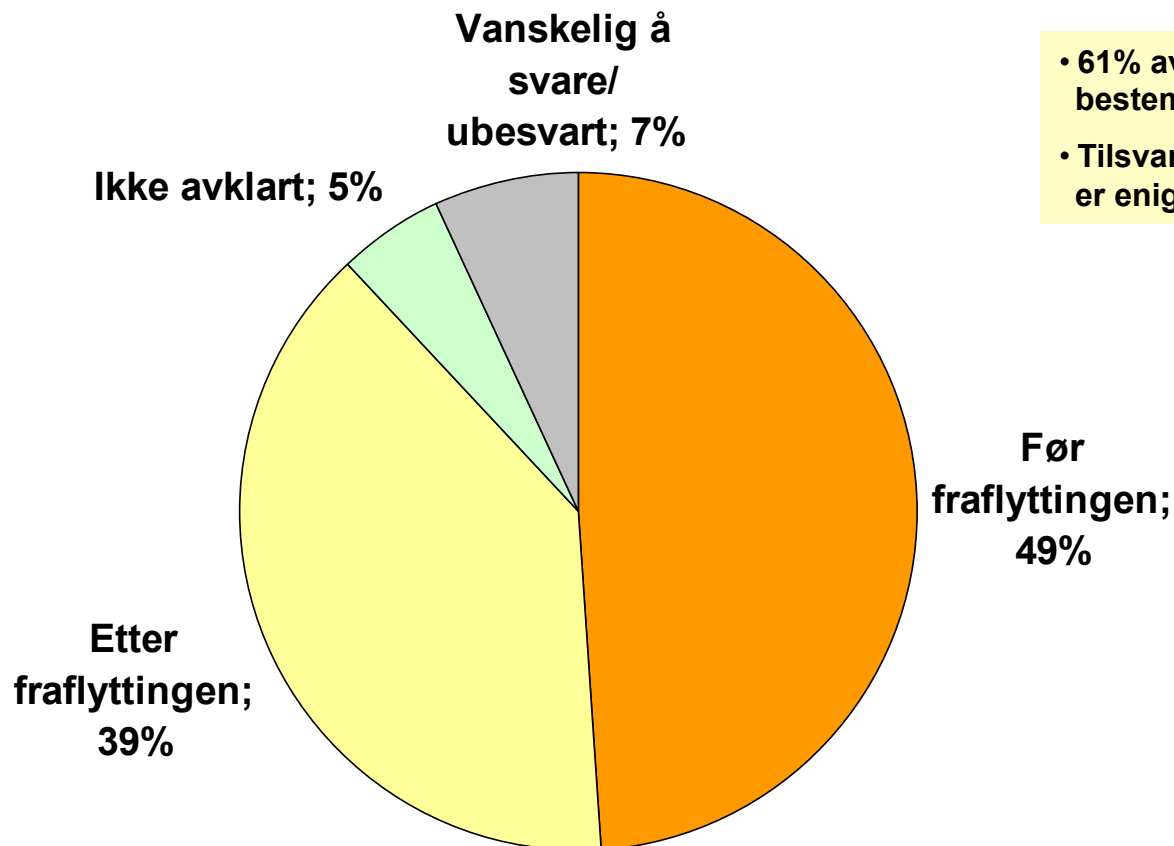
Følgende grupper oppgir oftest at tonen er bra:

- Gruppen som var enig om bruddet
- De som ikke synes at bruddet var en stor påkjenning
- Personer med høyere utdannelse

**54% mener at de har håndtert bruddet på en god måte.
67% av gruppen som var enig om bruddet mener dette.**

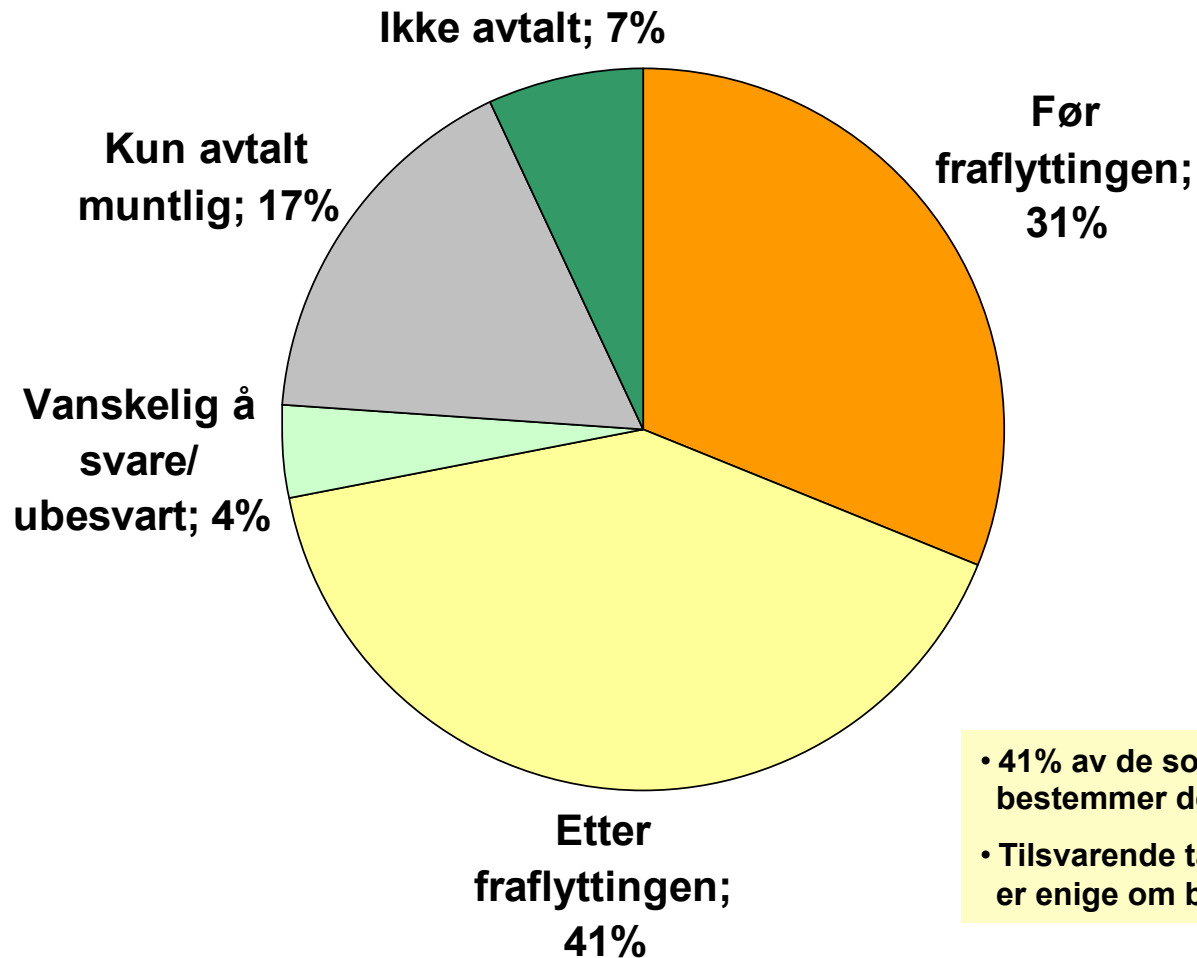

5 av 10 avtaler IKKE fordelingen av bolig og andre økonomiske forhold før de flytter ut.

- 61% av de som er enige om bruddet bestemmer dette før bruddet.
- Tilsvarende tall for personer som ikke er enige om bruddet ligger på 40%.

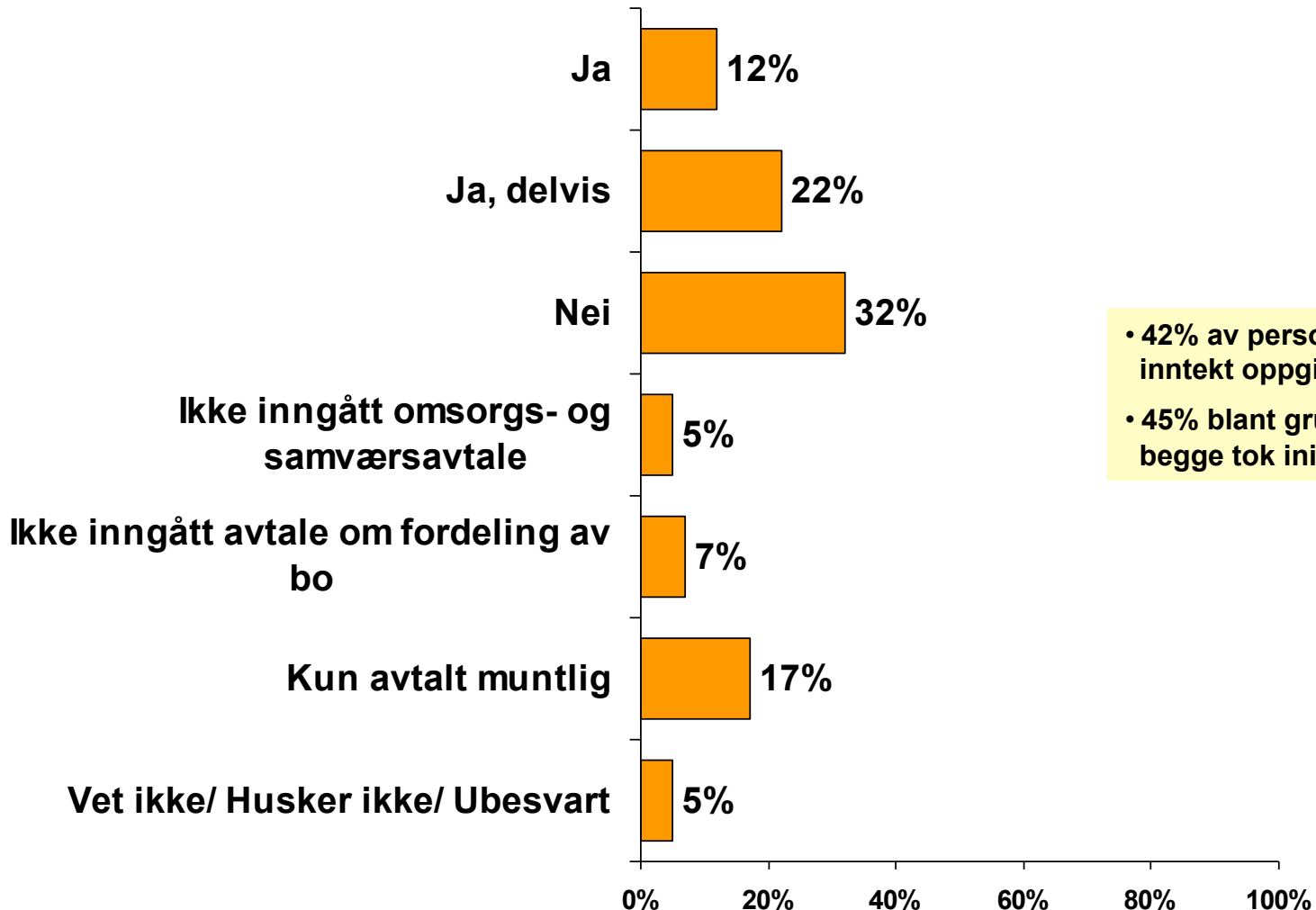
Kun 3 av 10 inngår skriftlig omsorgs- og samværsavtale FØR de flytter fra hverandre.

- 41% av de som er enige om bruddet bestemmer dette før bruddet.
- Tilsvarende tall for personer som ikke er enige om bruddet ligger på 26%.

Spm.16 Inngikk dere skriftlig avtale om fordeling av bo og økonomiske forhold FØR dere inngikk omsorgs- og samværsavtale for barna?

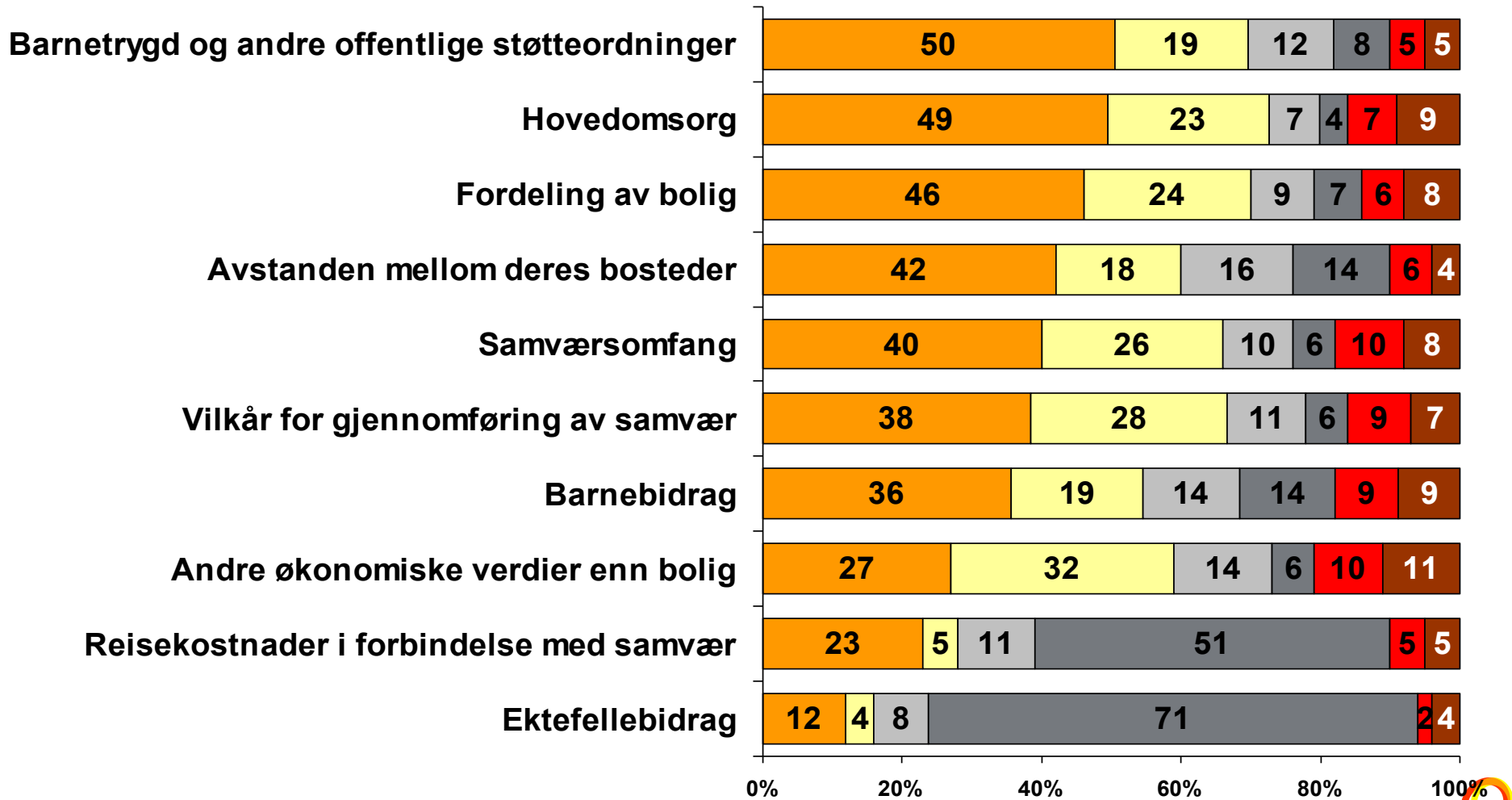
36% inngår skriftlig avtale om fordeling av bolig og andre økonomiske forhold FØR omsorgs- og samværsavtalen.

- 42% av personer med høy inntekt oppgir dette
- 45% blant gruppen, hvor begge tok initiativet

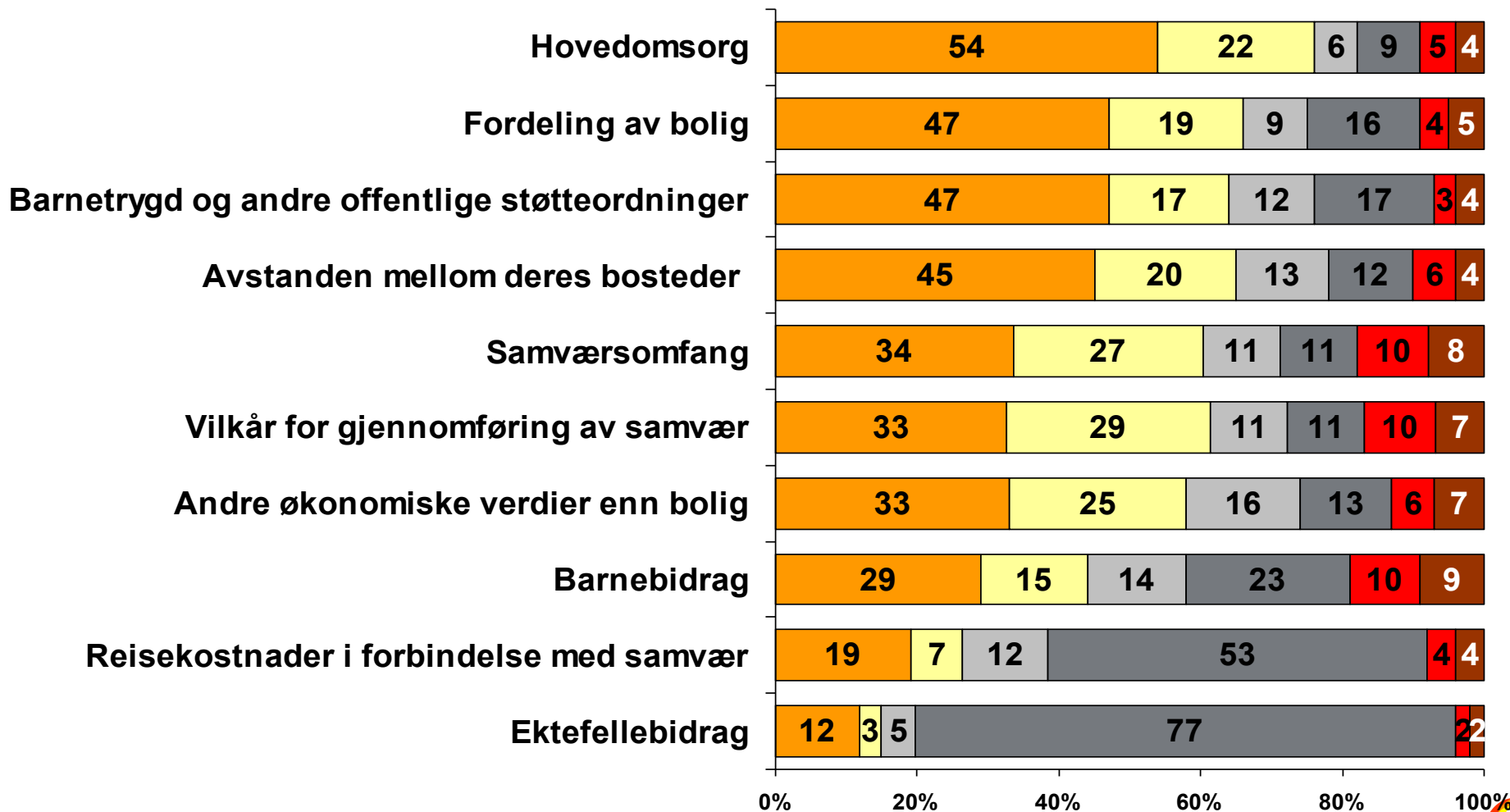
Spm.17 Hvor enig eller uenig var dere på hvert av følgende punkter da samlivsbruddet skjedde?

- Helt enig
- Ganske enig
- Verken enig eller uenig
- Vet ikke/ Uaktuelt/ Ubesvart
- Ganske uenig
- Meget uenig

Spm.18 Hvor fornøyd er du med den løsningen dere har i dag på hvert av følgende punkter?

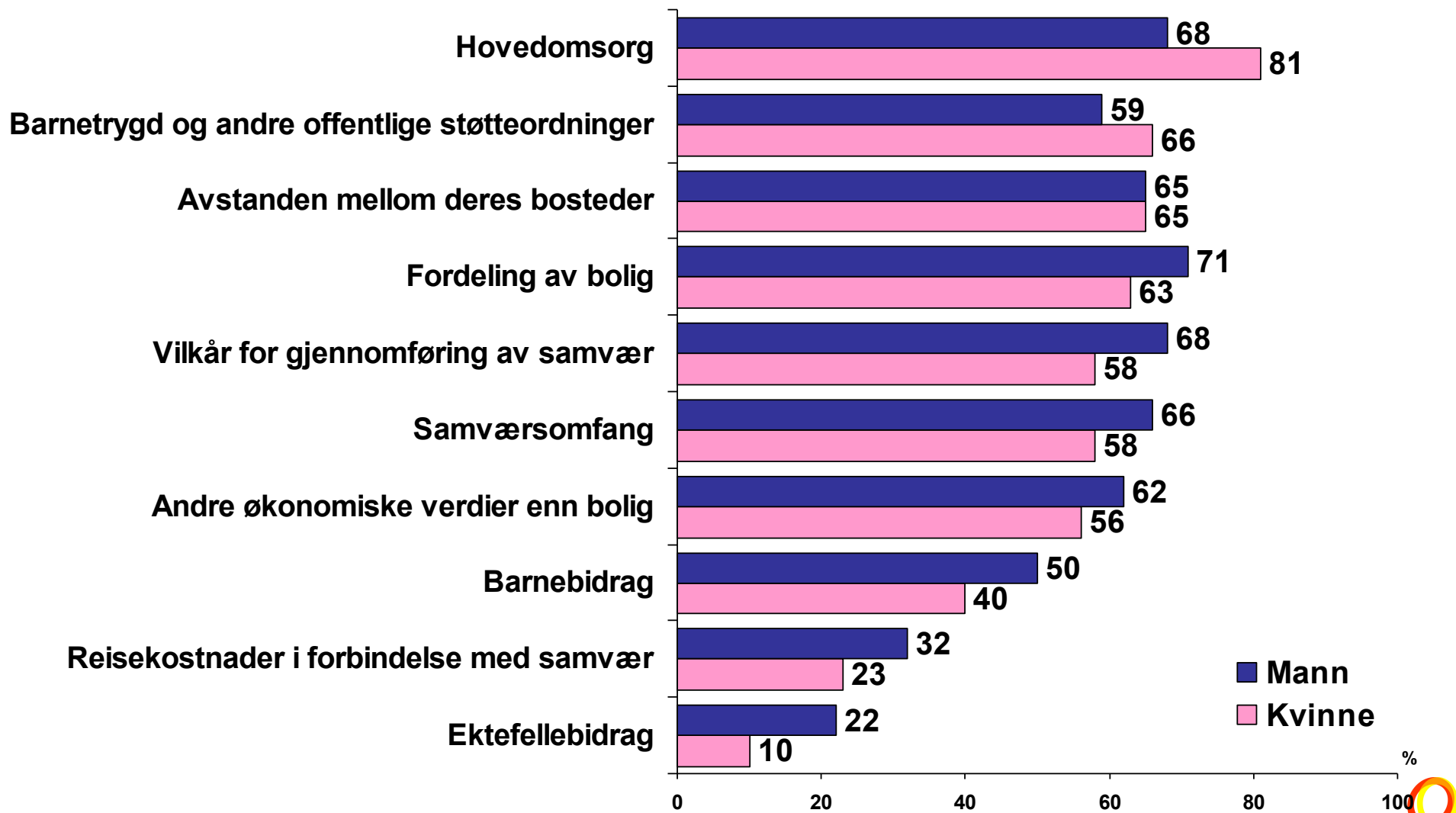
- Meget fornøyd
- Ganske fornøyd
- Verken fornøyd eller misfornøyd
- Vet ikke/ uaktuelt/ ubesvart
- Ganske misfornøyd
- Meget misfornøyd

Spm.18 Hvor fornøyd er du med den løsningen dere har i dag på hvert av følgende punkter?

MEGET + GANSKE FORNØYD

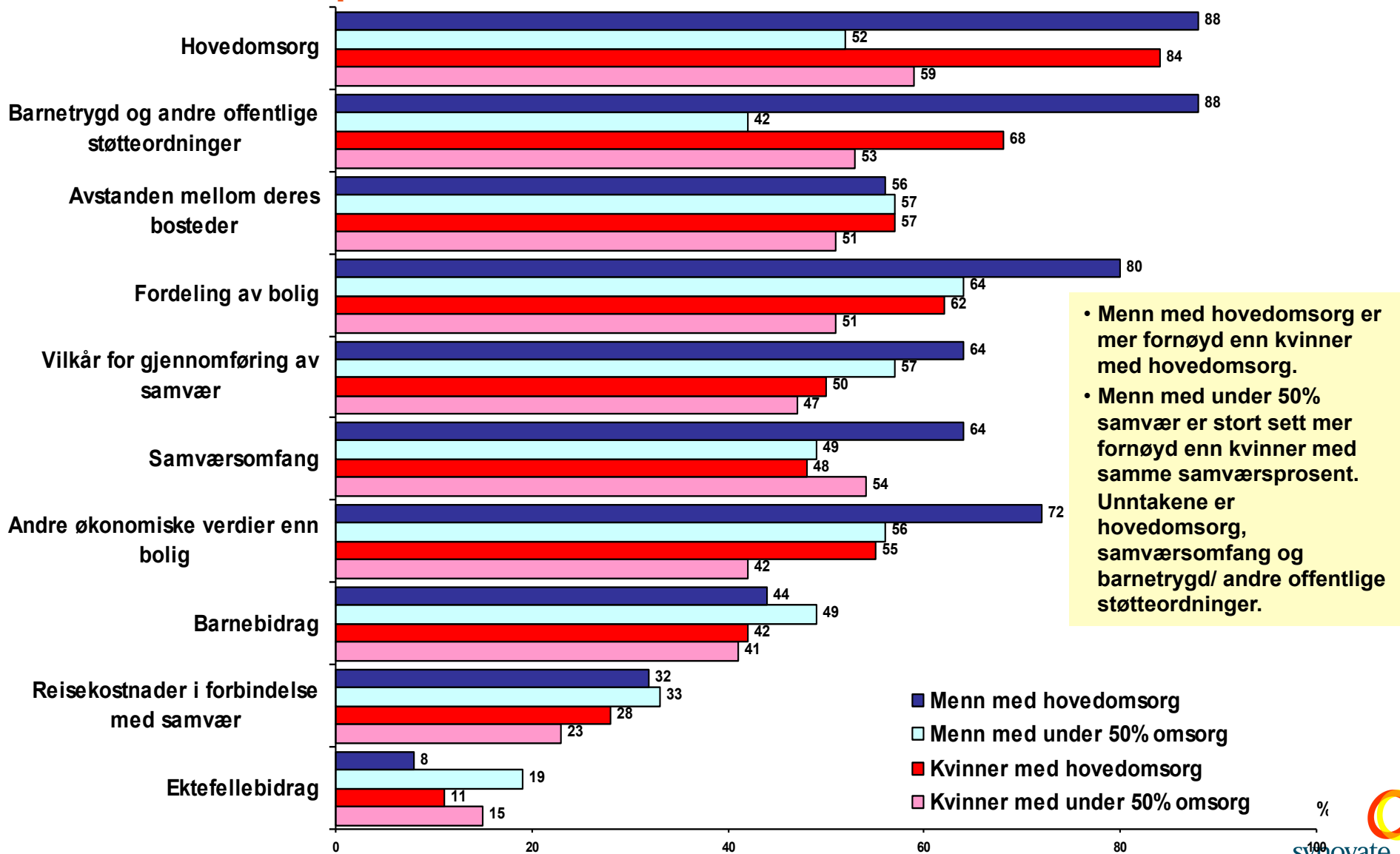
Menn er mer fornøyd enn kvinner med de fleste løsninger de har fått (bort sett fra hovedomsorg og barnetrygd/ andre offentlige støtteordninger).

Spm.18 Hvor fornøyd er du med den løsningen dere har i dag på hvert av følgende punkter?

MEGET + GANSKE FORNØYD

Foreldre som har hovedansvar for barna er gjennomgående mer fornøyd med alle punktene enn foreldre med under 50% samvær.

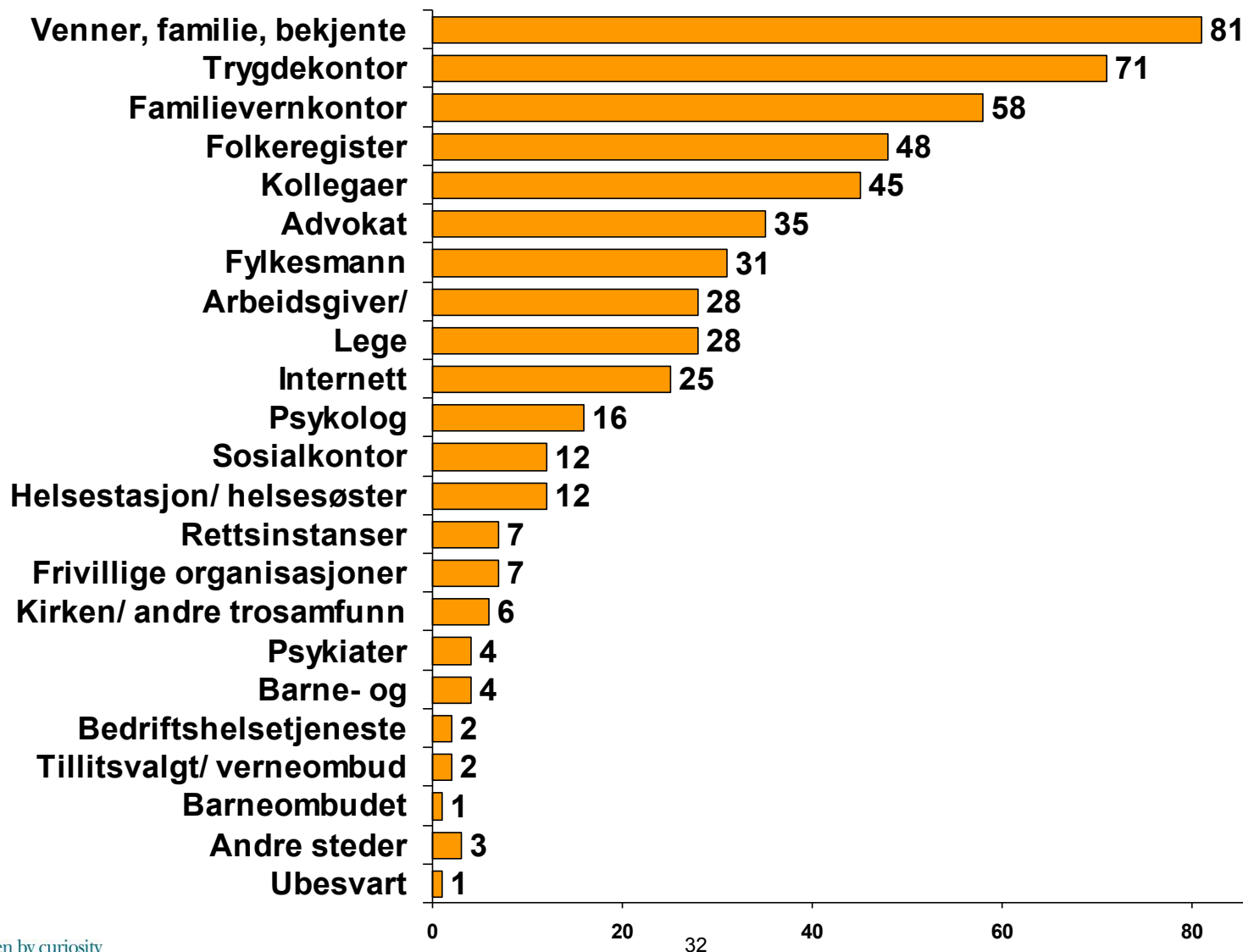

- Menn med hovedomsorg er mer fornøyd enn kvinner med hovedomsorg.
- Menn med under 50% samvær er stort sett mer fornøyd enn kvinner med samme samværsprosent. Unntakene er hovedomsorg, samværsomfang og barnetrygd/ andre offentlige støtteordninger.

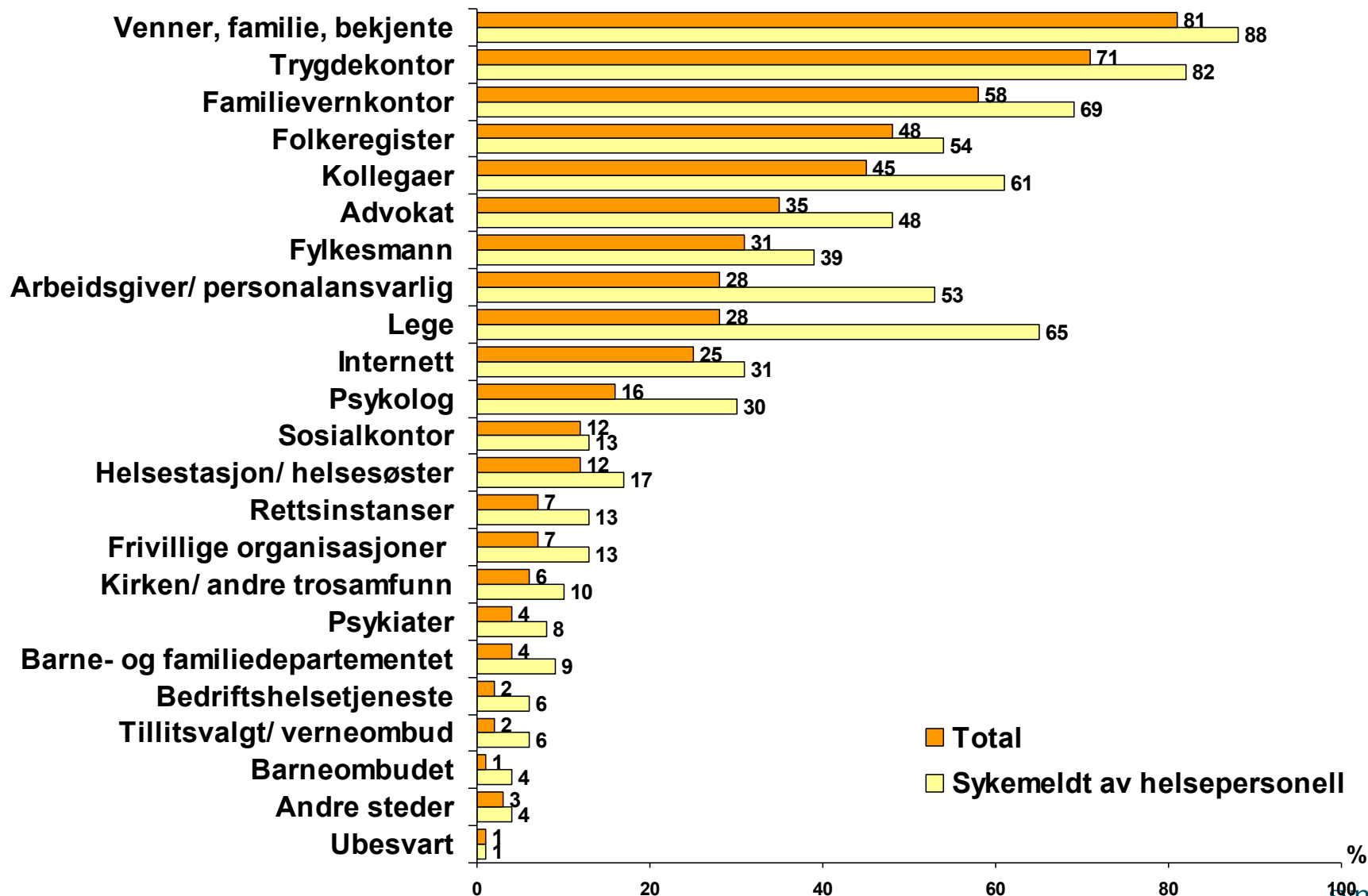
■ Menn med hovedomsorg
□ Menn med under 50% omsorg
■ Kvinner med hovedomsorg
□ Kvinner med under 50% omsorg

%

Venner og familie kontaktes mest. Trygdekontor, familievernkontor, folkeregister og kollegaer kontaktes av mange. I gjennomsnitt har man kontakt over 5 forskjellige instanser/ personer.

Personer som har vært sykemeldt av helsepersonell har vært i kontakt med flere personer/ instanser enn andre grupper. I snitt har de vært i kontakt med over 7 forskjellige personer/ instanser.

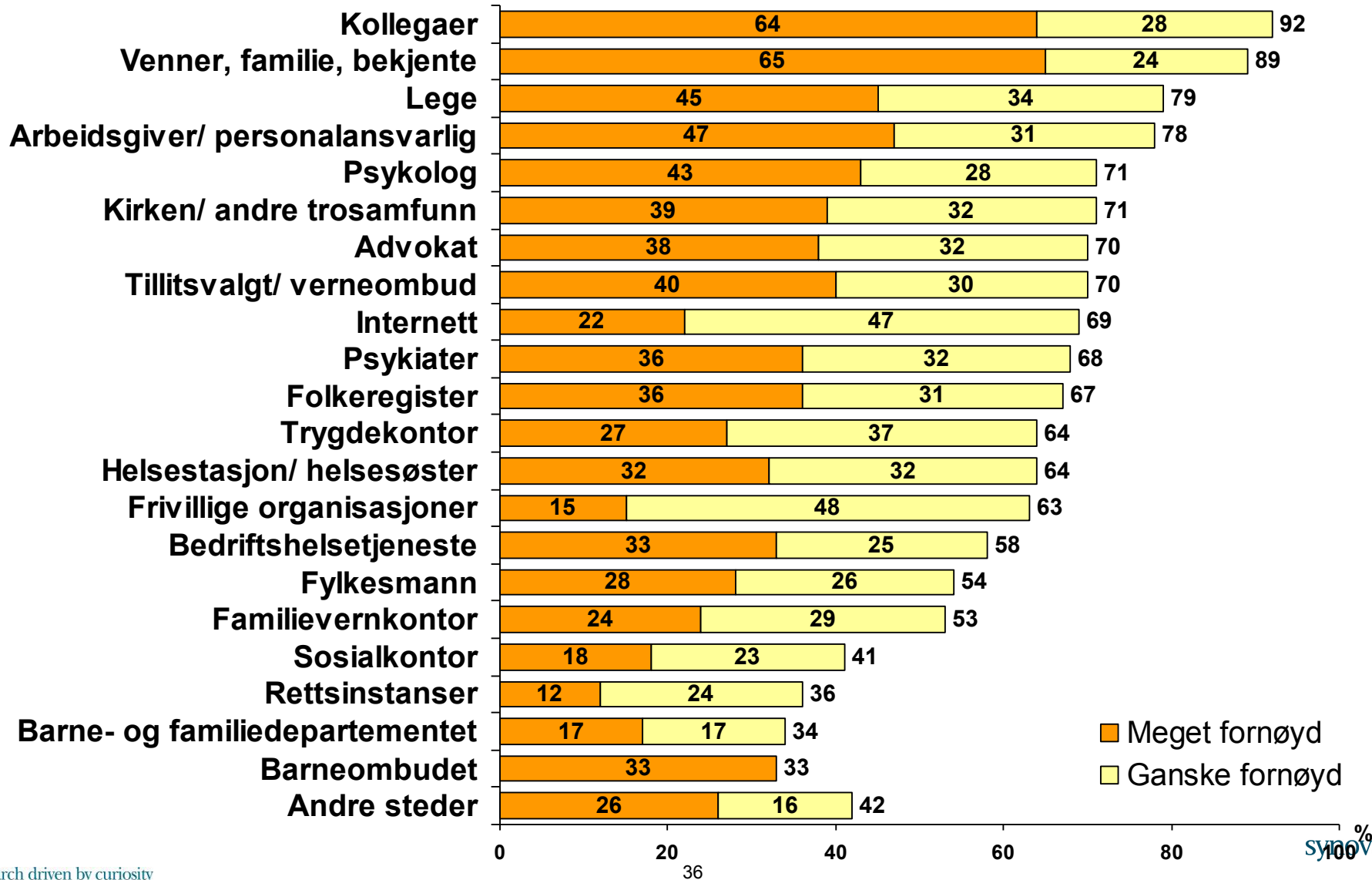
- Kvinner kontakter følgende i større grad enn andre:
 - Venner, familie, bekjente
 - Trygdekontor
 - Folkeregister
 - Kollegaer
 - Lege
 - Psykolog
- Personer under 35 år kontakter følgende oftere enn andre:
 - Venner, familie, bekjente
 - Trygdekontor
 - Folkeregister
 - Helsestasjon/ helsesøster
 - Frivillige organisasjoner (for eksempel F2F eller Aleneforeldreforeningen)
- Personer mellom 35 og 44 år kontakter følgende oftere enn andre:
 - Familievernkontor
 - Advokat
 - Fylkesmann
 - Arbeidsgiver/ personalavdeling
 - Lege
 - Internett

- Personer som synes at bruddet var en stor psykisk påkjenning tok kontakt med følgende oftere enn andre:
 - Venner, familie, bekjente
 - Familievernkontor
 - Kollegaer
 - Lege
 - Psykolog
 - Internett
 - Arbeidsgiver/ personalansvarlig
 - Frivillige organisasjoner
 - Kirken
 - Bedriftshelsetjeneste
 - Barneombudet

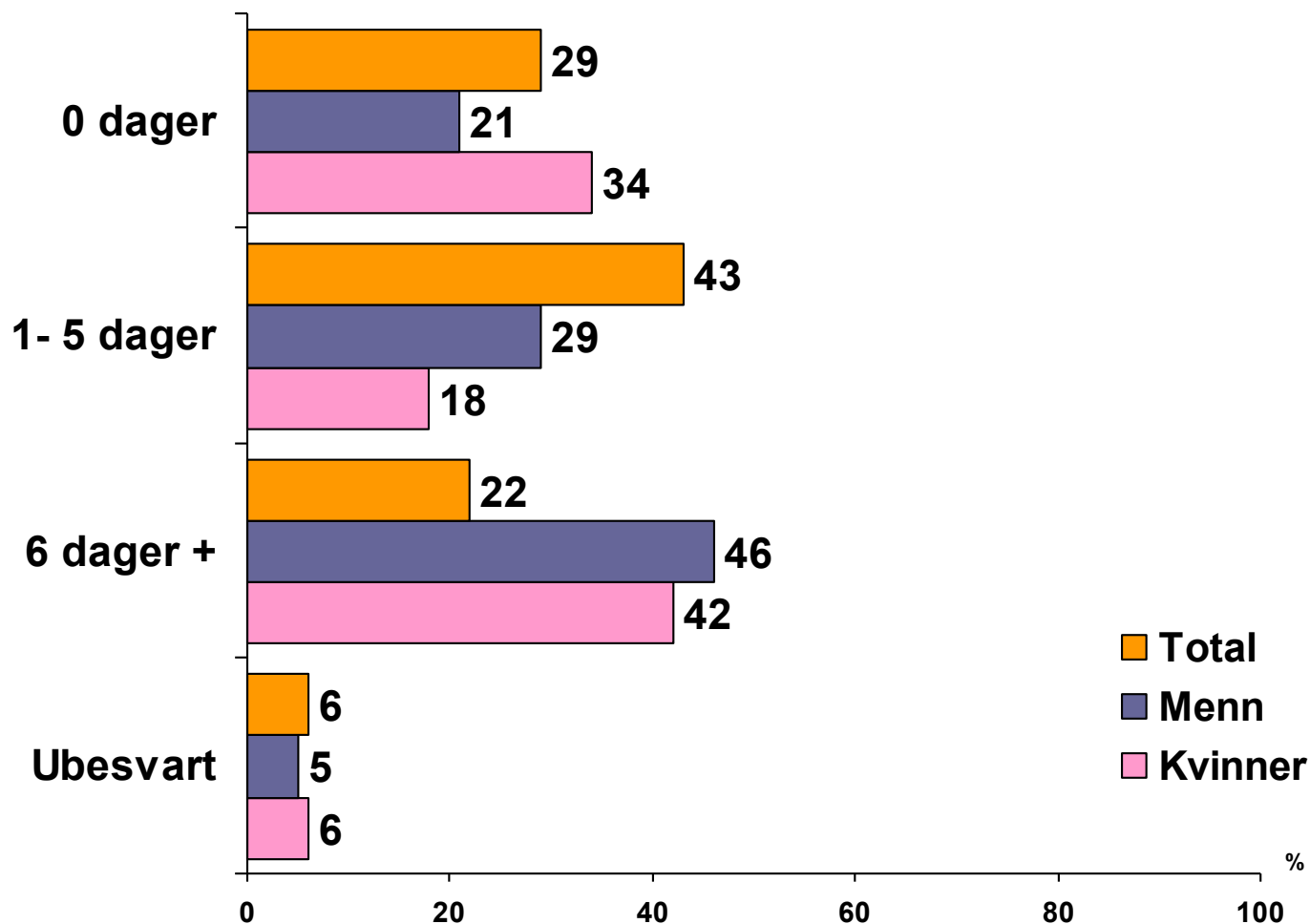
Spm.19.B. Hvor fornøyd var du med hjelpen du fikk fra de du har vært i kontakt med?
MEGET + GANSKE FORNØYD

Filter: Har vært i kontakt med aktuelle institusjoner.

9 av 10 er fornøyd med hjelpen de fikk fra kollegaer, venner, familie og bekjente. Lege og arbeidsgiver kommer på andre plass.

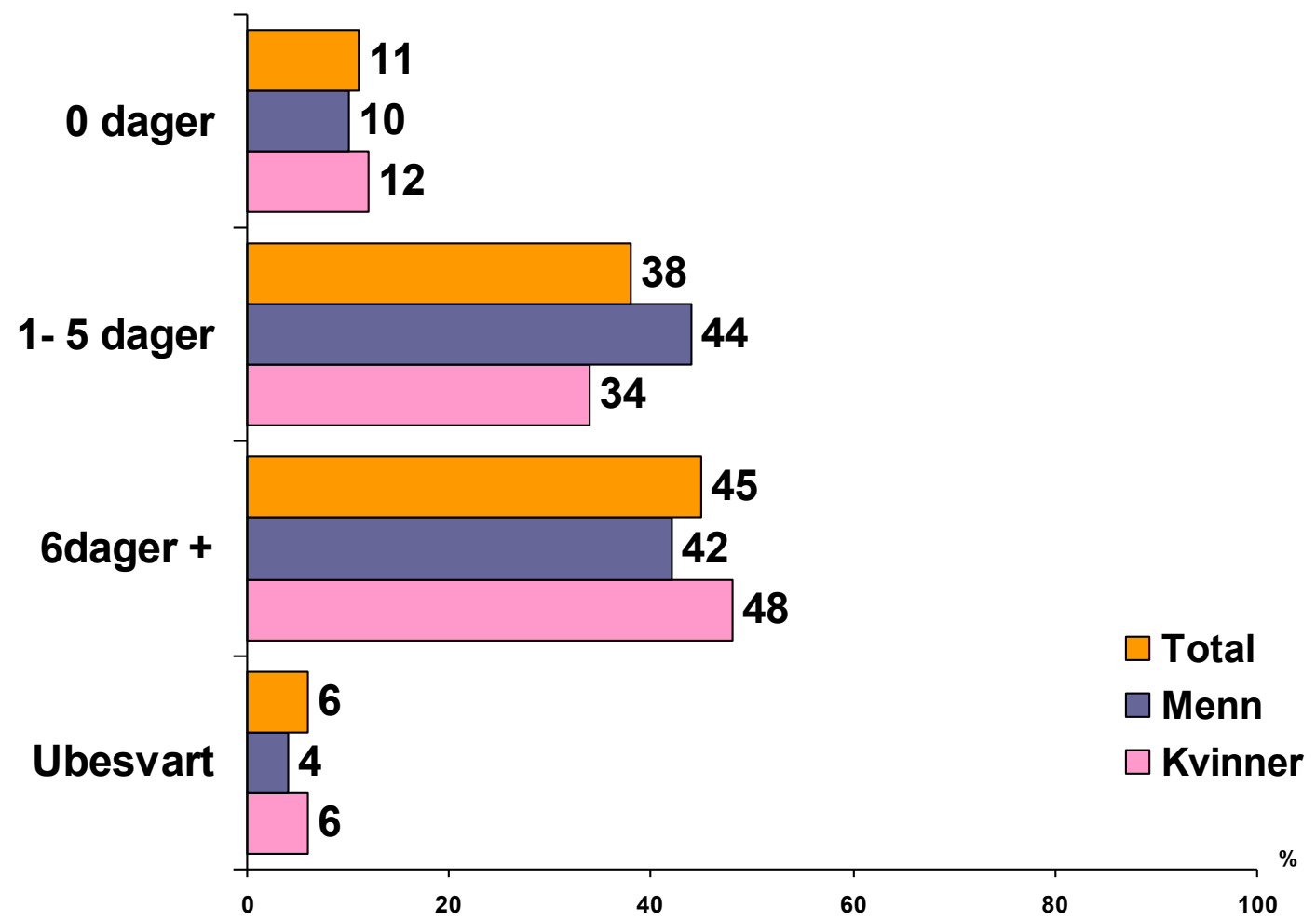
**Menn bruker mer tid på å søke informasjon om sin nye livssituasjon enn kvinner.
I snitt bruker man ca. 8 dager på å orientere seg om sin nye livssituasjon på jobben.**

Følgende grupper bruker minst av sin arbeidstid for å orientere seg om sin nye livssituasjon:

- Personer som var under 35 år på bruddtidspunktet
- Personer som opplevde bruddet for mer enn 7 år siden
- Personer med personlig inntekt på under kr 300.000
- Personer som var enige om bruddet
- Personer som selv tok initiativet til bruddet

Gjennomsnittlig bruker man ca. 17 dager utenom arbeidstid på å orientere seg om sin nye livssituasjon.

Foreløpig beregning på tap av tid er 46 dager på jobb ved samlivsbrudd (tall beregnet i antall av alle)

- 8 dager orientere seg om sin nye livssituasjon på jobben
 - 1 dag egenmeldinger (20% i 5 dager)
 - 19 dager sykemeldt (25% i 2,5 måneder)
 - 0,3 dag fridag fra jobben (10% i 2,7 dager)
- 28,3 dager**

I tillegg kommer et tap som er vanskelig å beregne: Det at man er nedstemt på jobben og trett med konsentrasjonsproblemer.

○18 dager (må diskuteres)

Mindre verd på jobb. 56% oppgir å ha dette i 7,7 måneder = 212 dager i snitt. Regner man med **10%** nedsatt ytelse blir regnestykket $(212 \text{dager} \times 0,56 \times 0,10) = 18 \text{ dager}$.

Gjennomsnittlig kostnad for arbeidsgiver ved arbeidsfravær som skyldes samlivsbrudd.

○ Lønn til arbeidstaker er satt til kr. 1.000 pr. dag (lavt estimat).

○ Lønn til arbeidstaker i 46 dager = ca. kr. 46.000

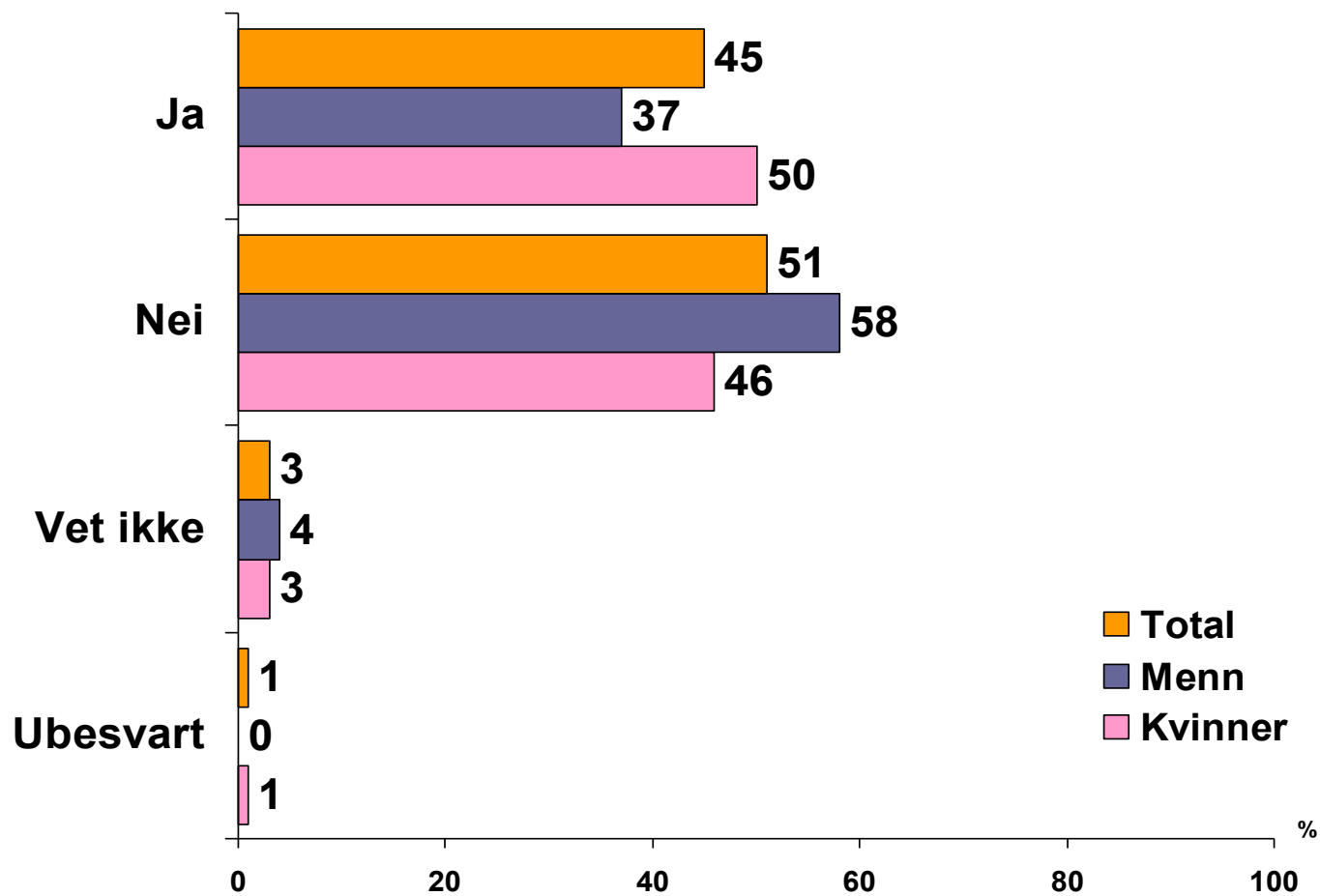
Kostnad for arbeidsgiver utgjør mer enn bare lønnsutbetaling til arbeidstaker. Sosiale kostnader, arbeidsgiveravgift, kontor og maskinhold, etc. kommer i tillegg. Med dette som utgangspunkt kan man lage en ny beregning:

○ Kostnad for arbeidsgiver er satt til kr. 1.700 pr. dag (lavt estimat).

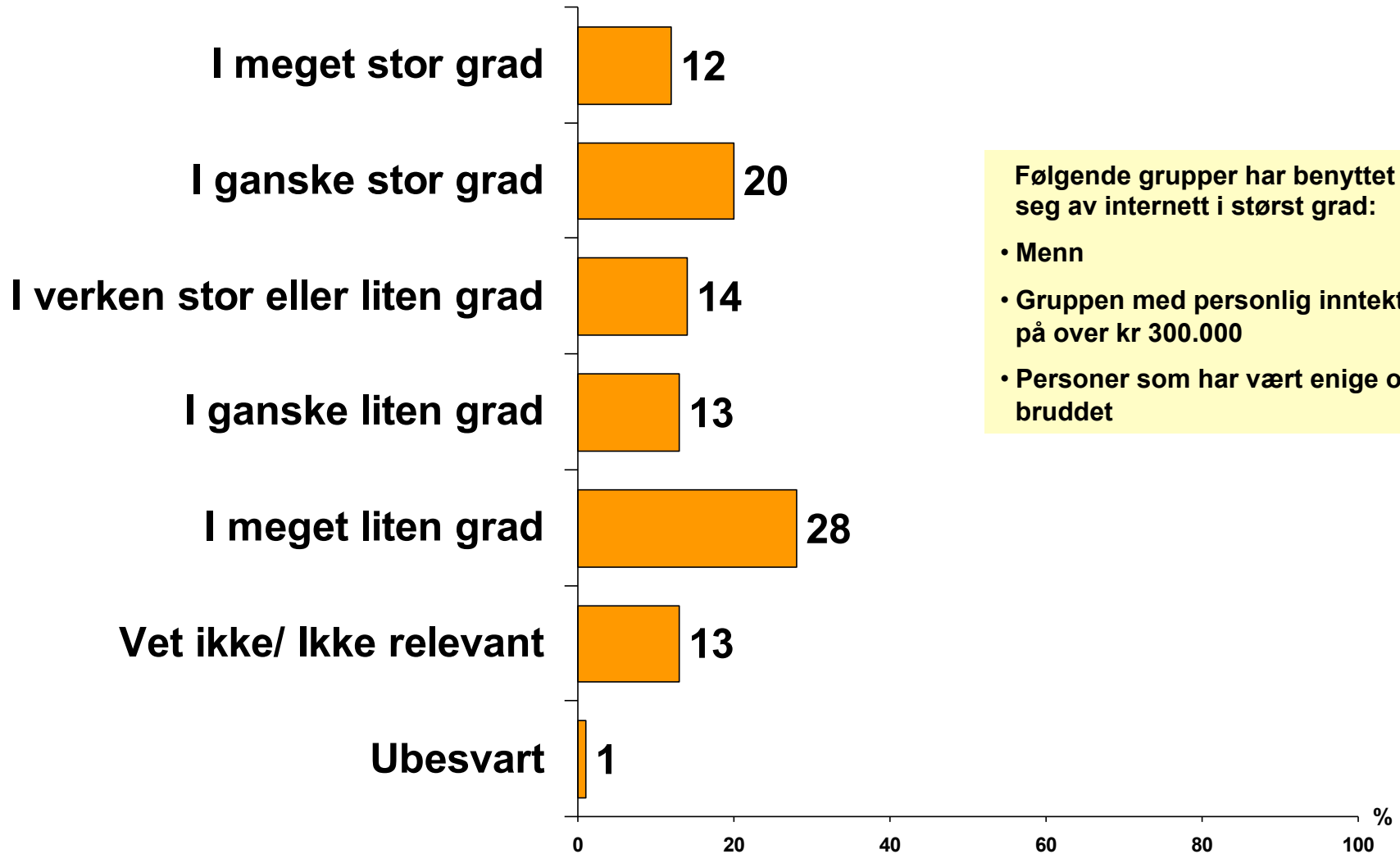
○ Kostnad for arbeidsgiver i 46 dager = ca. kr. 78.000

Over halvparten har ikke orientert seg om sine rettigheter og plikter FØR fraflyttingen skjedde.

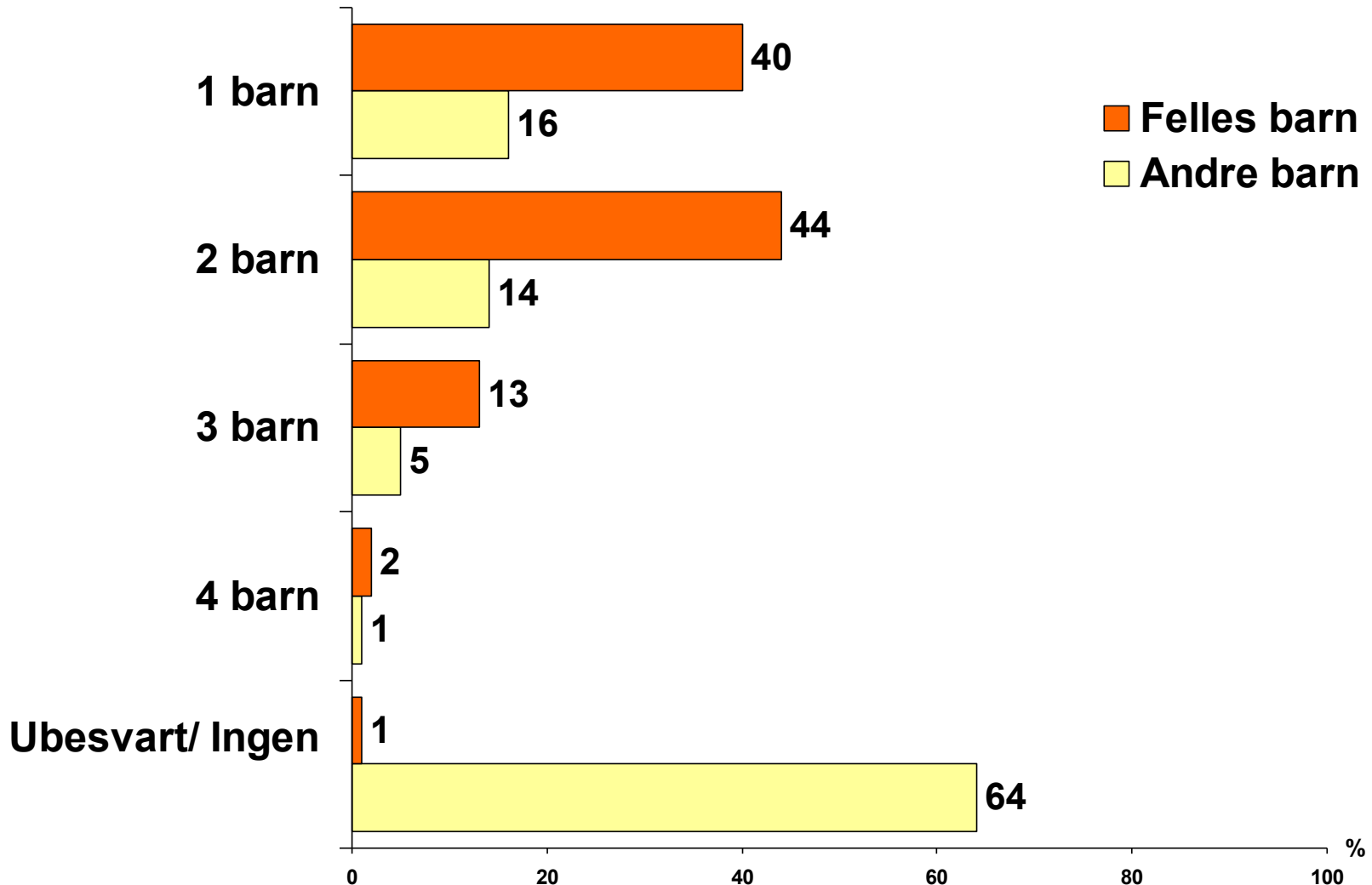
Kvinner orienterer seg om sine rettigheter i større grad enn menn.

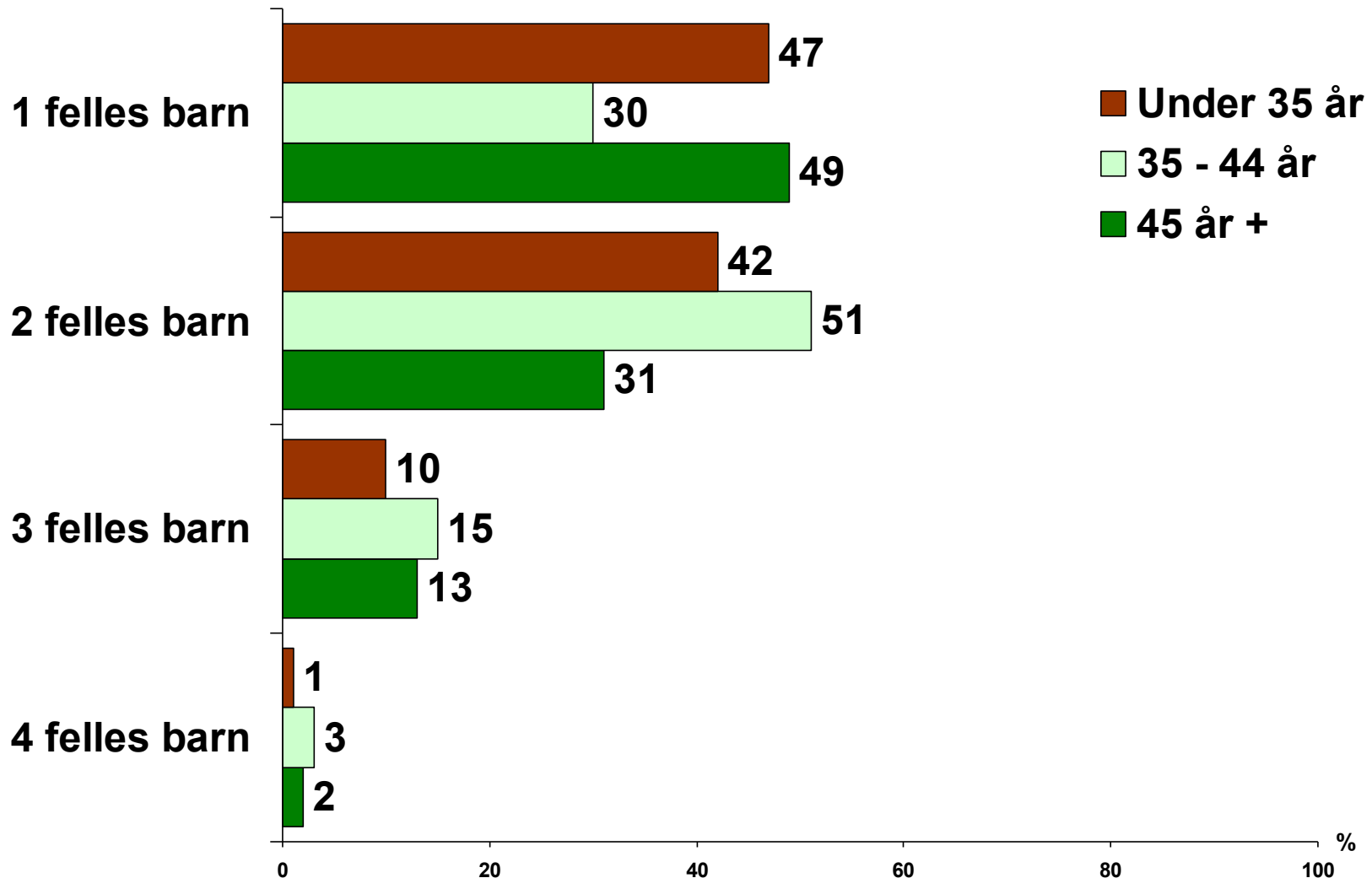
32% har benyttet internett i meget stor eller stor grad for å orientere seg om sine rettigheter og plikter.

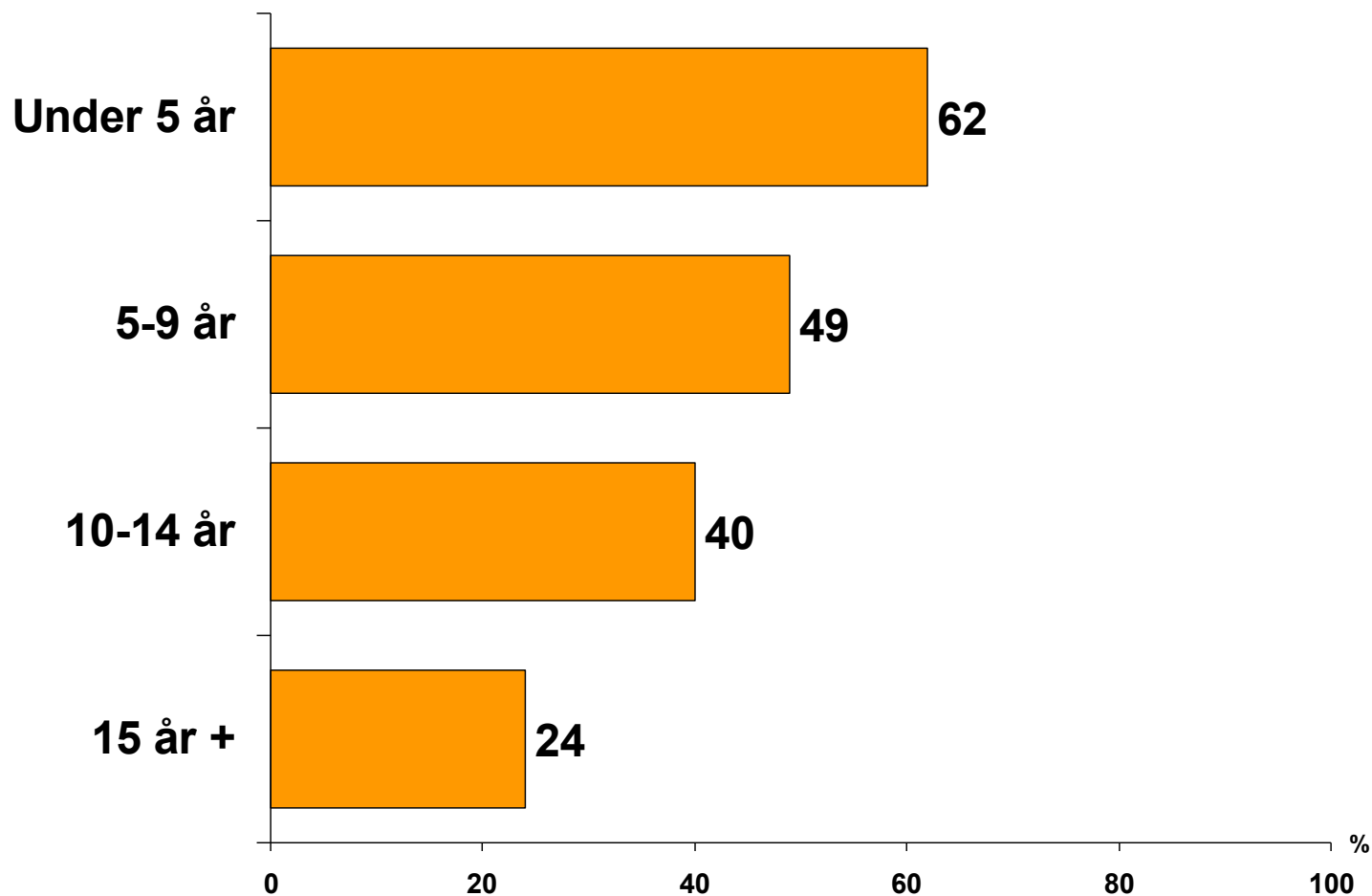
Både felles barn og andre barn har vært involvert i samlivsbruddet.

Aldersgruppen som var mellom 35 og 44 år på bruddtidspunktet har oftere 2 fellesbarn enn andre aldersgrupper.

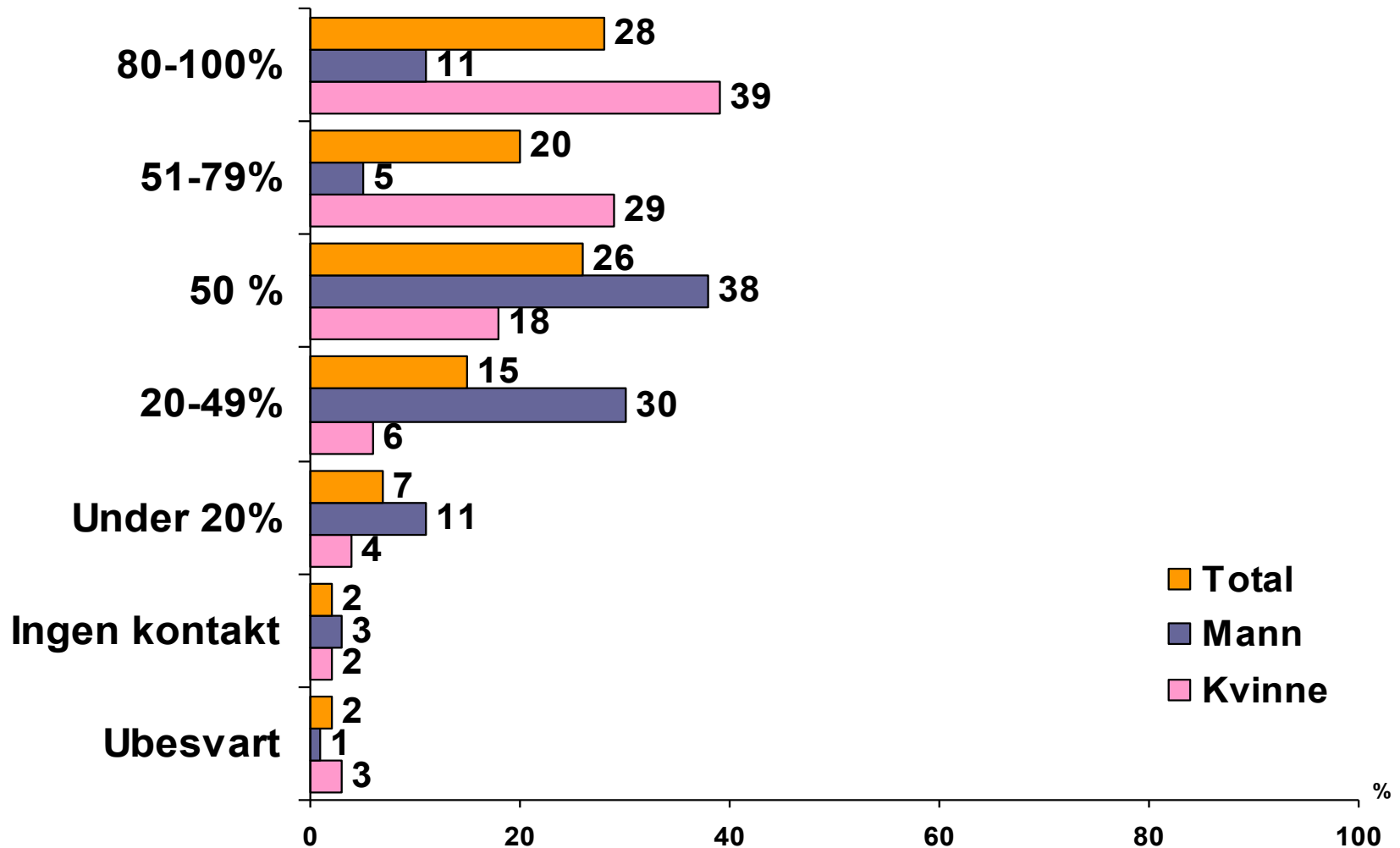

**Barn i alle aldre er involvert i samlivsbruddet.
Dette berører i størst grad barn under 5 år.**

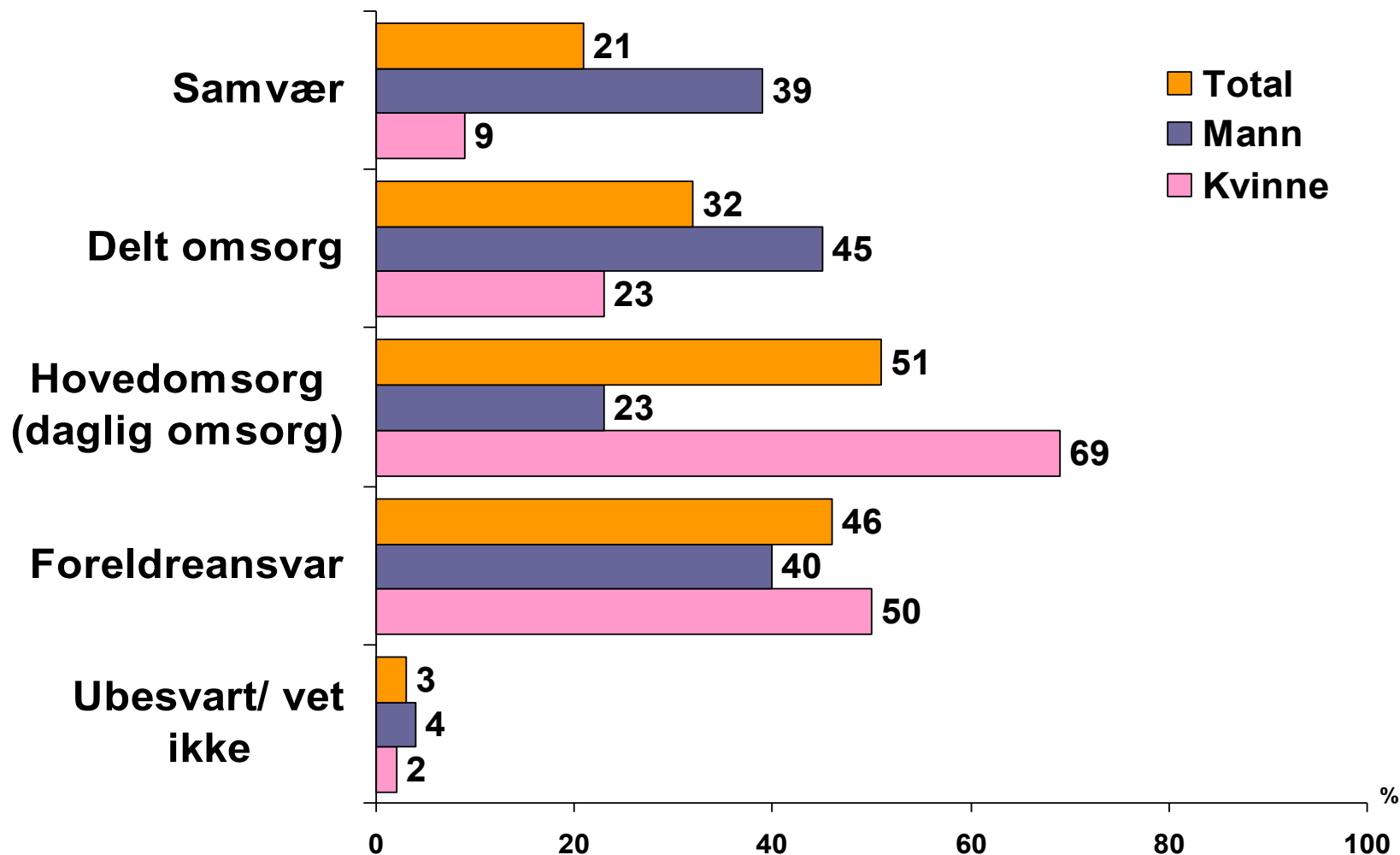

Spm.26 Omtrent hvor stor prosentandel av tiden skal barnet/ barna bo hos deg i følge omsorgs- og samværsavtalen?

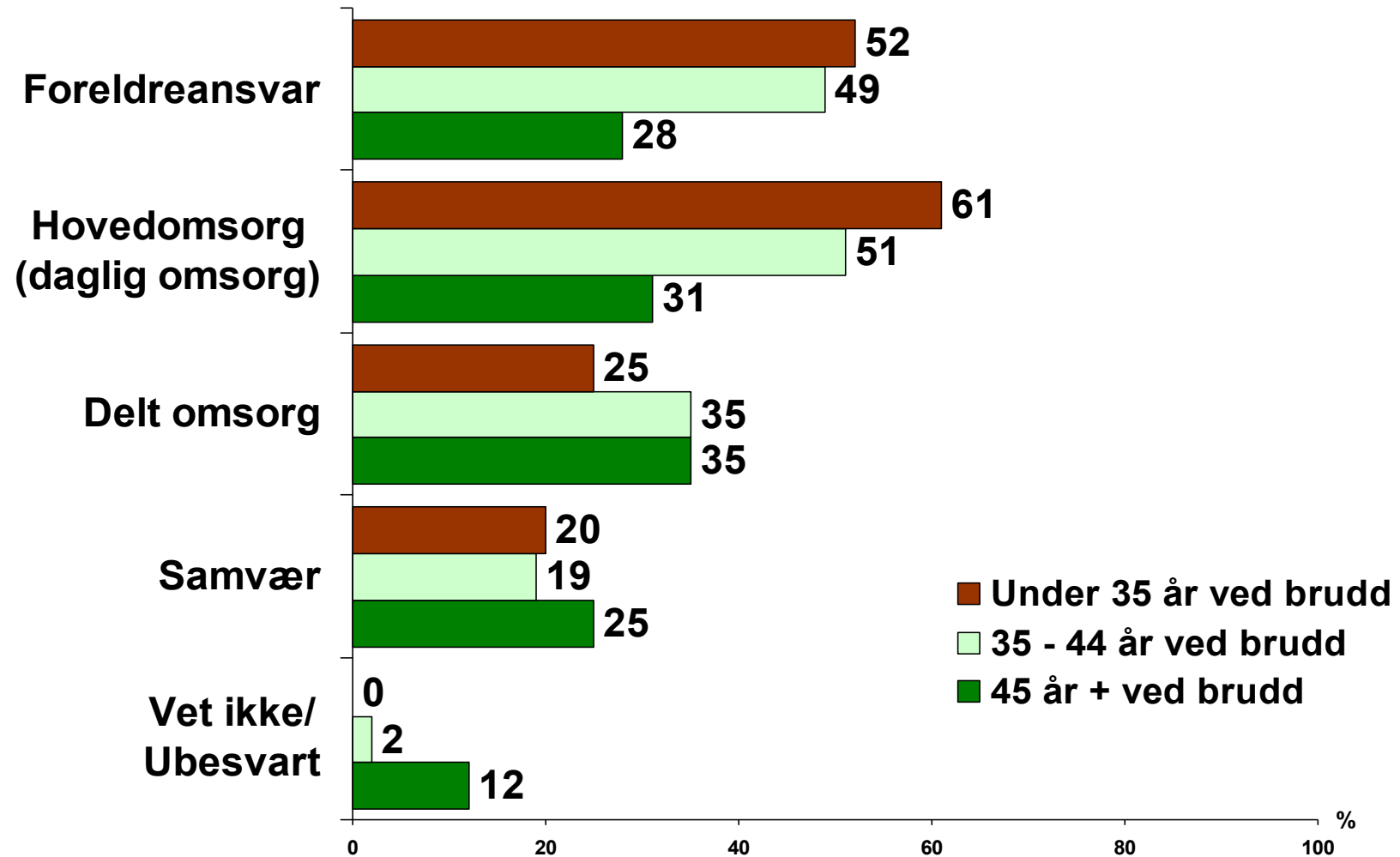
**26% har jevn fordeling av samvær.
Kvinner har hovedomsorgen i mye større grad enn menn.**

Kvinner har hovedomsorg i mye større grad enn menn.

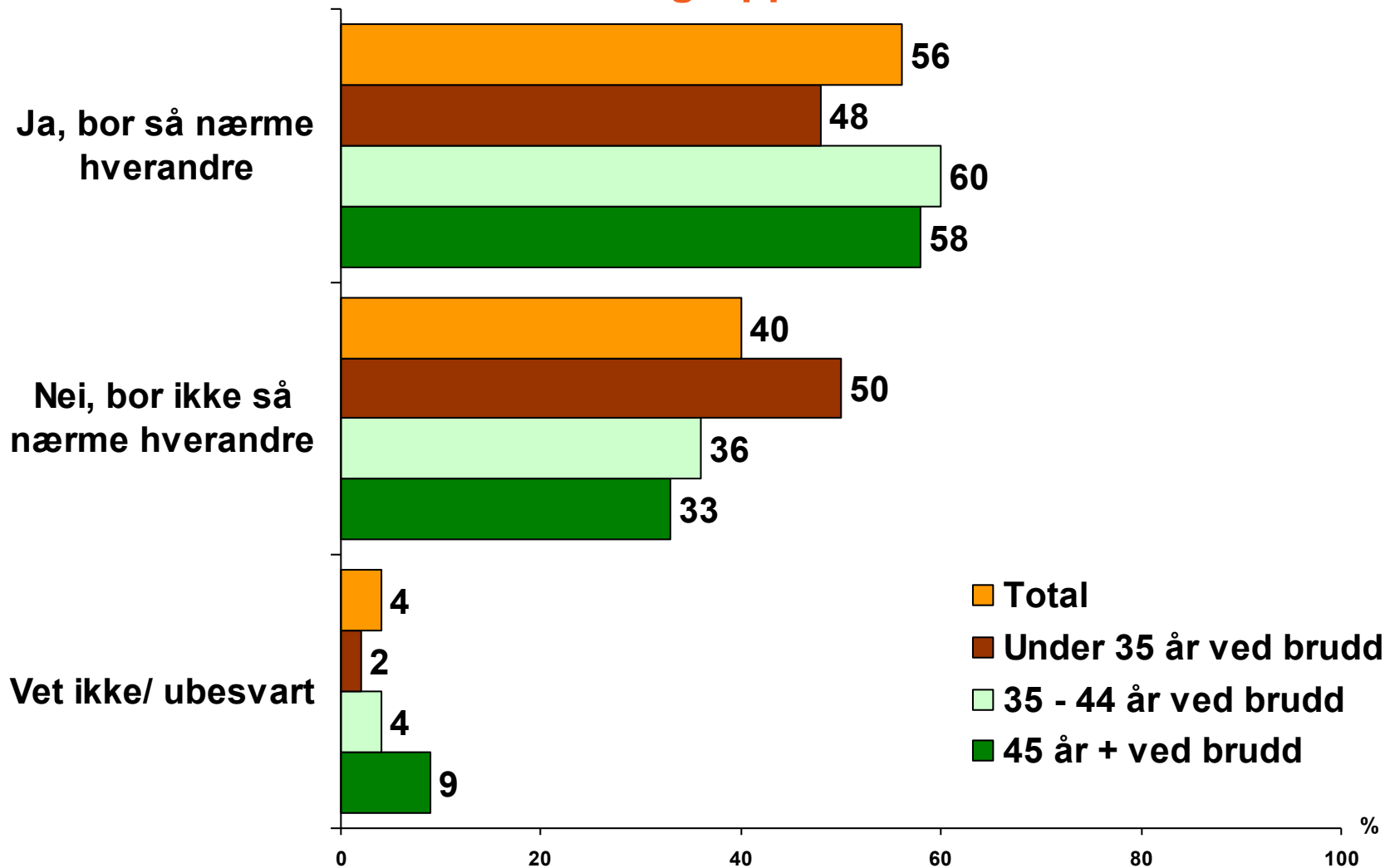
Personer som var under 35 år på bruddtidspunktet får delt omsorg i mindre grad enn personer som er 35 år +.

Spm.28. Bor dere så nær hverandre at barnet/ barna kan ha samme omgangskrets enten de er hos den ene eller den andre av foreldrene?

56% bor ikke så nært hverandre at barnet kan ha samme omgangskrets hele tiden.

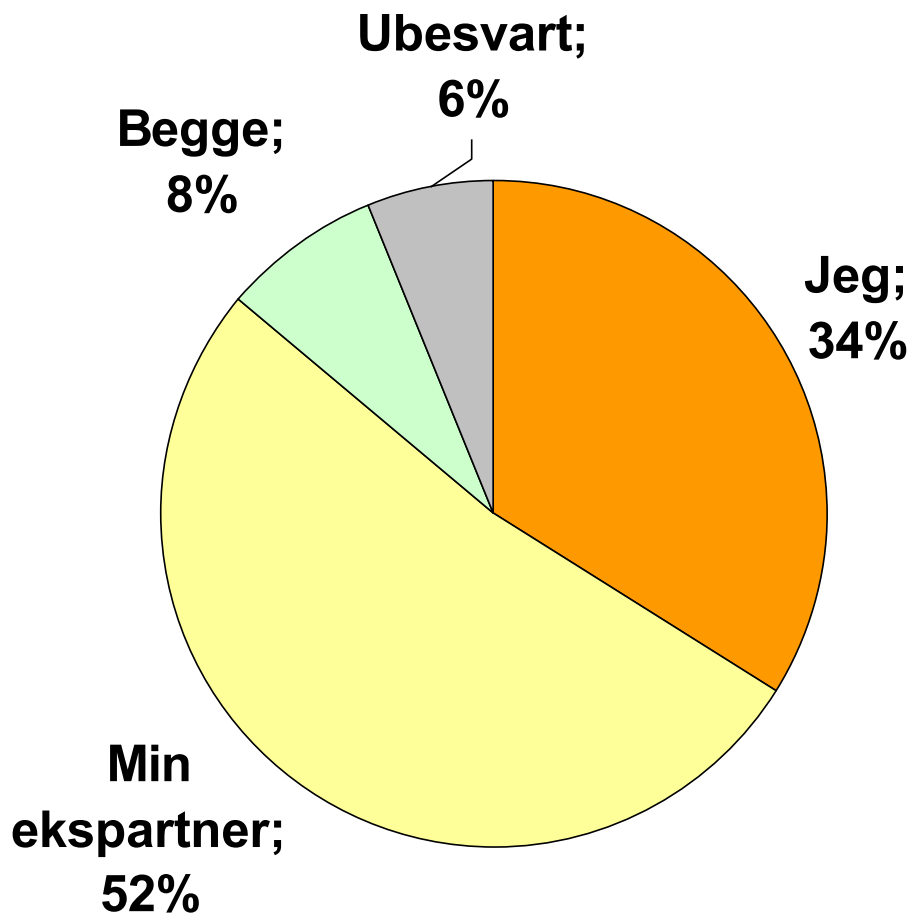
Personer under 35 år flytter lenger fra hverandre enn de andre aldersgruppene.

Spm.29. Var det du eller din ekspartner som flyttet fra nærområdet?

Filter: Bor ikke så nærme hverandre (43%)

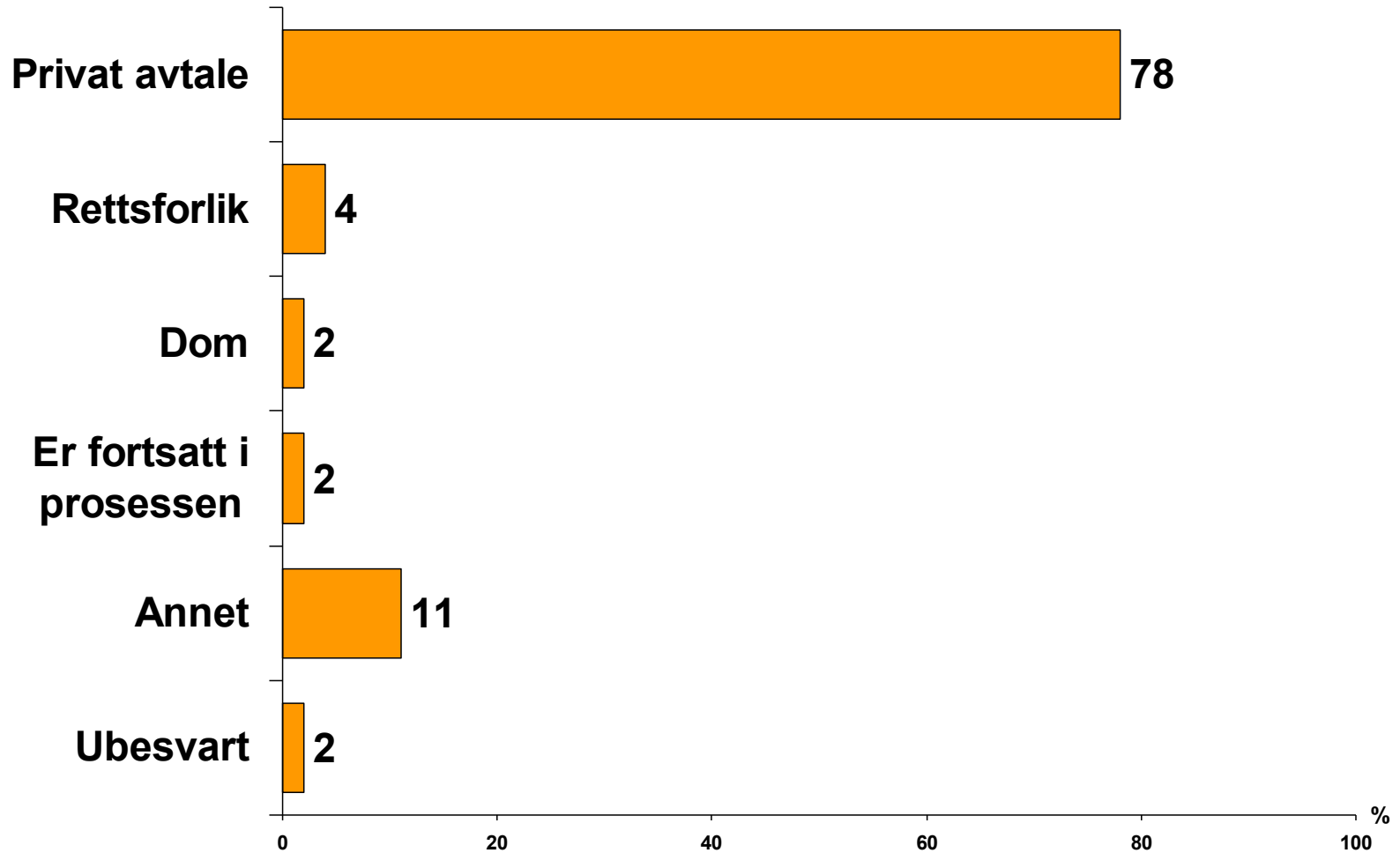
Det er hovedsakelig en av partnere som flytter fra området.

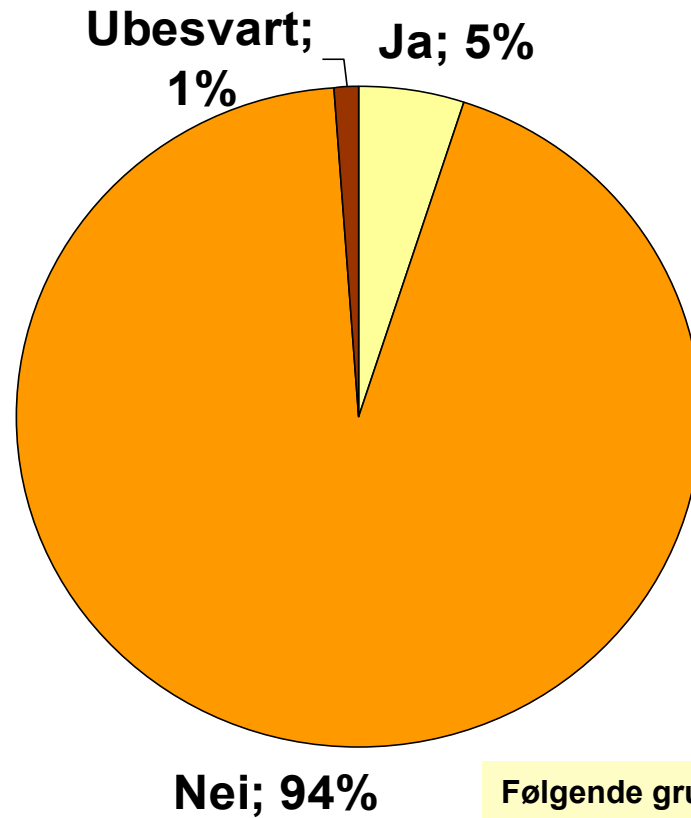
Følgende grupper oppgir i størst grad at de selv flyttet:

- Personer som opplevde samlivsbruddet for 7 år + siden
- Personer som ikke var enige om bruddet
- Personer som initierte fraflyttingen

8 av 10 inngår privat omsorgs- og samværsavtale.

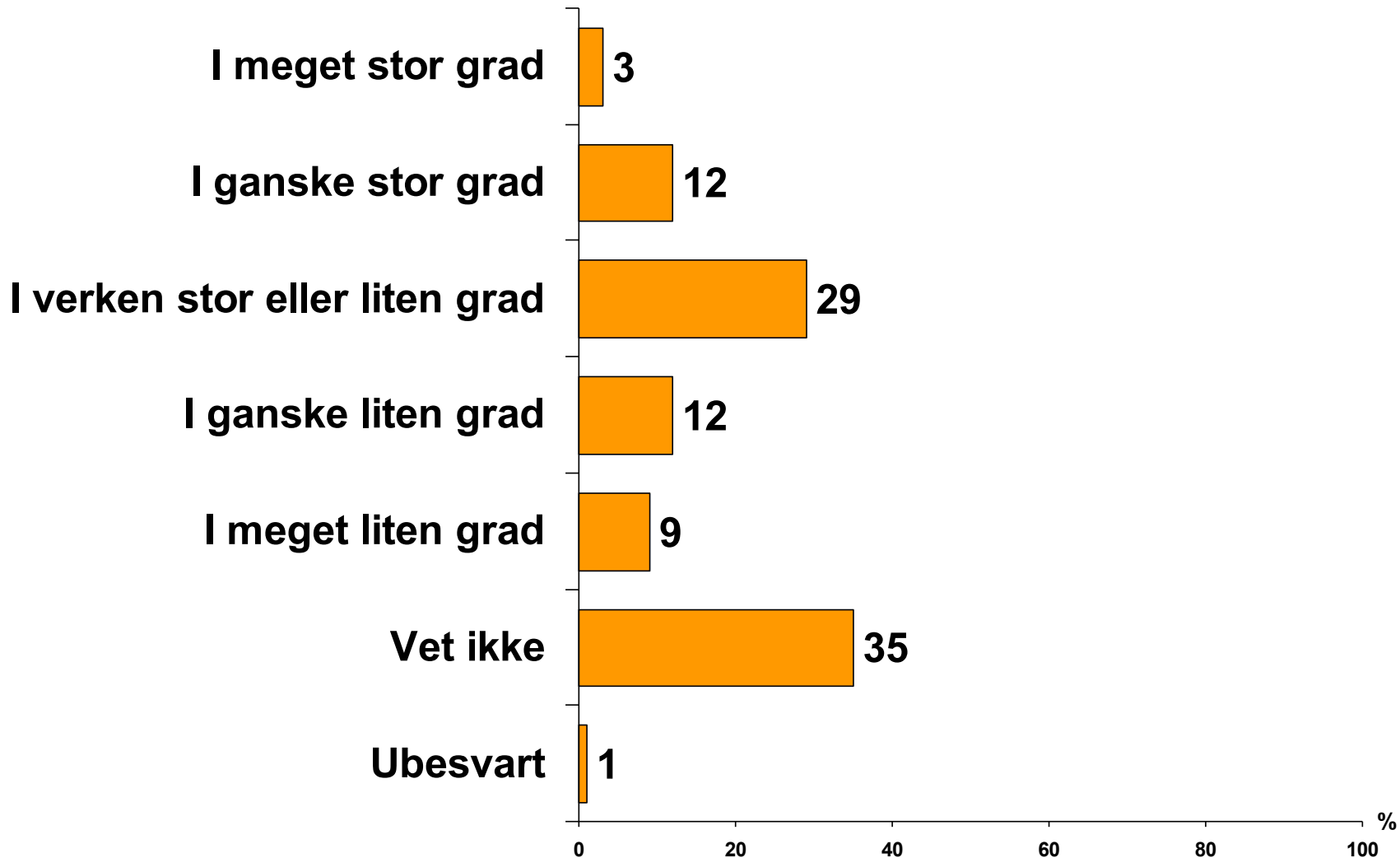
5% går til retten med barnefordelingssaken.

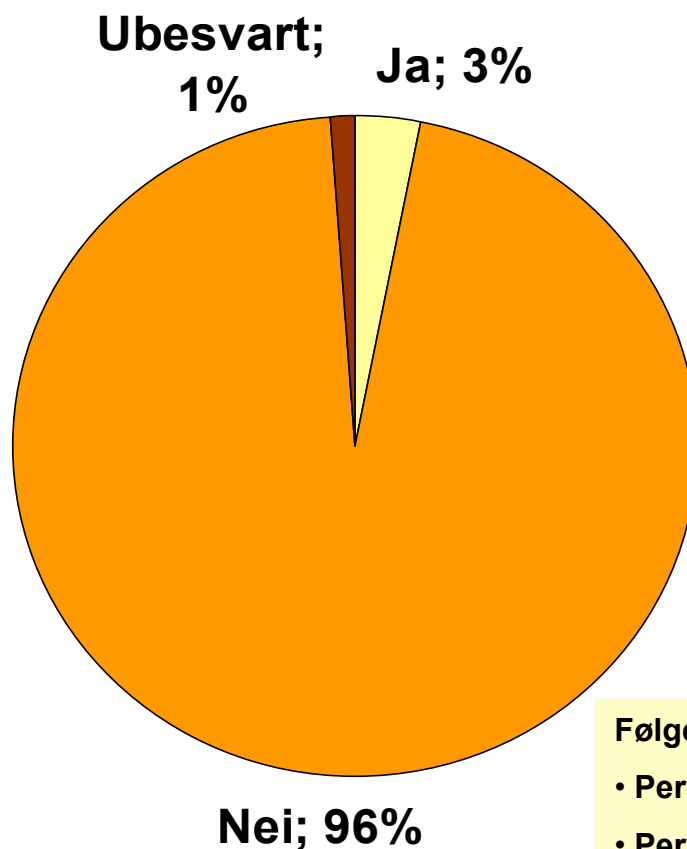
Følgende grupper har oftest vært i retten:

- Personer som var sykemeldt av helsepersonell
- Personer som har brukt feriedager/ avspasering
- Personer som fikk ekstra fridager fra jobben
- Personer som har vært sykemeldt i over en måned

Tilliten til sakkyndige psykologer er IKKE høy. Mange har ingen oppfatning av deres kompetanse.

De aller fleste løser spørsmålet om fordelingen av fellesboet privat.

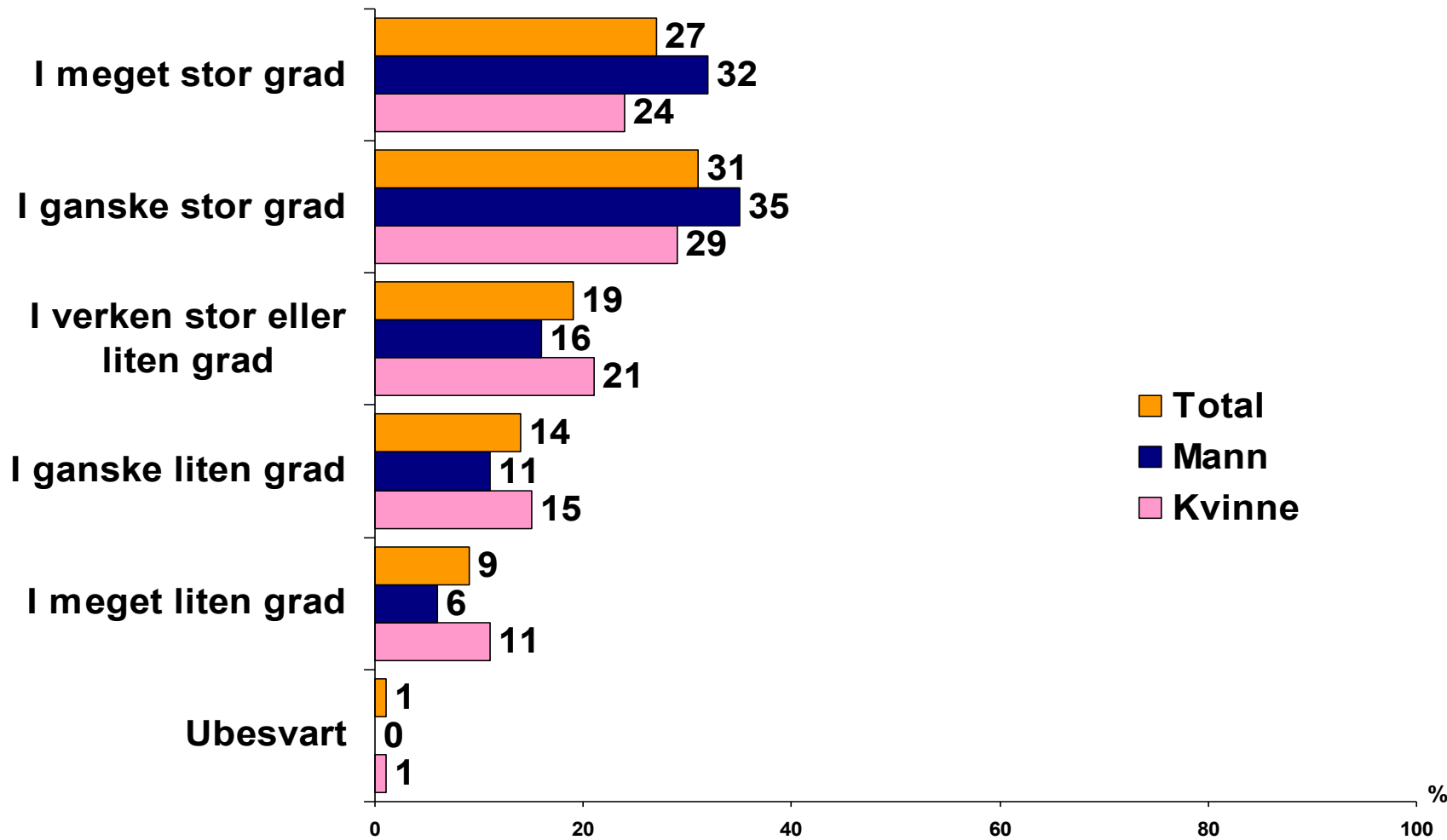

Følgende grupper har oftest vært i retten:

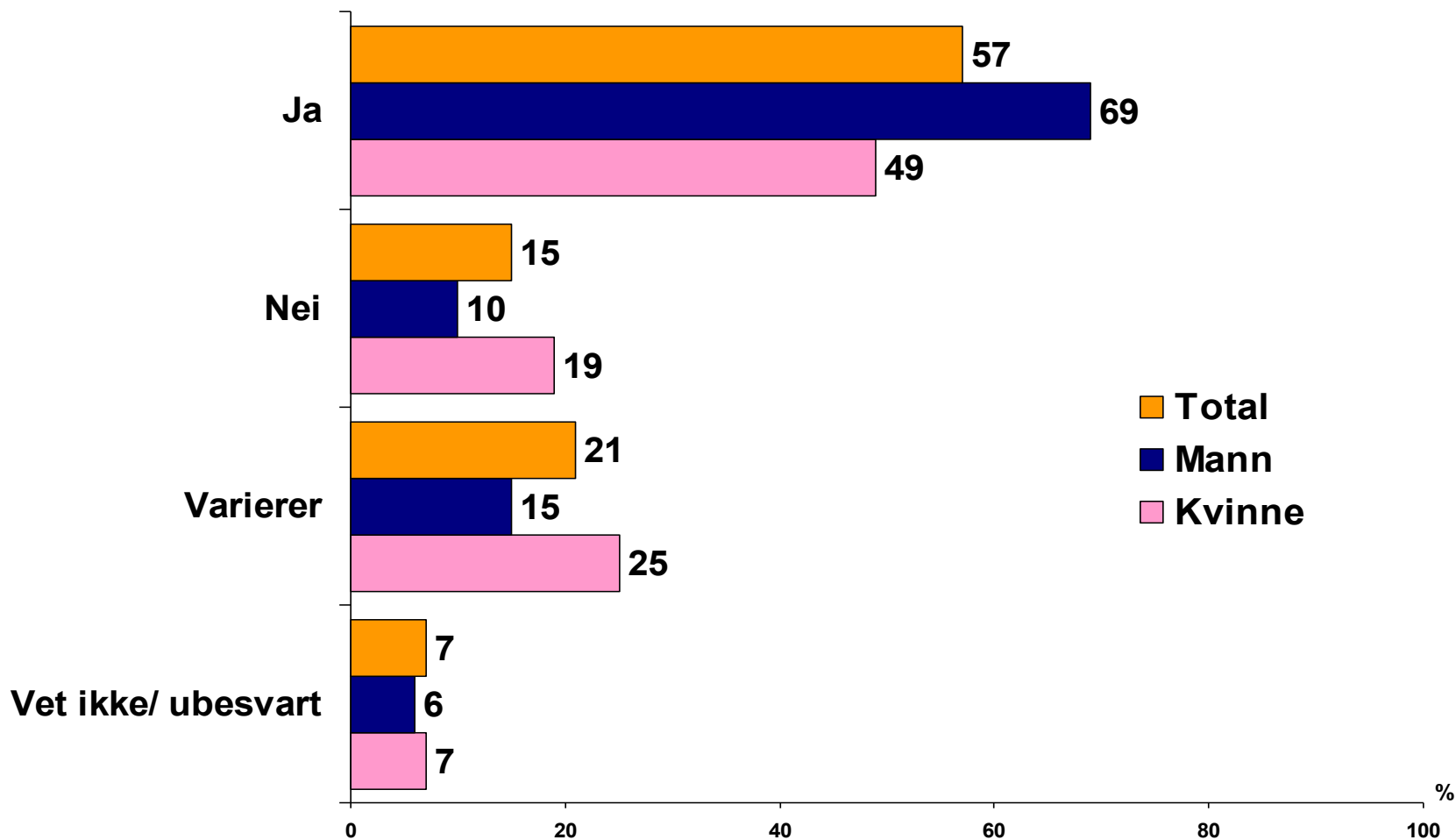
- Personer som var sykemeldt av helsepersonell
- Personer som har brukt feriedager/ avspasering
- Personer som har benyttet sykemeldinger

**42% mener at samarbeidet ikke fungerer optimalt.
23% mener at det fungerer dårlig.**

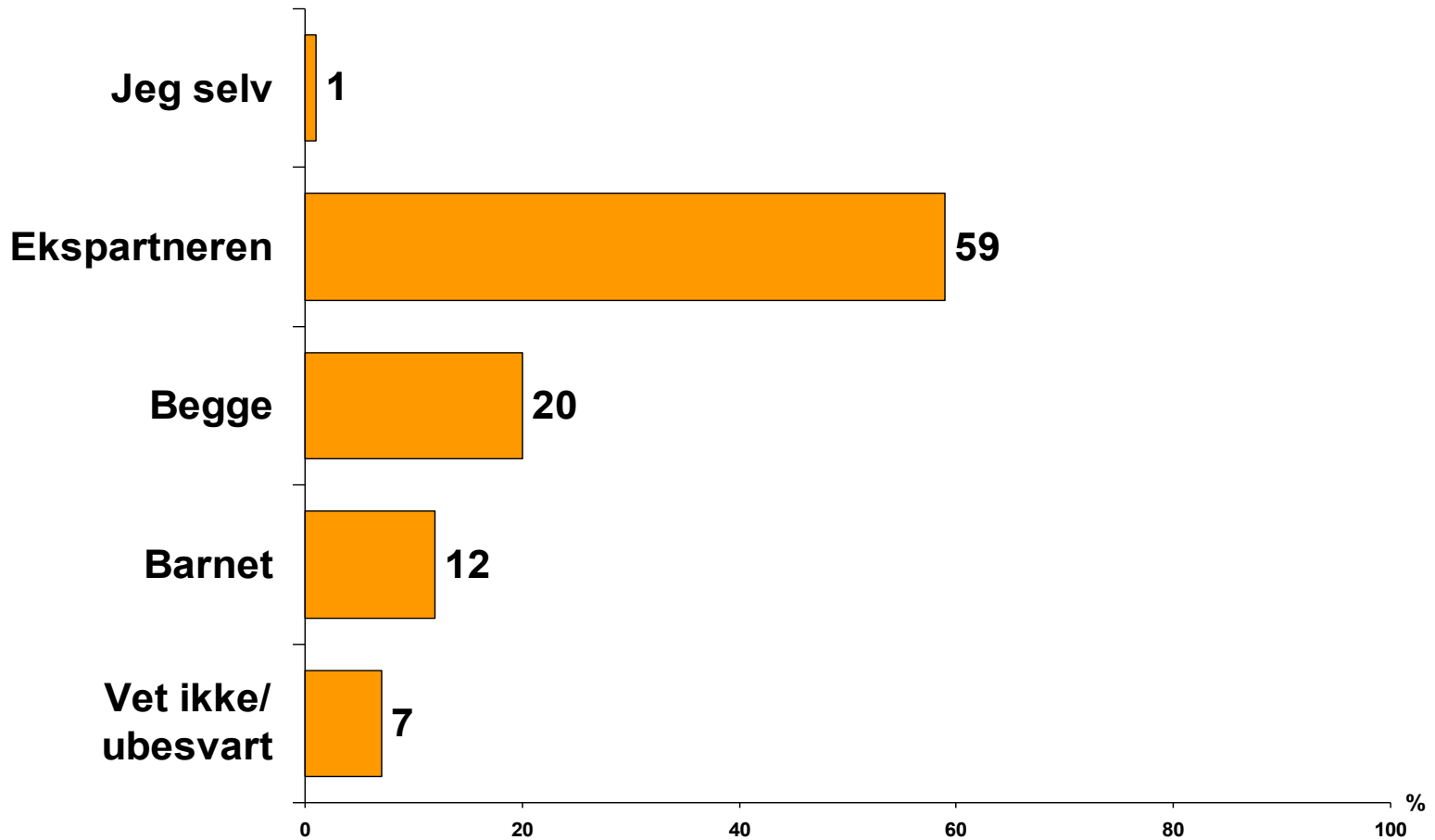
Menn og personer med høyere inntekt er mer fornøyd med samarbeidet enn andre grupper.

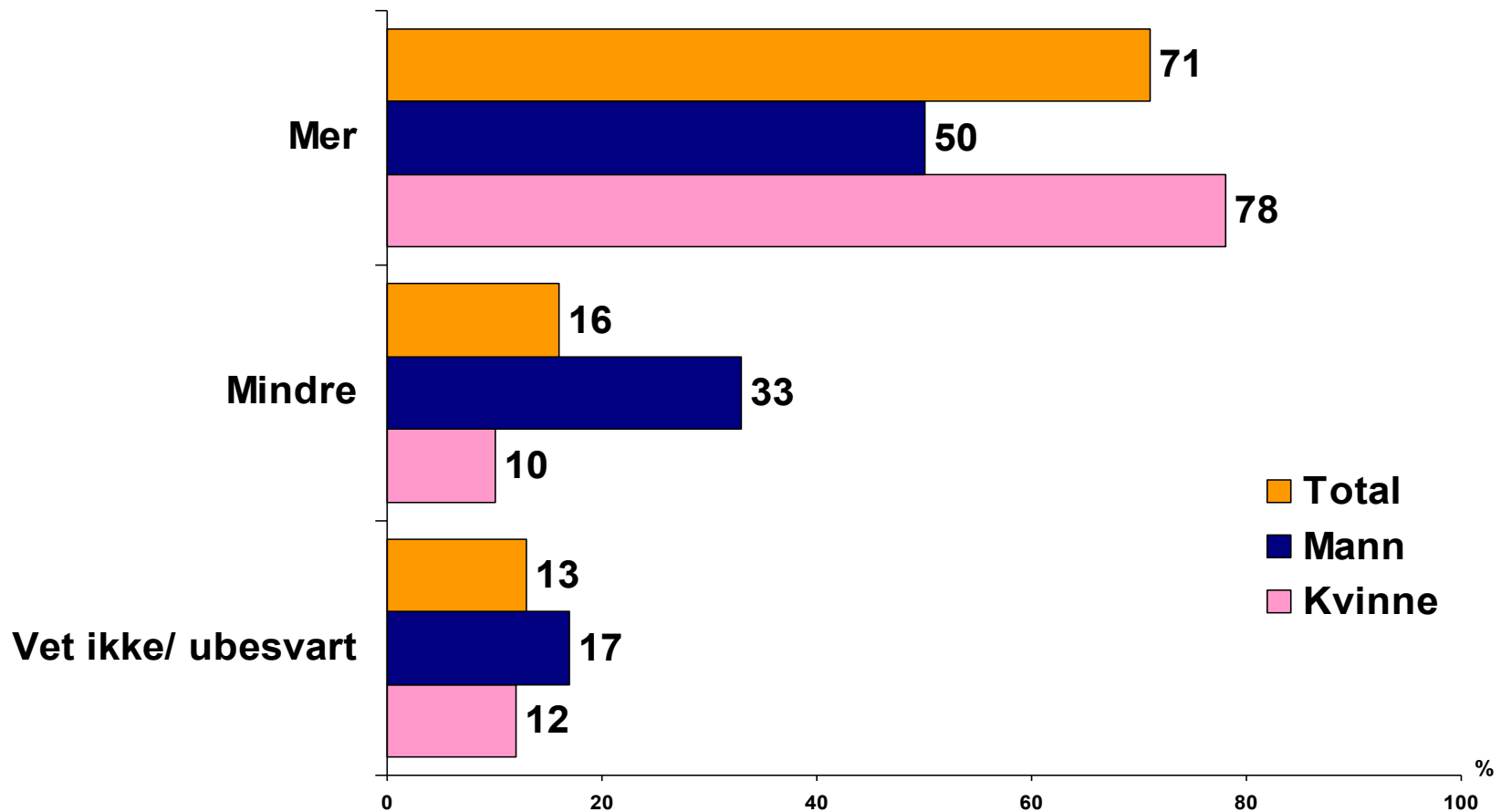
36% oppgir at den inngåtte omsorgs- og samværsavtalen IKKE følges i det hele tatt eller ikke følges helt.

12% av de som ikke følger avtalen oppgir at barnet er årsaken til at avtalen ikke følges.

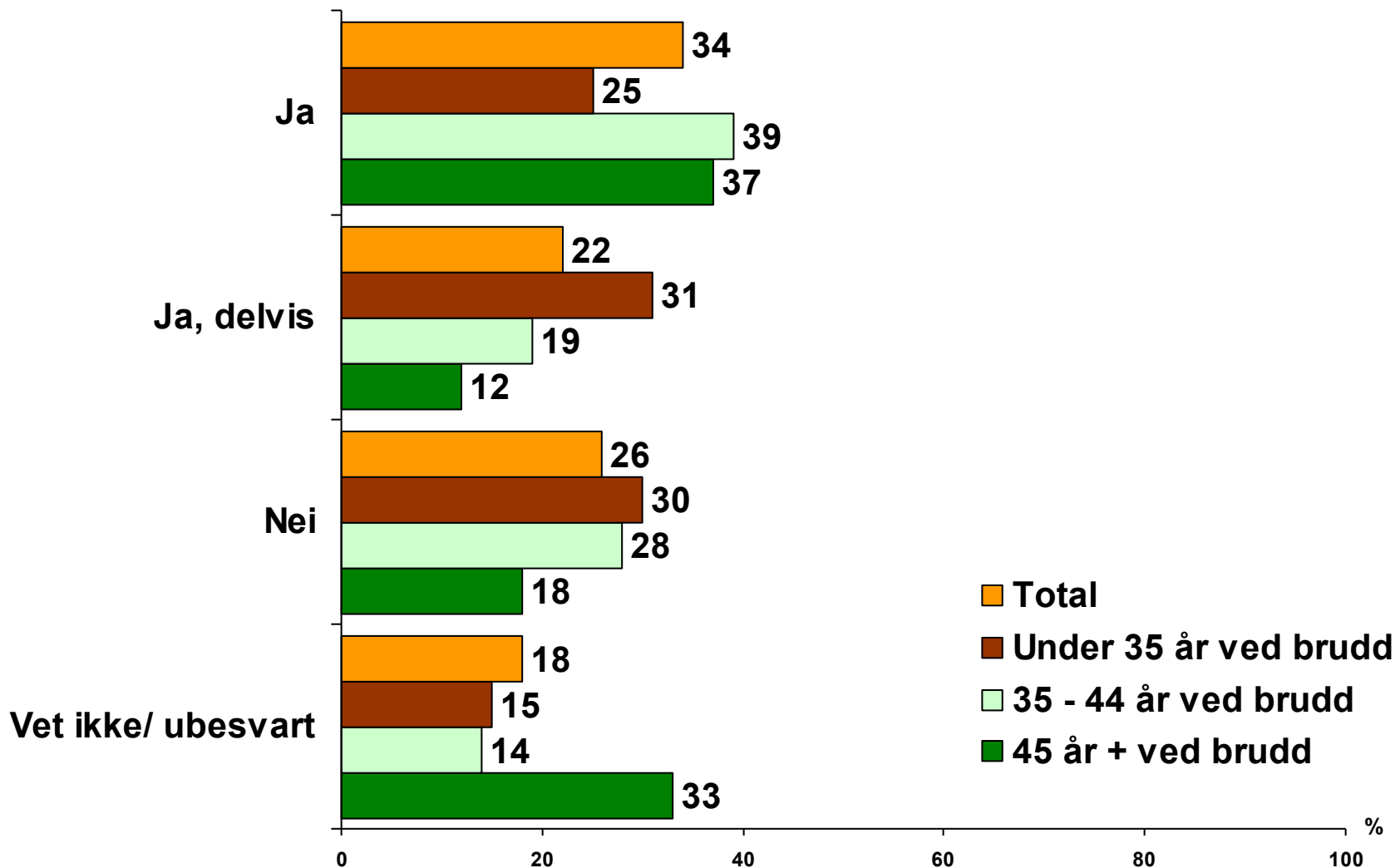

7 av 10 oppgir at barnet bor mest hos dem.

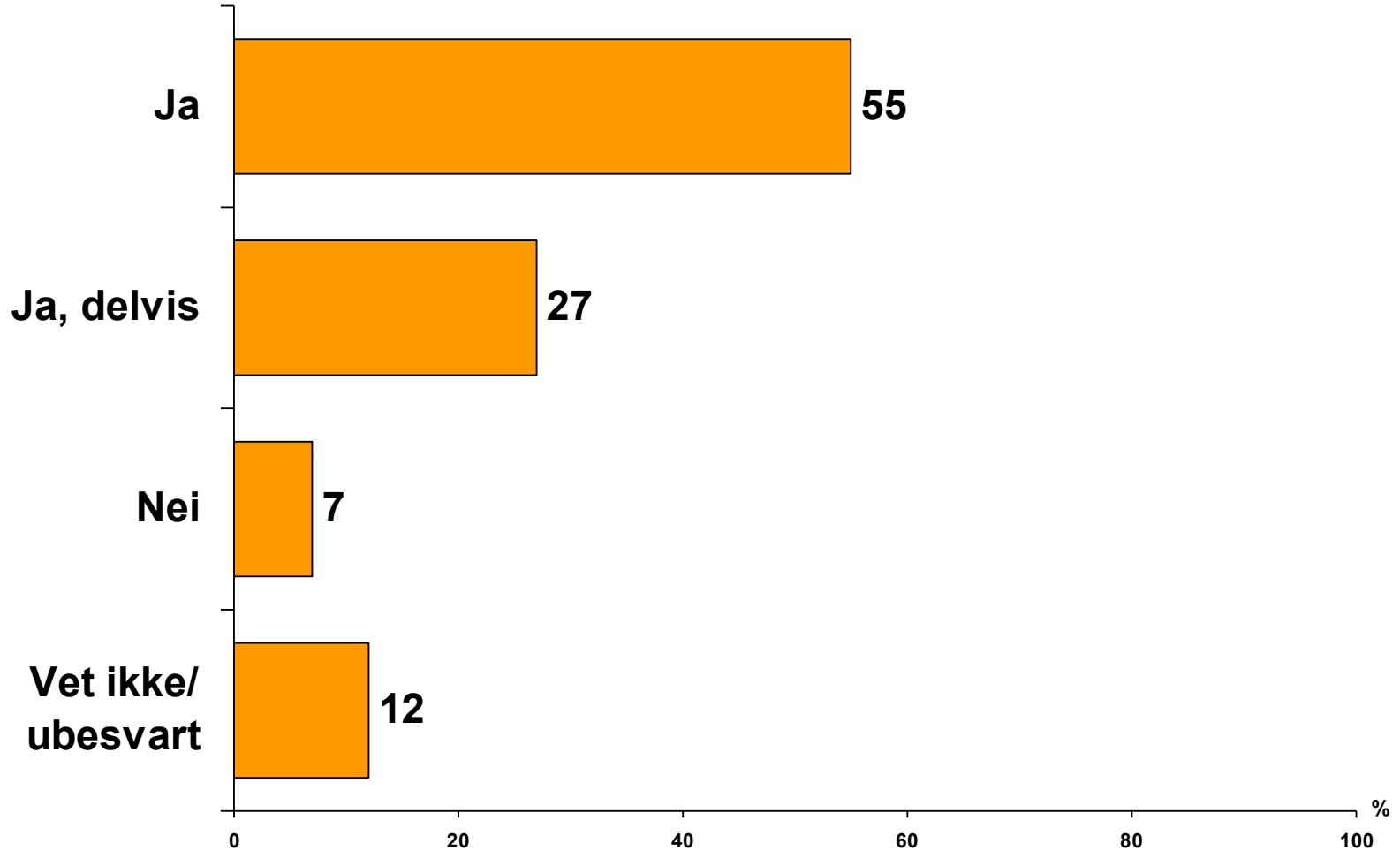
Spm.38. Føler du at du får tilstrekkelig informasjon FRA din ekspartner hvis det kommer viktige beskjeder fra skole/ barnehage etc, når du ikke selv henter/ har barna?

44% oppgir at de ikke får nok informasjon fra sin ekspartner. Personer under 35 år opplever det oftere enn personer 35 år+.

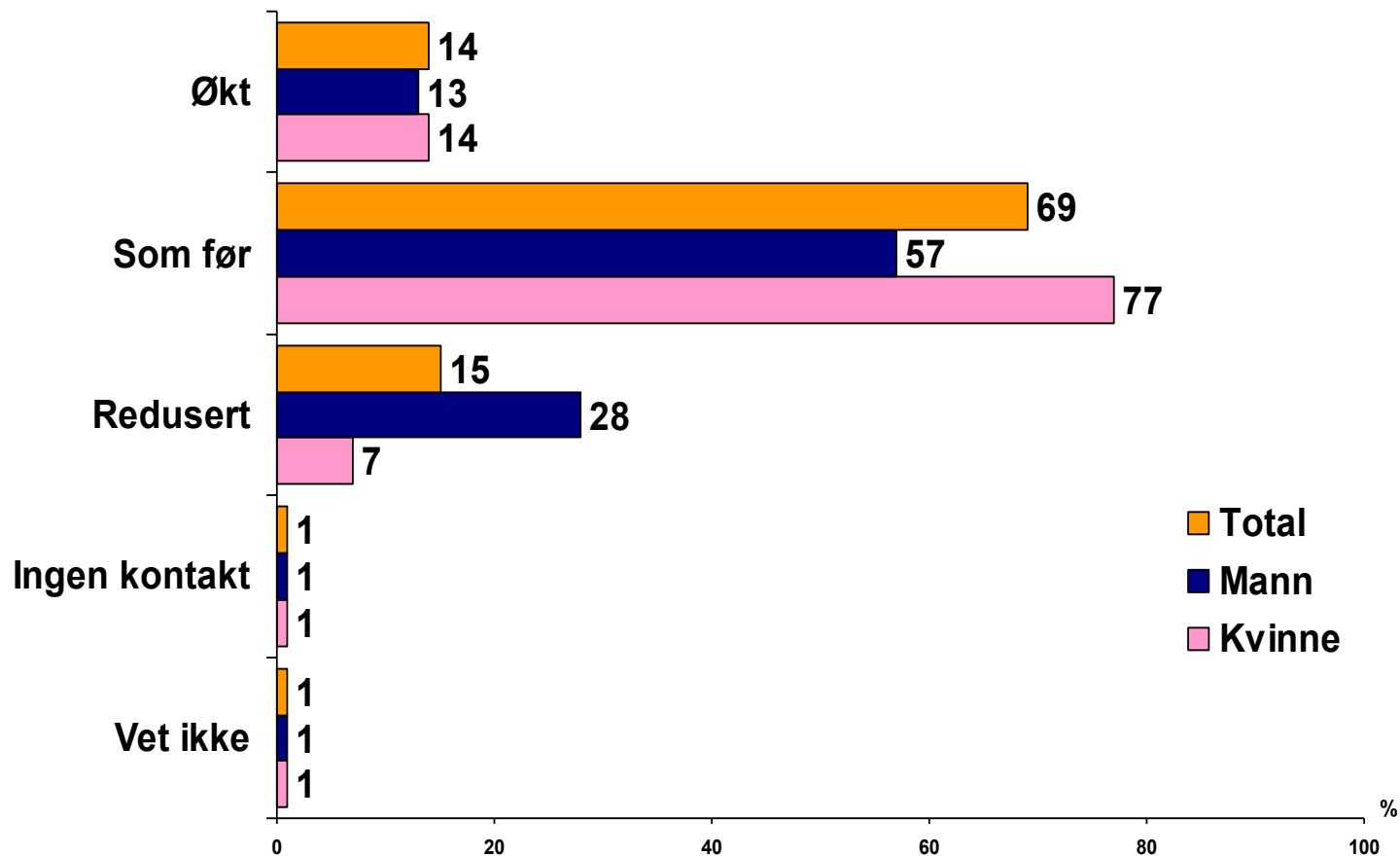
Spm.39. Føler du at du selv gir tilstrekkelig informasjon TIL din ekspartner hvis det kommer viktige beskjeder fra skole/ barnehage etc, når ekspartneren ikke selv henter/ har barnet?

82% mener at de selv gir tilstrekkelig informasjon til sin ekspartner.

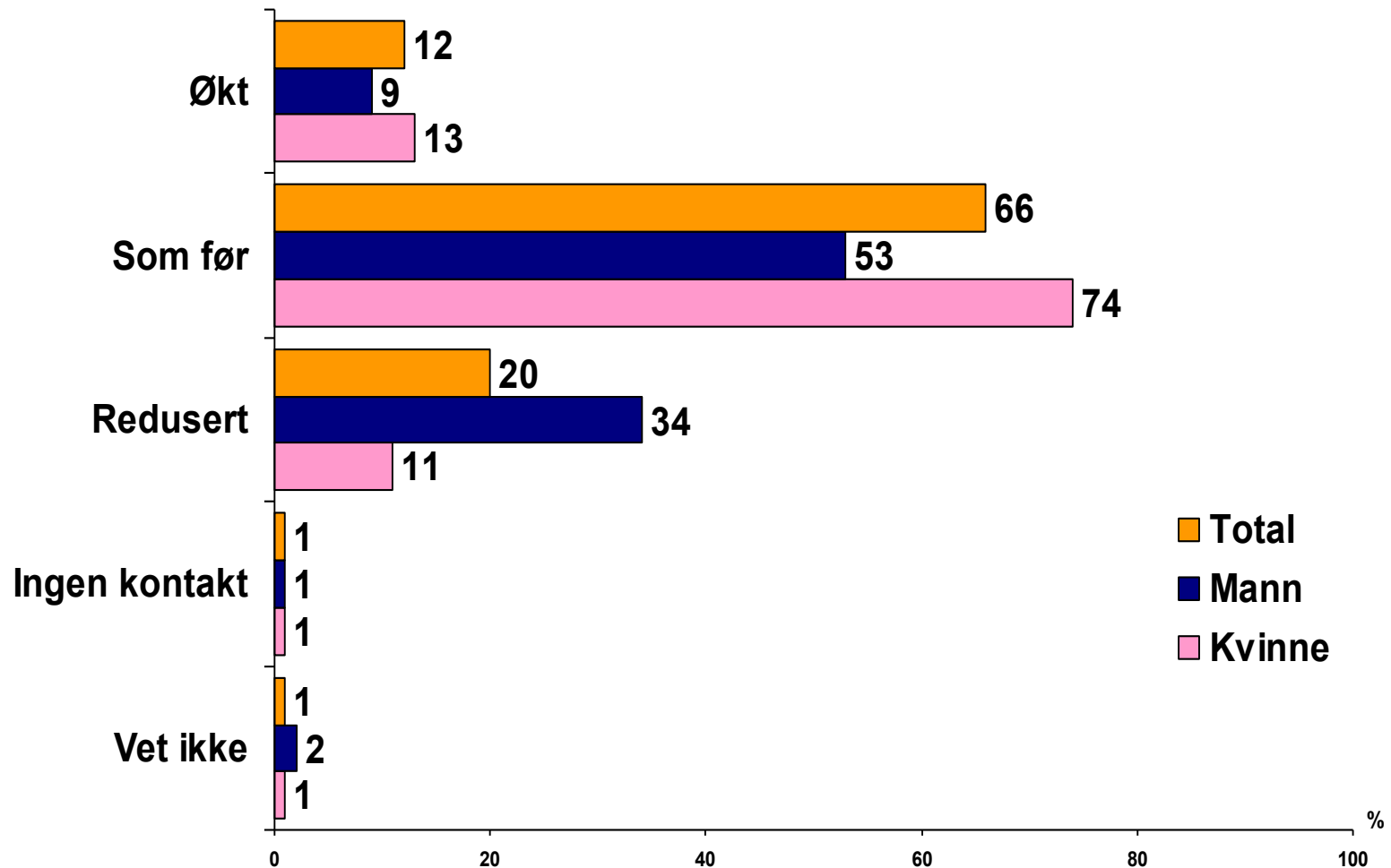
Spm.40. Har barnet/ barna fått mer eller mindre kontakt med DIN FAMILIE etter samlivsbruddet, eller har det ikke skjedd noen endringer?

83% oppgir at barna opprettholder eller øker kontakten med deres familie.
Menn opplever i størst grad at kontakten reduseres.

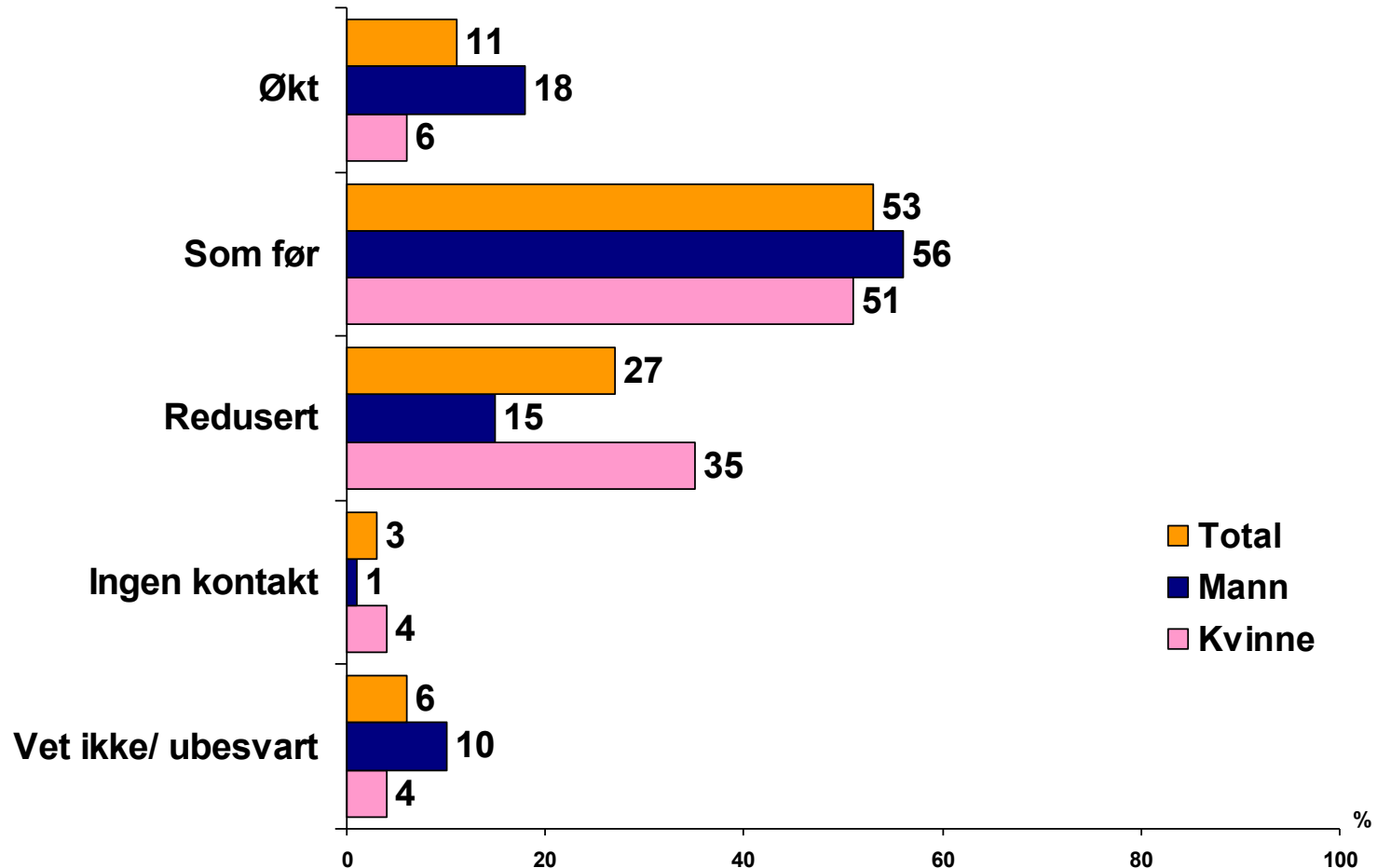
Spm.41. Har barnet/ barna fått mer eller mindre kontakt med DINE VENNER etter samlivsbruddet, eller har det ikke skjedd noen endringer?

**78% oppgir at barna opprettholder eller øker kontakten med deres venner.
Menn opplever i størst grad at kontakten reduseres.**

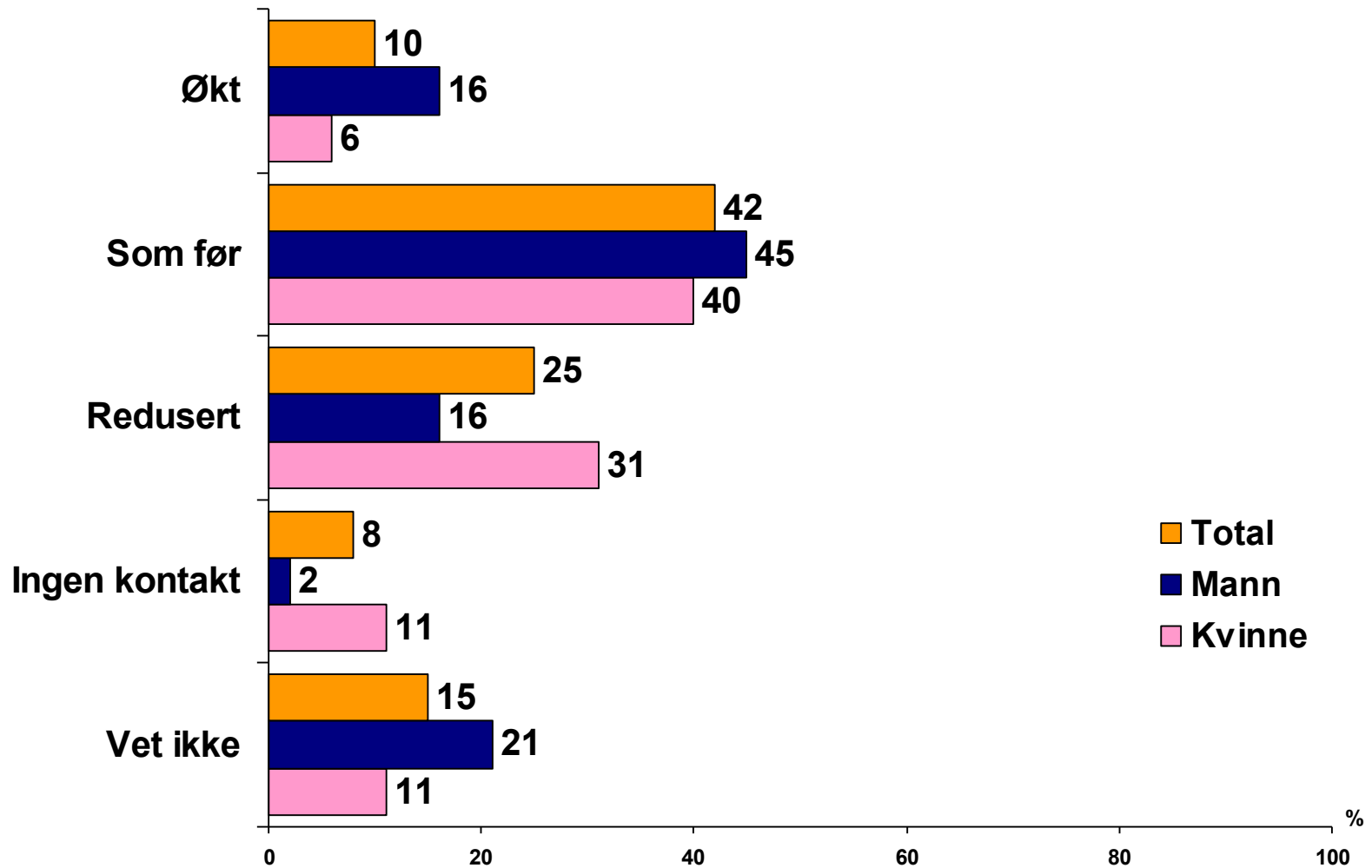
Spm.42. Har barnet/ barna fått mer eller mindre kontakt med
DIN EKSPARTNERS FAMILIE etter samlivsbruddet?

**53% oppgir at barna opprettholder eller øker kontakten med ekspartners familie.
Kvinner opplever at barna får redusert kontakt med ekspartners familie i større grad enn menn.**

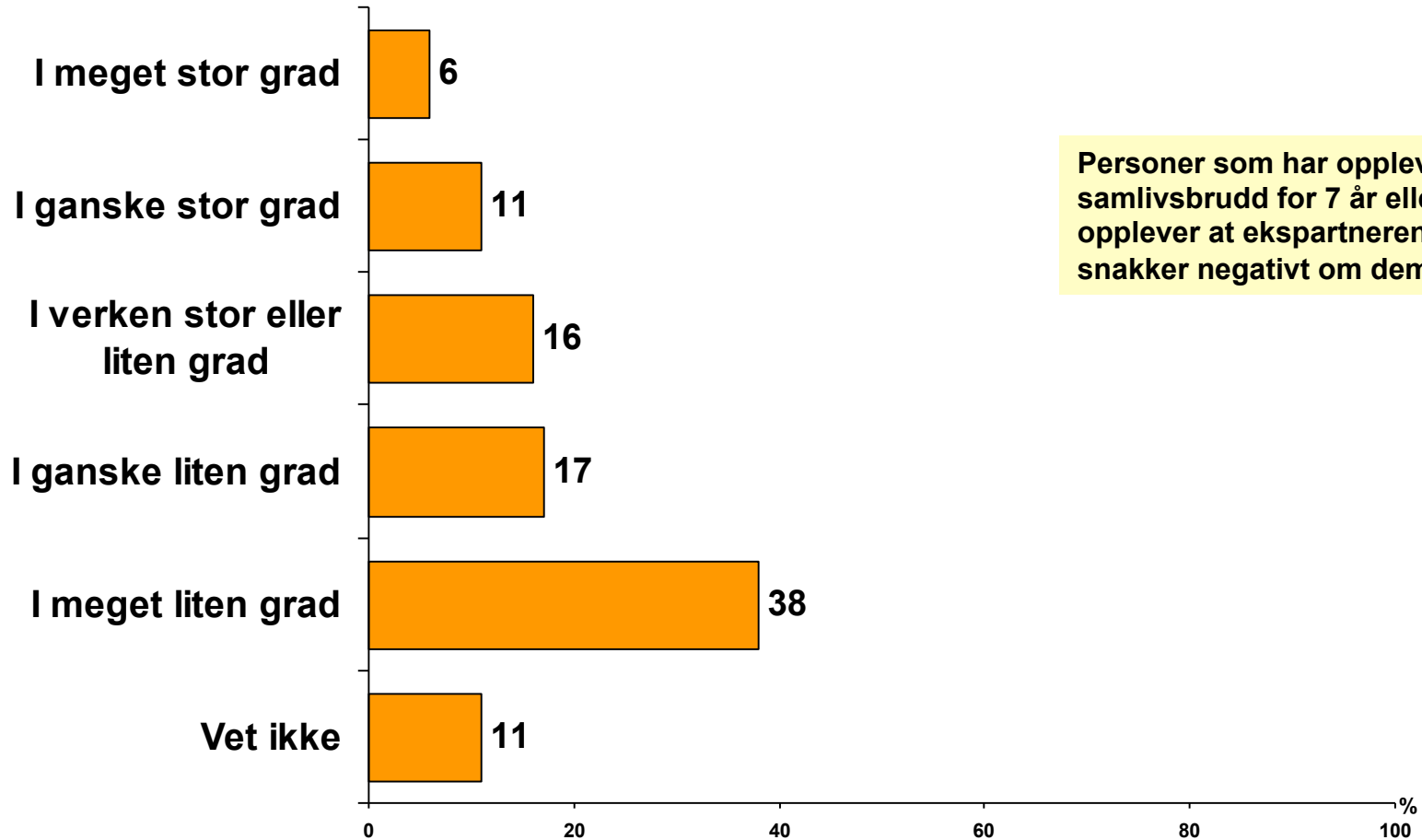

Spm.43. Har barnet/ barna fått mer eller mindre kontakt med
DIN EKSPARTNERS VENNER etter samlivsbruddet?

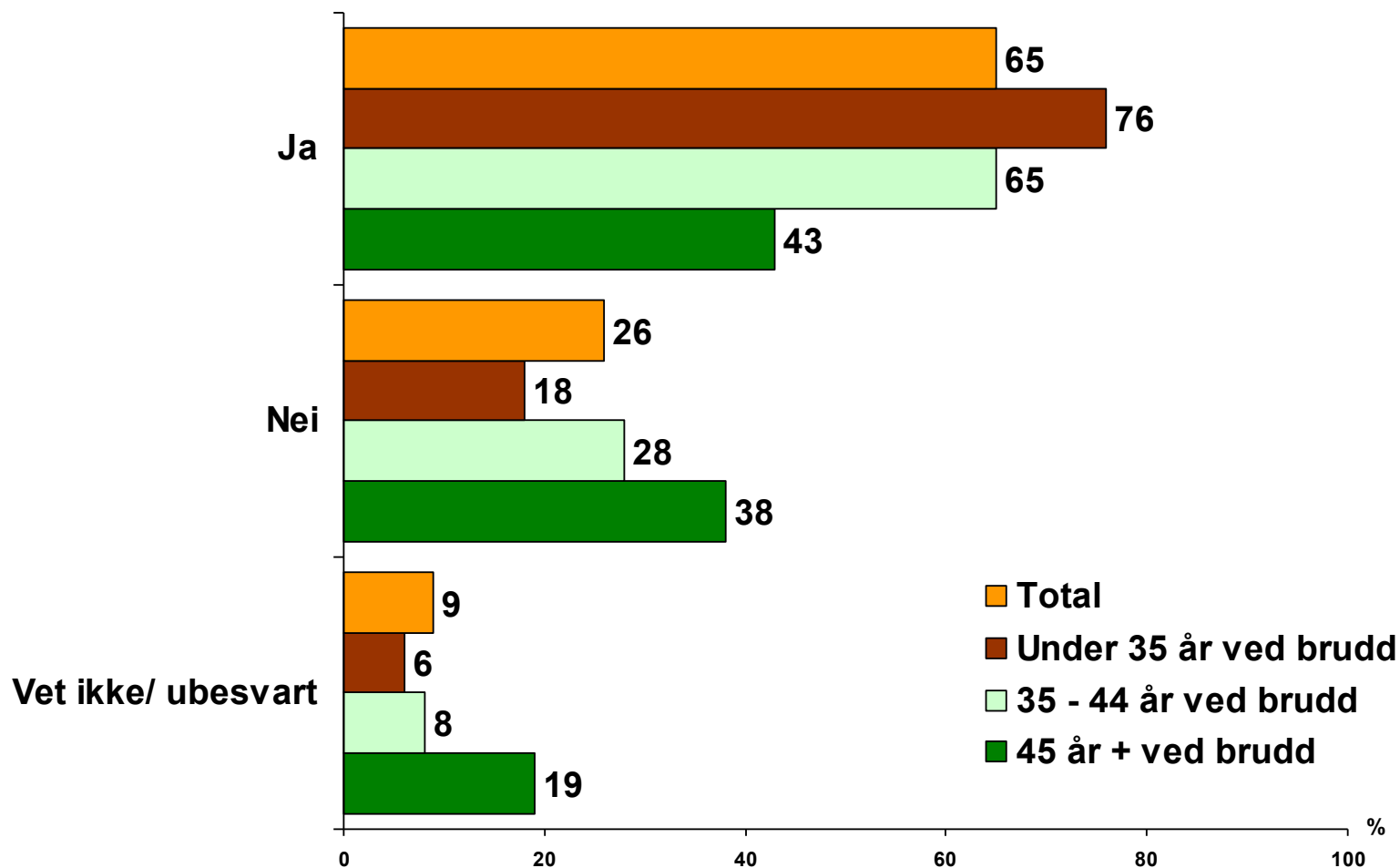
**52% oppgir at barna opprettholder eller øker
kontakten med ekspartners venner.
Kvinner opplever at barna får redusert kontakt med
ekspartners venner i større grad enn menn.**

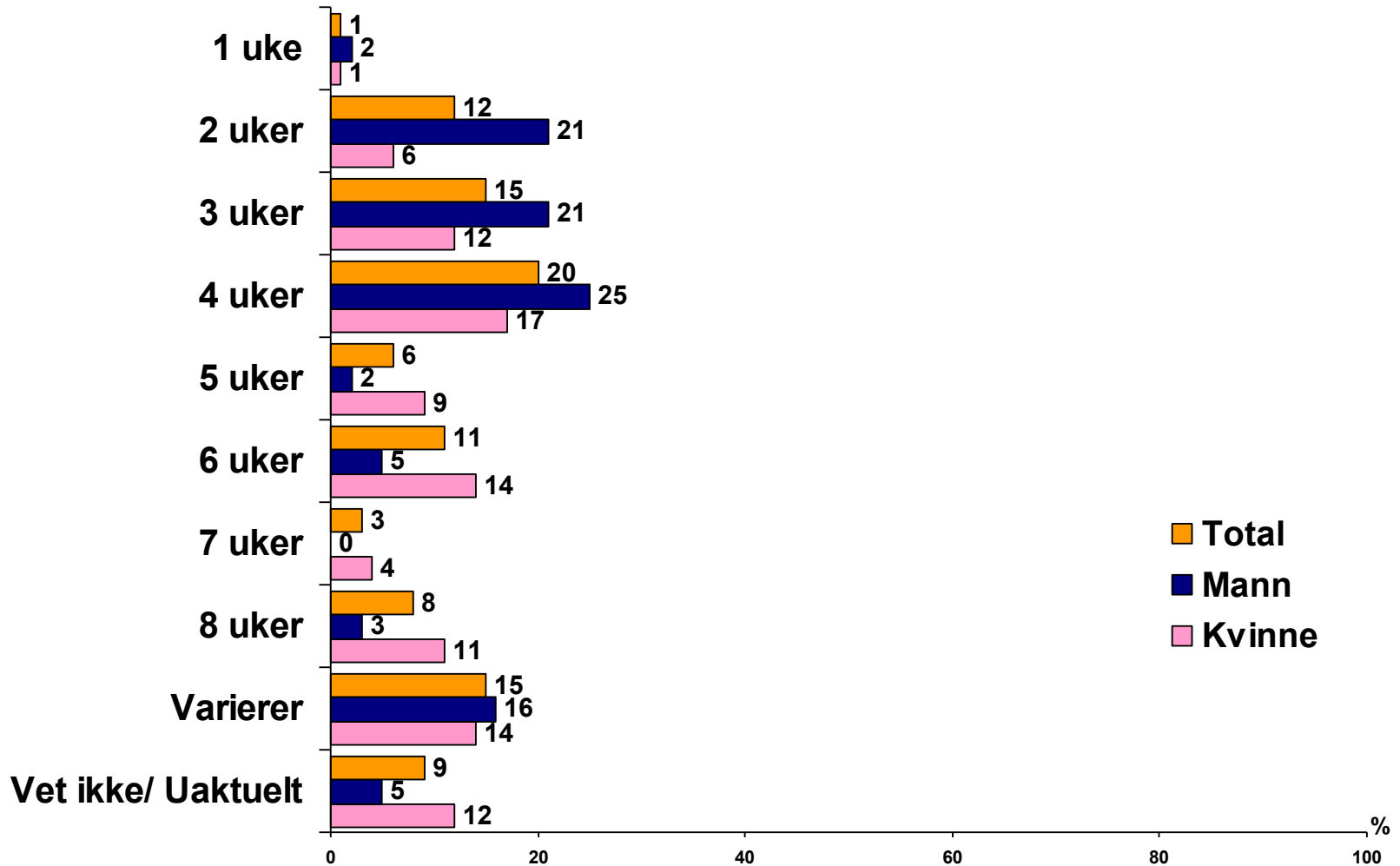
17% opplever at ekspartneren snakker negativt om dem til barna.

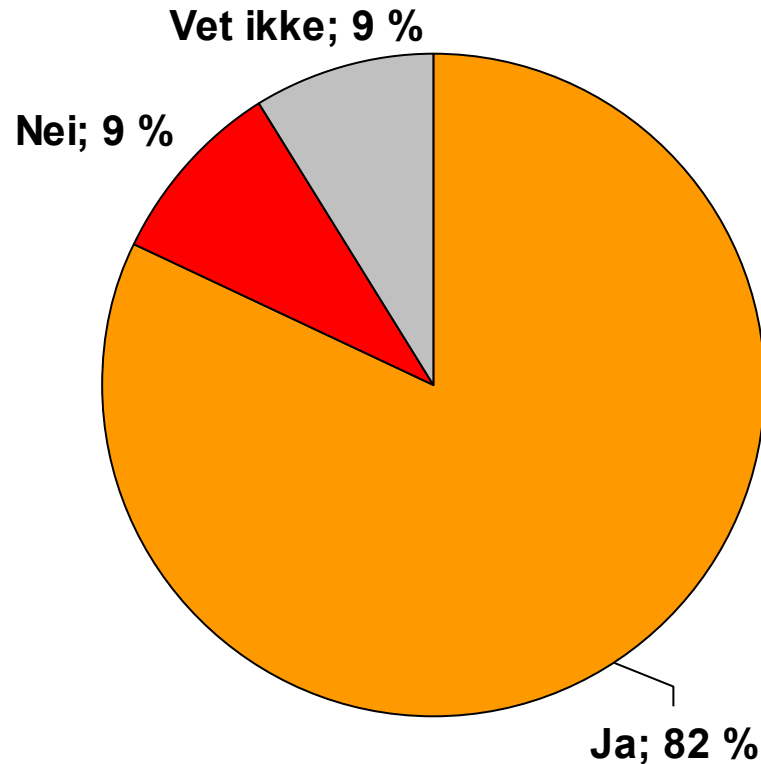
**65% at ferieavviklingen inngår i omsorgs- og samværsavtalen.
Personer under 35 inkluderer dette oftere i sine avtaler enn andre
aldersgrupper.**

Alt i alt, menn har barna i færre uker enn kvinner.

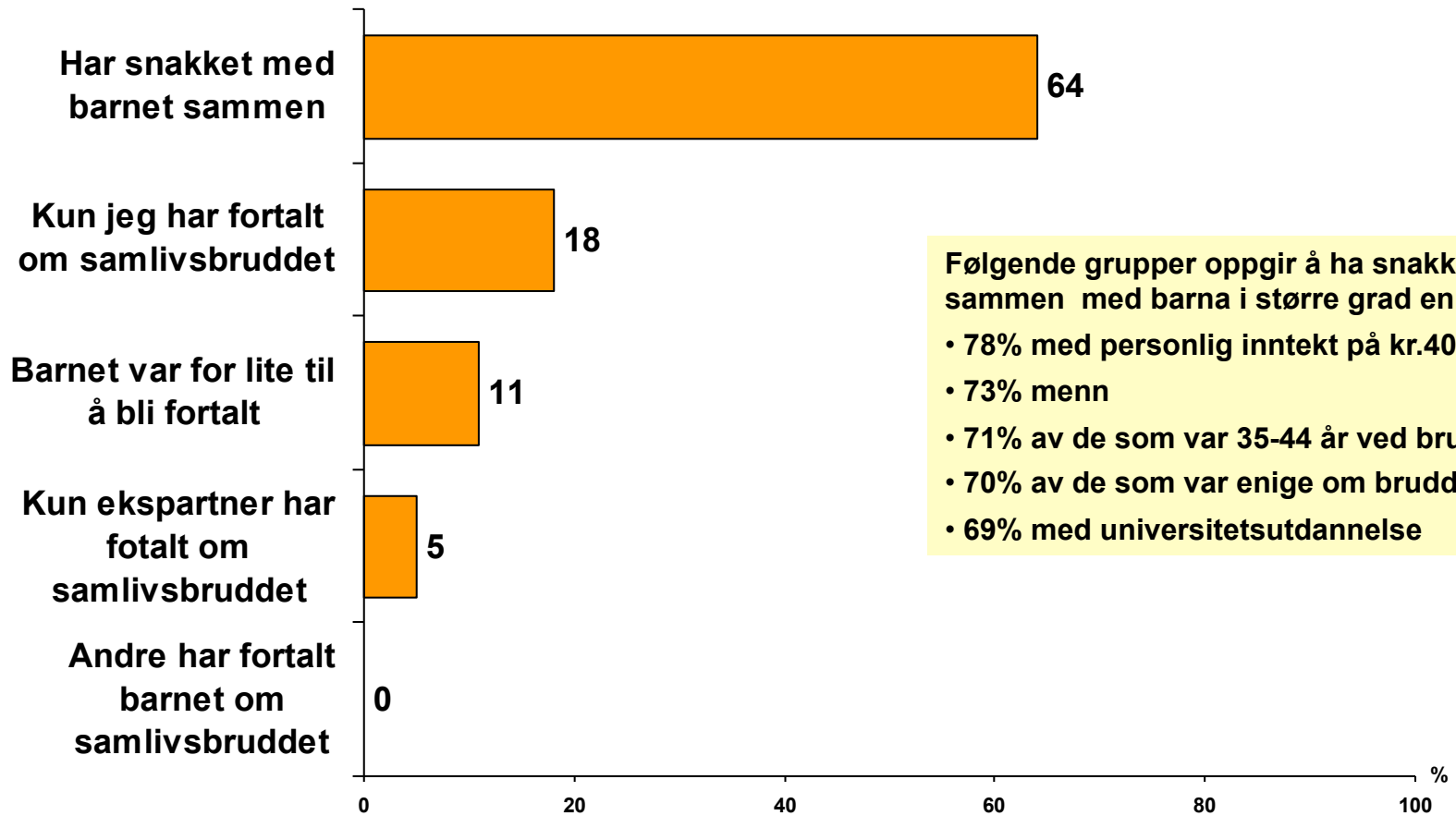

8 av 10 er enige om hvor barna skal være i høytider.

Menn og personer under 35 år oppgir i størst grad at de er enige om hvor barna skal være.

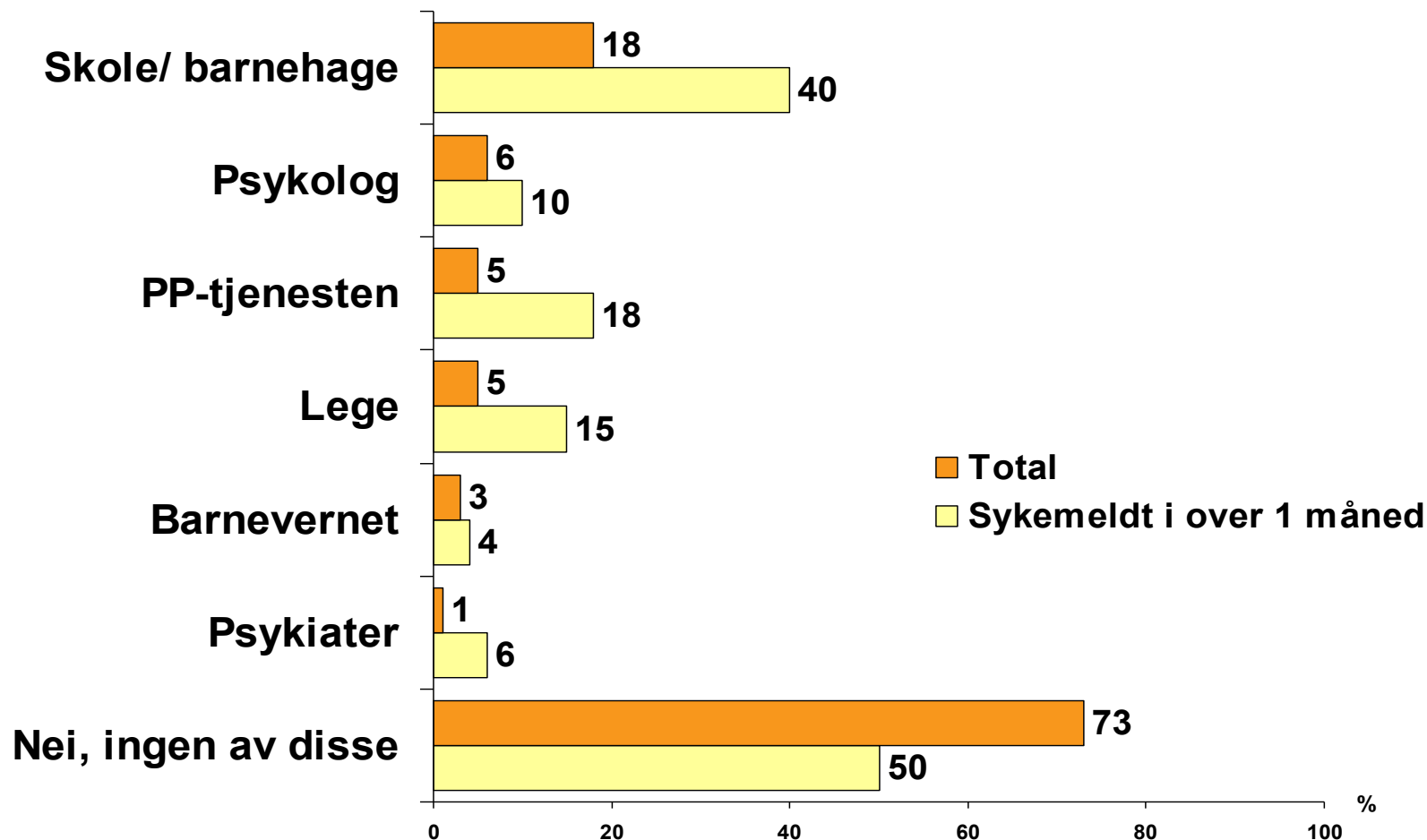
64% har snakket sammen med barnet om samlivsbruddet.

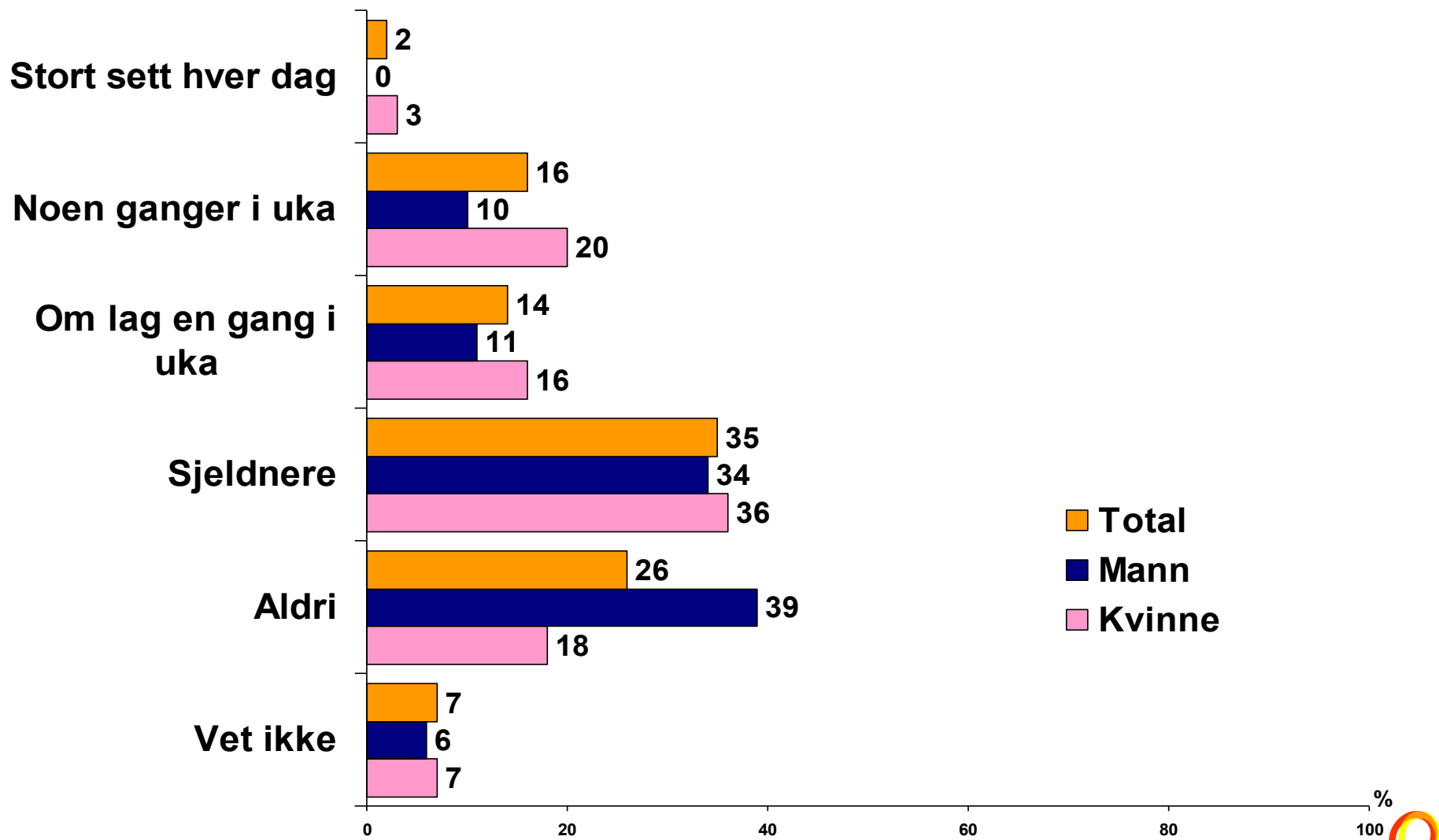
Følgende grupper oppgir å ha snakket sammen med barna i større grad enn andre:

- 78% med personlig inntekt på kr.400.000+
- 73% menn
- 71% av de som var 35-44 år ved brudd
- 70% av de som var enige om bruddet
- 69% med universitetsutdannelse

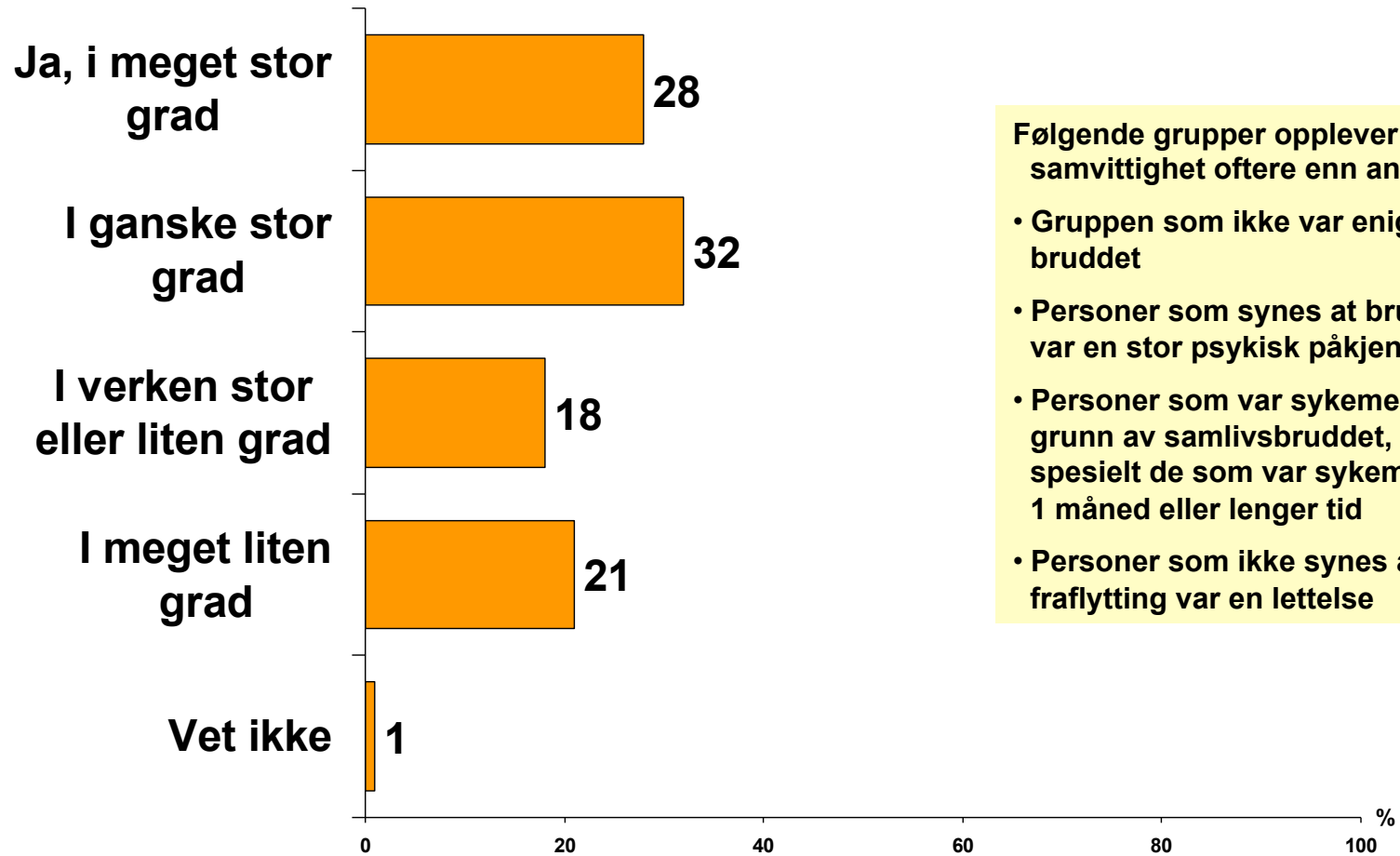
Skole/ barnehage kontaktes oftest for å hjelpe barnet med å komme over bruddet. Personer som selv har vært sykemeldt i 1 måned eller mer, tar mest kontakt med ulike instanser.

Kvinner oppgir oftest at de føler seg uopplagte og slitne når de er sammen med barna.

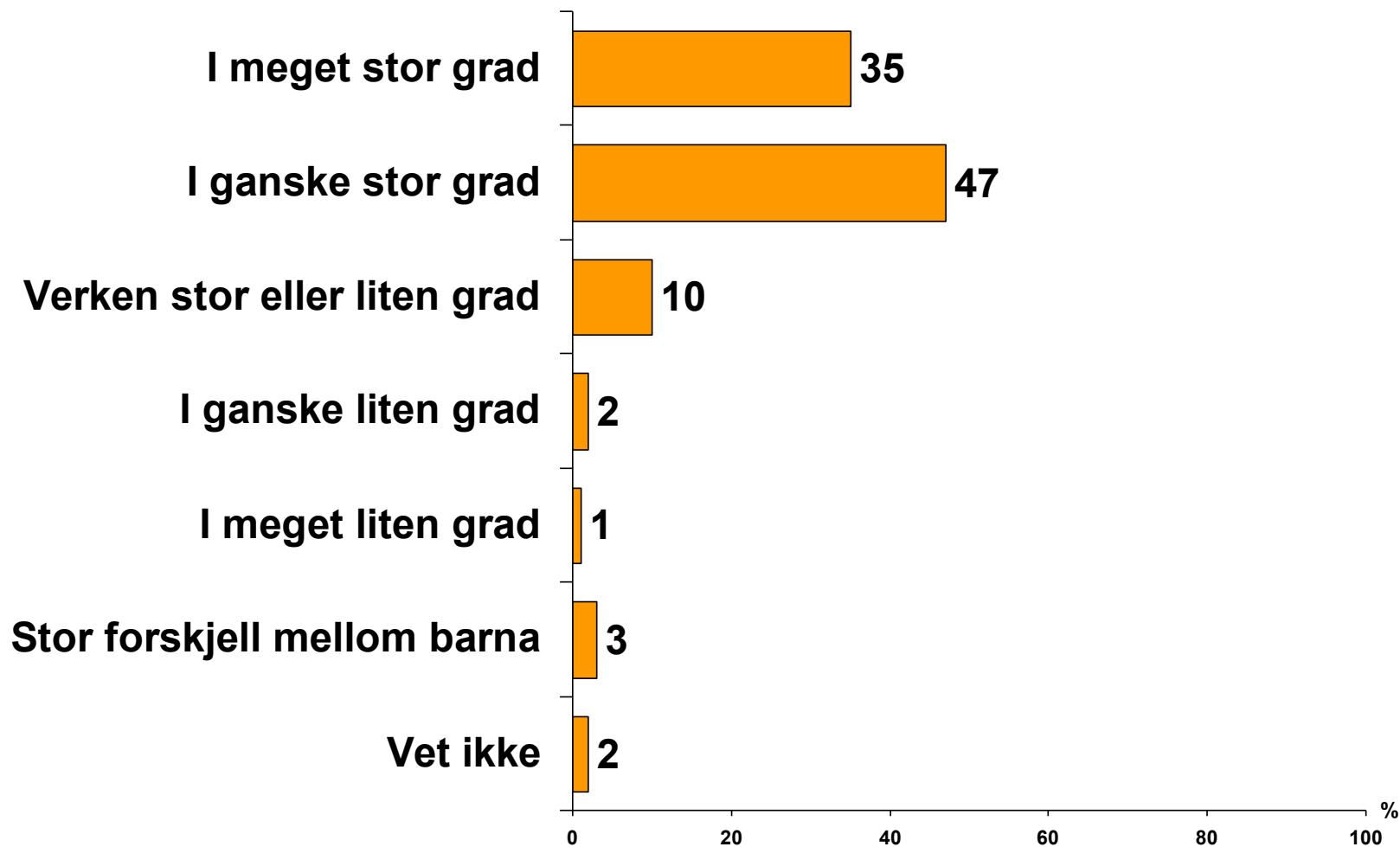
60% opplevde dårlig samvittighet på grunn av barna.

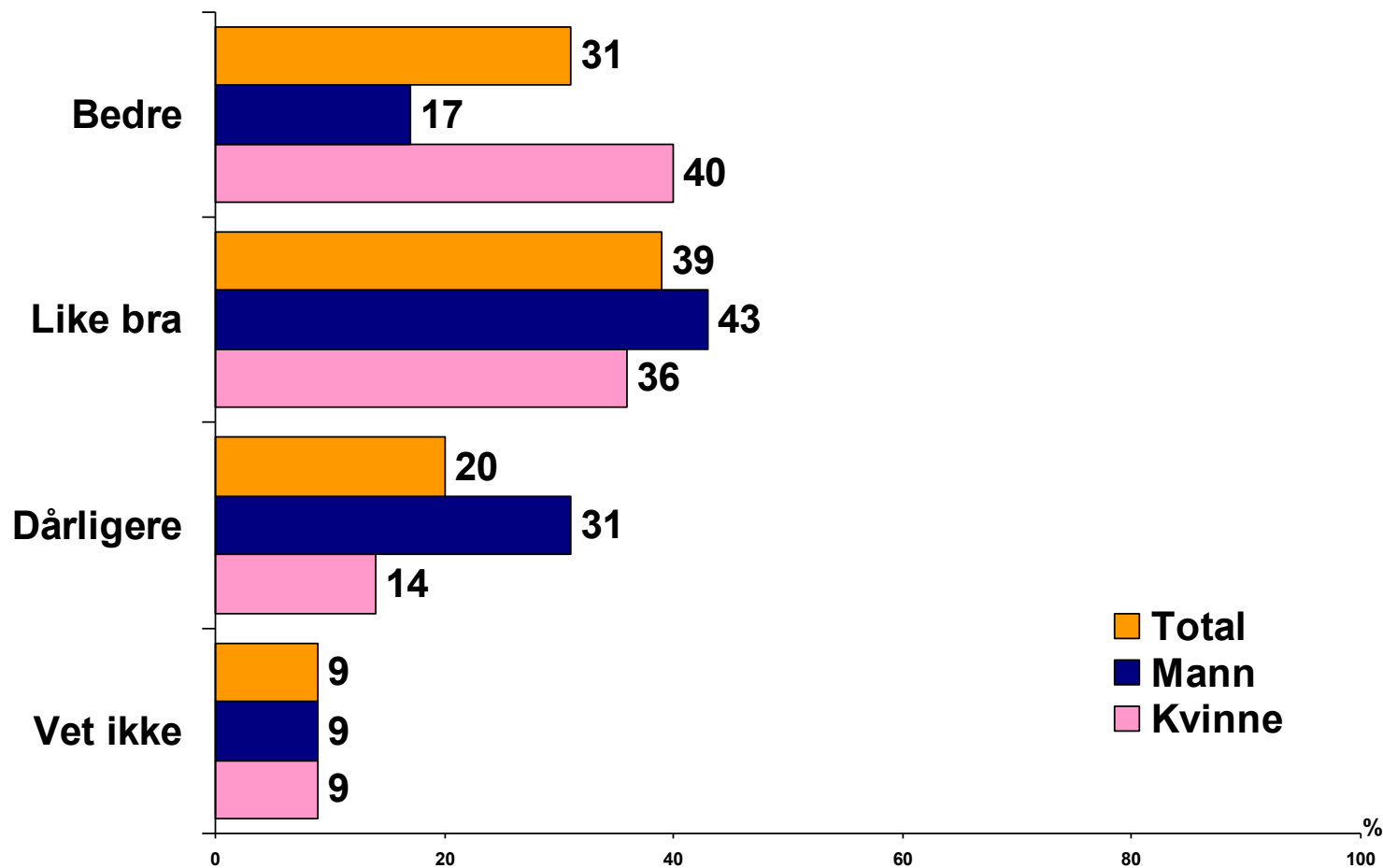
Følgende grupper opplever dårlig samvittighet oftere enn andre:

- Gruppen som ikke var enig om bruddet
- Personer som synes at bruddet var en stor psykisk påkjenning
- Personer som var sykemeldt på grunn av samlivsbruddet, spesielt de som var sykemeldt i 1 måned eller lenger tid
- Personer som ikke synes at fraflytting var en lettelse

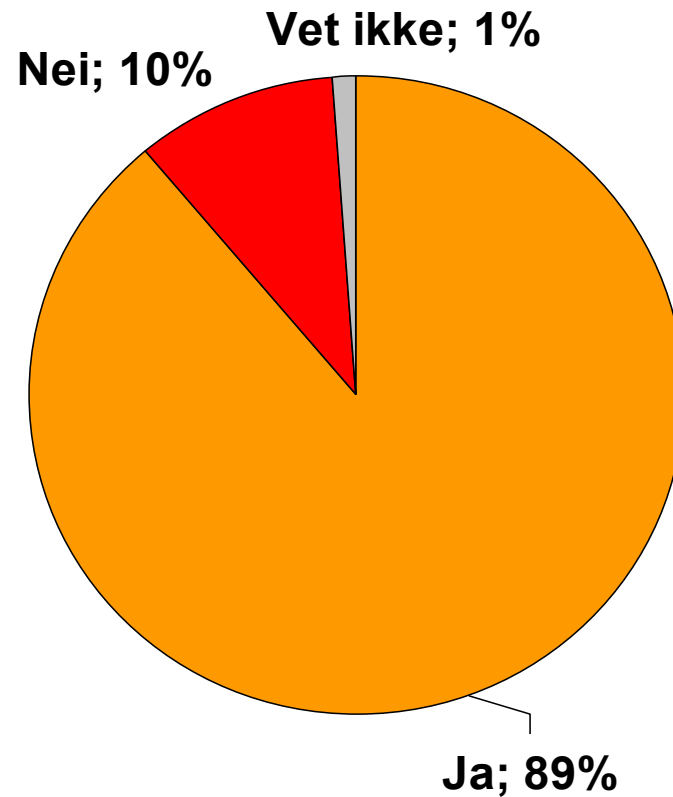
82% oppgir at de har funnet seg til rette i den nye situasjonen.

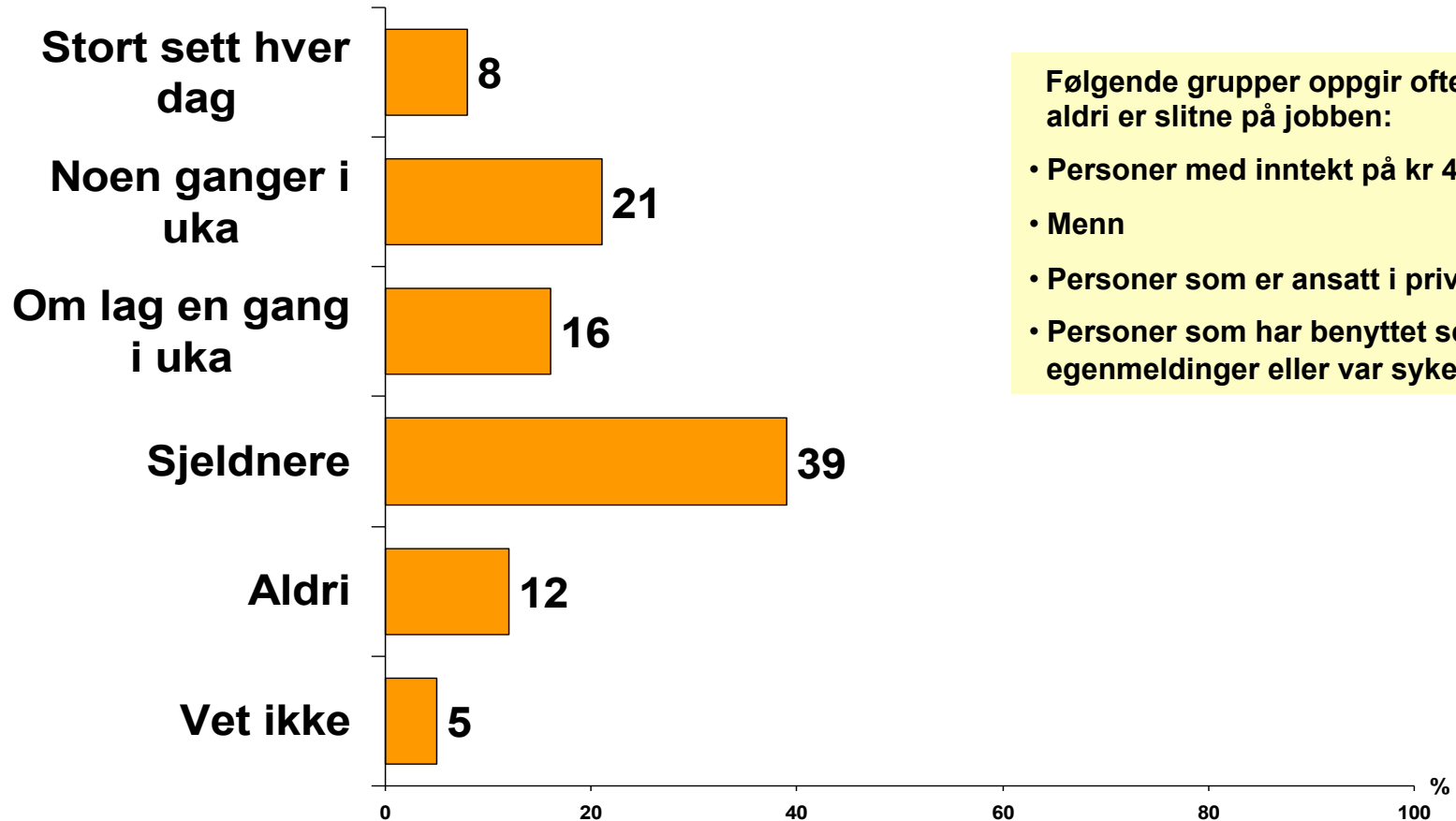
**70% mener at barna har det like bra eller bedre etter bruddet.
76% av kvinner mener det samme.
31% mener at barna har det dårligere etter bruddet.**

9 av 10 var stort sett friske før samlivsbruddet skjedde.

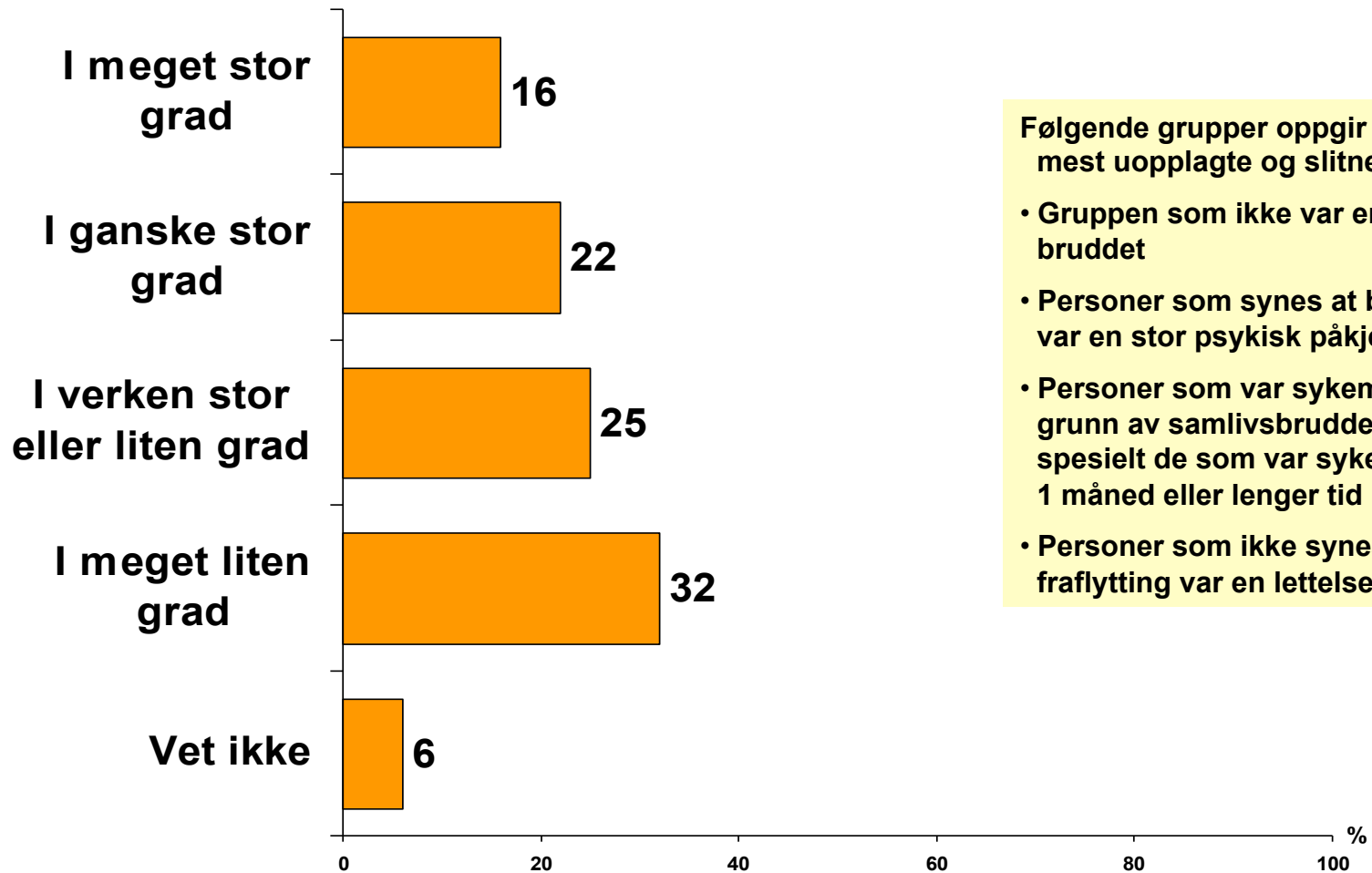
45% oppgir at de føler seg uopplagte og slitne i arbeidstiden minst ukentlig

Følgende grupper oppgir oftest at de aldri er slitne på jobben:

- Personer med inntekt på kr 400.000
- Menn
- Personer som er ansatt i privat sektor
- Personer som har benyttet seg av egenmeldinger eller var sykemeldt

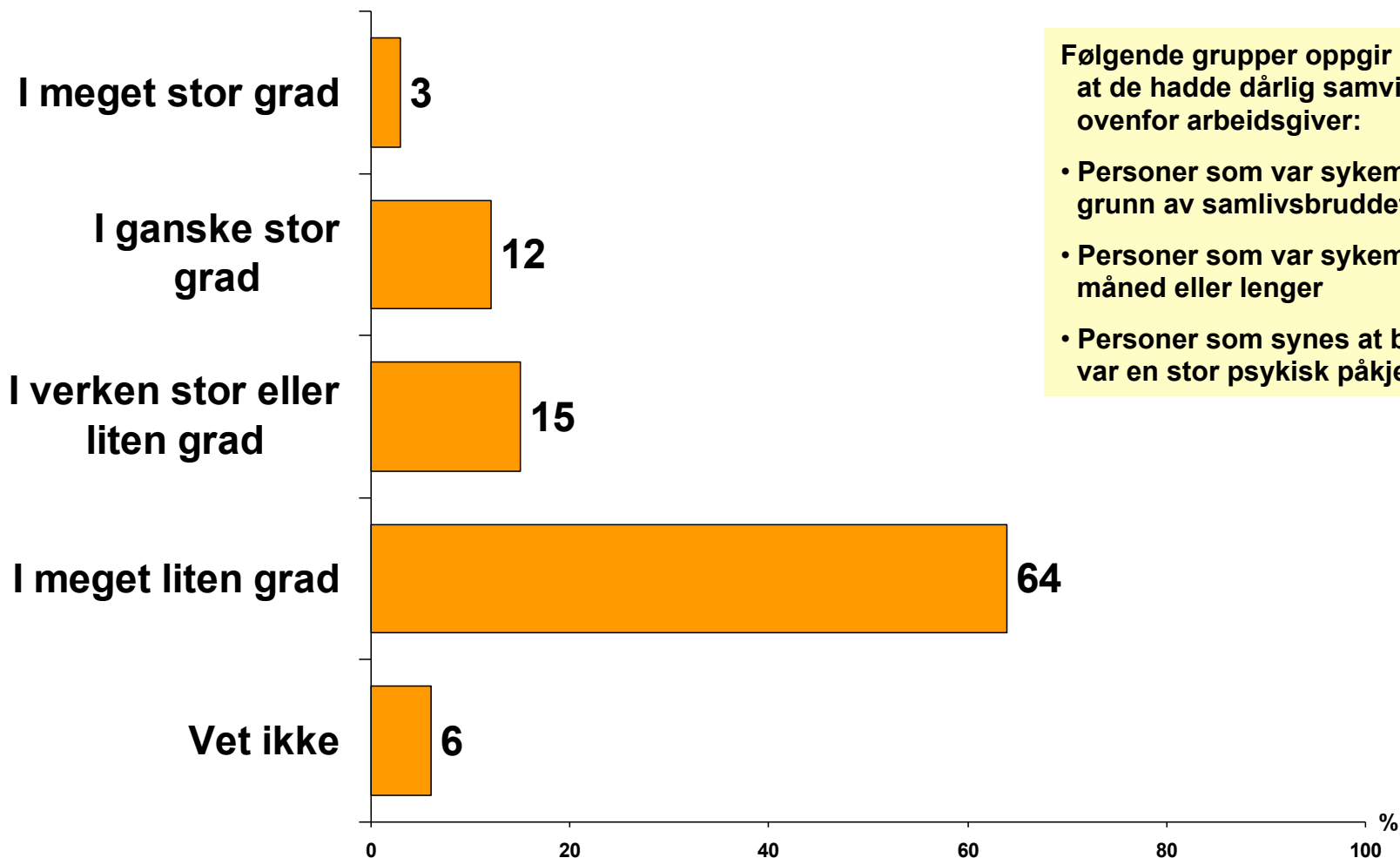
6 av 10 oppgir at de føler seg mer uopplagte og slitne i tiden etter samlivsbruddet

Følgende grupper oppgir å være mest uopplagte og slitne:

- Gruppen som ikke var enig om bruddet
- Personer som synes at bruddet var en stor psykisk påkjenning
- Personer som var sykemeldt på grunn av samlivsbruddet, spesielt de som var sykemeldt i 1 måned eller lenger tid
- Personer som ikke synes at fraflytting var en lettelse

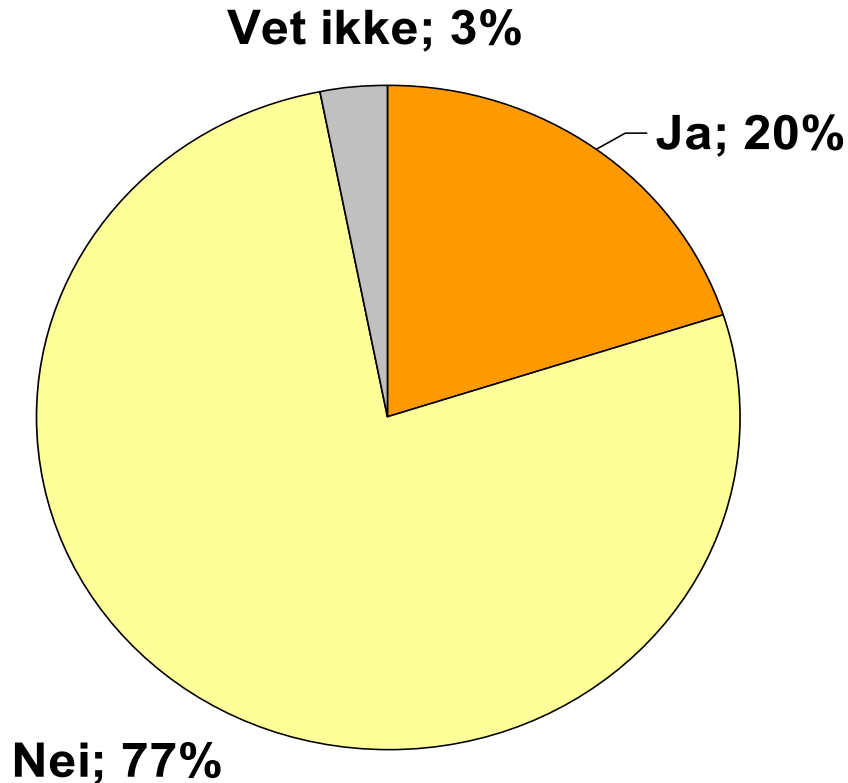
30% opplevde at de hadde en viss grad av dårlig samvittighet overfor arbeidsgiver

Følgende grupper oppgir oftest at de hadde dårlig samvittighet ovenfor arbeidsgiver:

- Personer som var sykemeldt på grunn av samlivsbruddet
- Personer som var sykemeldt i 1 måned eller lenger
- Personer som synes at bruddet var en stor psykisk påkjenning

20% benyttet egenmeldinger i forbindelse med samlivsbruddet

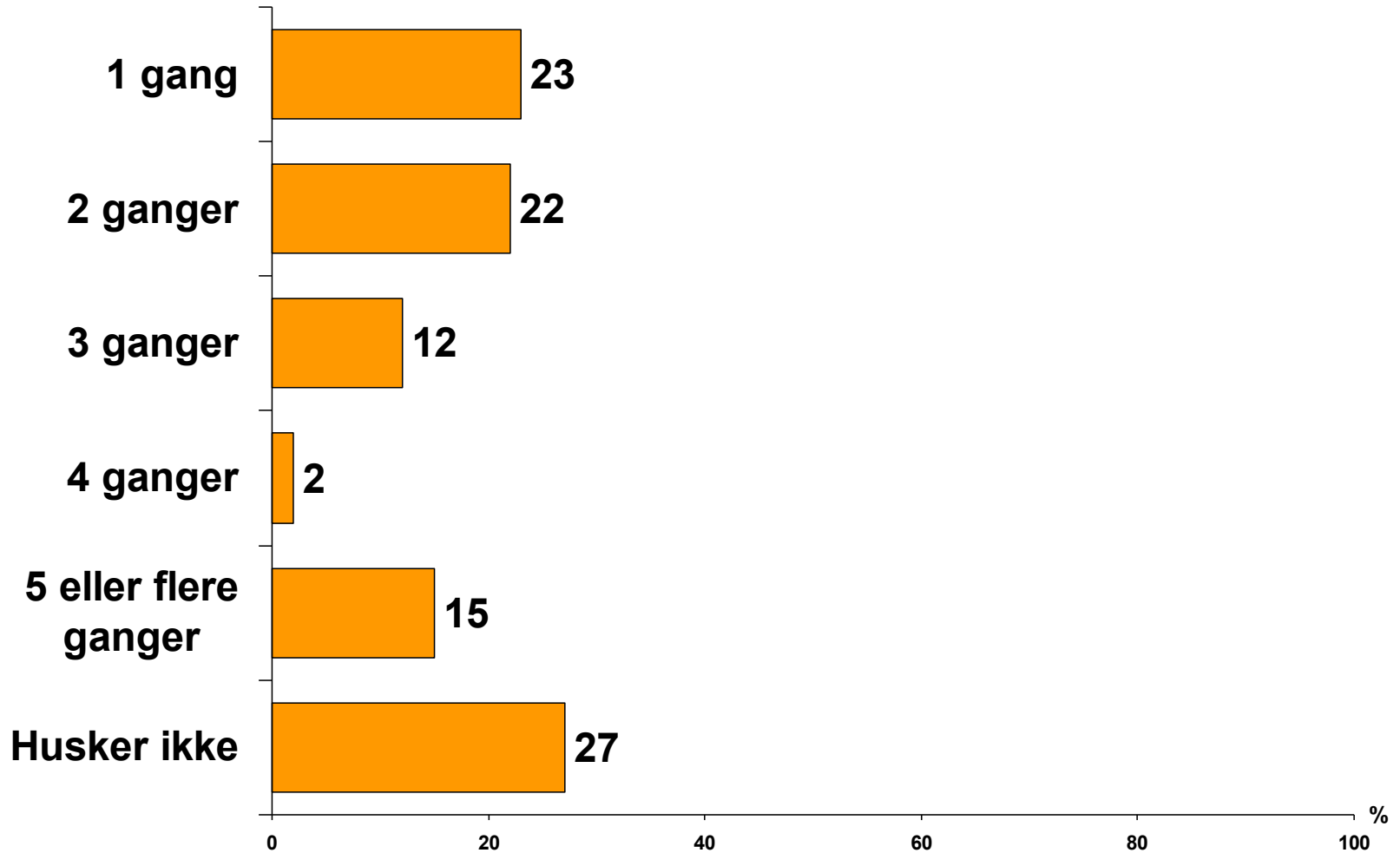

Følgende grupper oppgir oftest å ha benyttet seg av egenmeldinger:

- Personer som var sykemeldt på grunn av samlivsbruddet
- Personer som har benyttet feriedager/ avspasering
- Personer som fikk ekstra fridager fra arbeidsgiver
- Personer som synes at bruddet var en stor psykisk påkjenning

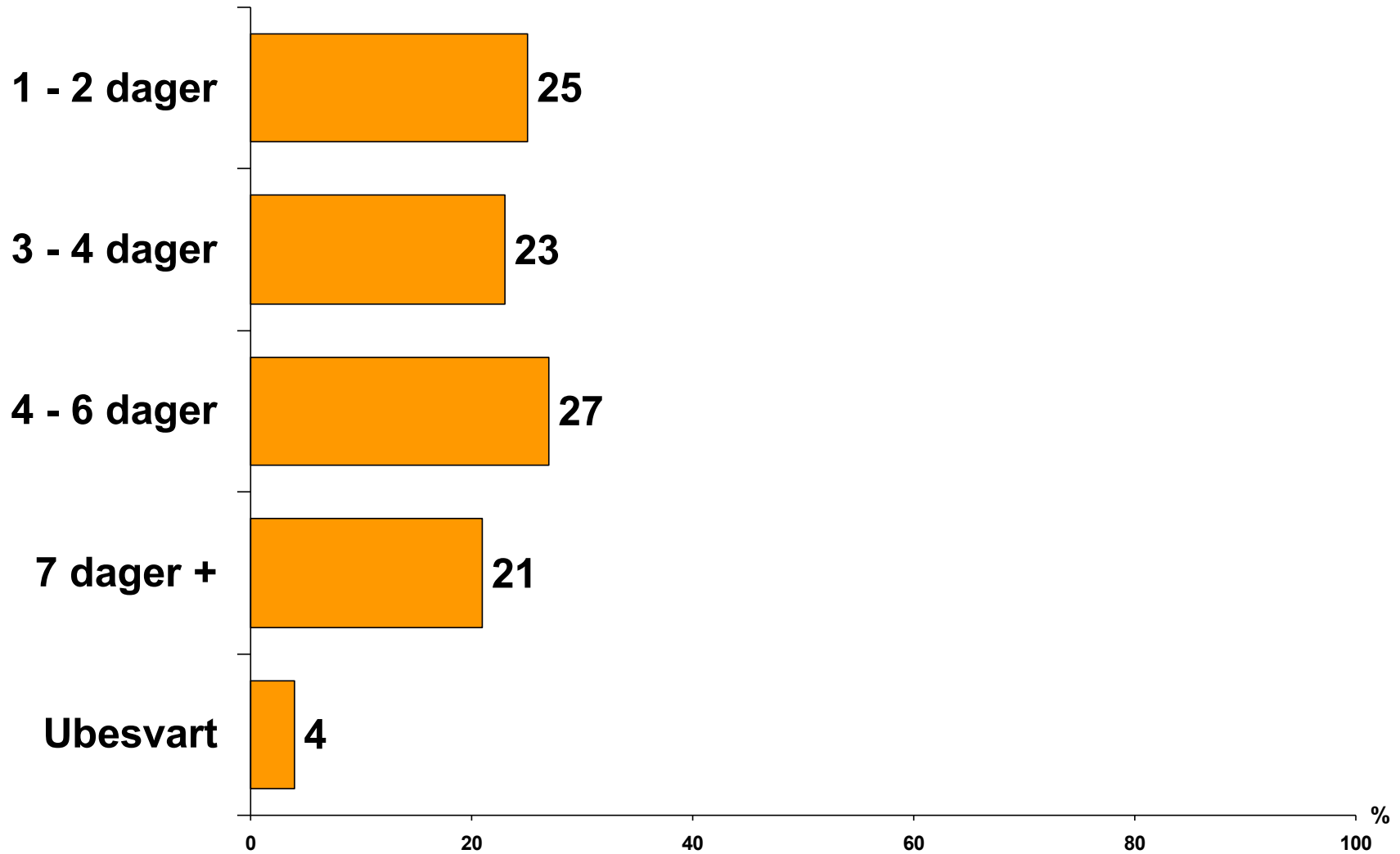
Spm.59. Hvor mange gange har du benyttet deg av egenmeldinger i forbindelse med samlivsbruddet?

Filter: Har benyttet egenmeldinger (20%)

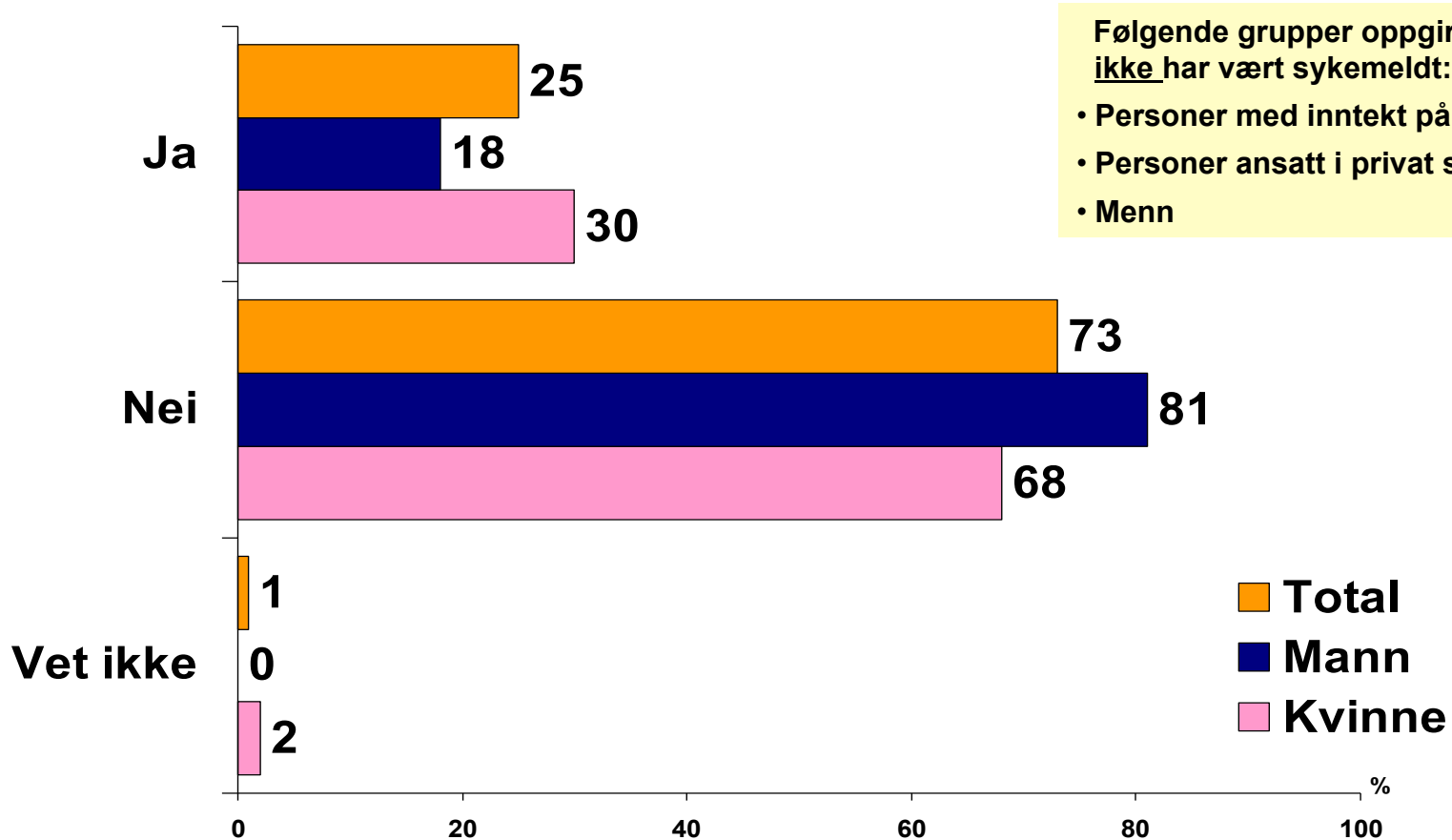

Spm. 60. Hvor mange egenmeldingsdager brukte du totalt sett i forbindelse med bruddet?

Filter: Har benyttet egenmeldinger (20%)

25% har blitt sykemeldt av helsepersonell på grunn av samlivsbruddet. Kvinner er oftere sykemeldt enn menn.

Spm. 62. Har du vært sykemeldt av helsepersonell før, under eller etter samlivsbruddet?

Filter: Har vært sykemeldt av helsepersonell (25%)

6 av 10 personer som har vært sykemeldt, var sykemeldt under samlivsbruddet.

Personer som har vært sykemeldt i 1 måned eller mer oppgir oftest at de var sykemeldt inntil ett år eller mer enn ett år etter samlivsbruddet.

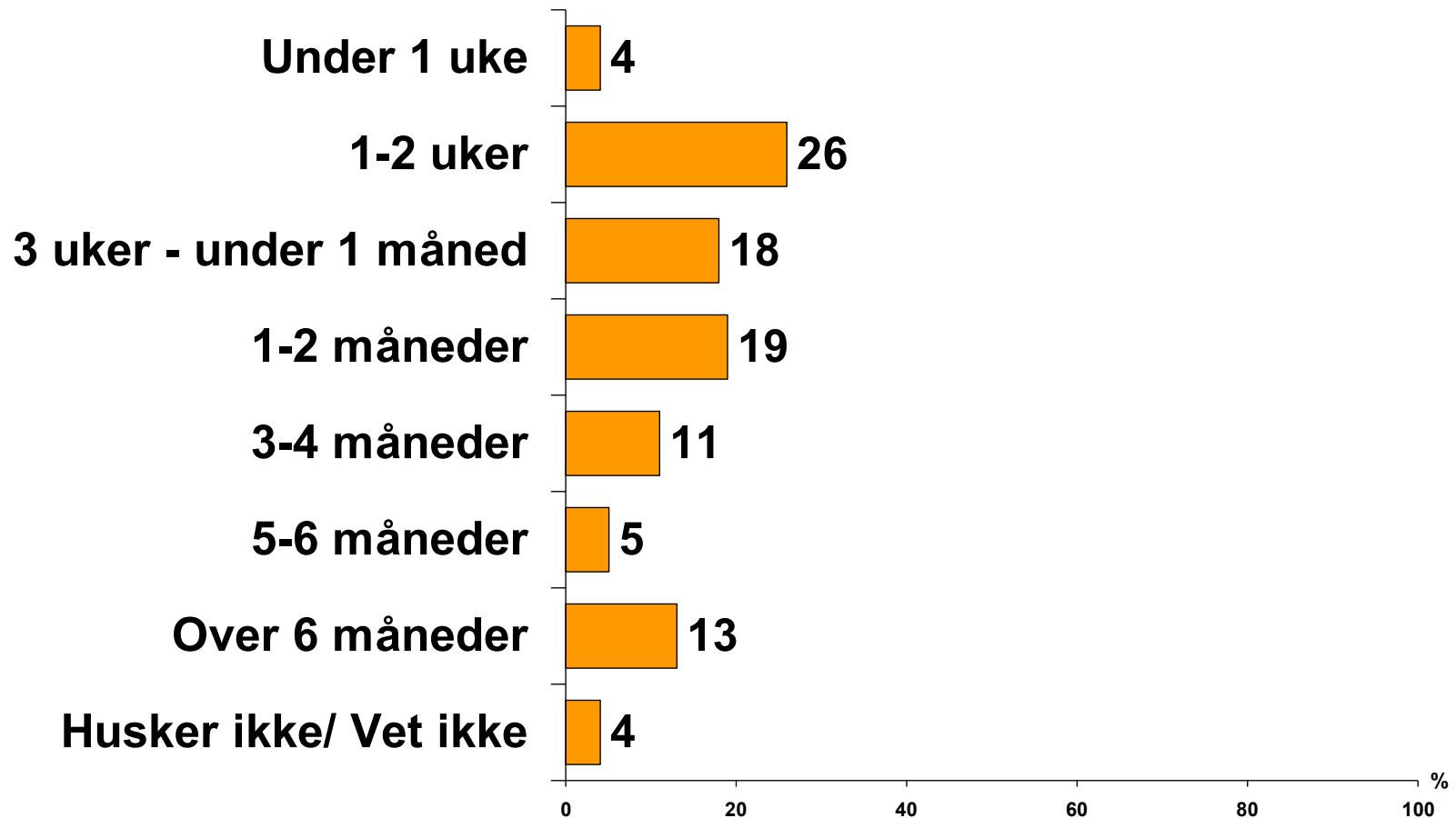
Følgende grupper oppgir at de var sykemeldt under bruddet:

- Personer som ikke var enige om bruddet
- Gruppen der ekspartneren tok initiativet til samlivsbruddet
- Gruppen som ikke synes at fraflyttingen var en lettelse

Spm. 63. Hvor lenge var du sykemeldt av helsepersonell på grunn av samlivsbruddet?

Filter: Har vært sykemeldt av helsepersonell (25%)

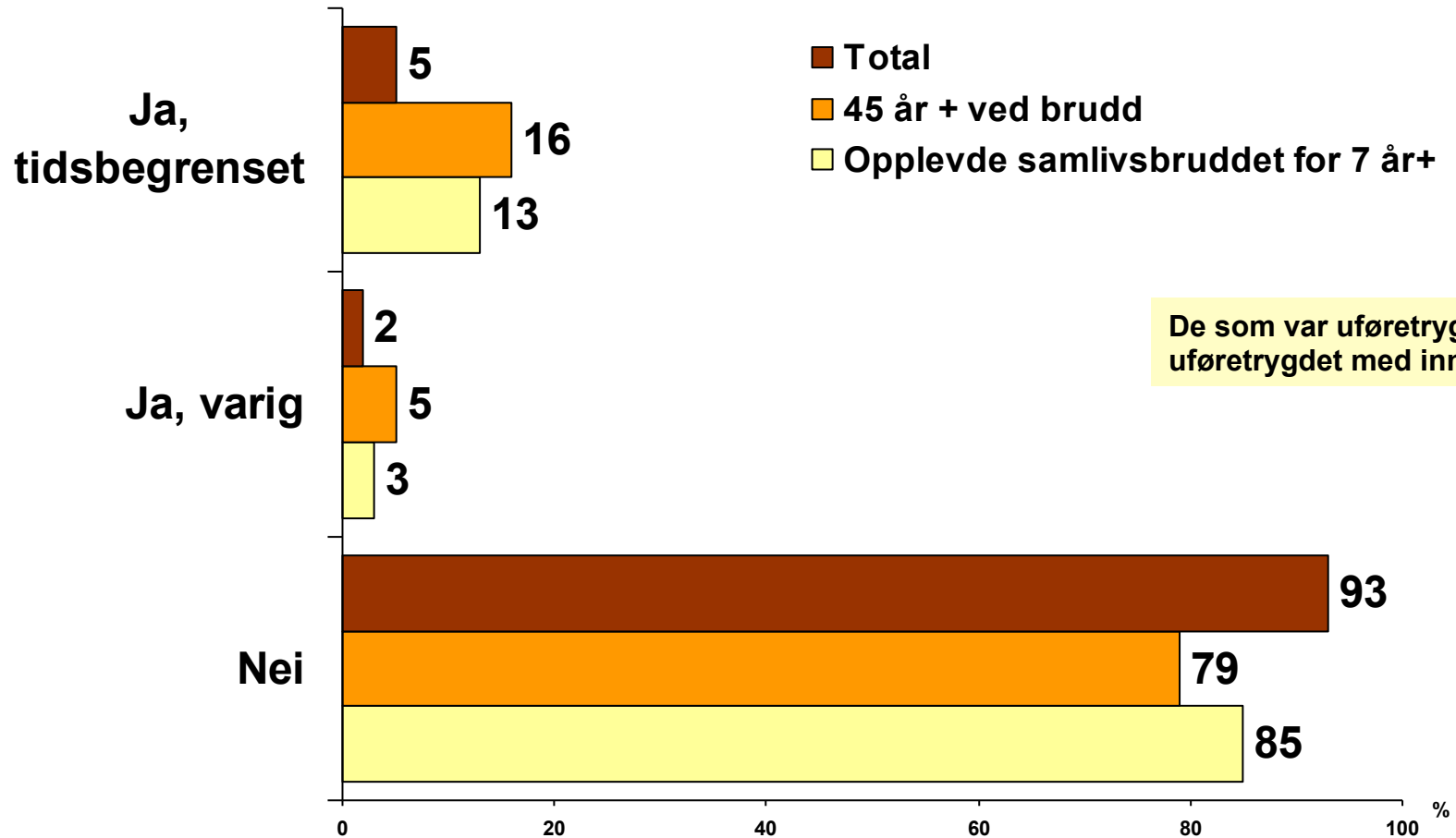
Nesten halvparten av de som har vært sykemeldt, var sykemeldt i over 1 måned.

Spm.64. Har du blitt tidsbegrenset eller varig uføretrygdet på grunn av psykiske eller fysiske reaksjoner på samlivsbruddet?

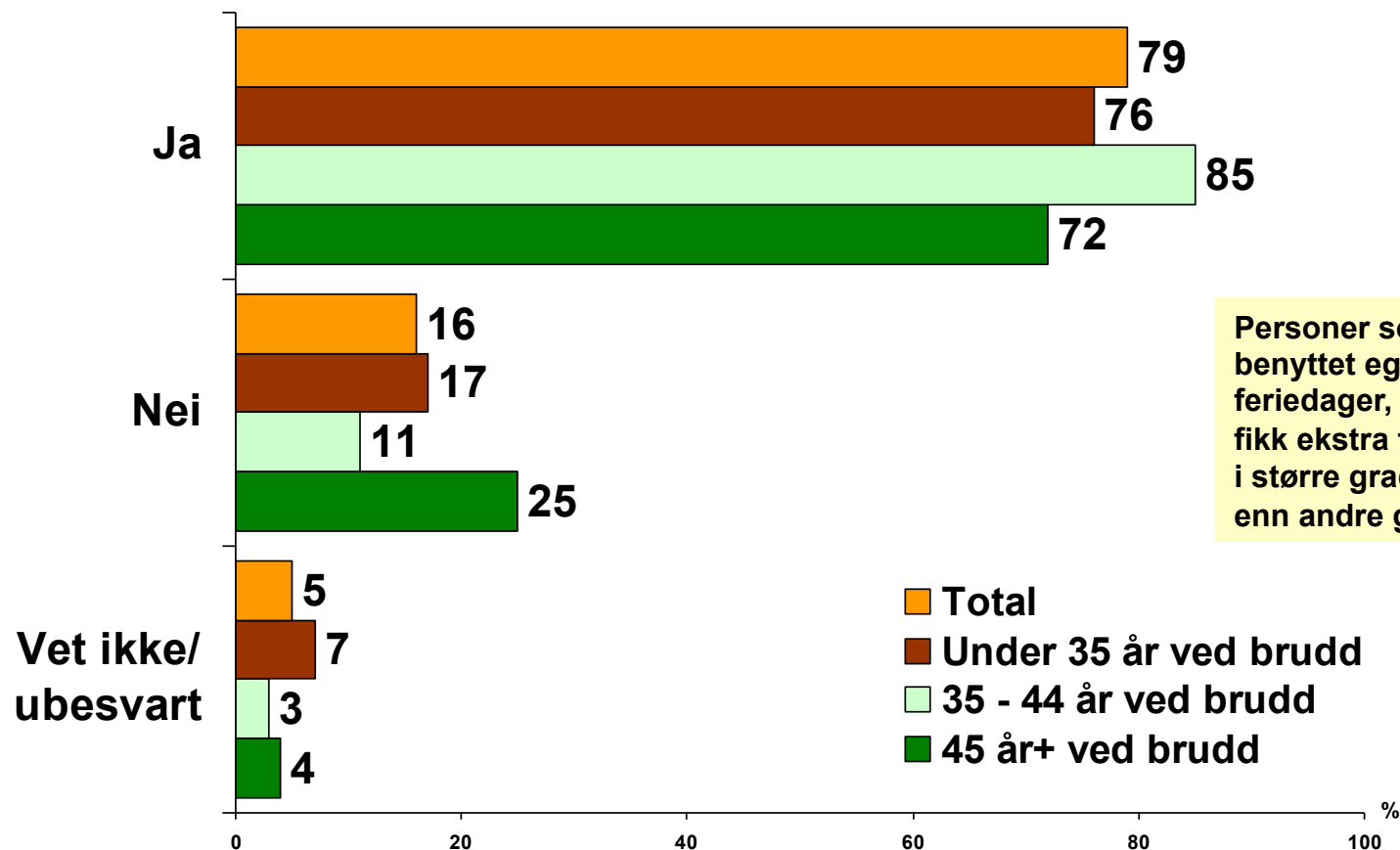
Filter: Har vært sykemeldt av helsepersonell (25%)

7% av de som har vært sykemeldt (=1% av alle) ble uføretrygdet på grunn av samlivsbruddet.

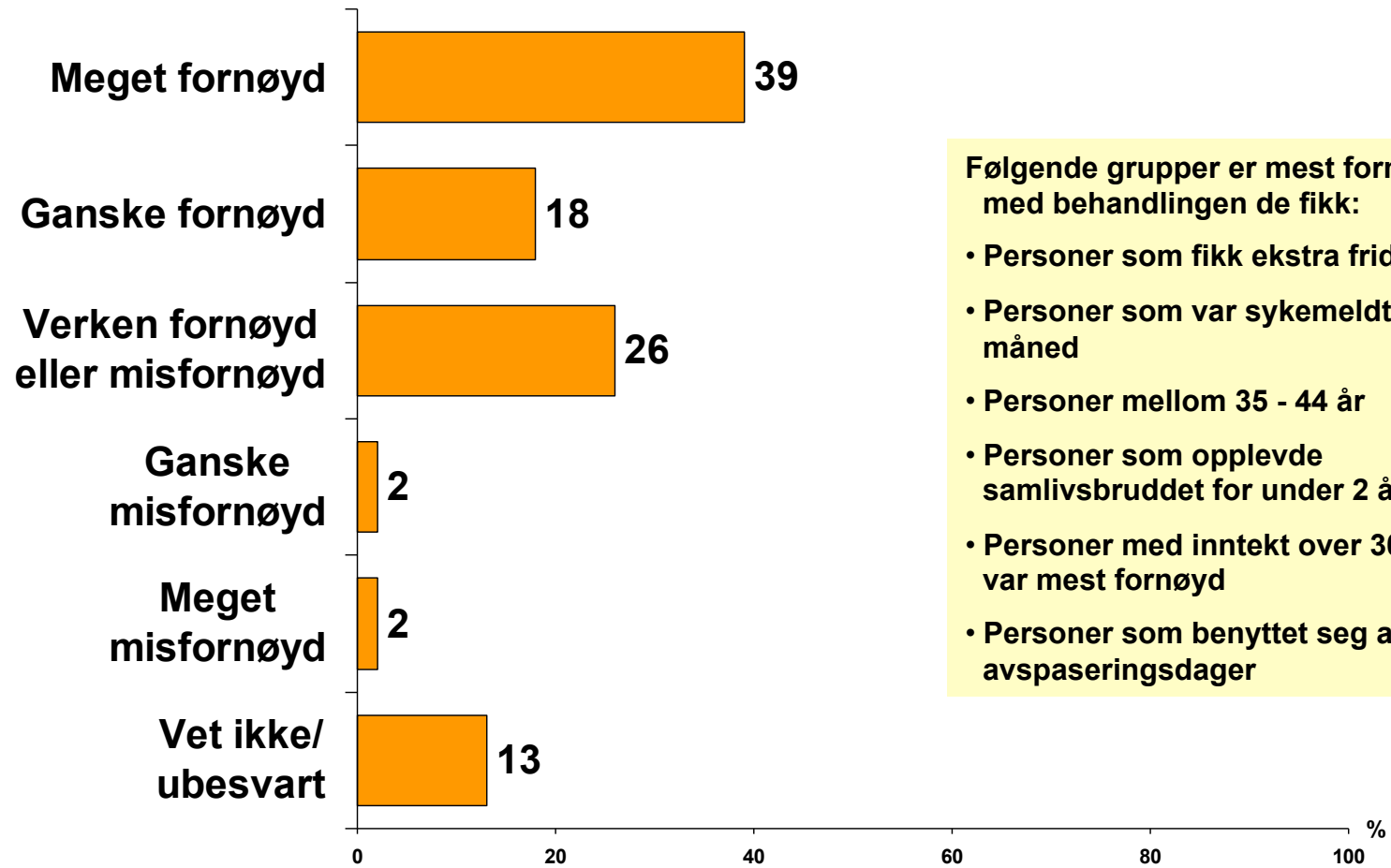
De som var uføretrygdet var uføretrygdet med inntil 60%

De aller fleste informerer arbeidsgiveren om bruddet. Personer mellom 35 – 44 år gjør det i størst grad, mens personer 45 år+ gjør det sjeldnere enn andre.

Personer som var sykemeldt, benyttet egenmeldinger, feriedager, avspasering eller fikk ekstra fridager fortalte det i større grad til arbeidsgiver enn andre grupper.

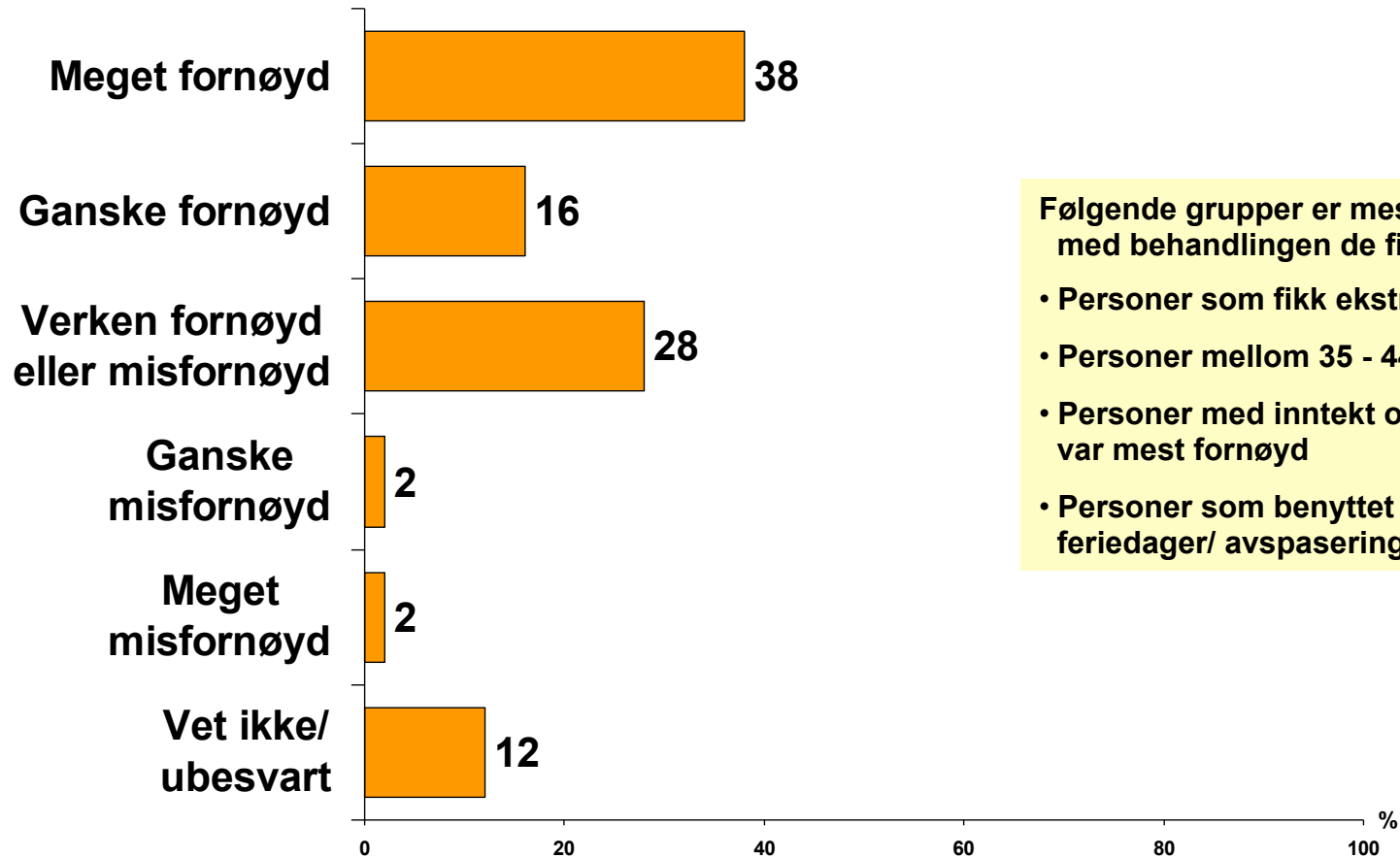
57% var i meget eller ganske stor grad fornøyd med behandlingen de fikk fra arbeidsgiveren UNDER samlivsbruddet.

Følgende grupper er mest fornøyd med behandlingen de fikk:

- Personer som fikk ekstra fridager
- Personer som var sykemeldt under 1 måned
- Personer mellom 35 - 44 år
- Personer som opplevde samlivsbruddet for under 2 år siden
- Personer med inntekt over 300.000 var mest fornøyd
- Personer som benyttet seg av ferie/avspaseringsdager

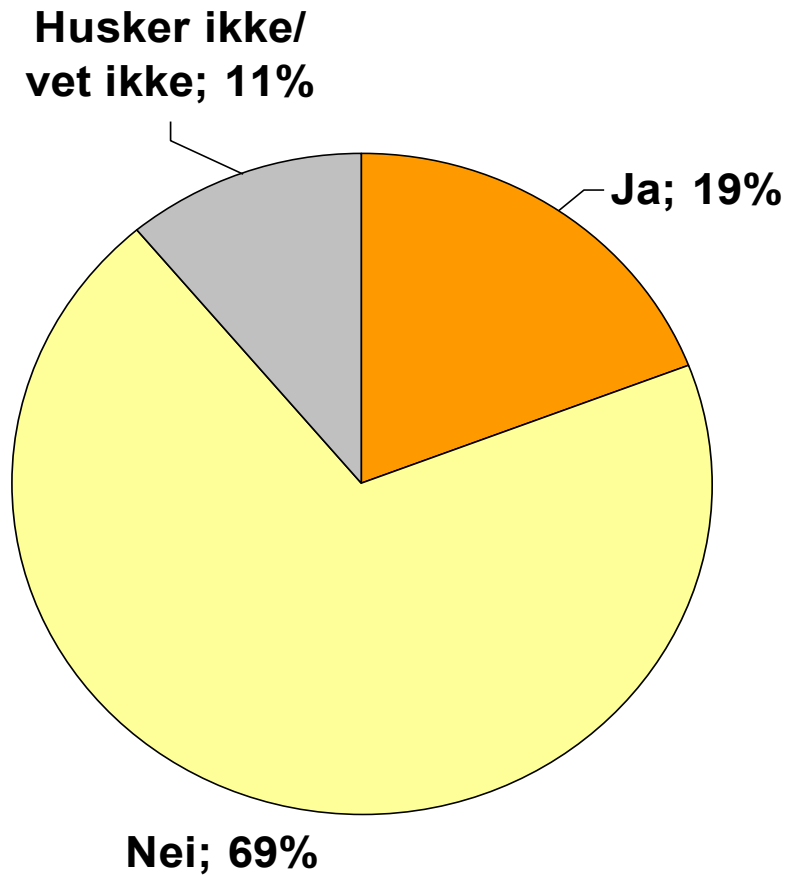
54% var fornøyd med behandlingen de fikk ETTER samlivsbruddet.

Følgende grupper er mest fornøyd med behandlingen de fikk:

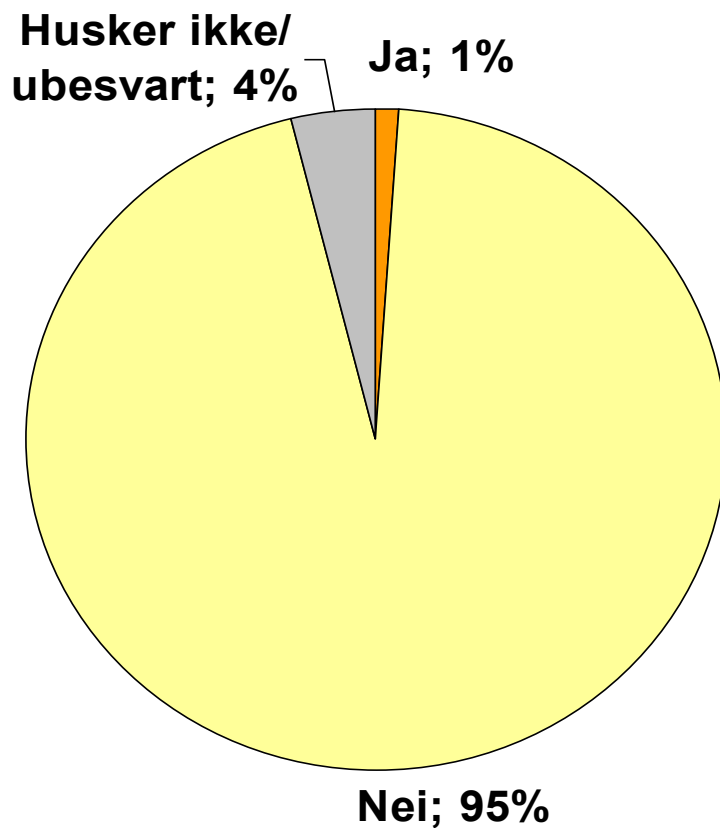
- Personer som fikk ekstra fridager
- Personer mellom 35 - 44 år
- Personer med inntekt over 300.000 var mest fornøyd
- Personer som benyttet seg av feriedager/ avspasering

7 av 10 oppgir at de ikke tok feriedager/ avspasering på eget initiativ.

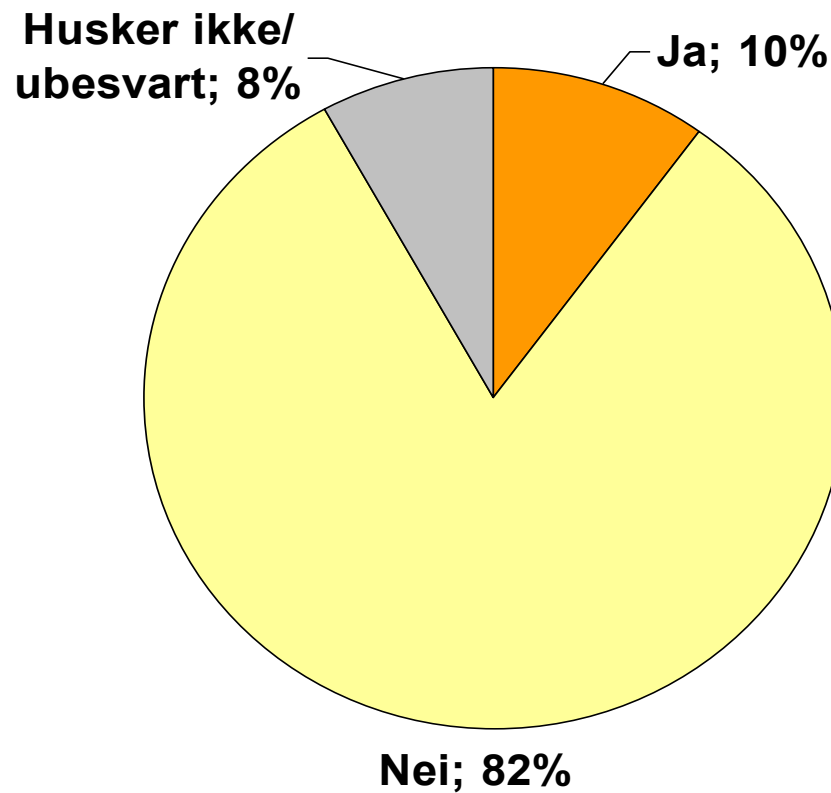

Flest menn oppgir at de tok det på eget initiativ.

5 personer følte seg presset av arbeidsgiver til å ta seg fri.

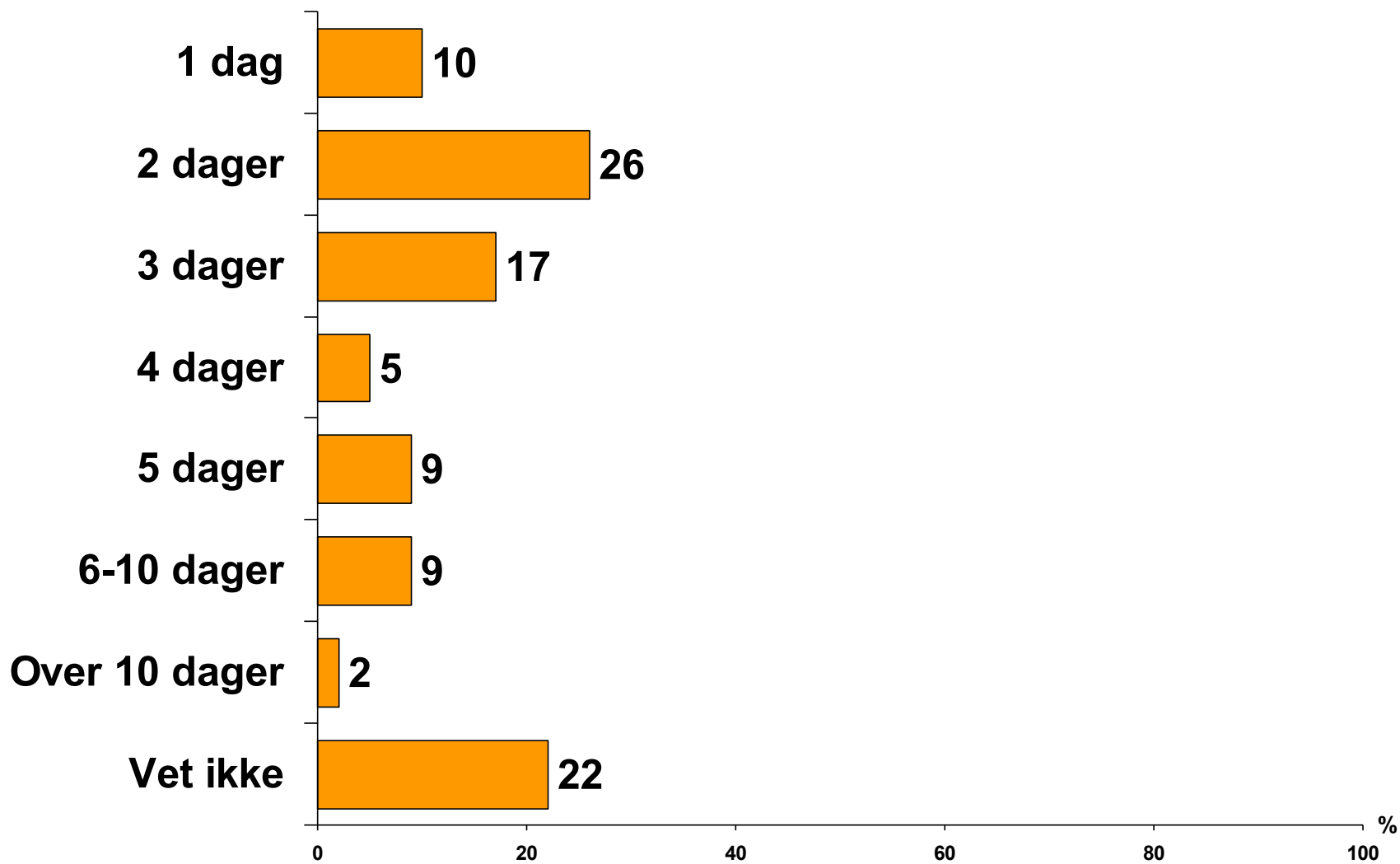

10% fikk ekstra fridager i forbindelse med bruddet?

Spm.72. Hvor mange fridager fikk du?
Filter: Fikk fridager i forbindelse med samlivsbruddet (10%)

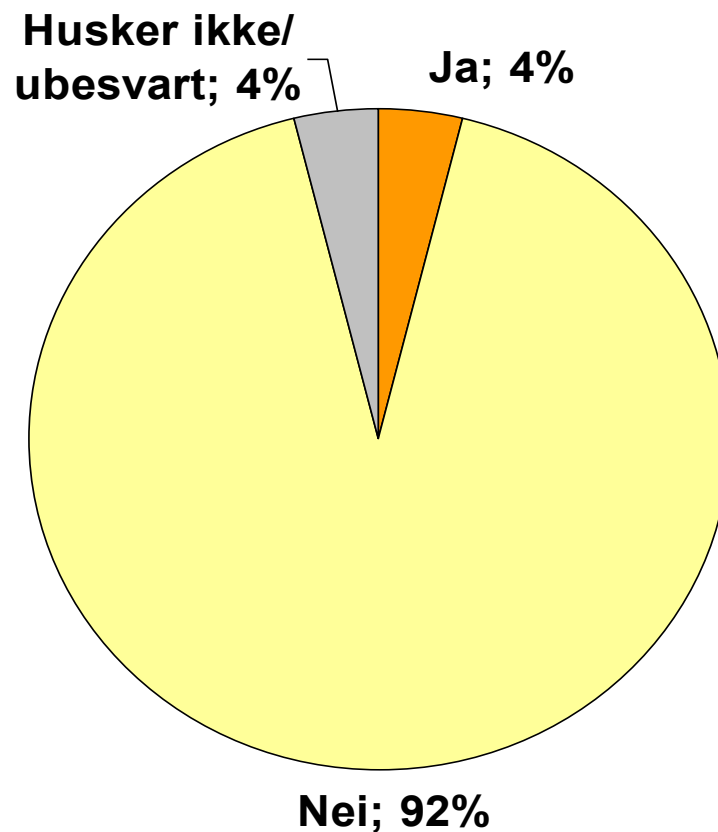
De som får ekstra fridager – får i gjennomsnittlig ca. 2,7 dager ekstra fri.

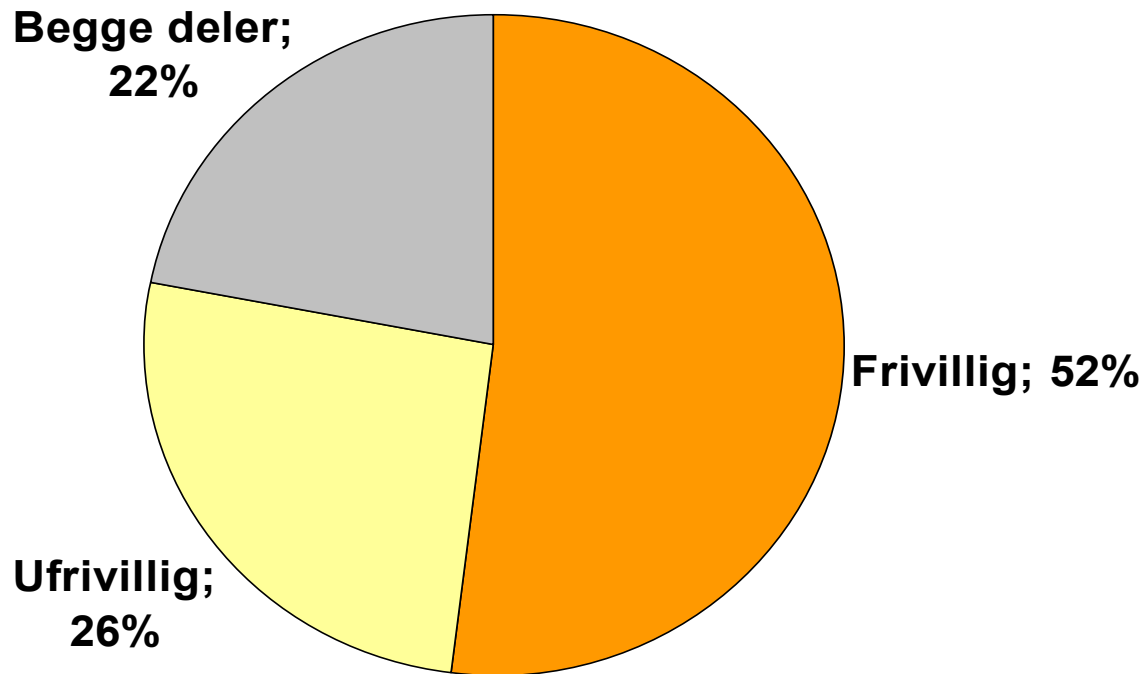
62% av arbeidsgivere gjennomfører ingen av følgende tiltak. Blant de som gjennomfører noen tiltak, er større fleksibilitet og lavere effektivitetskrav de vanligste måtene å hjelpe ansatte på.

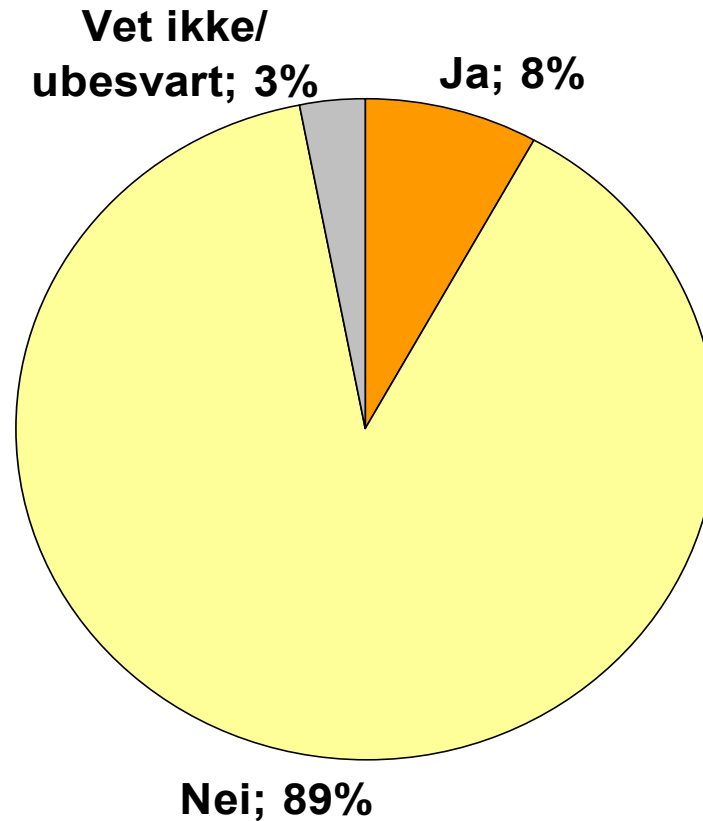
**4% har blitt omplassert på grunn av bruddet.
Personer som var sykemeldt i lengre perioder ble oftest
omplassert.**

Nesten halvparten av de som var omplassert oppgir at omplasseringen IKKE var 100% frivillig.

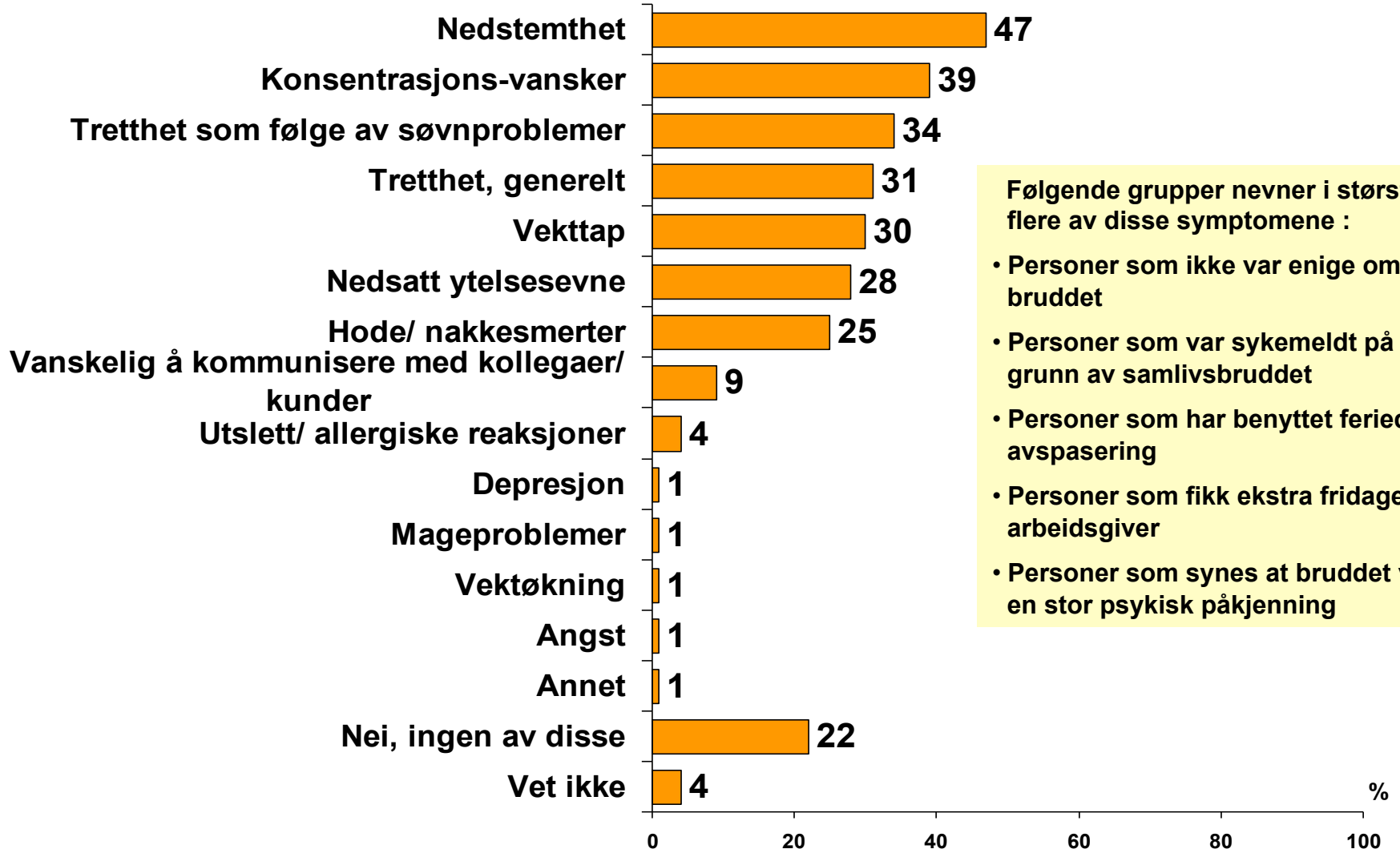
8% har skiftet arbeidssted på grunn av bruddet.

**De fleste endrer ikke på stillingsbrøken.
Blant de som gjør det, er det flere som øker den frivillig.
Kvinner endrer på stillingsbrøken oftere enn menn.**

74% opplever 1 eller flere av følgende problemer på jobben under bruddet.

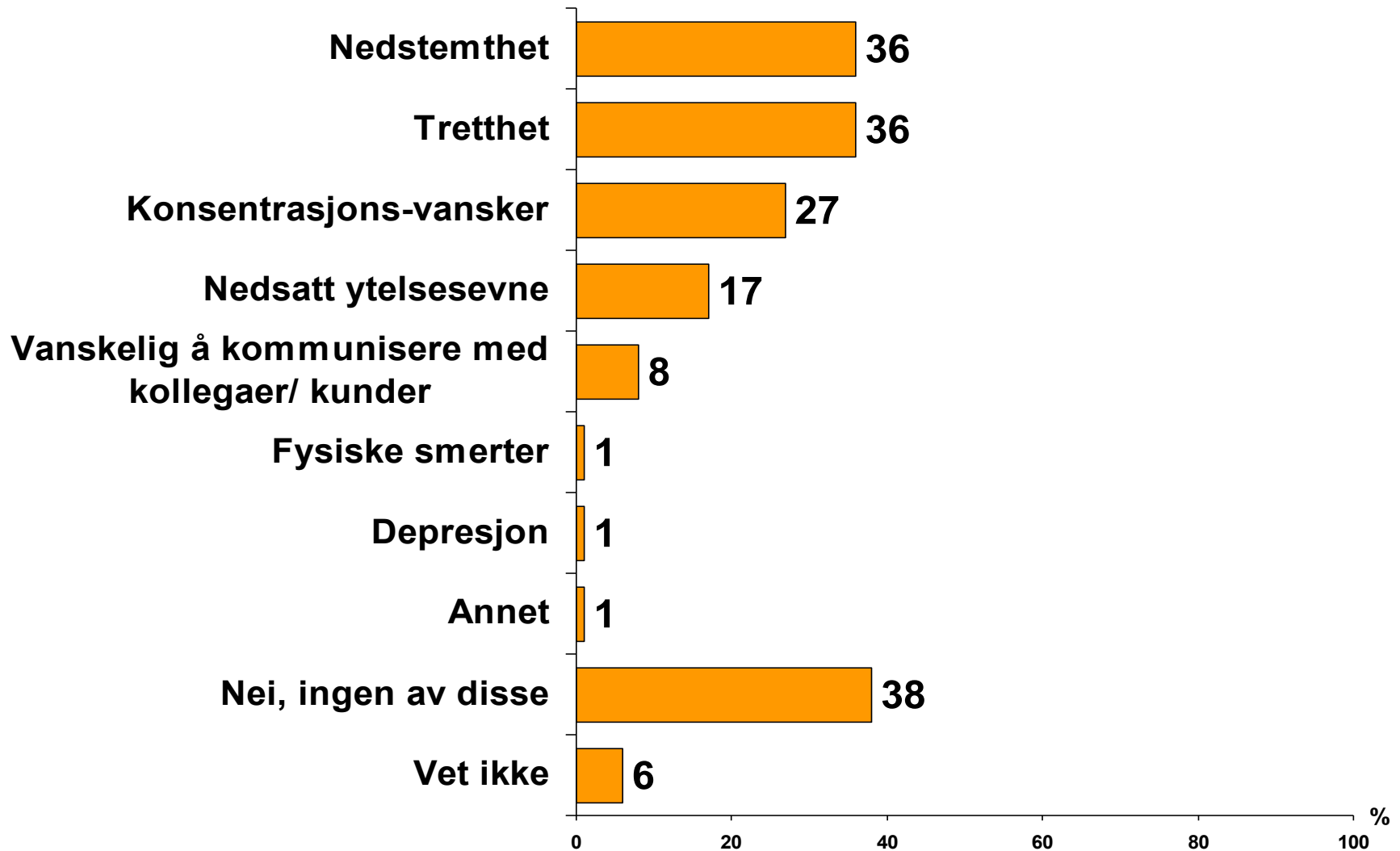

Følgende grupper nevner i størst grad flere av disse symptomene :

- Personer som ikke var enige om bruddet
- Personer som var sykemeldt på grunn av samlivsbruddet
- Personer som har benyttet feriedager/ avspasering
- Personer som fikk ekstra fridager fra arbeidsgiver
- Personer som synes at bruddet var en stor psykisk påkjenning

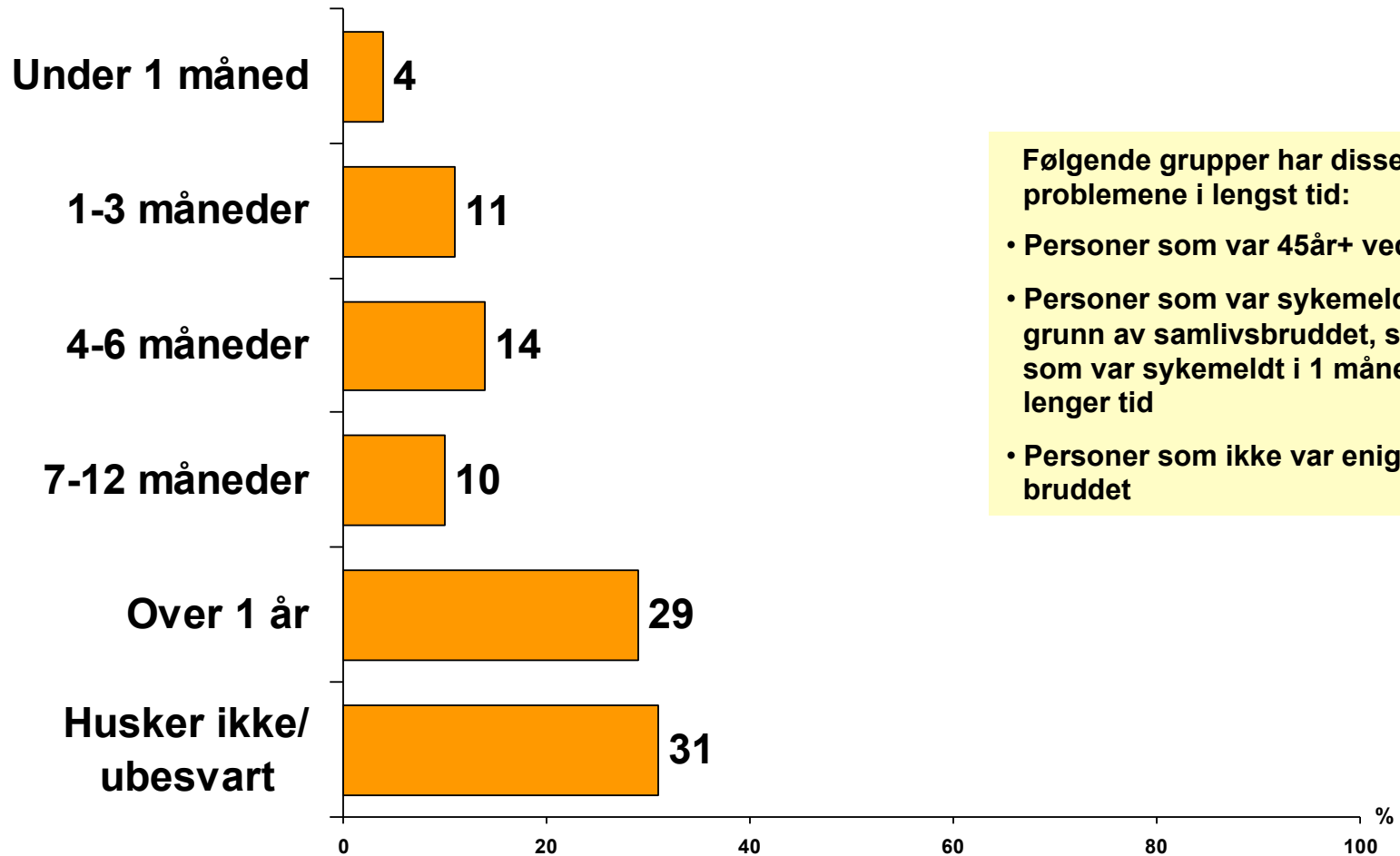
62% opplever 1 eller flere av følgende problemer også etter samlivsbruddet.

Spm.80. Hvor lenge hadde du disse problemene i tiden etter bruddet?

Filter: Har opplevd problemer (74%)

39% opplever fortsatt disse problemene i mer enn ett halvt år etter samlivsbruddet.

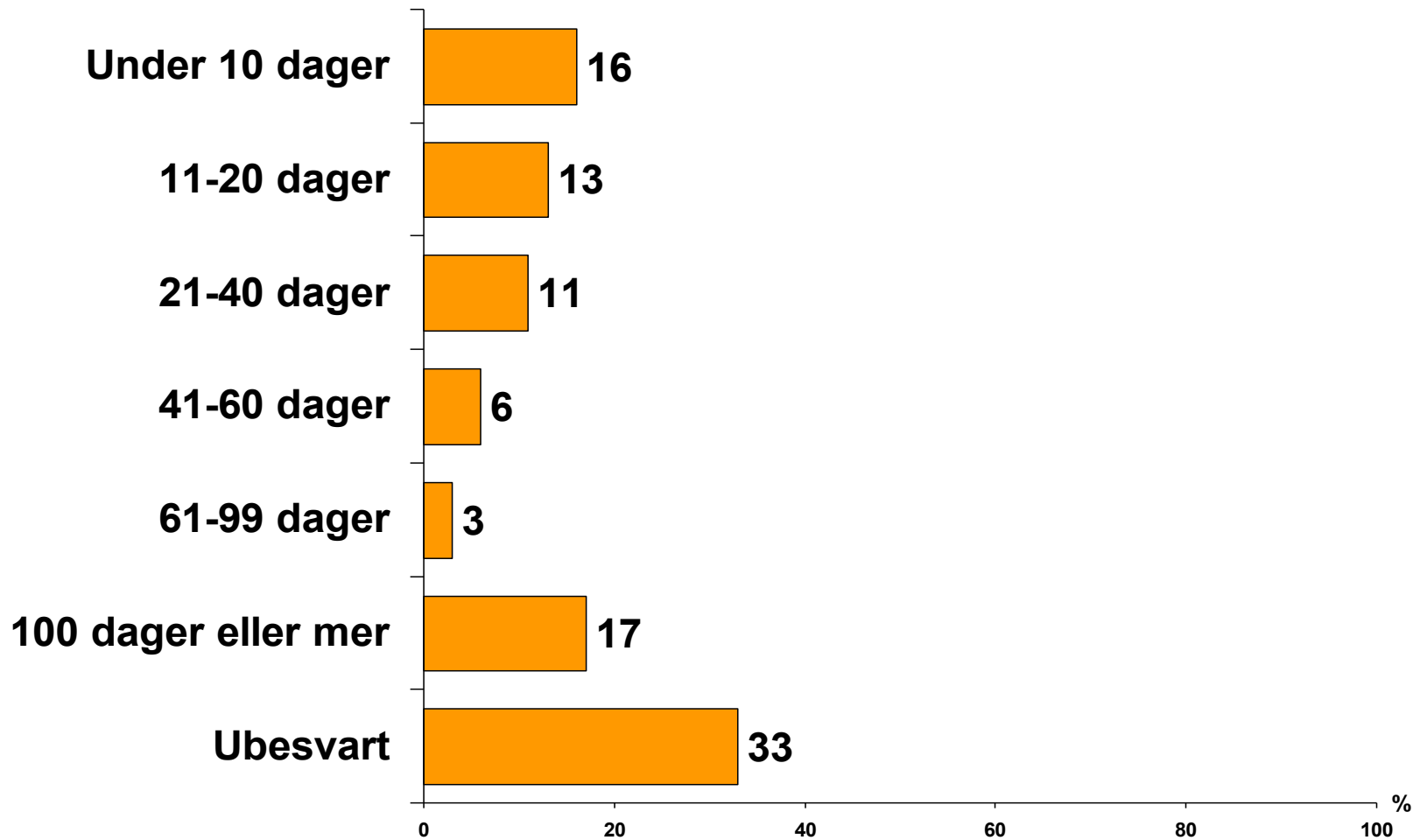
Følgende grupper har disse problemene i lengst tid:

- Personer som var 45år+ ved brudd
- Personer som var sykemeldt på grunn av samlivsbruddet, spesielt de som var sykemeldt i 1 måned eller lenger tid
- Personer som ikke var enige om bruddet

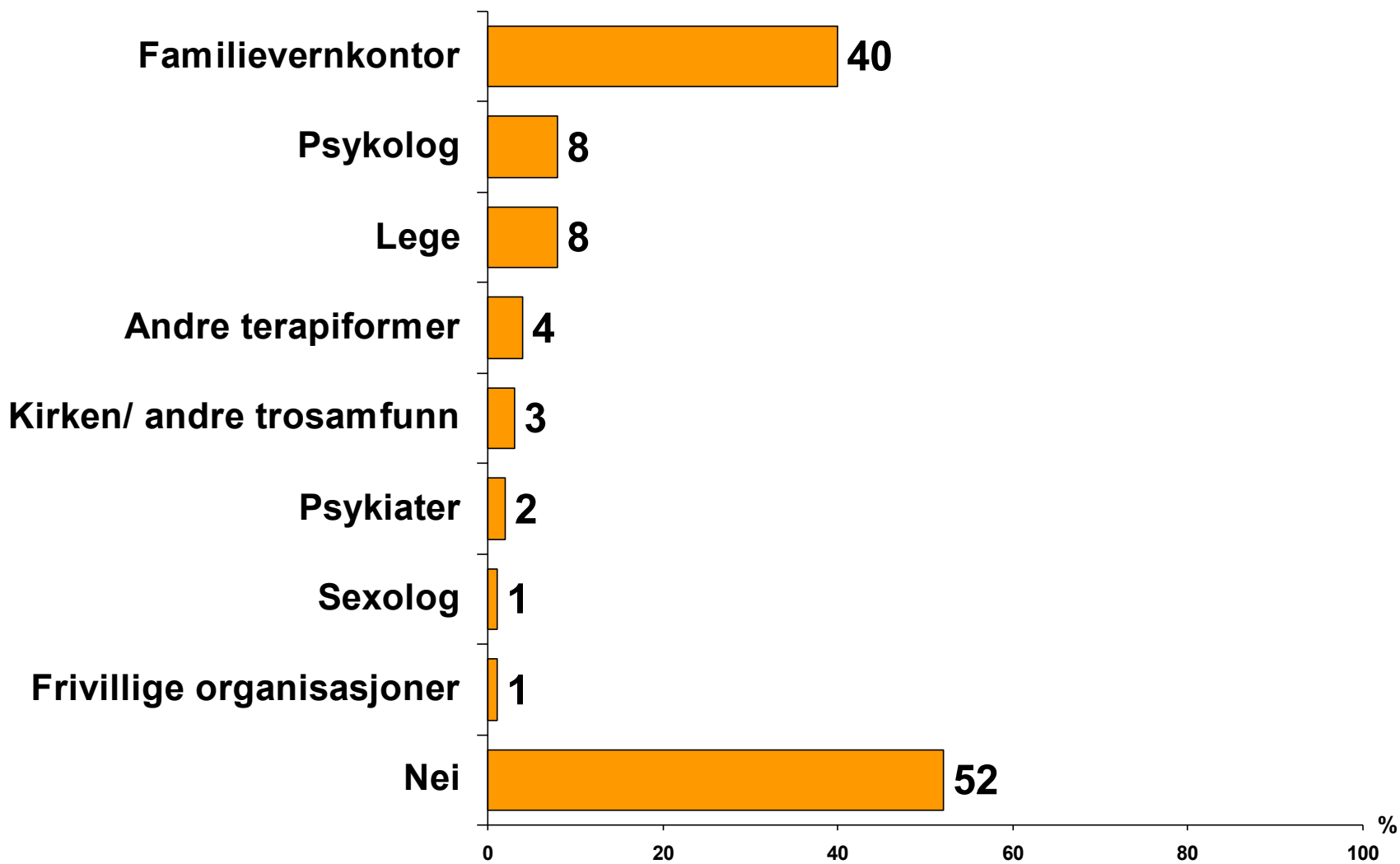
Spm.81. Alt i alt, hvor mange dager har du opplevd disse problemene på jobben?

Filter: Har opplevd problemer (74%)

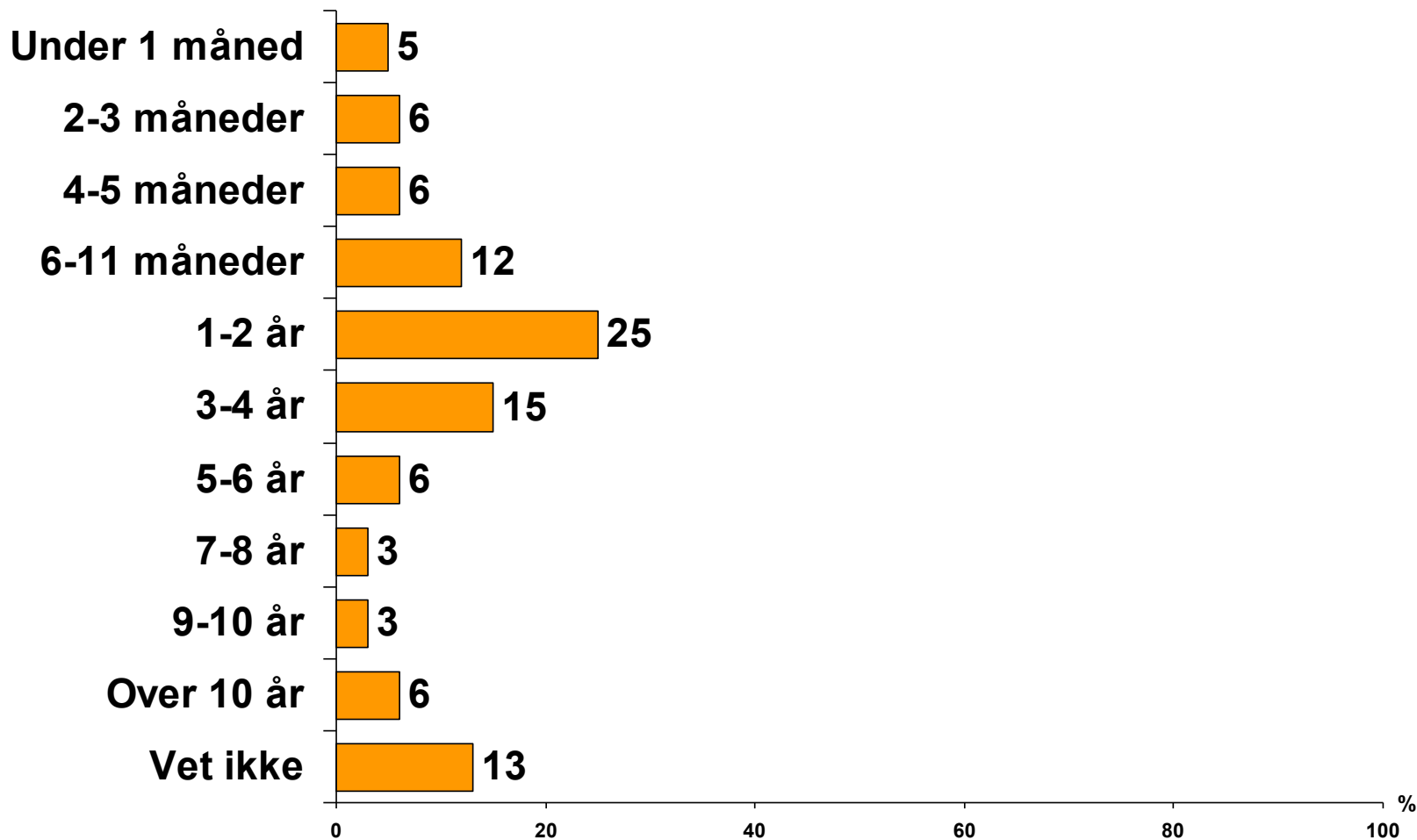
17% av de som har hatt problemer, har hatt dem i over 100 dager.

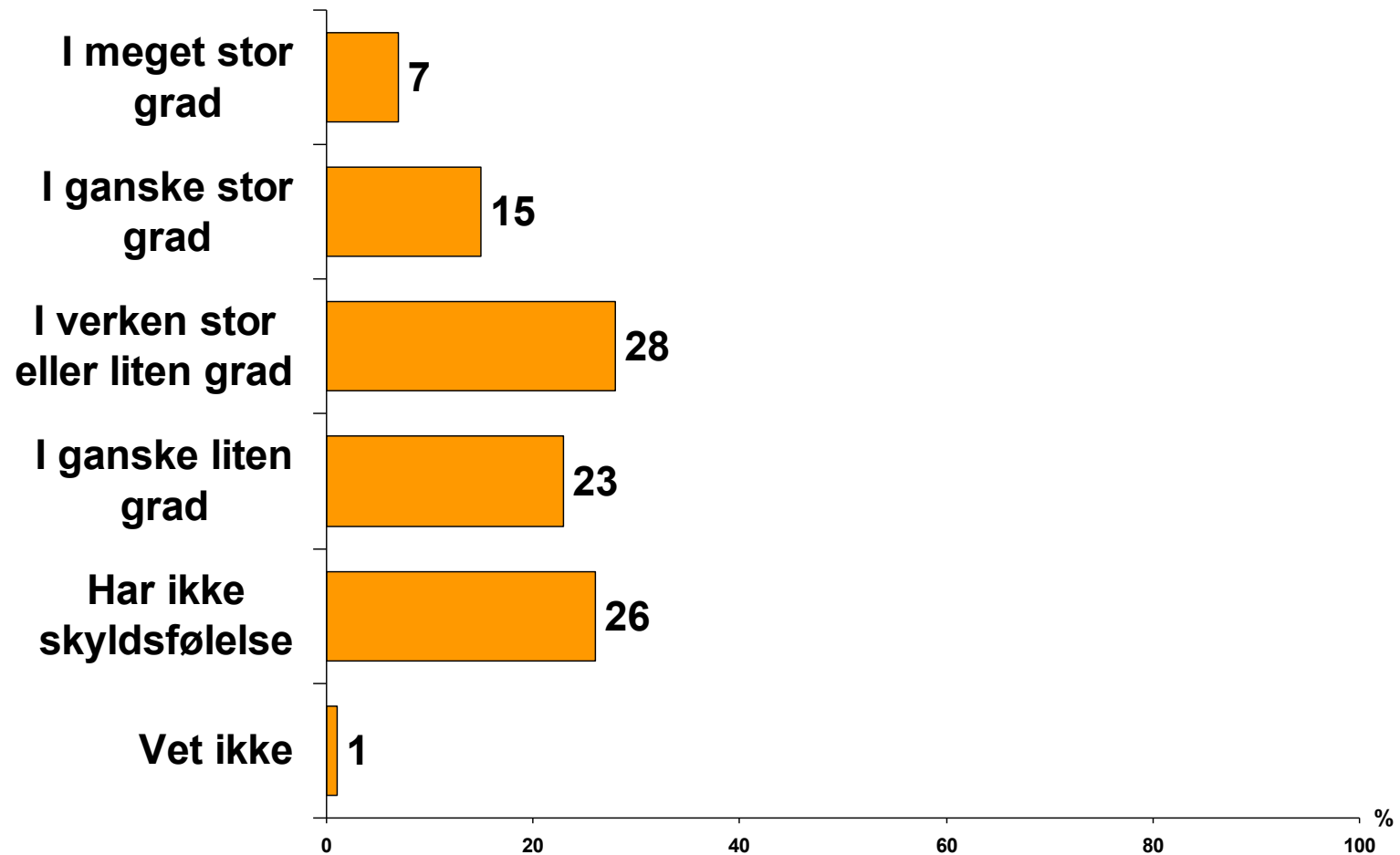
48% har vært i kontakt med minst en av følgende instanser for å prøve å få forholdet til å fungere. Familievernkontor kontaktes oftest.

54% har prøvd å få forholdet til å fungere i minst 2 år.

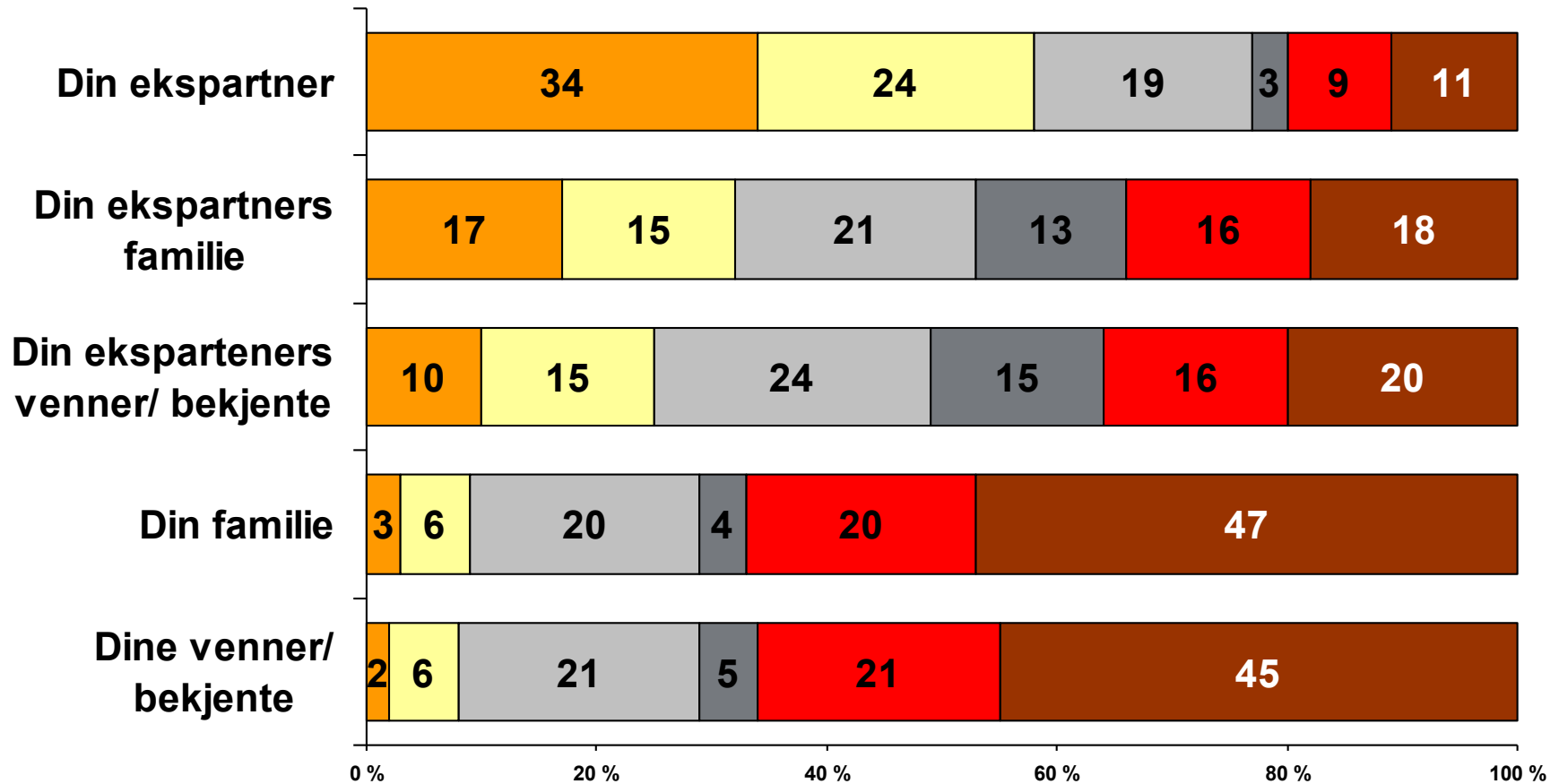

**22% oppgir at de har ganske stor eller meget stor skyldfølelse.
Menn har litt mer skyldfølelse enn kvinner.**

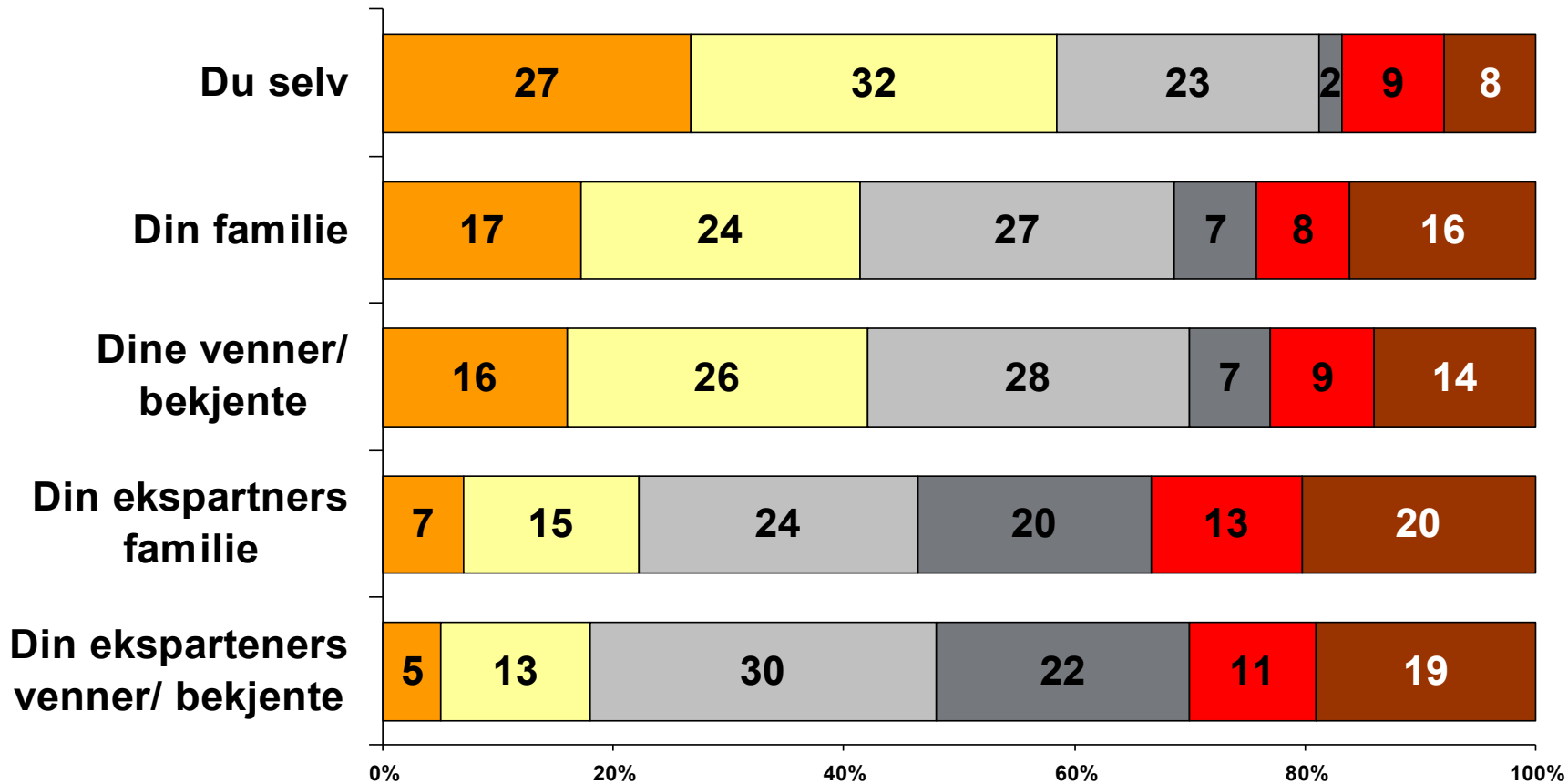
Spm.85. I hvilken grad føler du at du blir tillagt skyld for samlivsbruddet fra følgende personer?

- I meget stor grad
- I ganske stor grad
- I verken stor eller liten grad
- Vet ikke/ ubesvart
- I ganske liten grad
- Ikke i det hele tatt

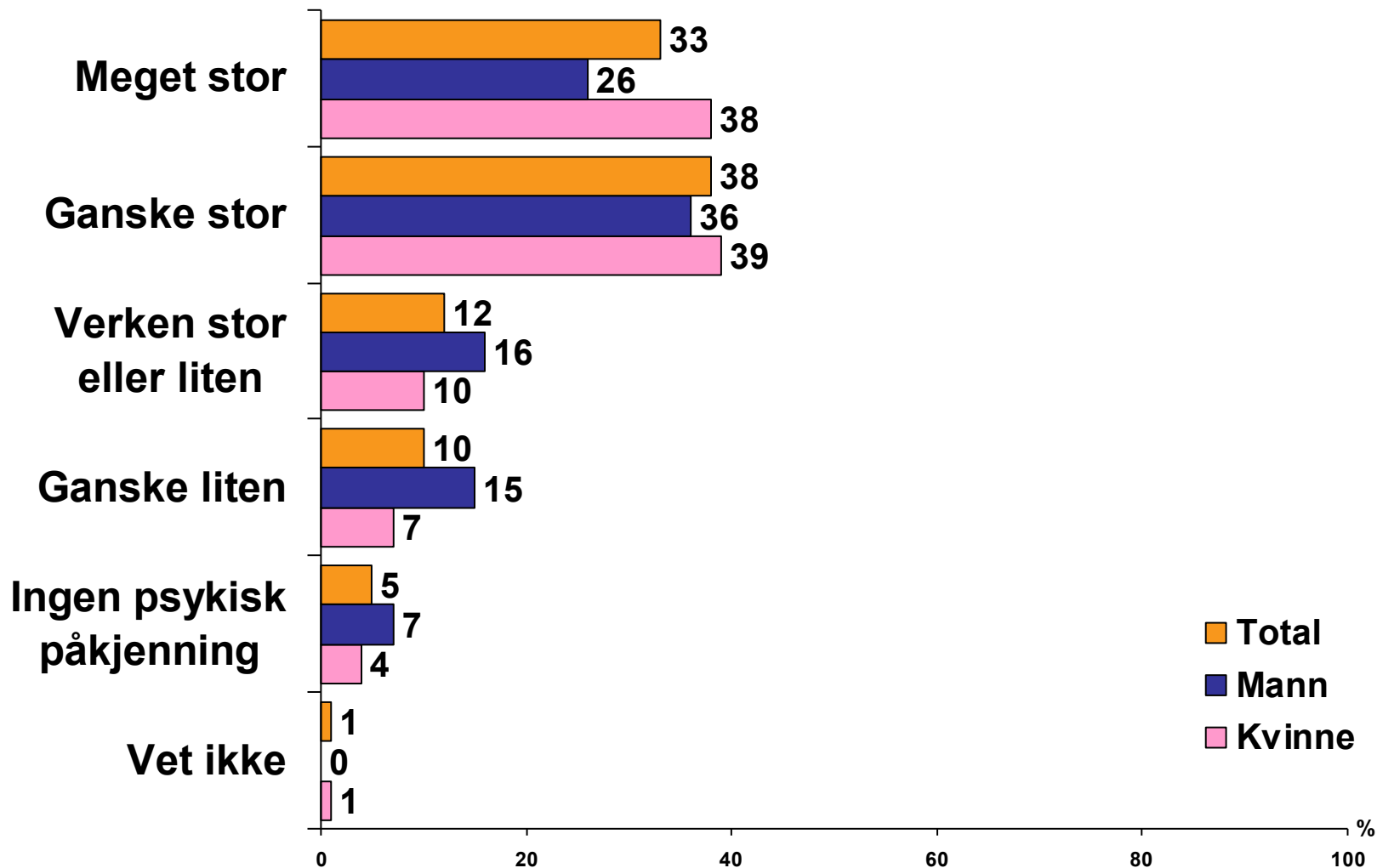

Spm.86. I hvilken grad tillegger du selv og andre din ekspartner skyld for samlivsbruddet?

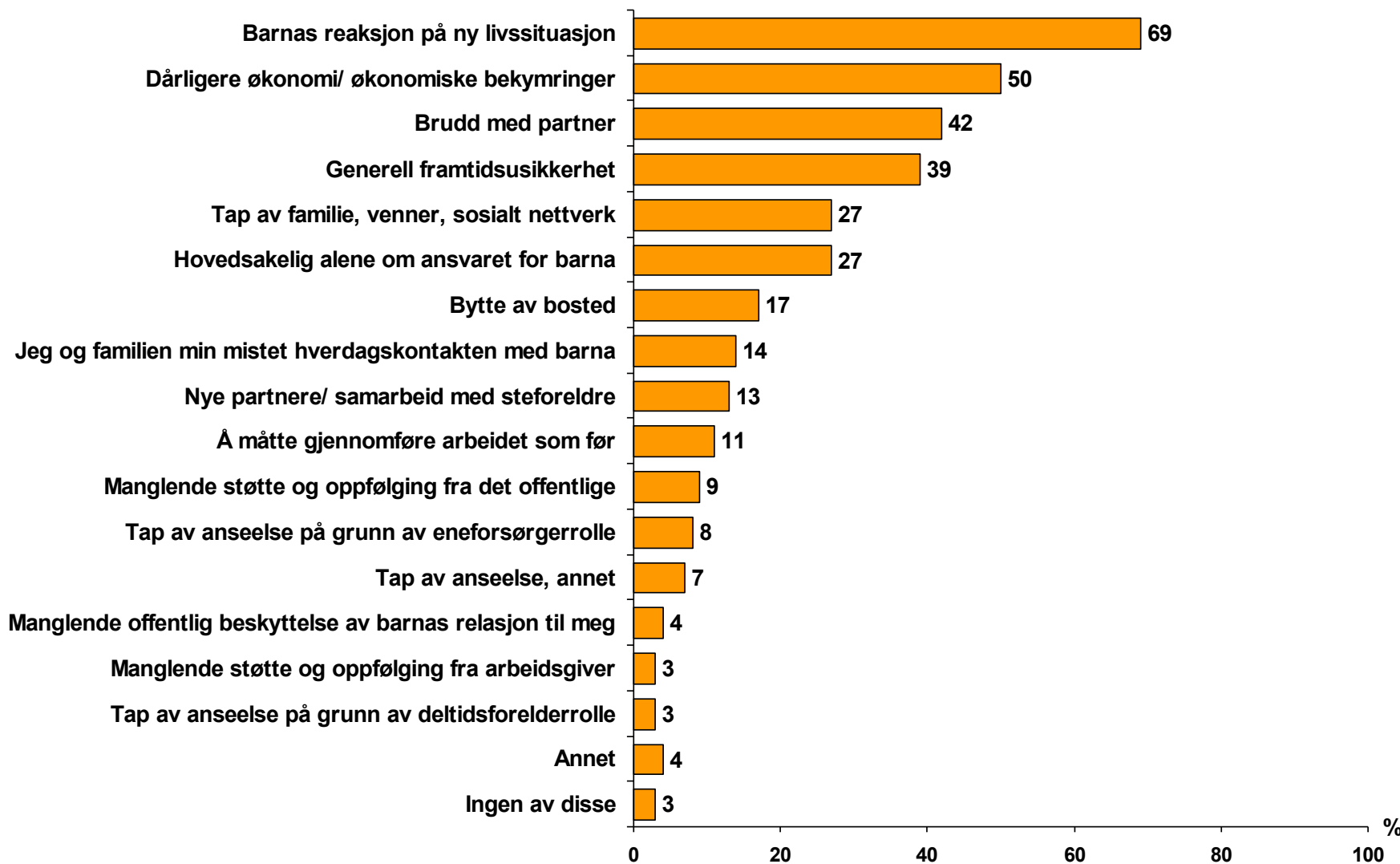
- I meget stor grad
- I ganske stor grad
- I verken stor eller liten grad
- Vet ikke/ Ubesvart
- I ganske liten grad
- Ikke i det hele tatt

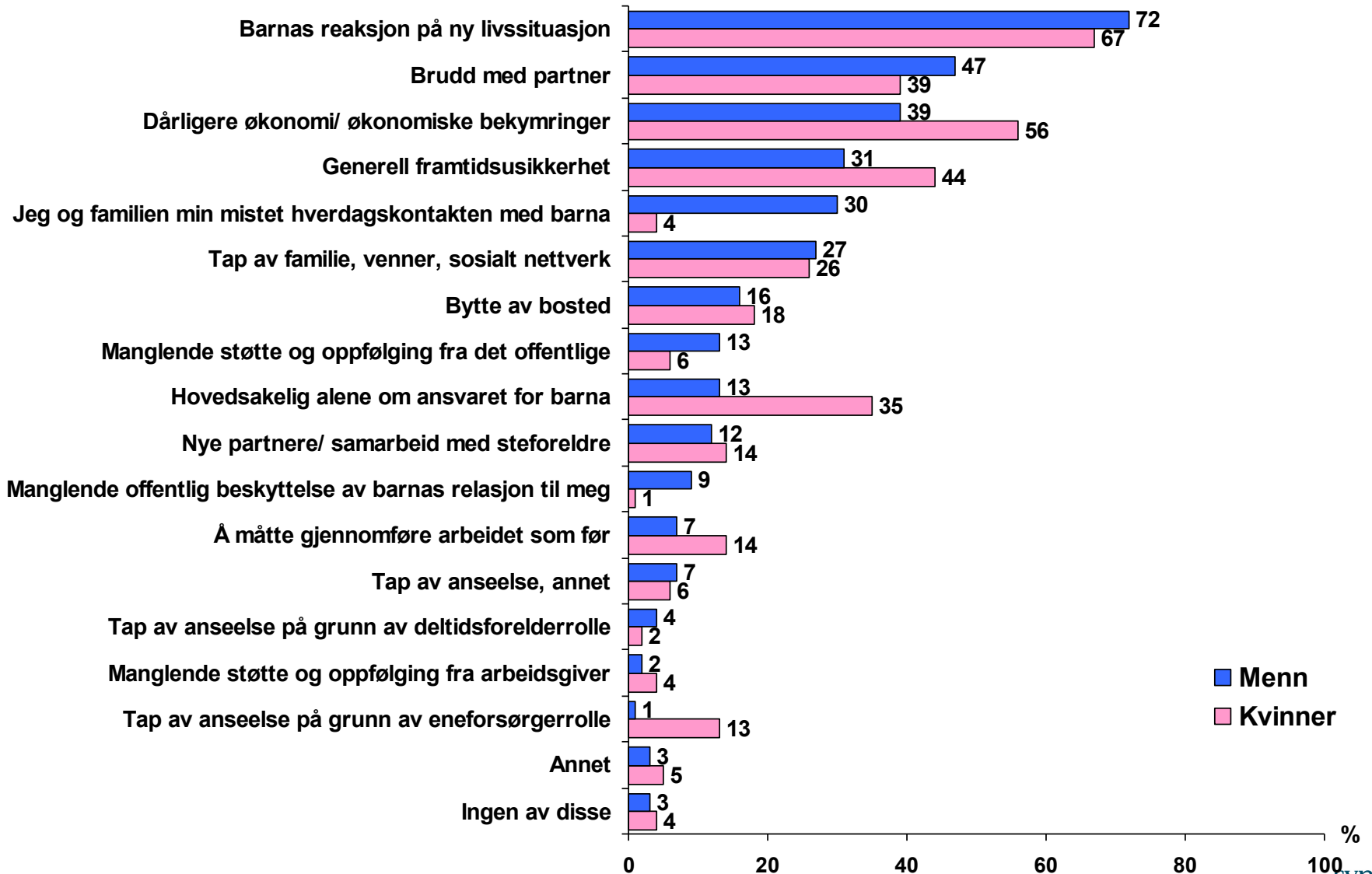
71% oppgir at samlivsbruddet var en stor eller ganske stor psykisk påkjenning.

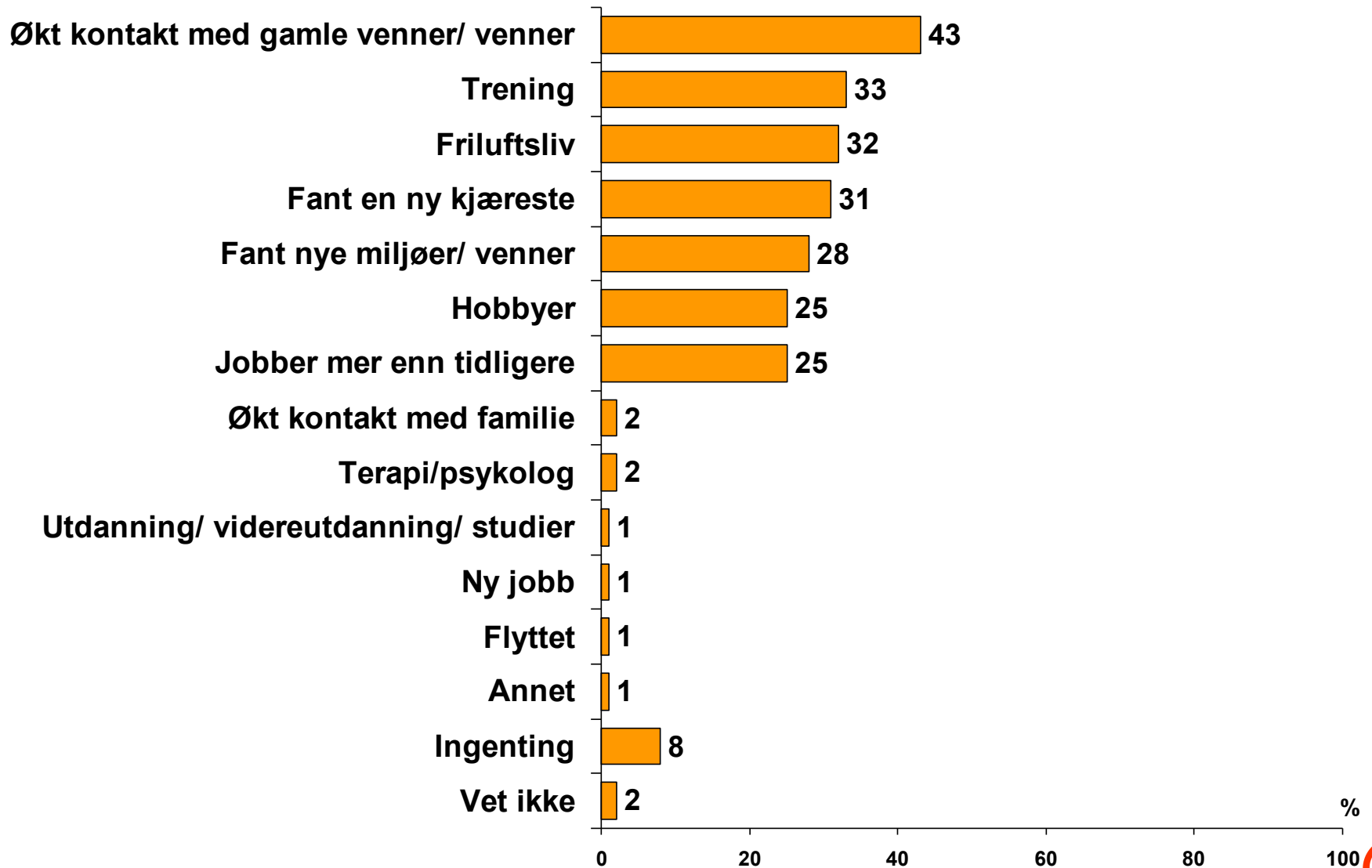
7 av 10 synes at barnas reaksjon på en ny livssituasjon var mest belastende.

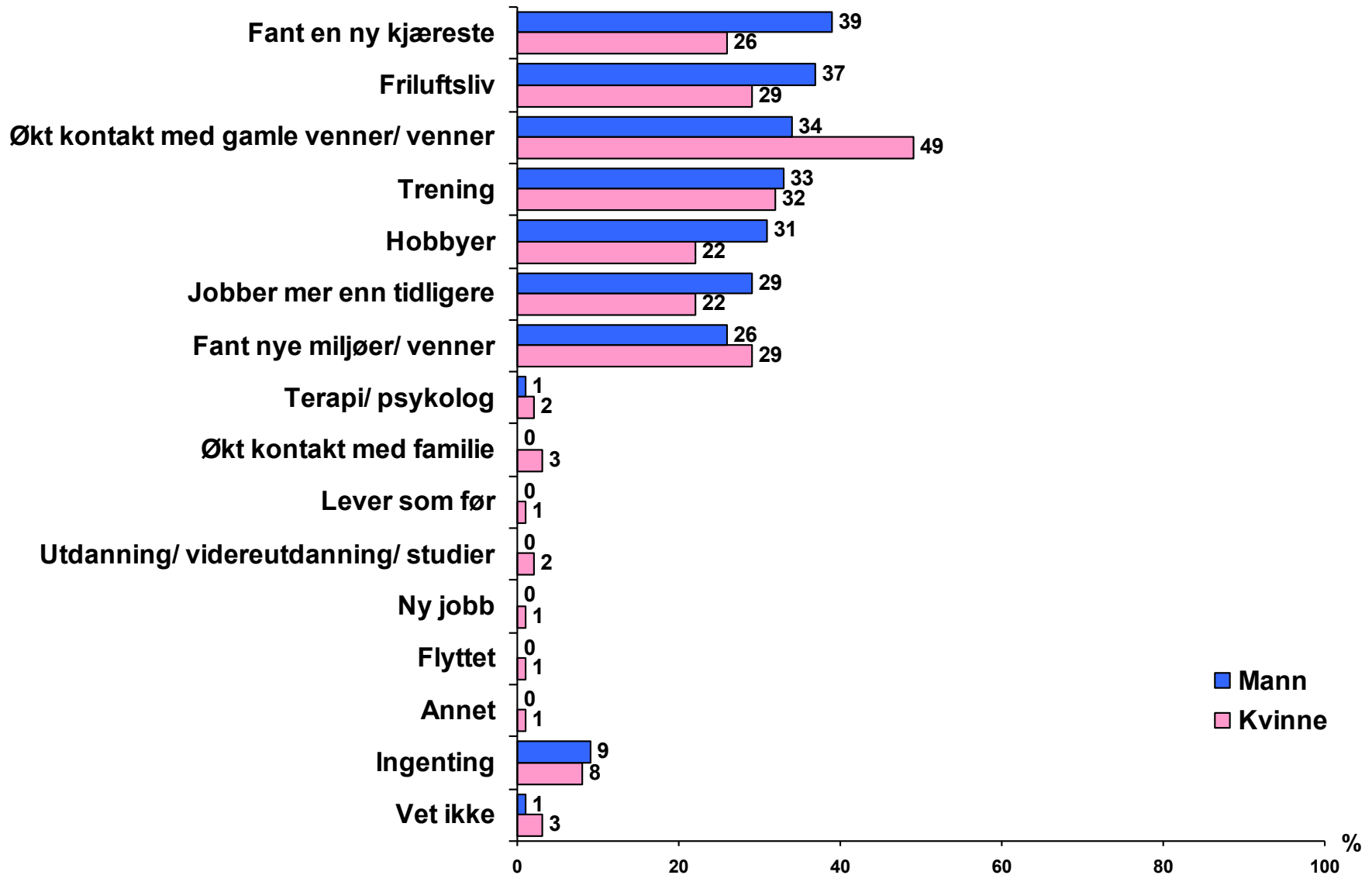
Menn og kvinner oppfatter ulike ting som det mest belastende med et samlivsbruddet.

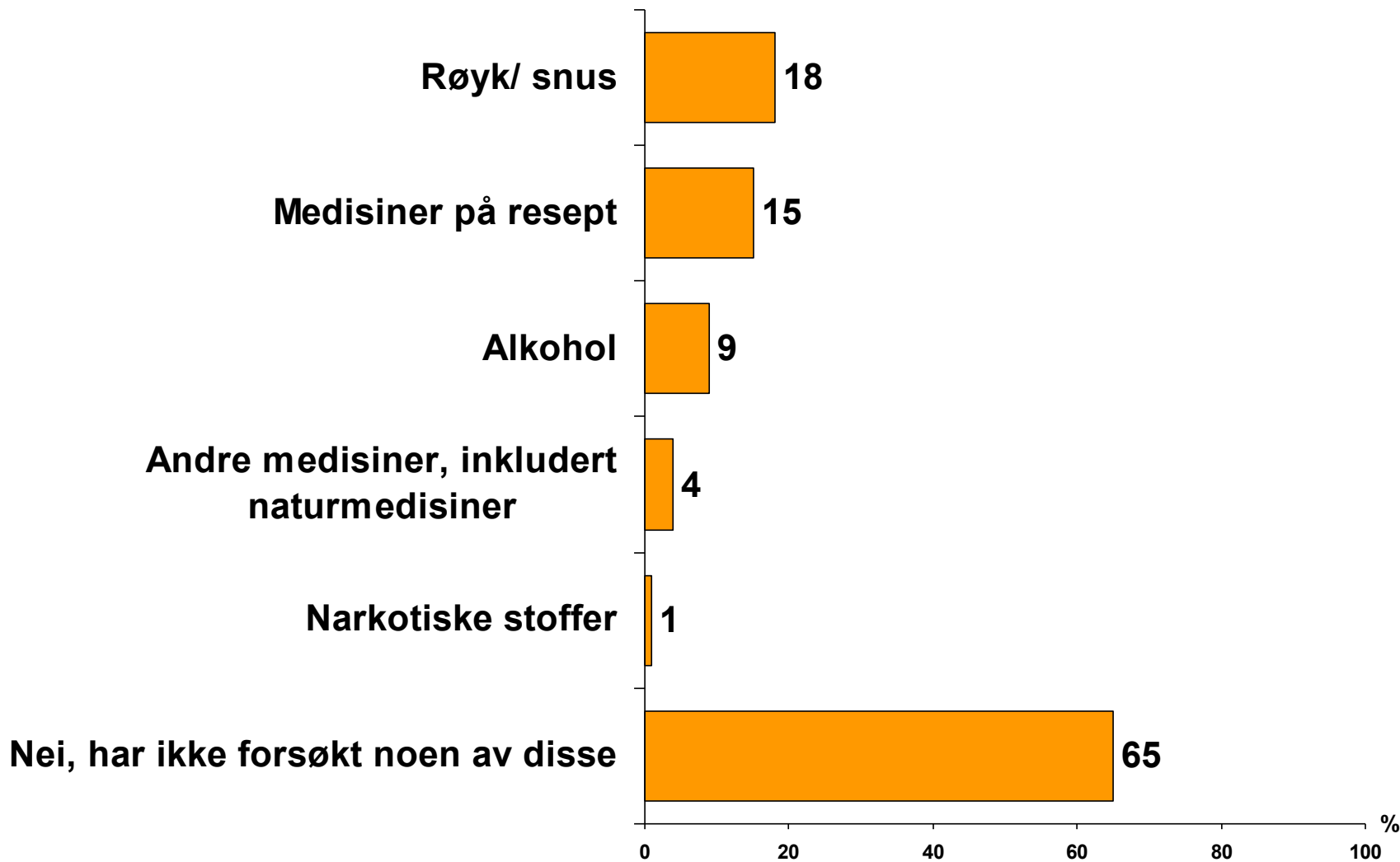
Man bruker venner i størst grad for å komme seg over bruddet.

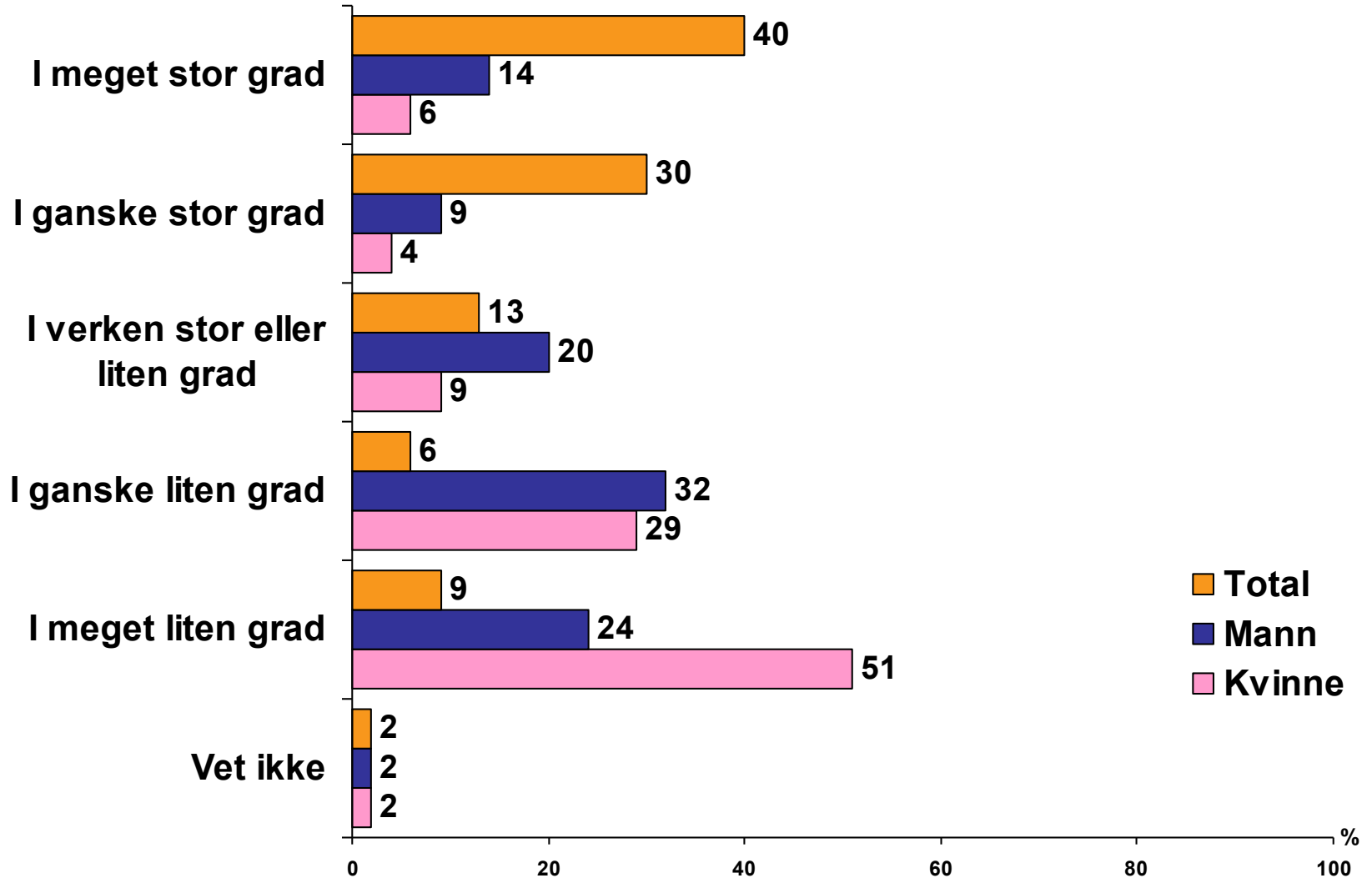
Menn og kvinner velger ulike tiltak for å komme seg over bruddet.

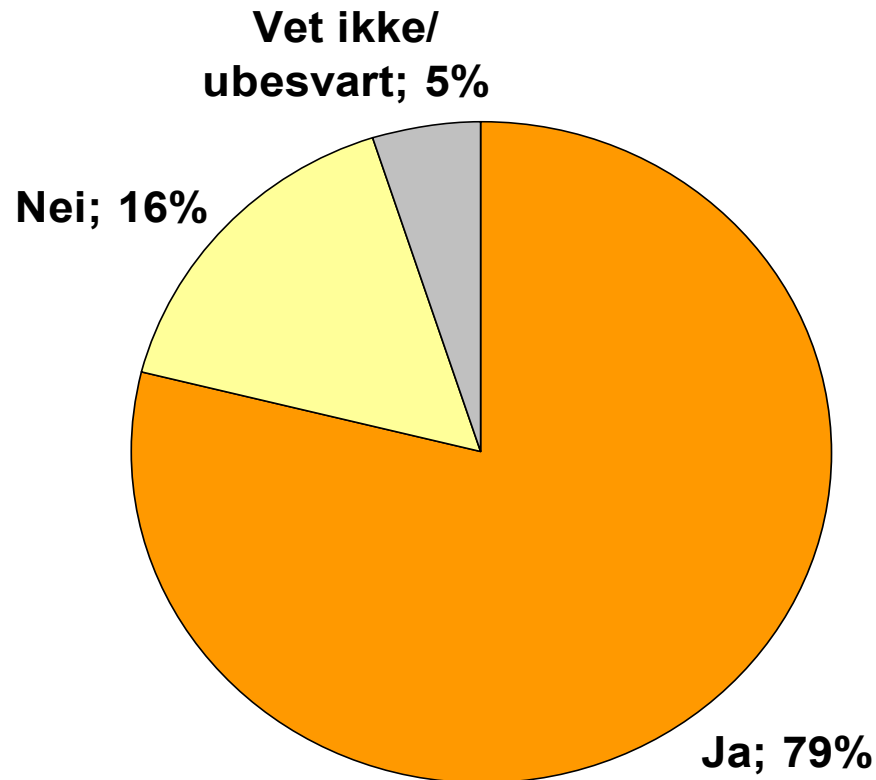
35% har brukt en eller flere av følgende midler for å komme seg over bruddet.

70% oppgir at fraflyttingen var en stor eller ganske stor lettelse.

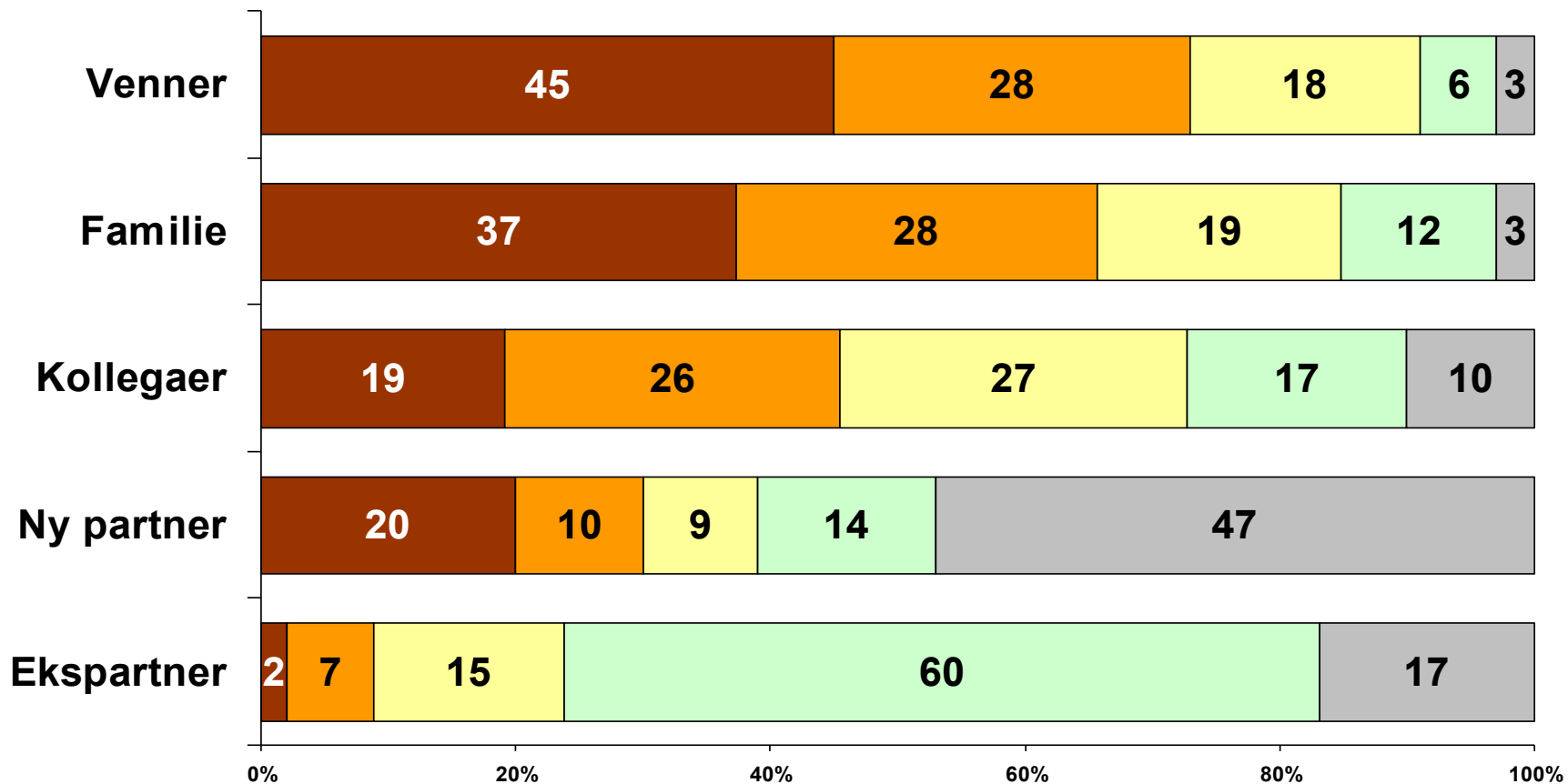

**8 av 10 oppgir at de har hatt gode samtalepartnere i forbindelse med bruddet.
Kvinner oppgir det i større grad enn menn.**

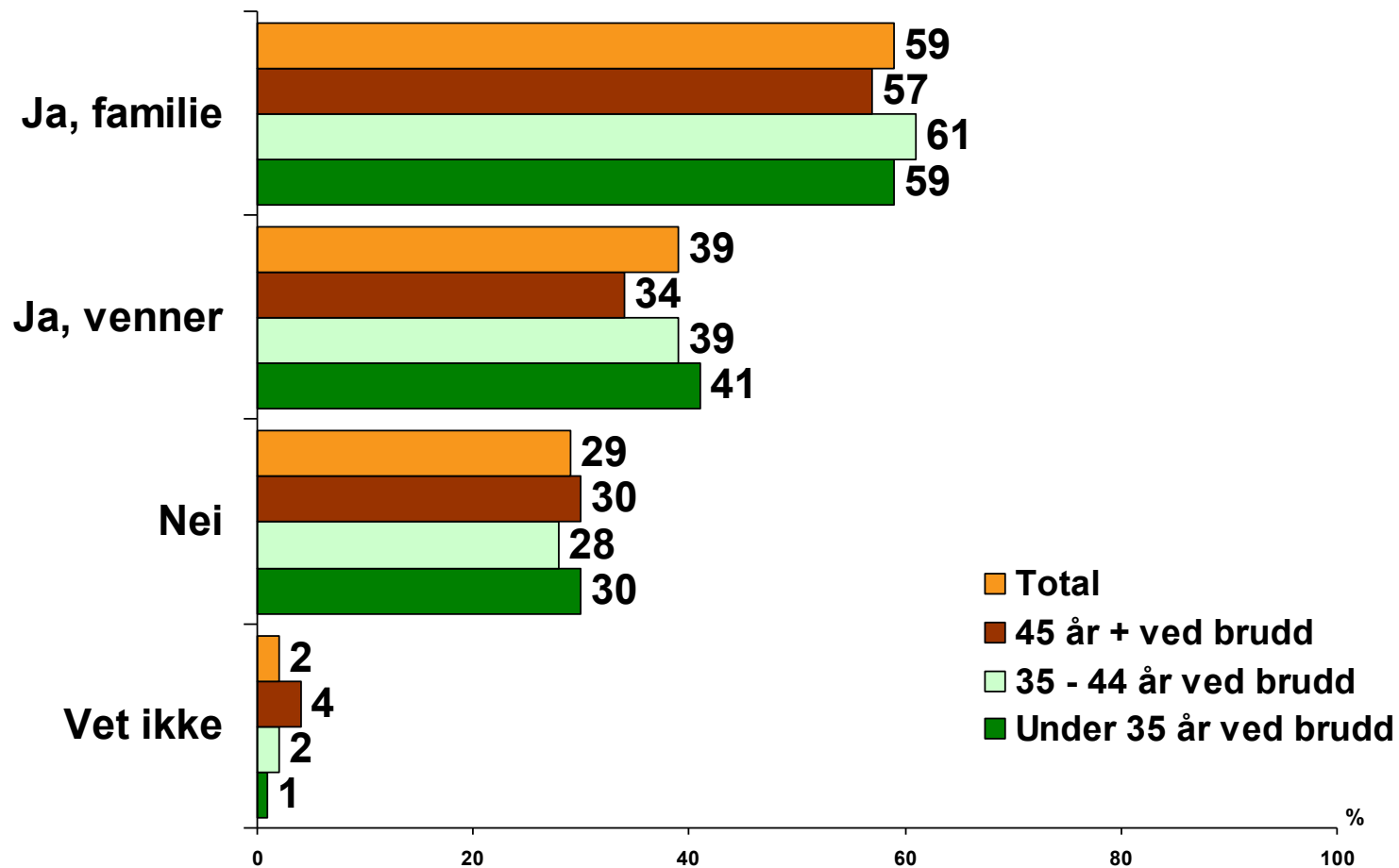

Spm.93. I hvilken grad har du fått støtte fra følgende personer i forbindelse med samlivsbruddet?

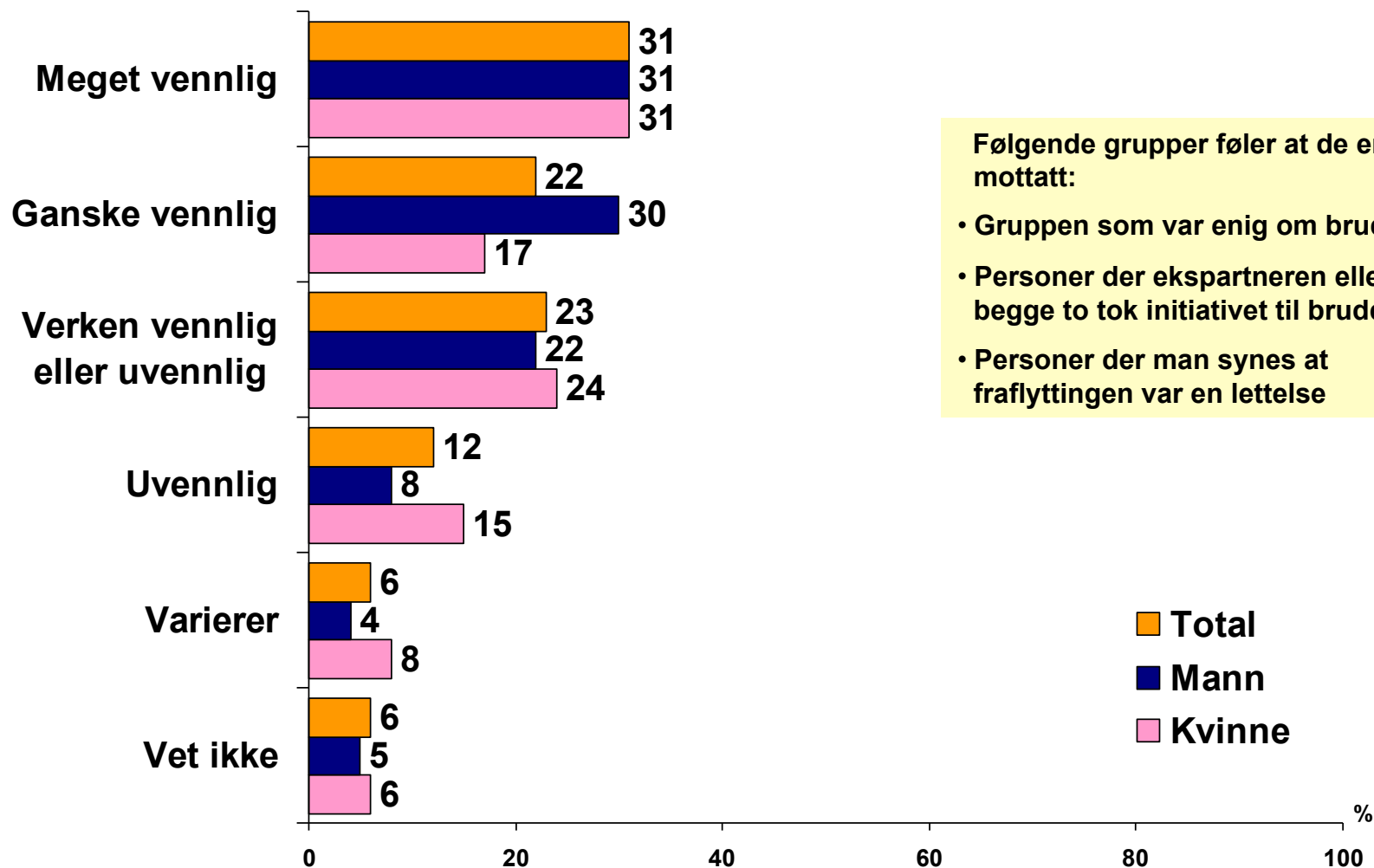
I meget stor grad
 I ganske stor grad
 I noen grad
 I liten grad
 Vet ikke/ ubesvart

6 av 10 har fortsatt kontakt med ekspartnerens familie. Ingen stor forskjell på menn og kvinner.

53% oppgir at de ble meget eller ganske vennlig mottatt av ekspartners familie. Menn føler at de er bedre mottatt enn kvinner.

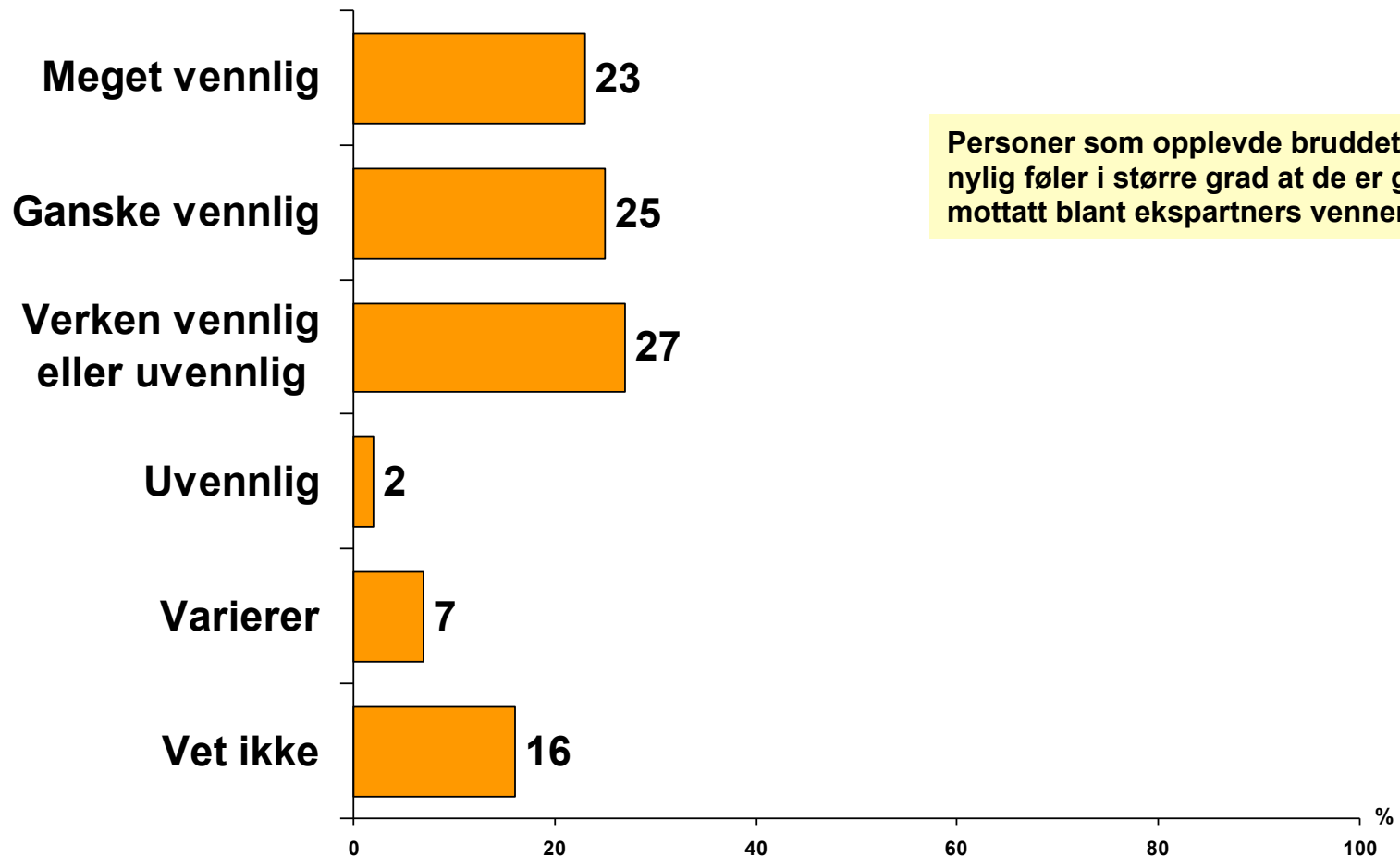

Følgende grupper føler at de er best mottatt:

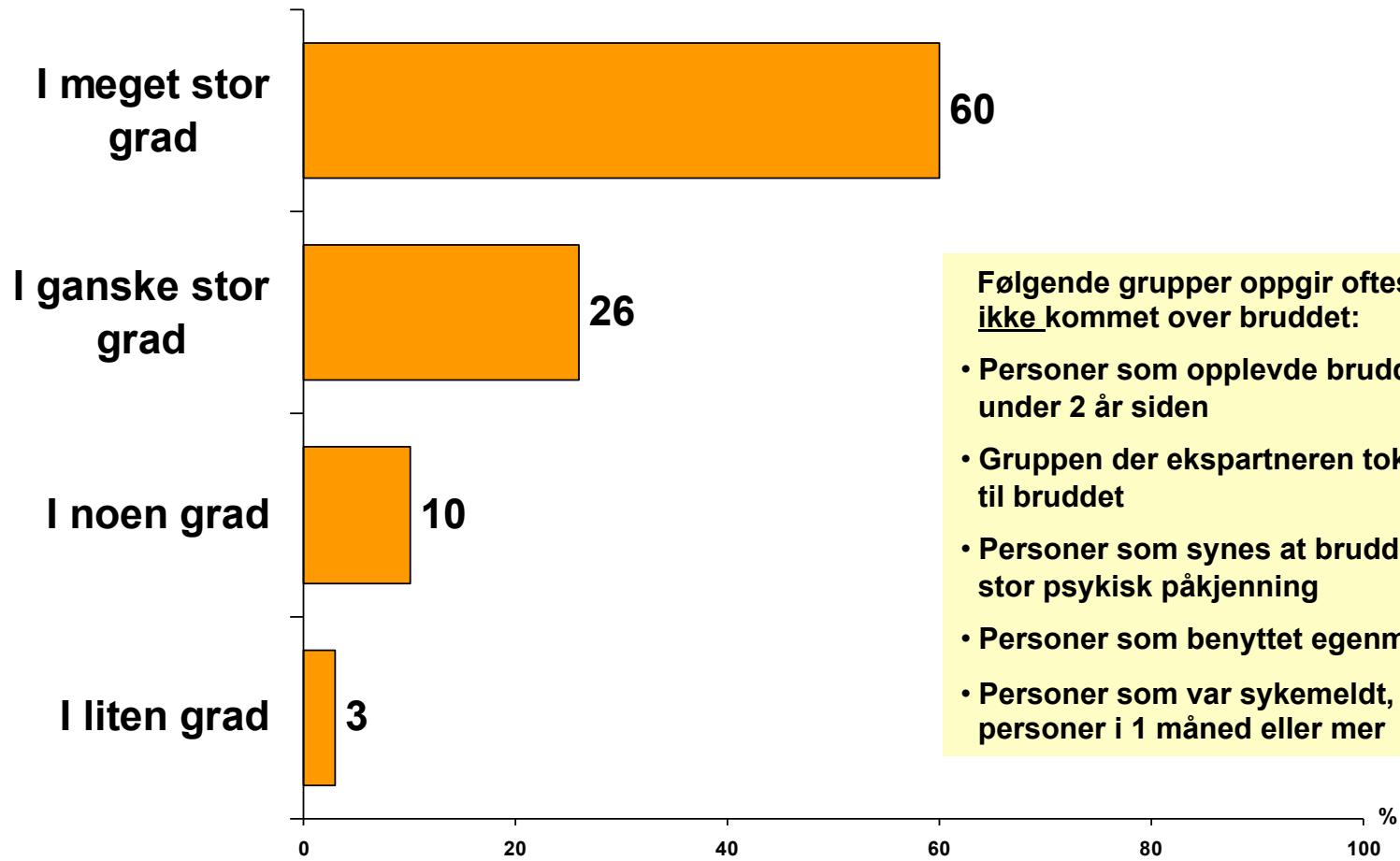
- Gruppen som var enig om bruddet
- Personer der ekspartneren eller begge to tok initiativet til bruddet
- Personer der man synes at fraflyttingen var en lettelse

■ Total
■ Mann
■ Kvinne

**48% oppgir at de meget eller ganske vennlig mottatt av ekspartners venner.
Ingen stor forskjell på menn og kvinner.**

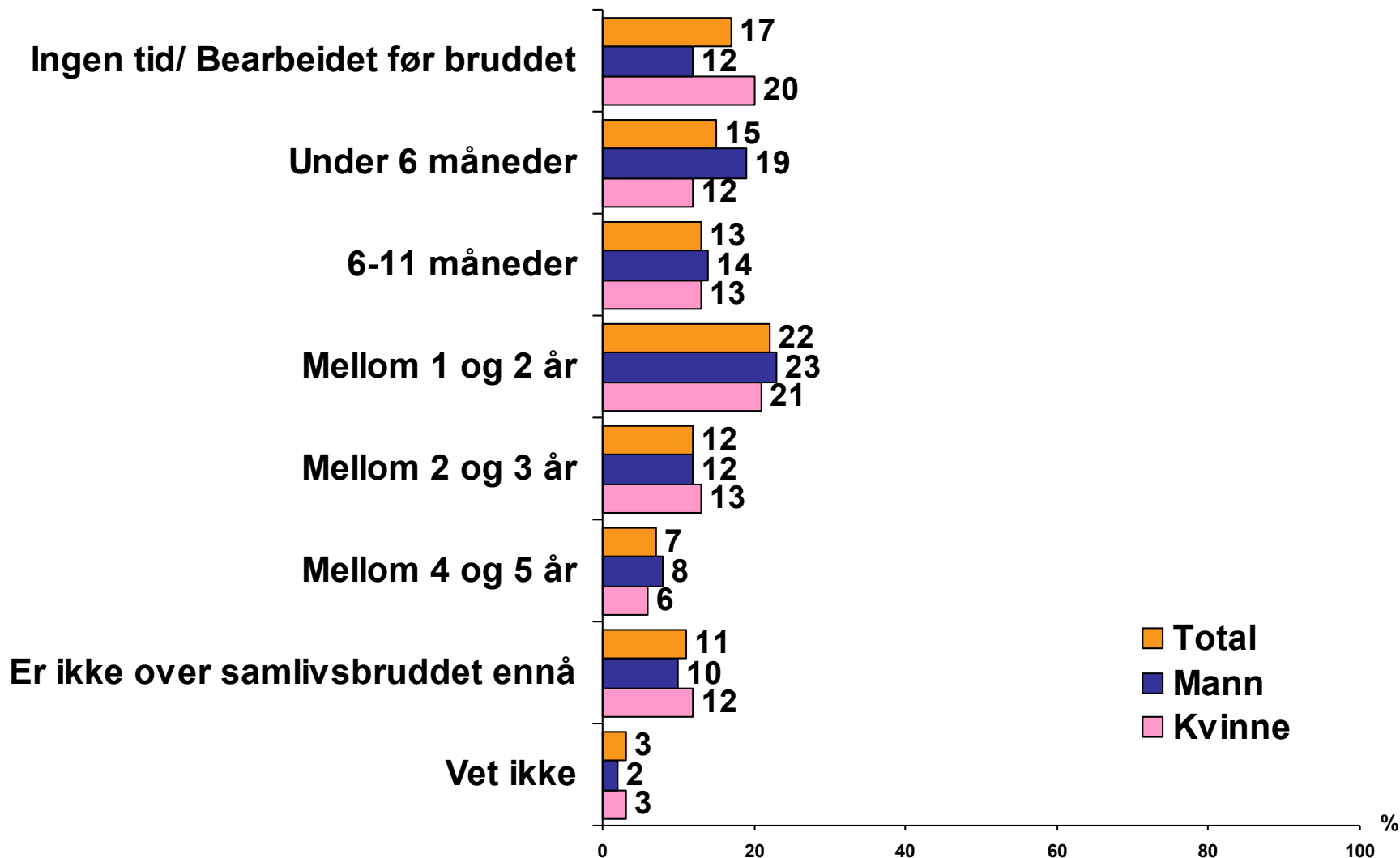
**86% oppgir at de har kommet over samlivsbruddet i ganske stor eller meget stor grad.
Ingen stor forskjell mellom menn og kvinner.**

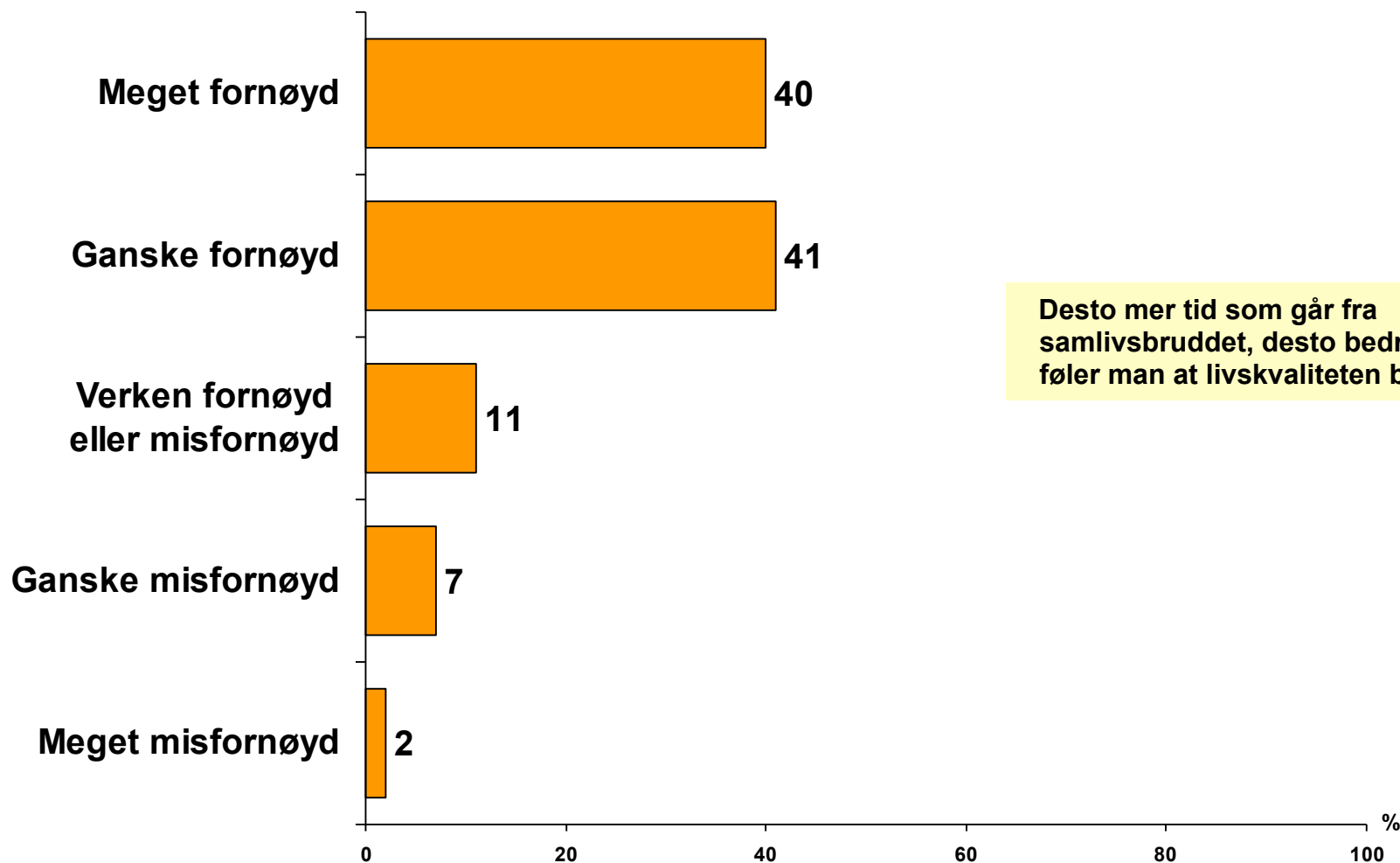
Følgende grupper oppgir oftest at de ikke kommet over bruddet:

- Personer som opplevde bruddet for under 2 år siden
- Gruppen der ekspartneren tok initiativet til bruddet
- Personer som synes at bruddet var en stor psykisk påkjenning
- Personer som benyttet egenmeldinger
- Personer som var sykemeldt, spesielt da personer i 1 måned eller mer

67% er over samlivsbruddet i løpet av 2 år.

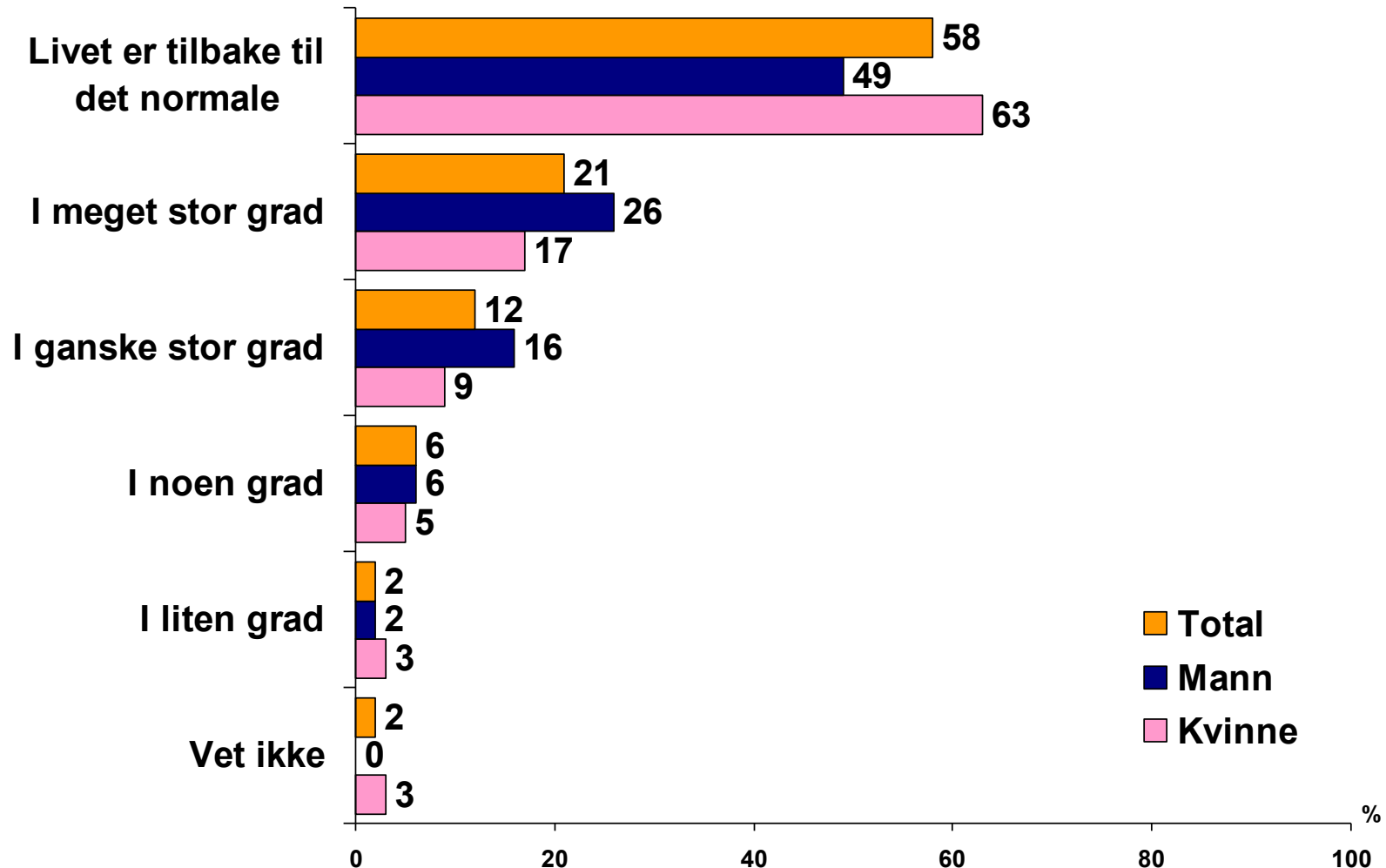

**81% er meget eller ganske fornøyd med livskvaliteten sin i dag.
9% er ikke fornøyd med livskvaliteten sin.
Ingen stor forskjell på menn og kvinner.**

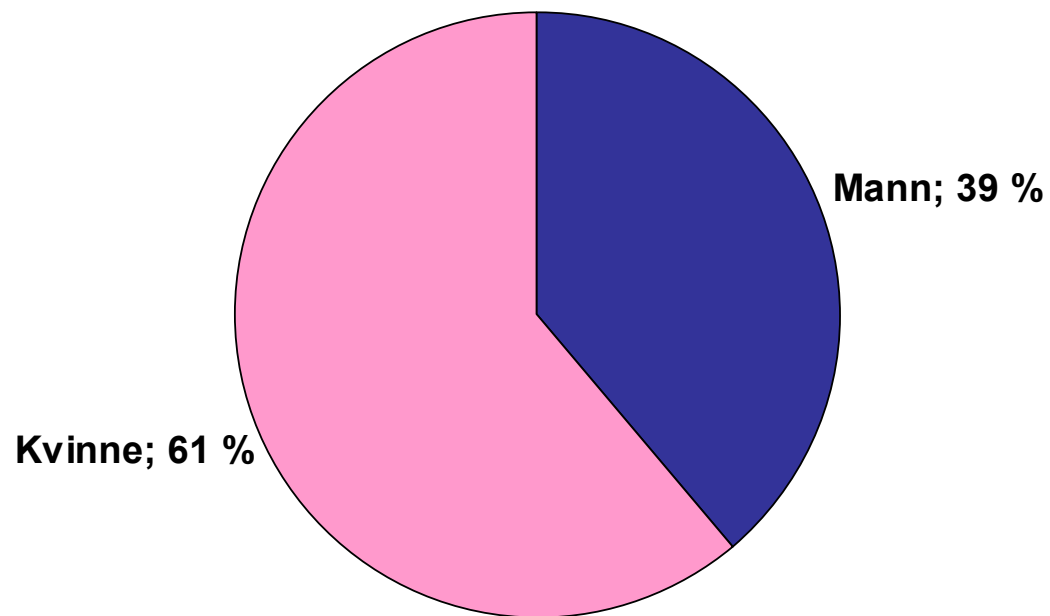

Desto mer tid som går fra samlivsbruddet, desto bedre føler man at livskvaliteten blir.

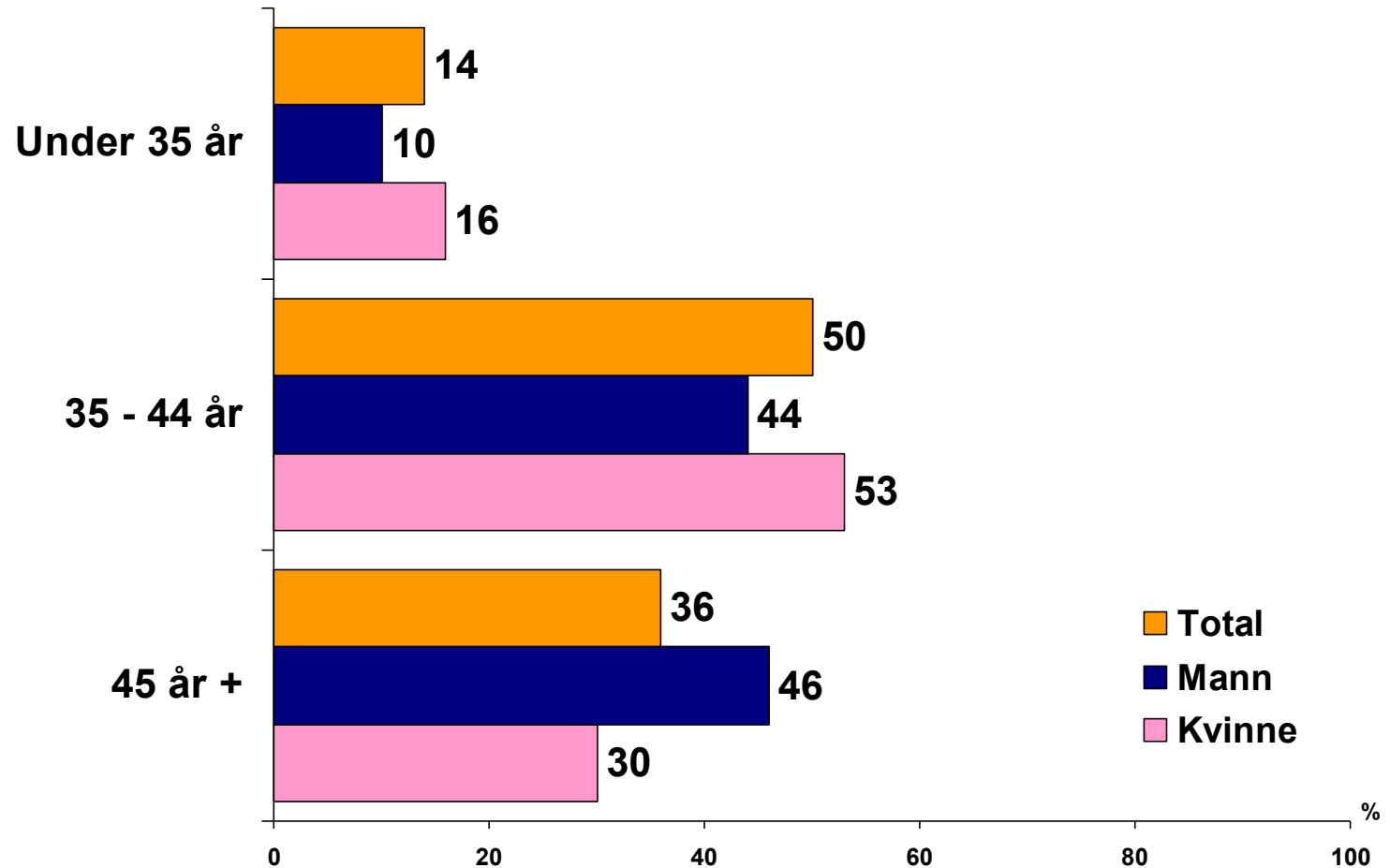
6 av 10 mener at livet er tilbake til det normale. Kvinner mener det i større grad enn menn.

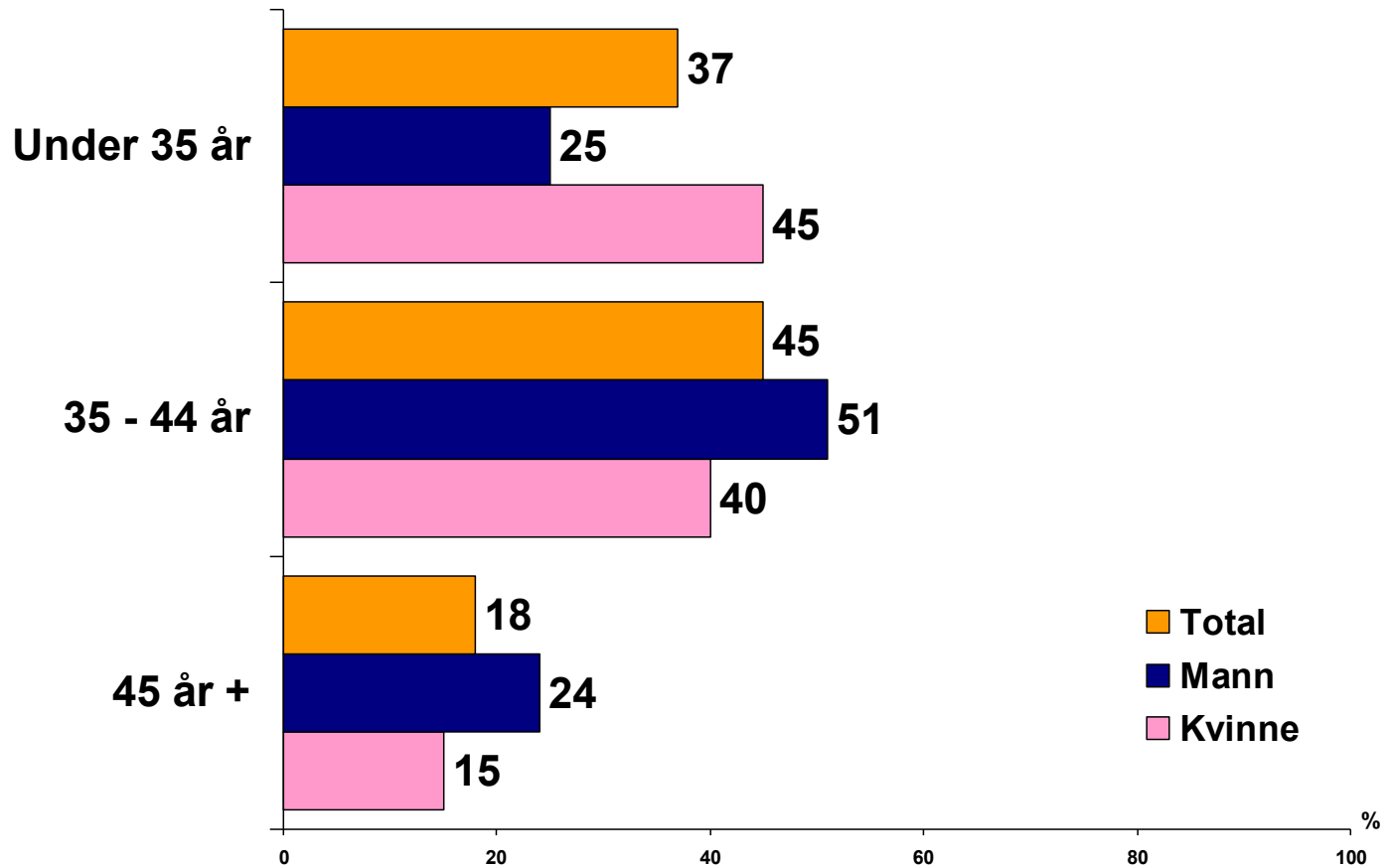
61% av utvalget er kvinner.

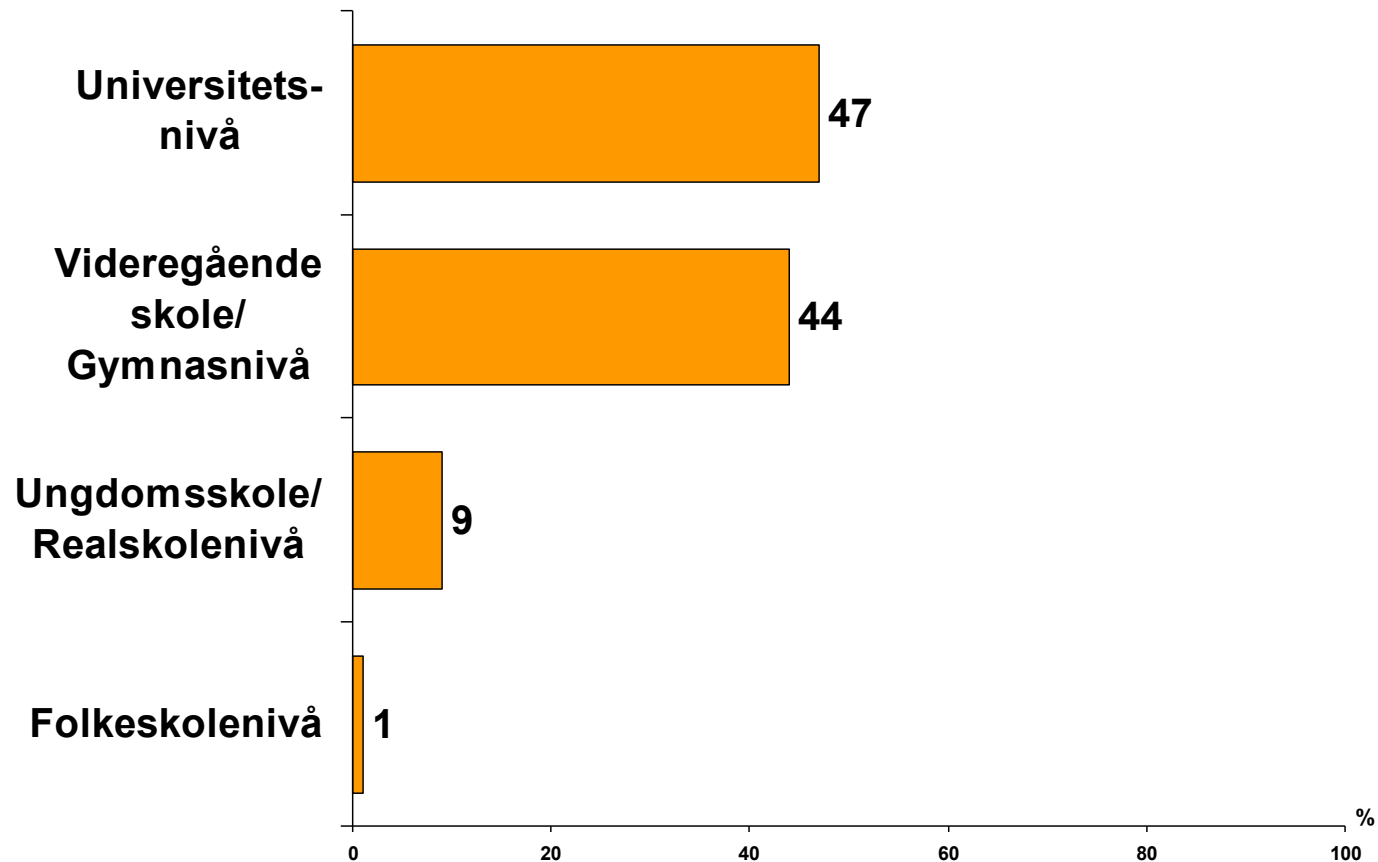
**64% av utvalget er under 45 år i dag.
Det er flest menn i alderen 45 år+ i dag.**

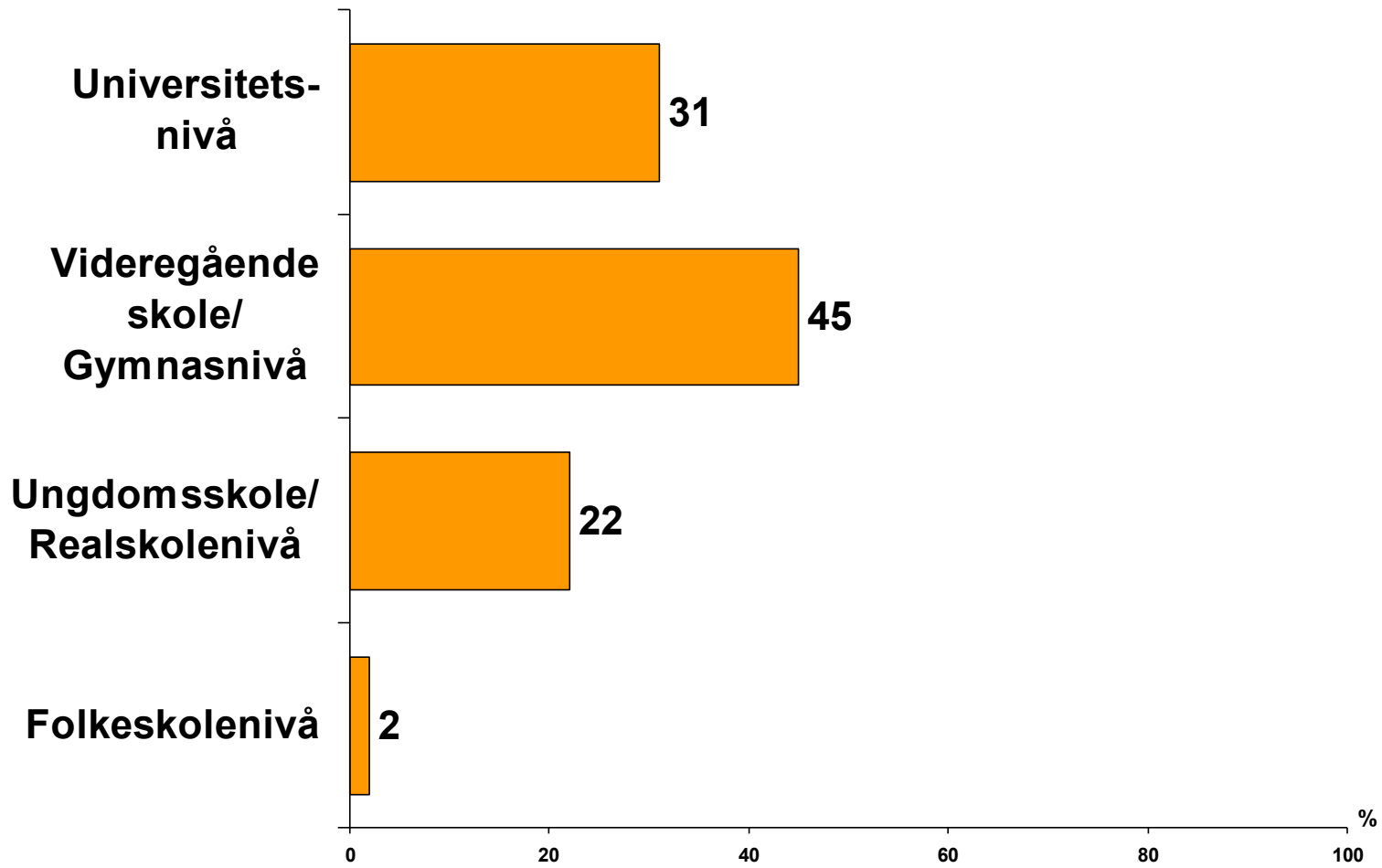
82% av utvalget var under 45 år på bruddtidspunktet.

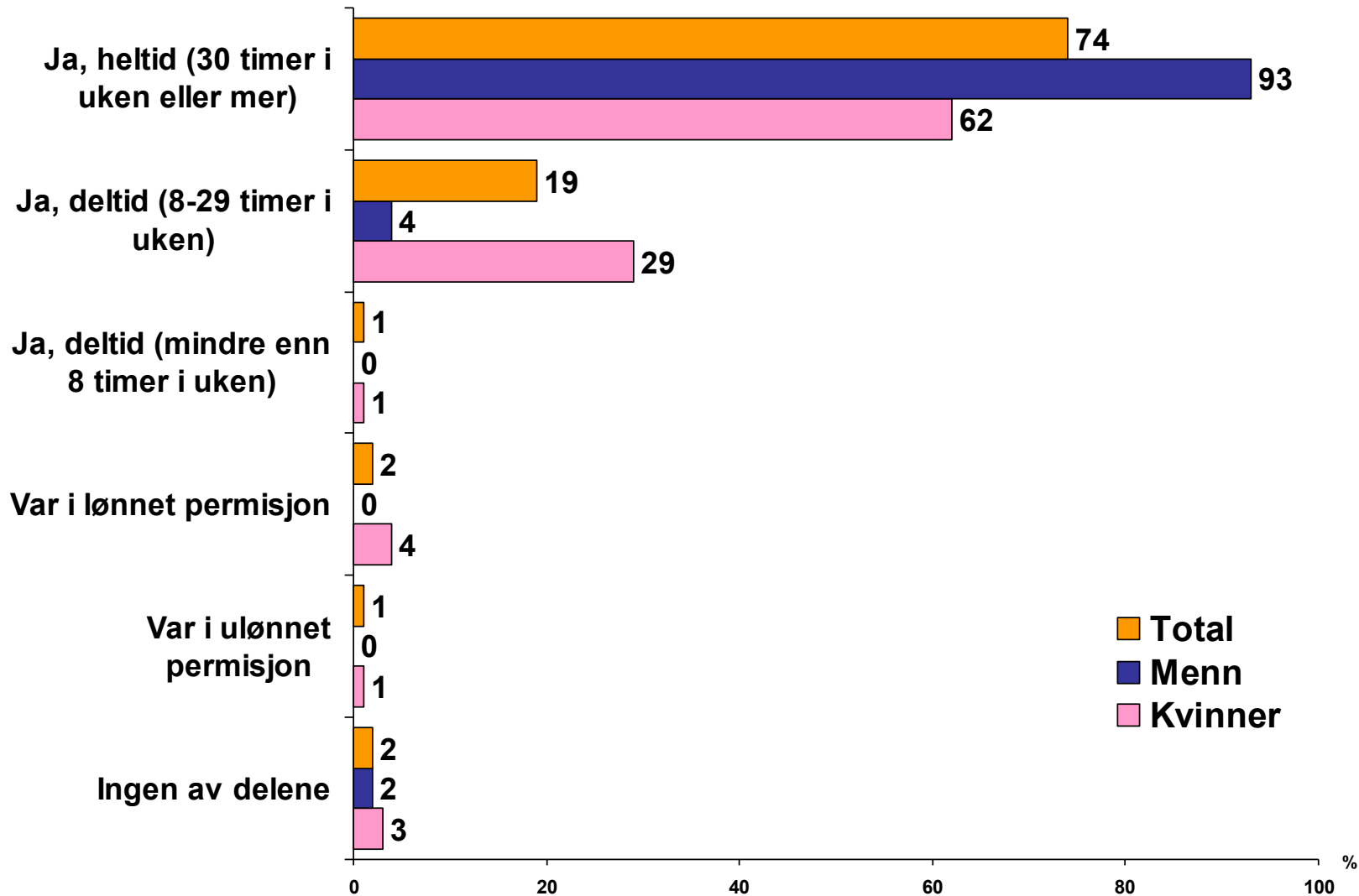
Egen utdanning. Ingen stor forskjell på menn og kvinner.

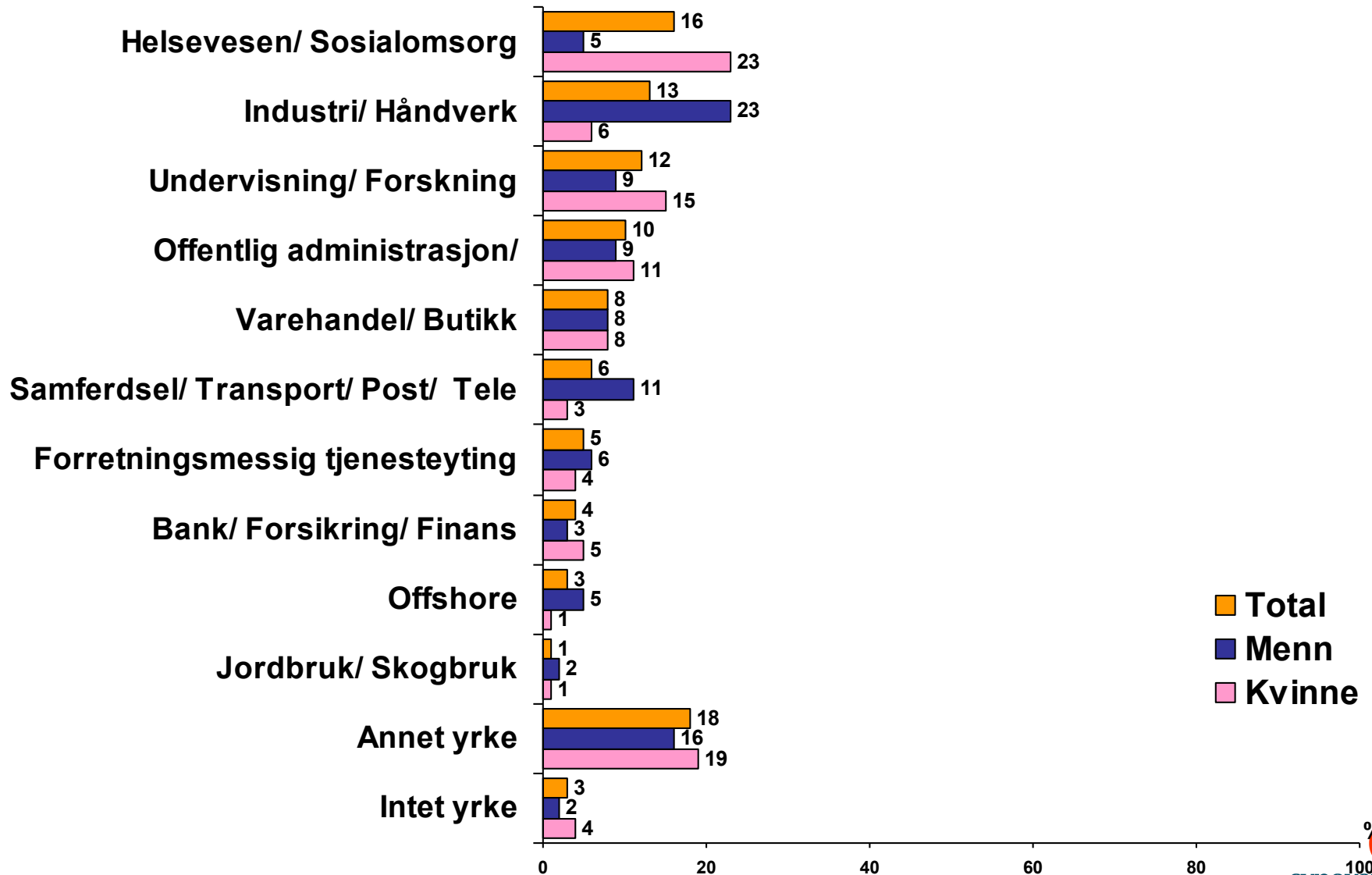
Ekspartners utdannelse. Ingen stor forskjell på menn og kvinner.

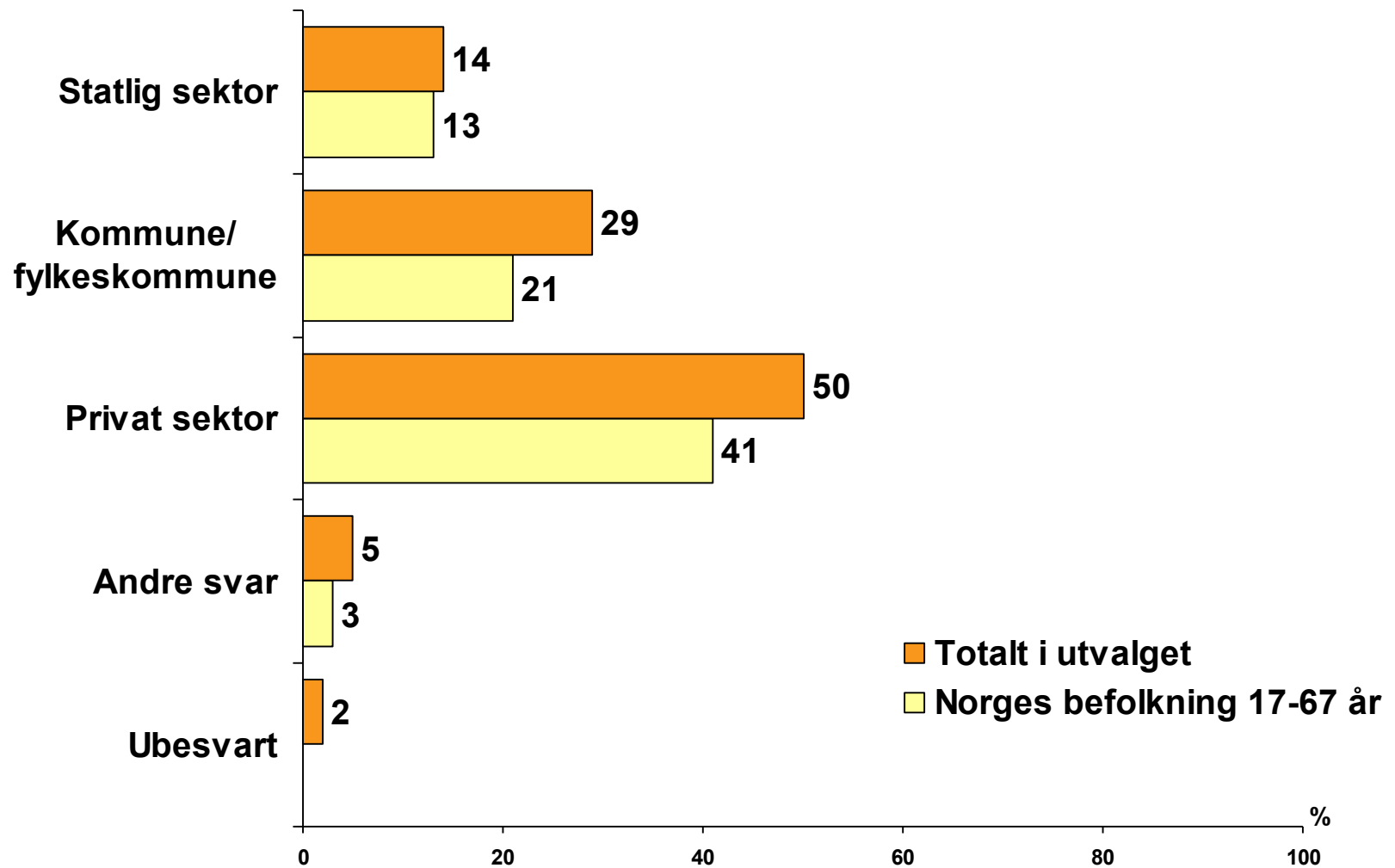
7 av 10 jobbet heltid på bruddtidspunktet. Kvinner jobber mer deltid enn menn.

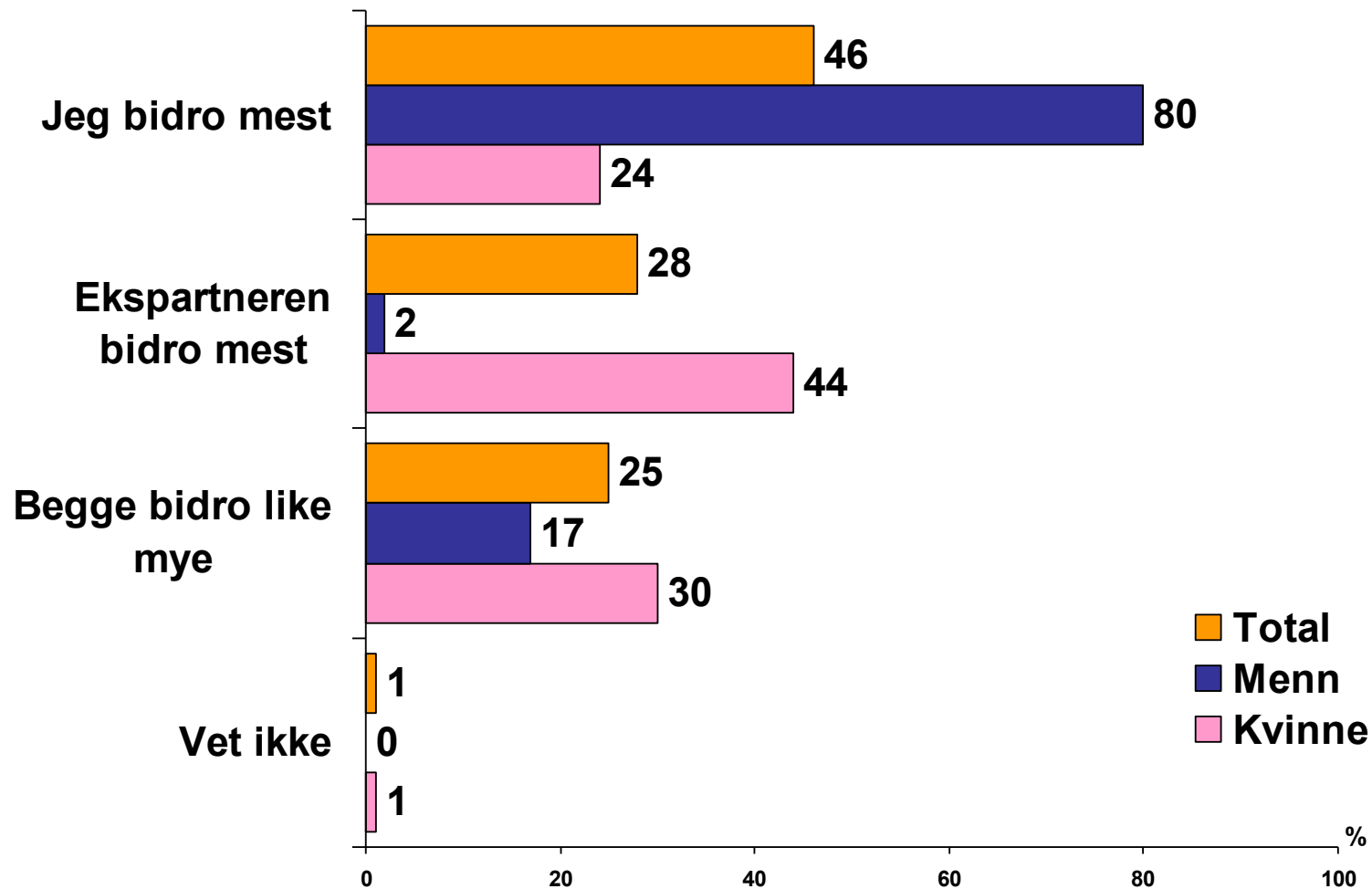
Helsevesen/ sosialomsorg, industri/ håndverk og undervisning/ forskning er mest representert i utvalget.

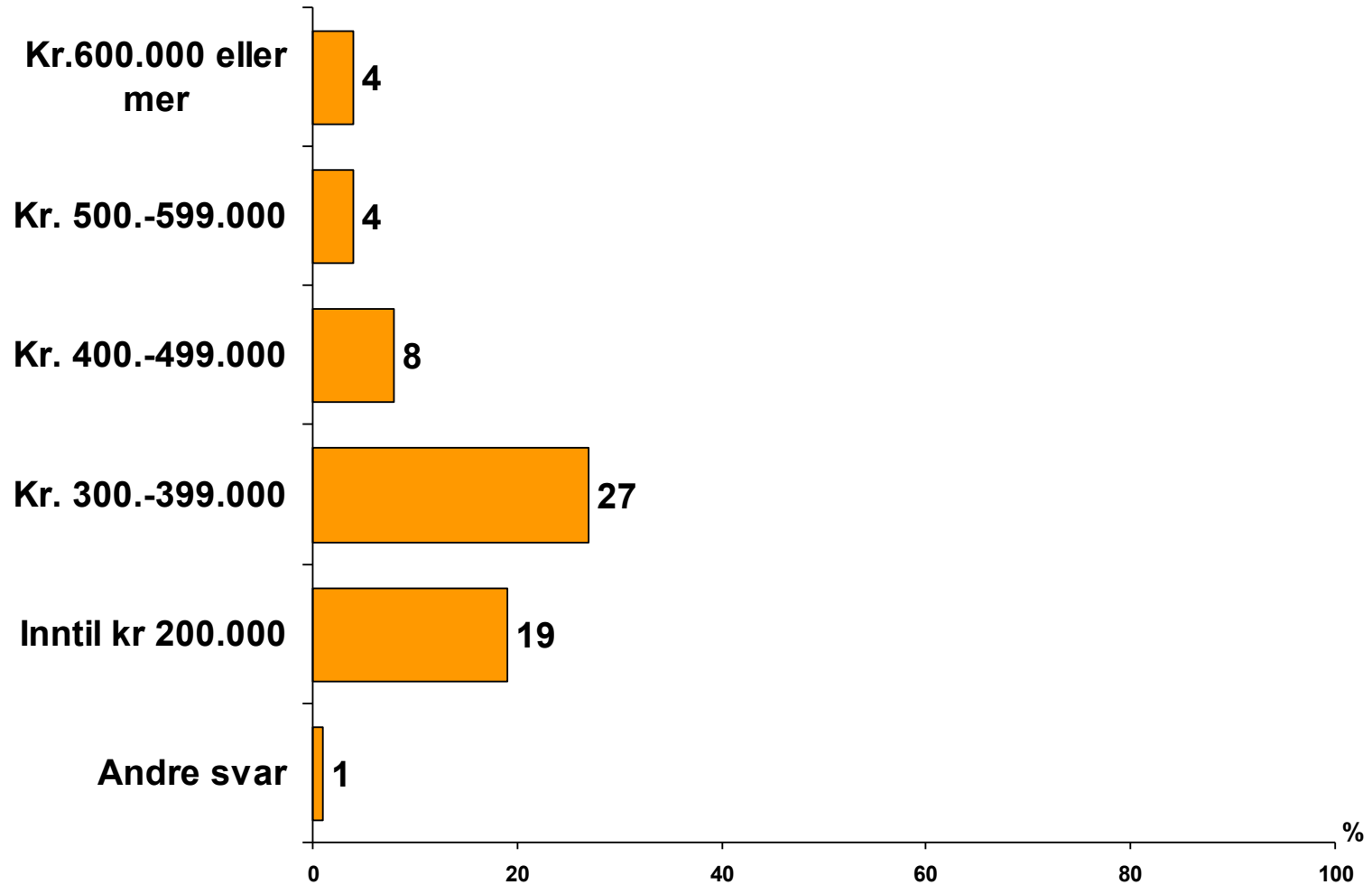
50% av utvalget jobbet i statlig sektor.

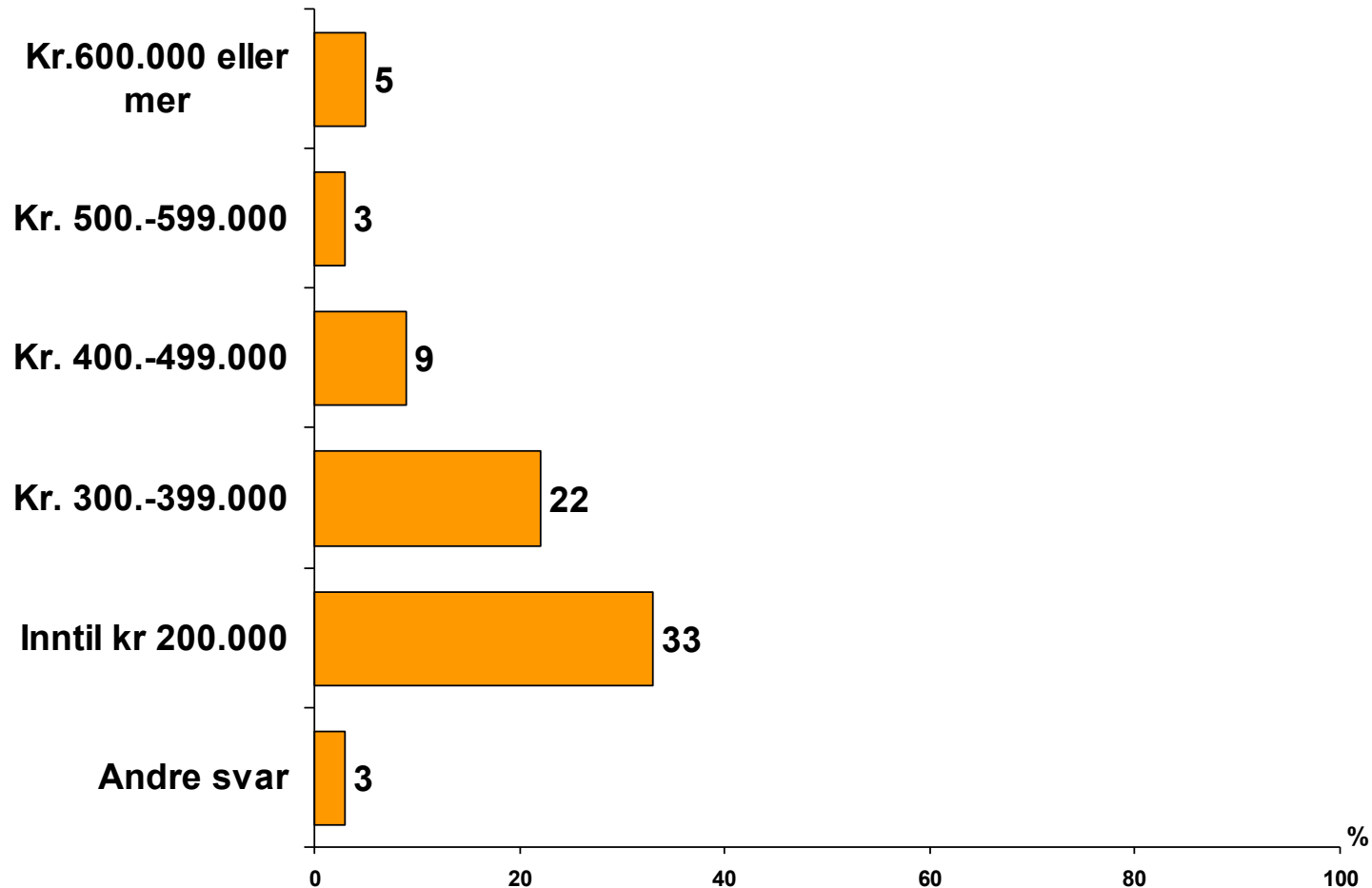
Både menn og kvinner oppgir at det var mennene som bidro mest til inntekten i husholdet

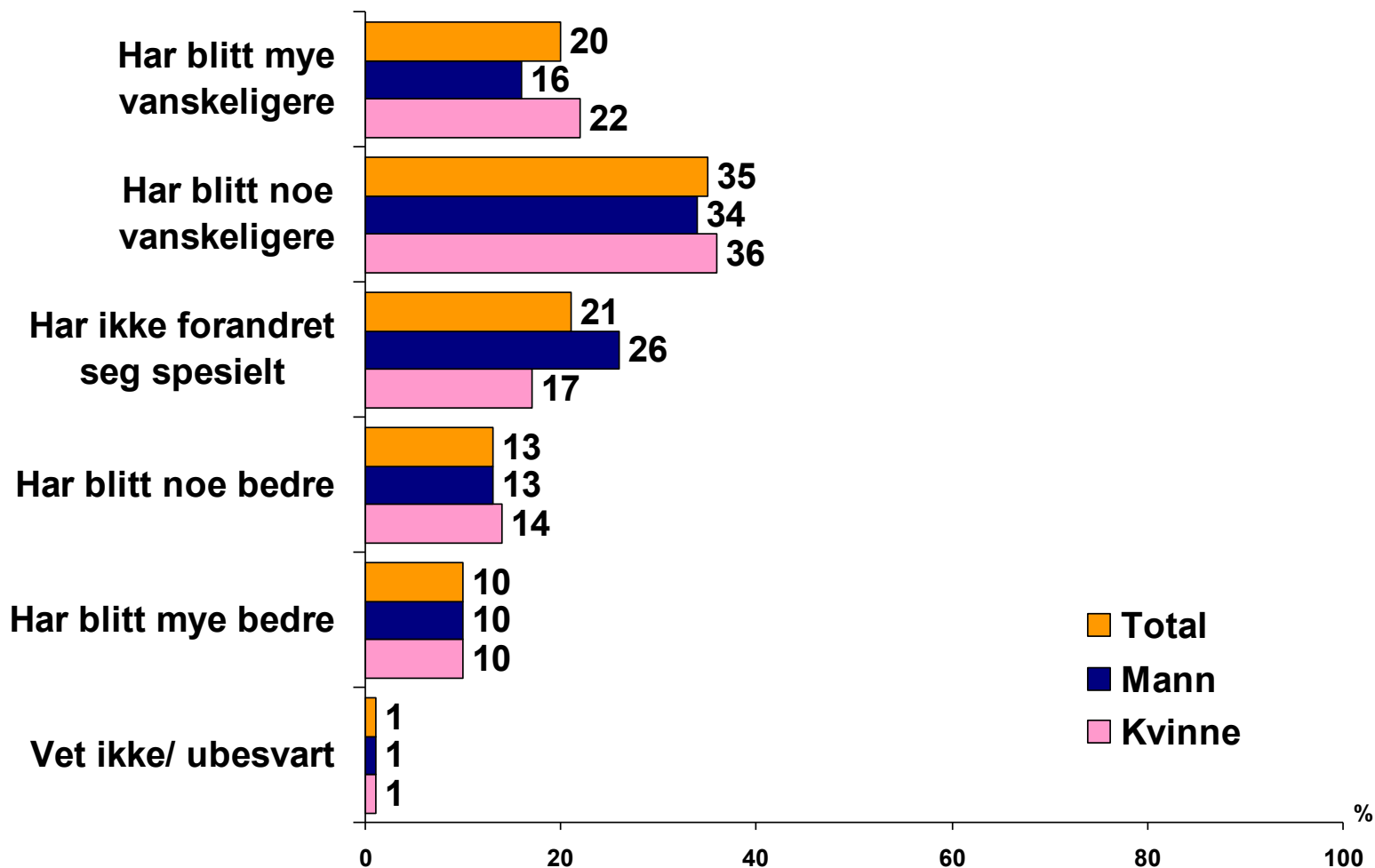
Egen personlig inntekt.

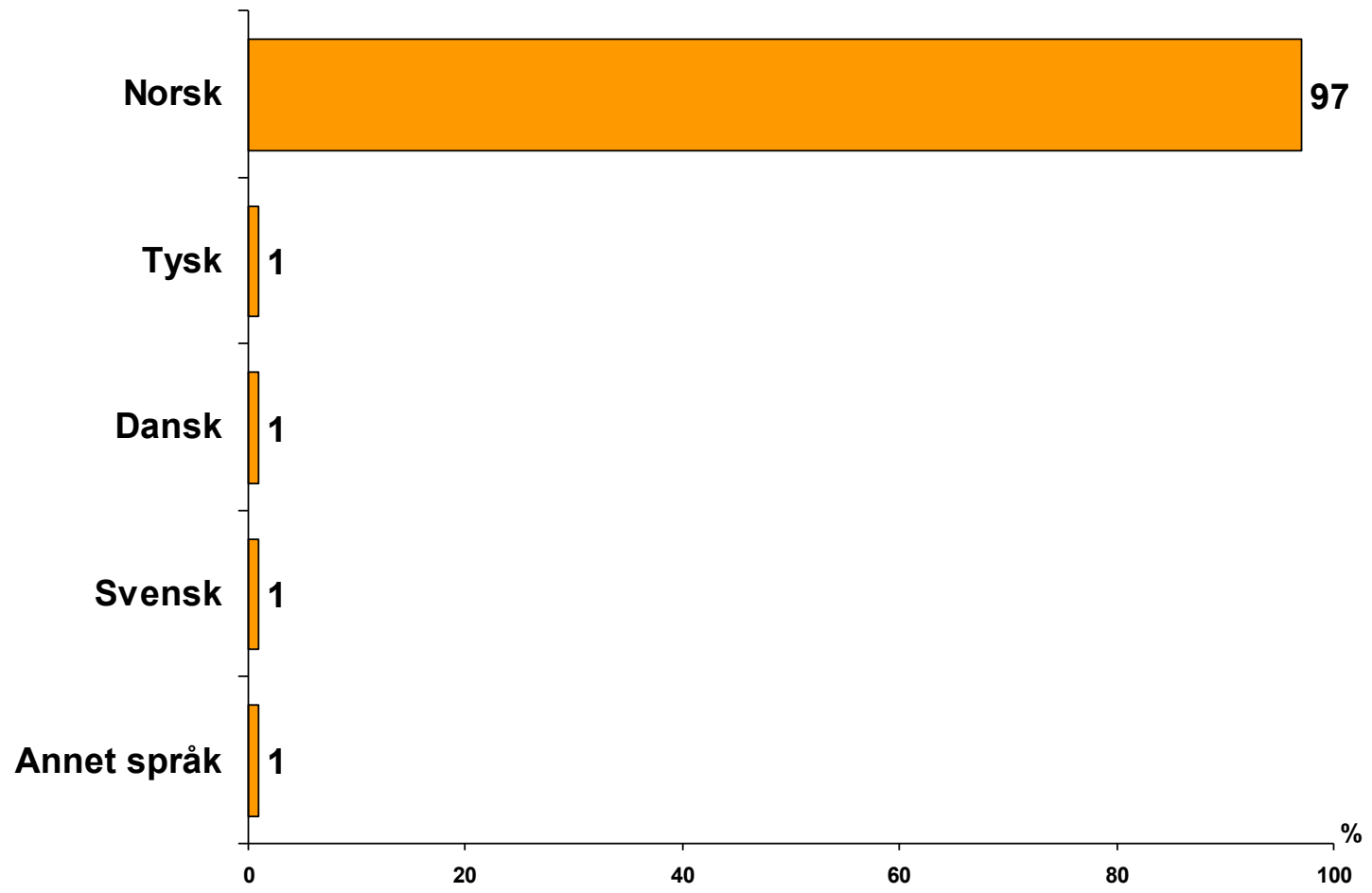
Ekspartnerens personlig inntekt.

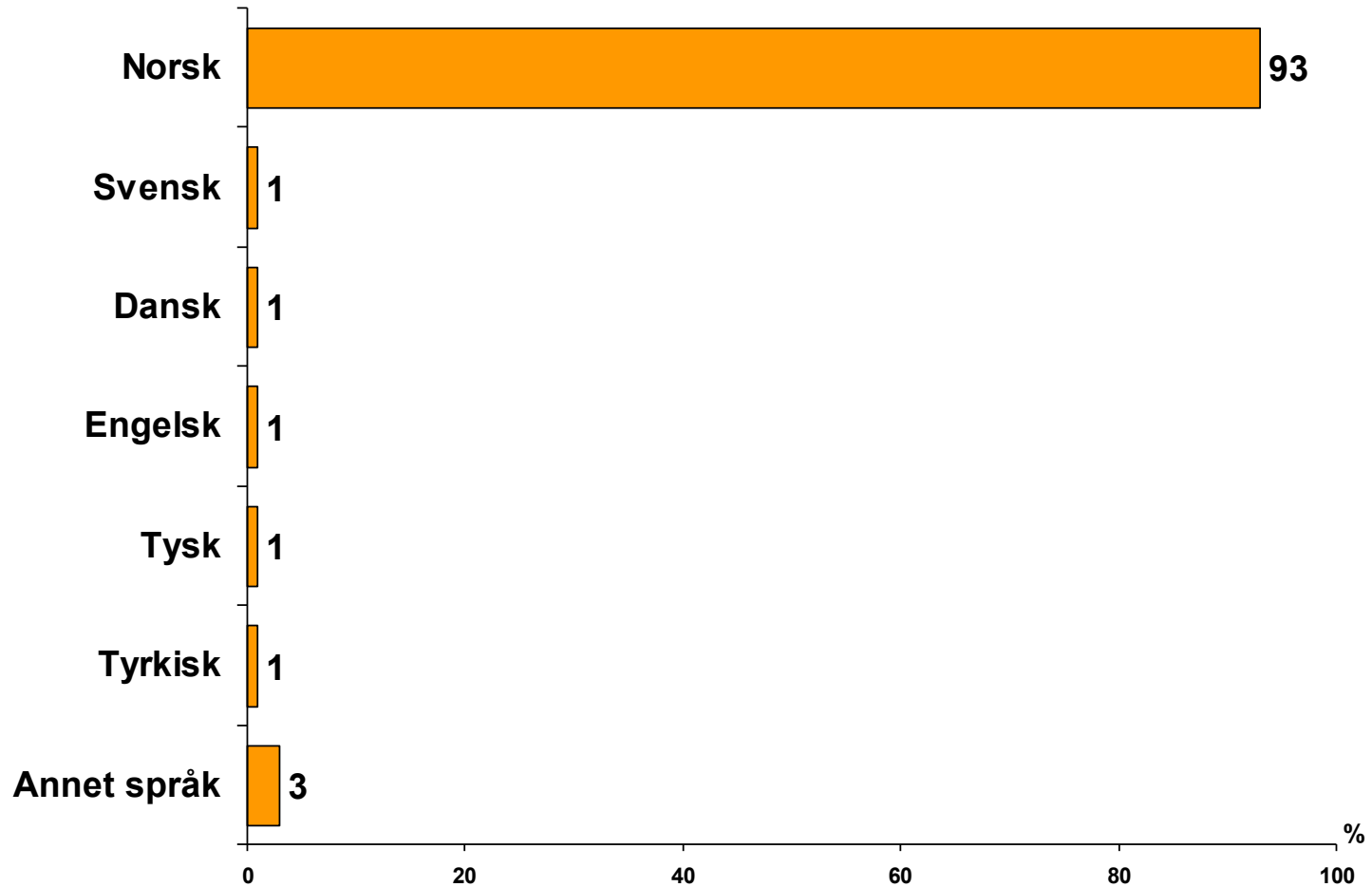
55% oppgir at den økonomiske situasjonen har blitt mye vanskeligere.

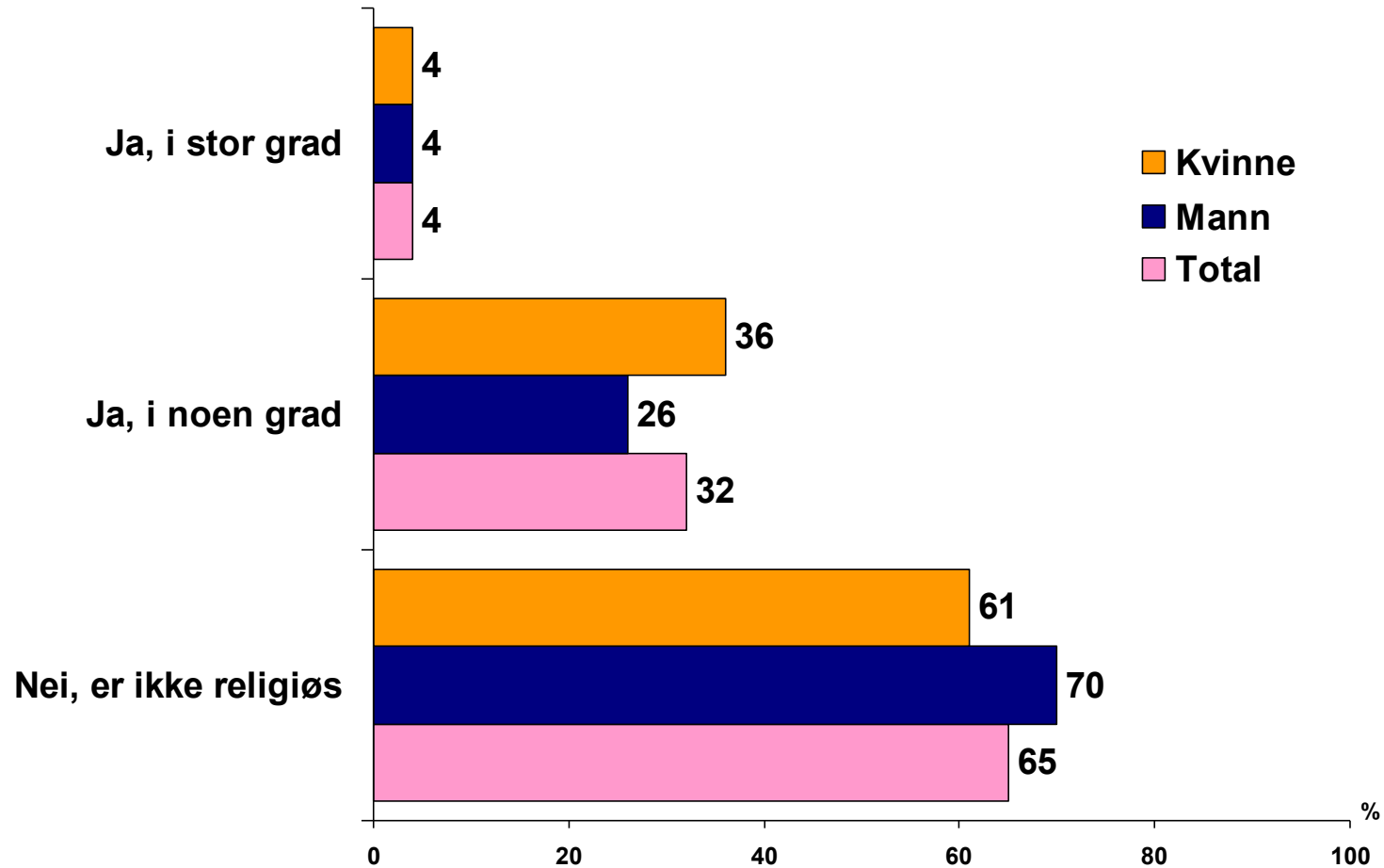
Eget morsmål.

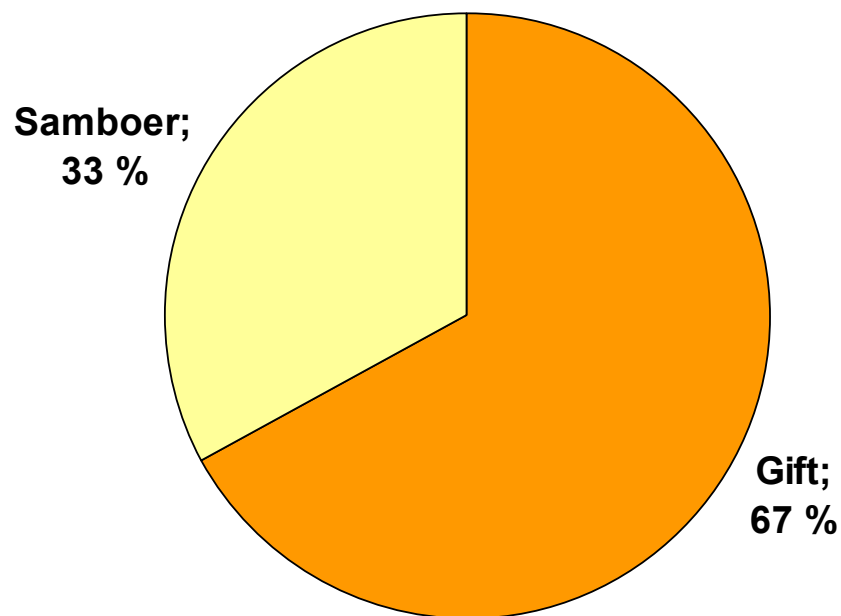
Ekspartners morsmål.

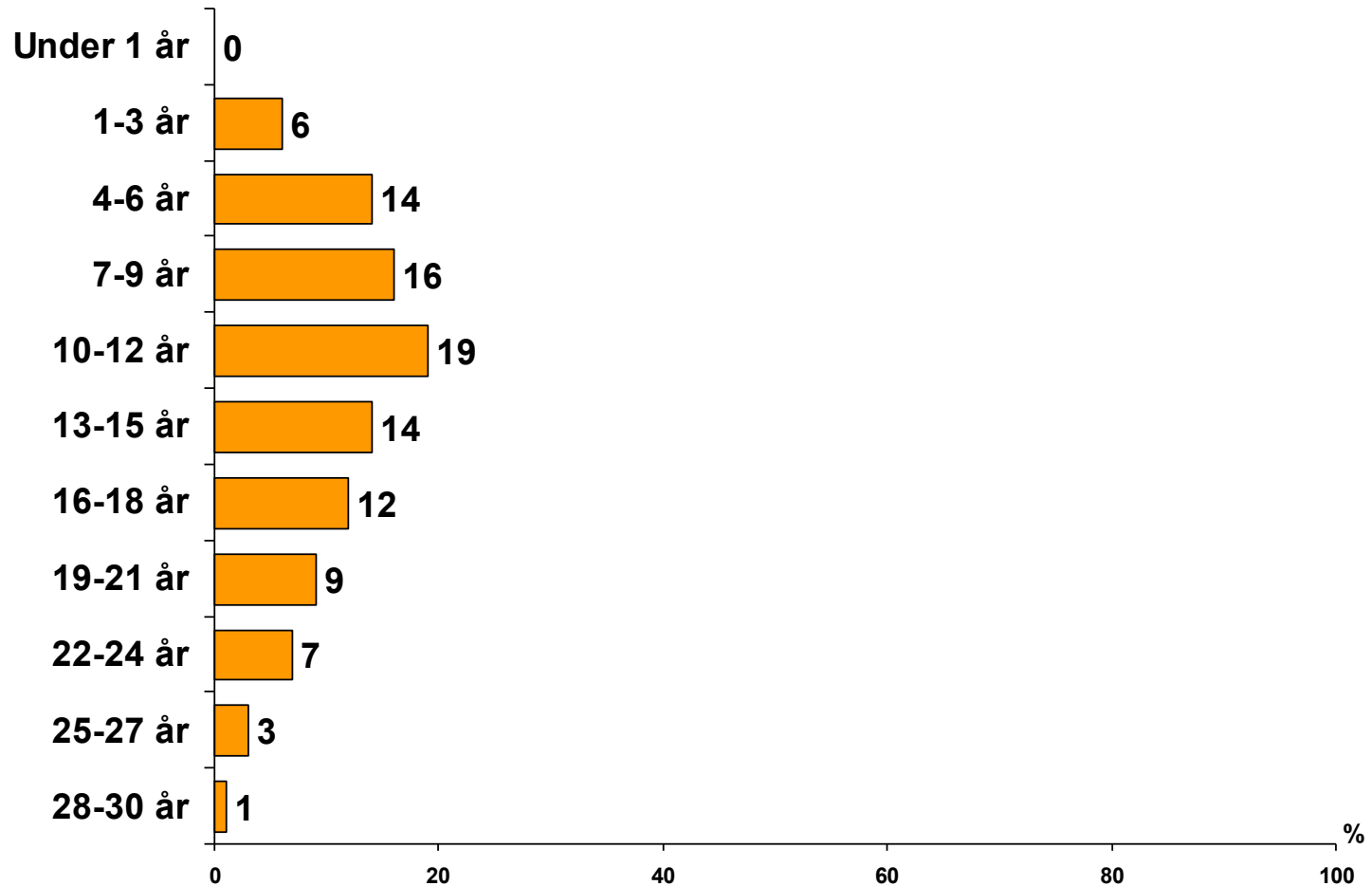
6 av 10 personer i utvalget definerer seg selv som ikke religiøse.

2 av 3 var gift på bruddtidspunktet.

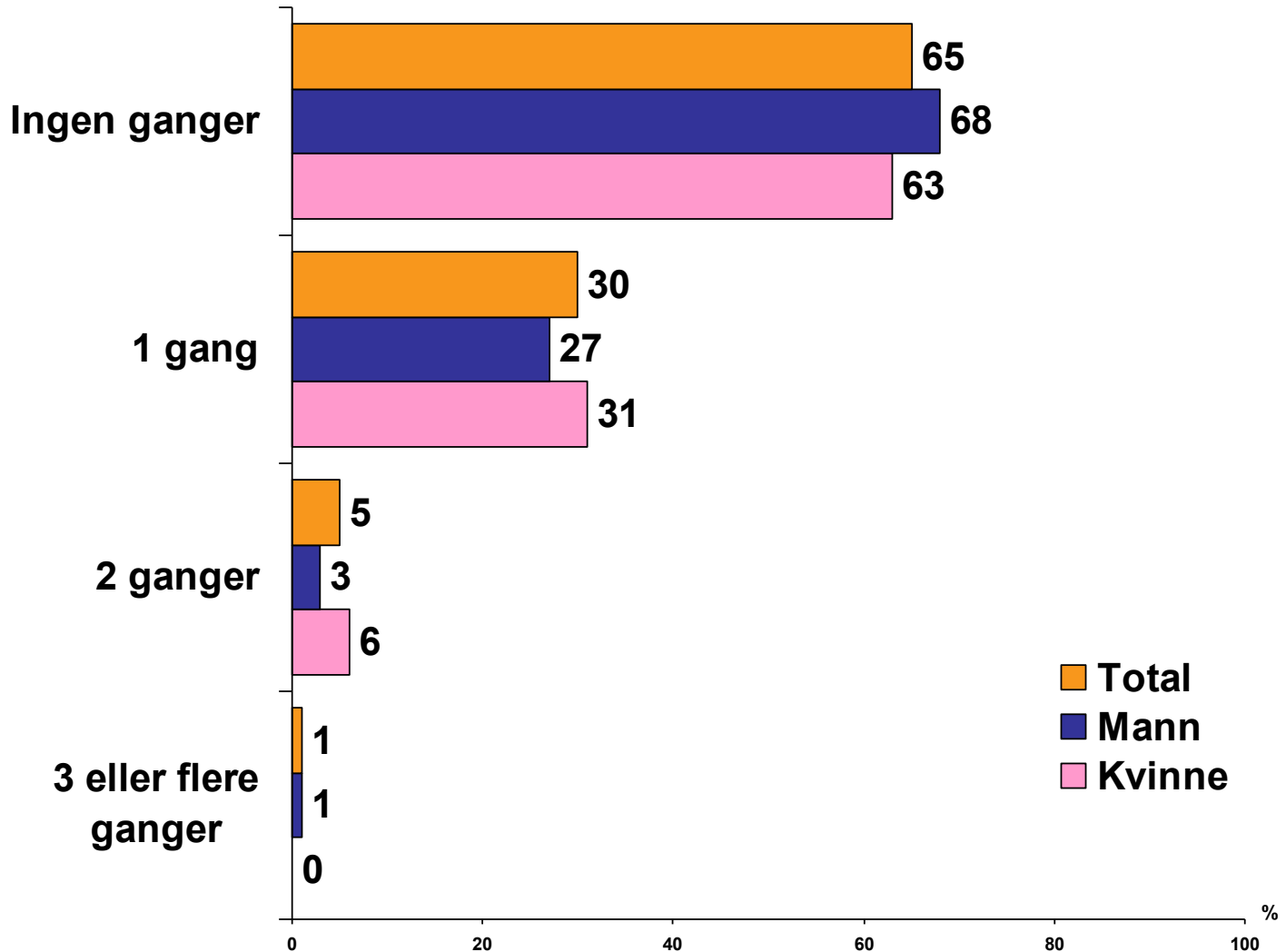

Gjennomsnittlig har man vært gift i ca 13 år før bruddet.

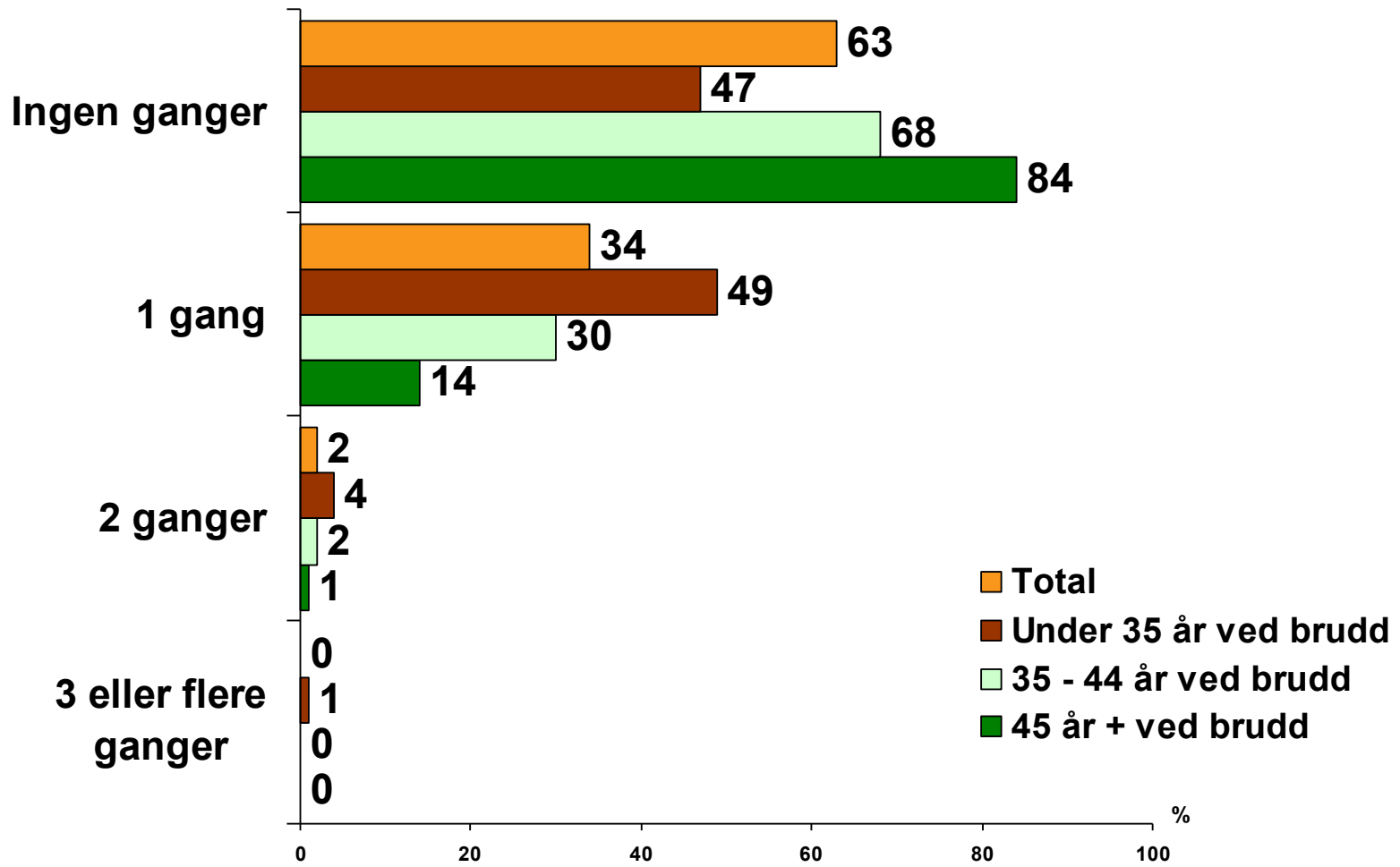

Spm.119. Hvor mange ganger har du vært gift eller samboende før du flyttet sammen med den du beskriver samlivsbruddet med i denne undersøkelsen?

65% har ikke vært gift eller samboende før de flyttet sammen med ekspartneren.

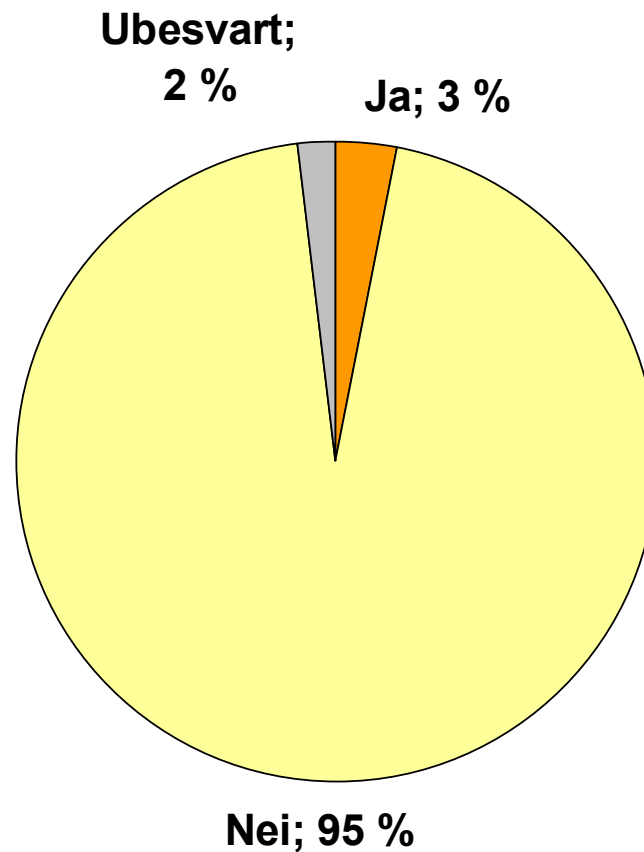
63% har ikke vært gift eller samboende etter bruddet.

Spm.121. Bor du i dag med den partneren som du opplevde samlivsbruddet med?

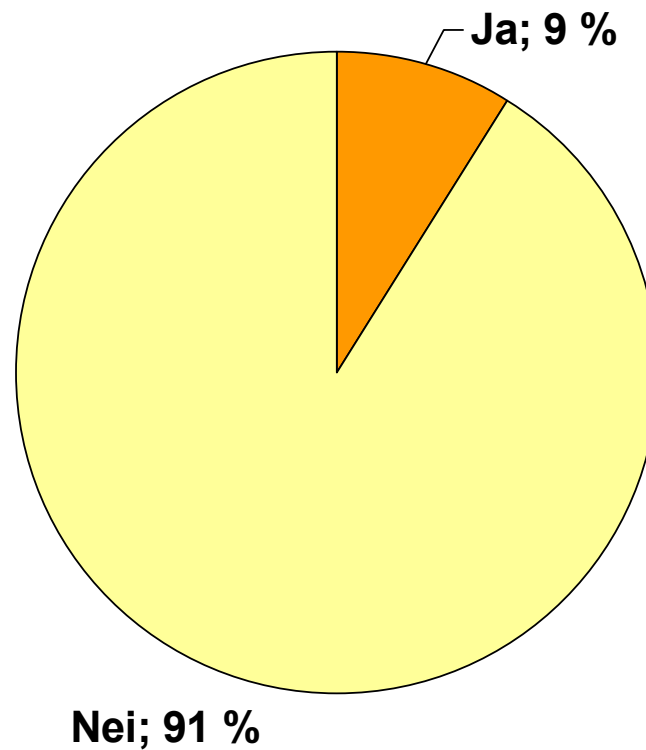
Filter: Ikke vært gift/ samboende etter samlivsbruddet (63%)

Kun 3% flytter tilbake med samme partneren.

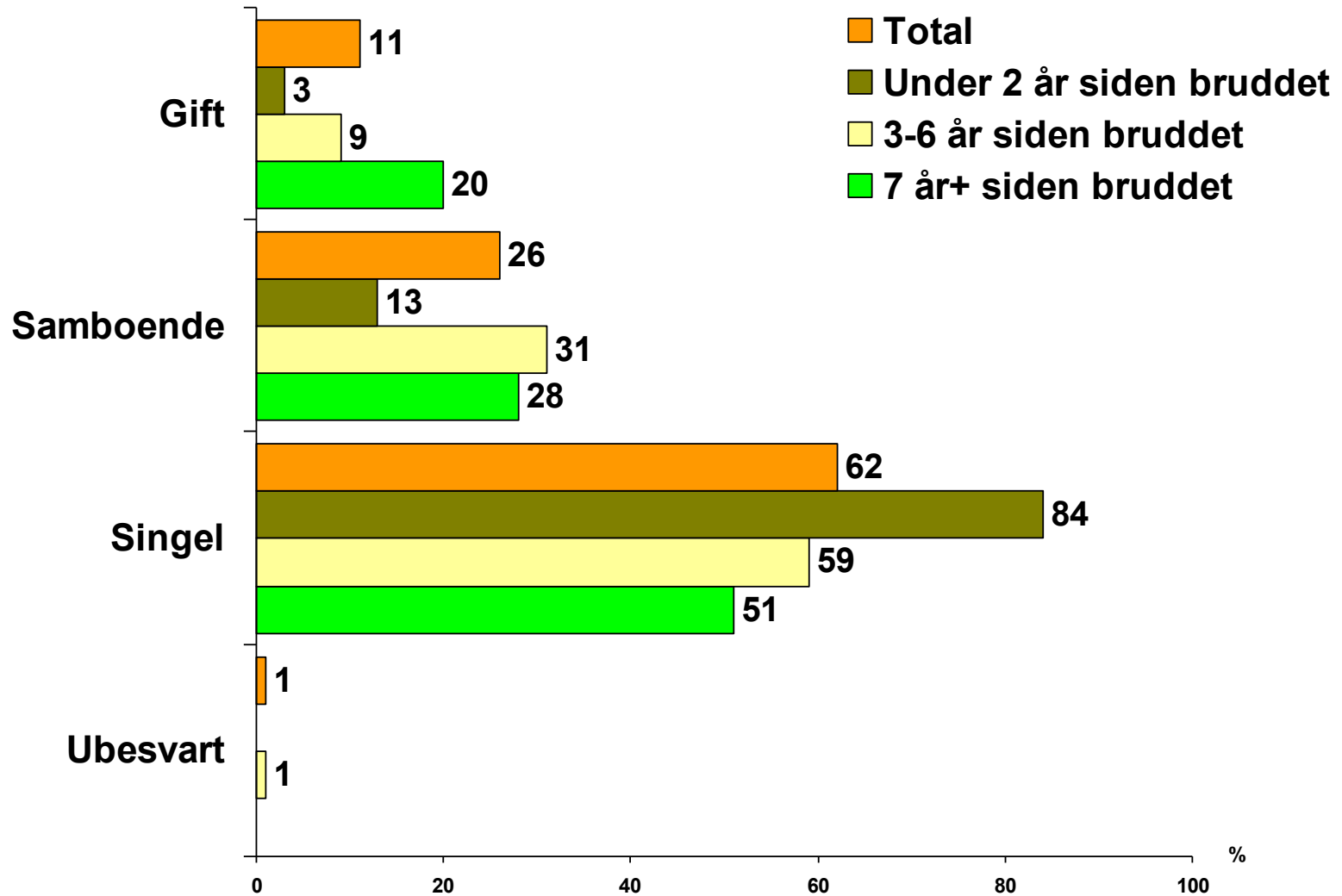

Spm.122. Har du selv fått nye barn etter samlivsbruddet?

1 av 10 får nye barn etter samlivbruddet.

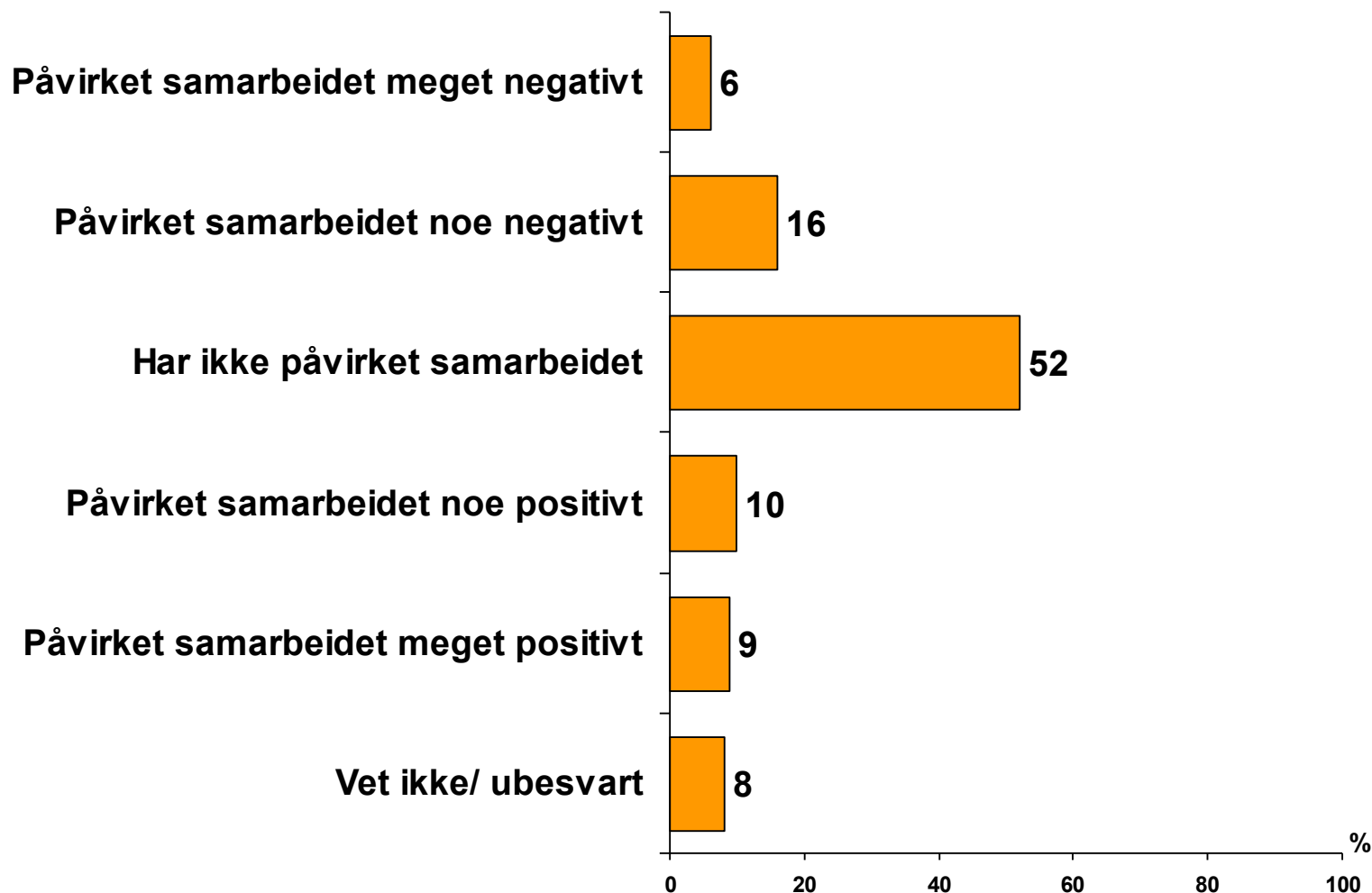
6 av 10 er single i dag. Ingen store forskjeller på kjønn.

Spm.124. Har det at du har fått ny partner påvirket samarbeidet med din ekspartner om barna?

Filter: Er gift/ samboende i dag (38%)

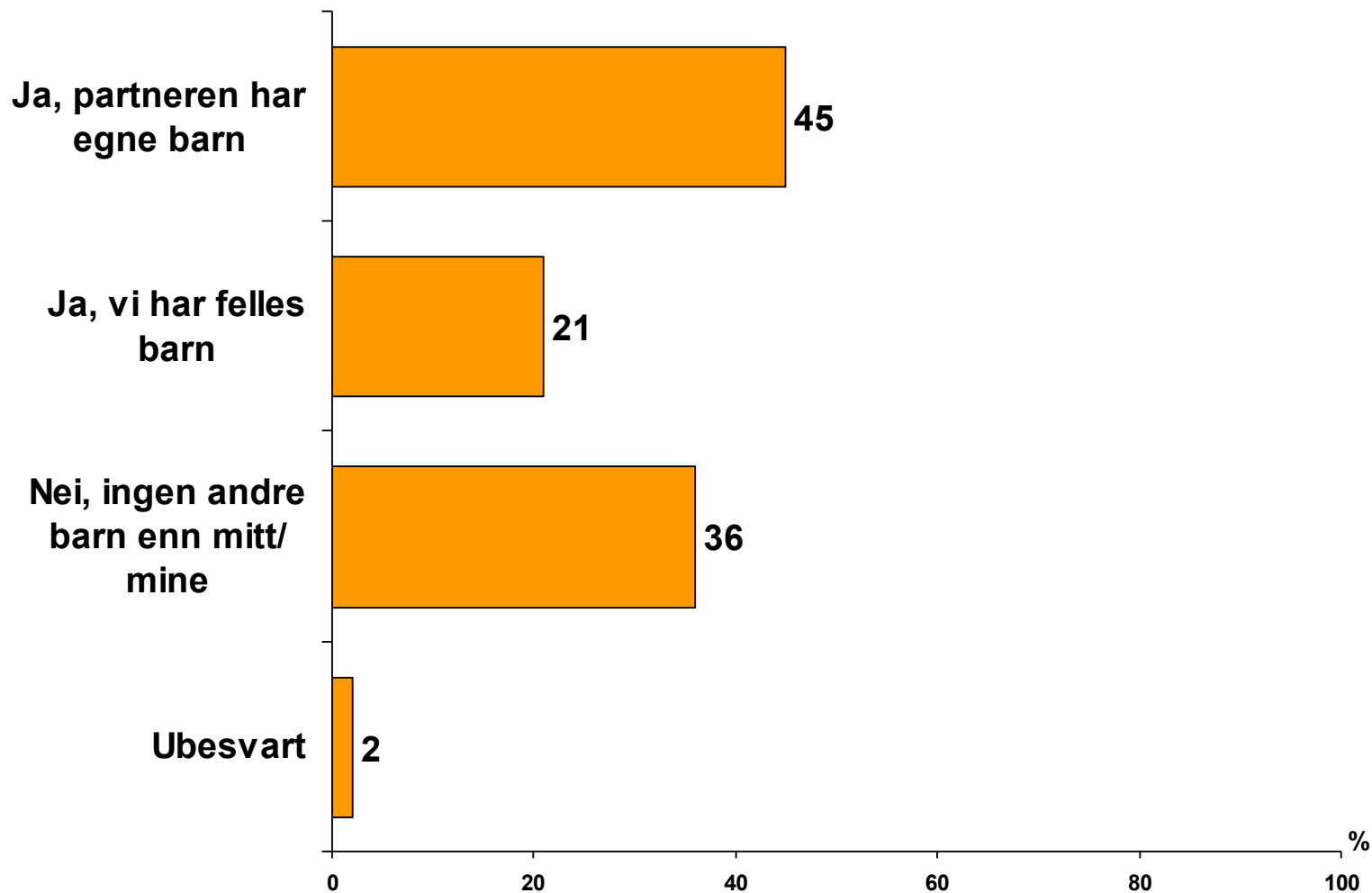
Over halvparten av de som har en ny partner i dag, mener at samarbeidet med ekspartneren er upåvirket.

Spm.125. Har din nye partner barn under 18 år eller har dere fått felles barn?

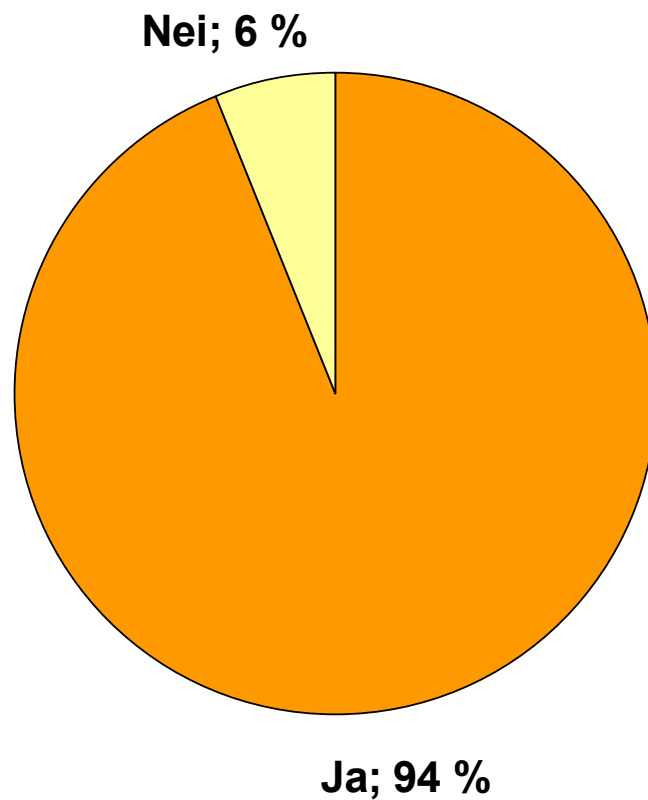
Filter: Er gift/ samboende i dag (38%)

45% har en partner som har egne barn.

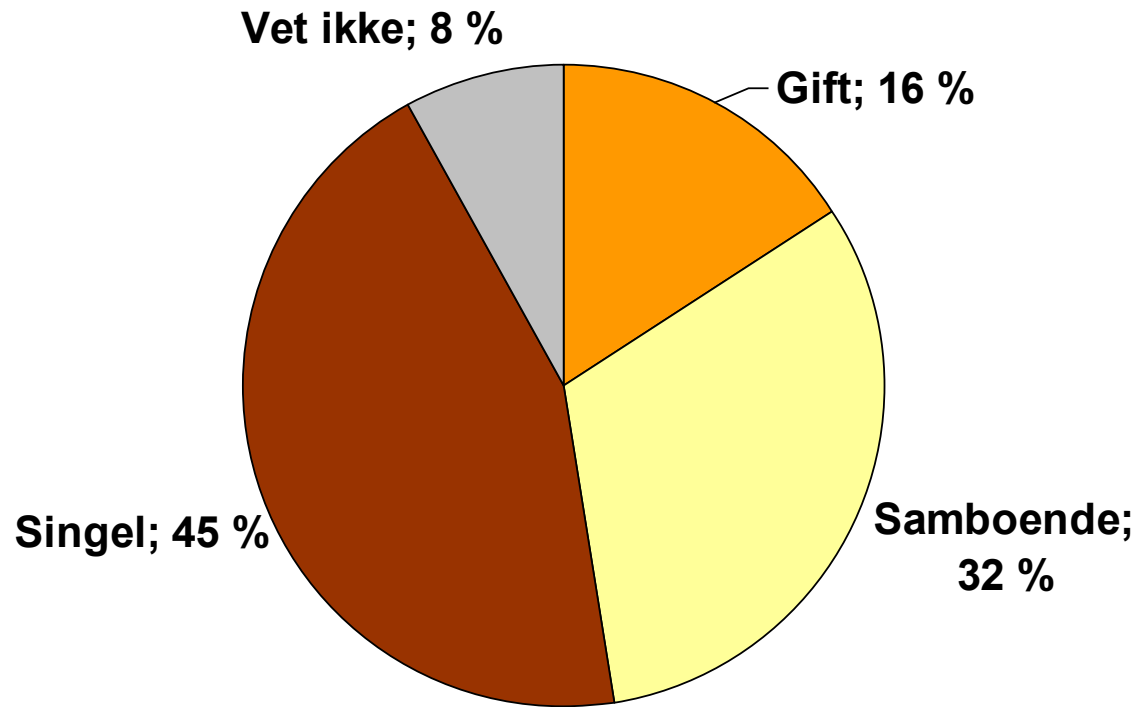

Spm.126. Har din nye partner jevnlig kontakt med sitt/ sine barnet/ barna fra tidligere forhold?

Filter: Ny partner har egne barn (17%)

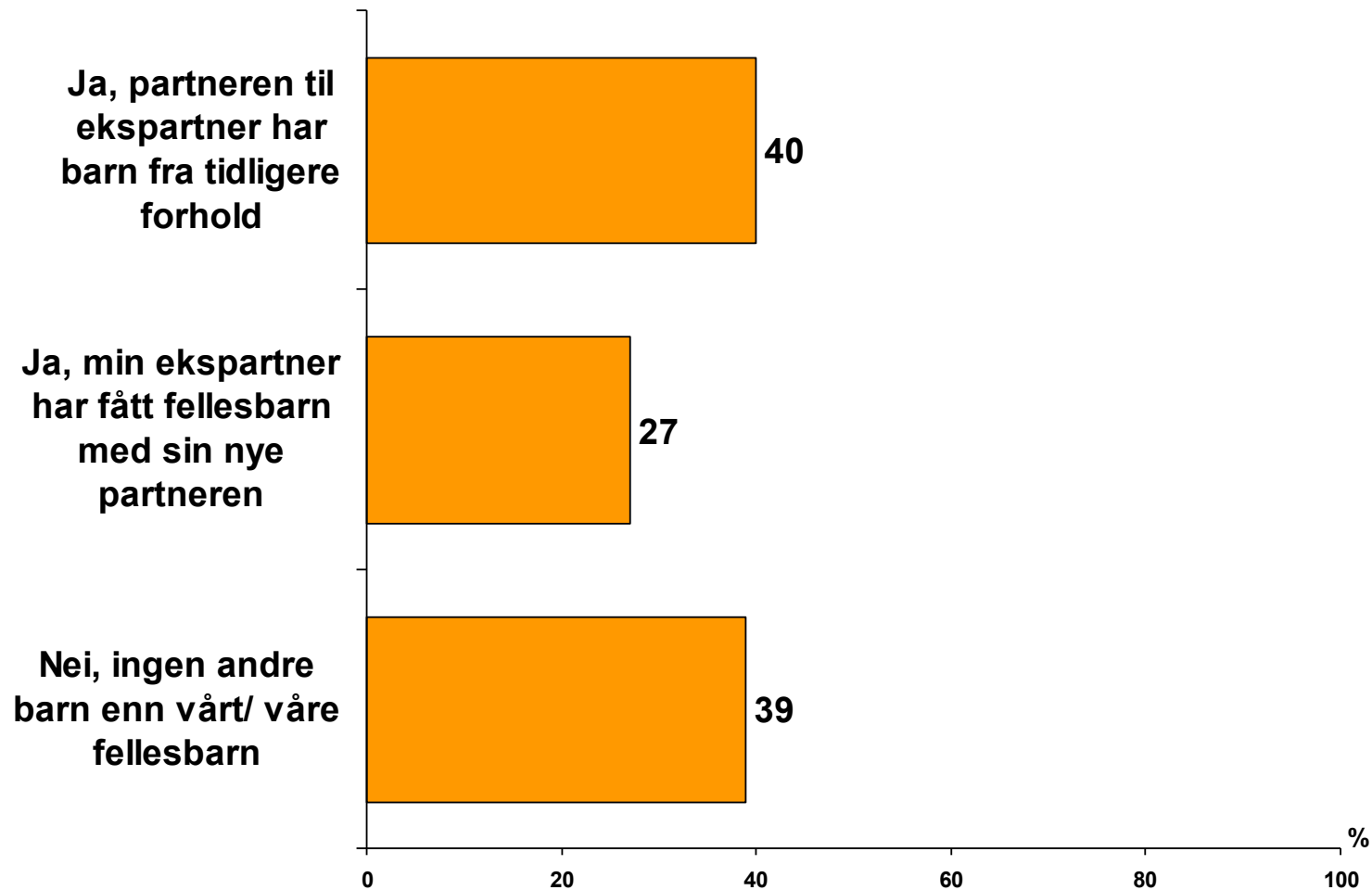

Spm.127. Er din ekspartner gift, samboende eller singel i dag?

Spm.128. Har din ekspartner fått felles barn med sin nye partner eller har den nye partneren barn fra tidligere forhold?

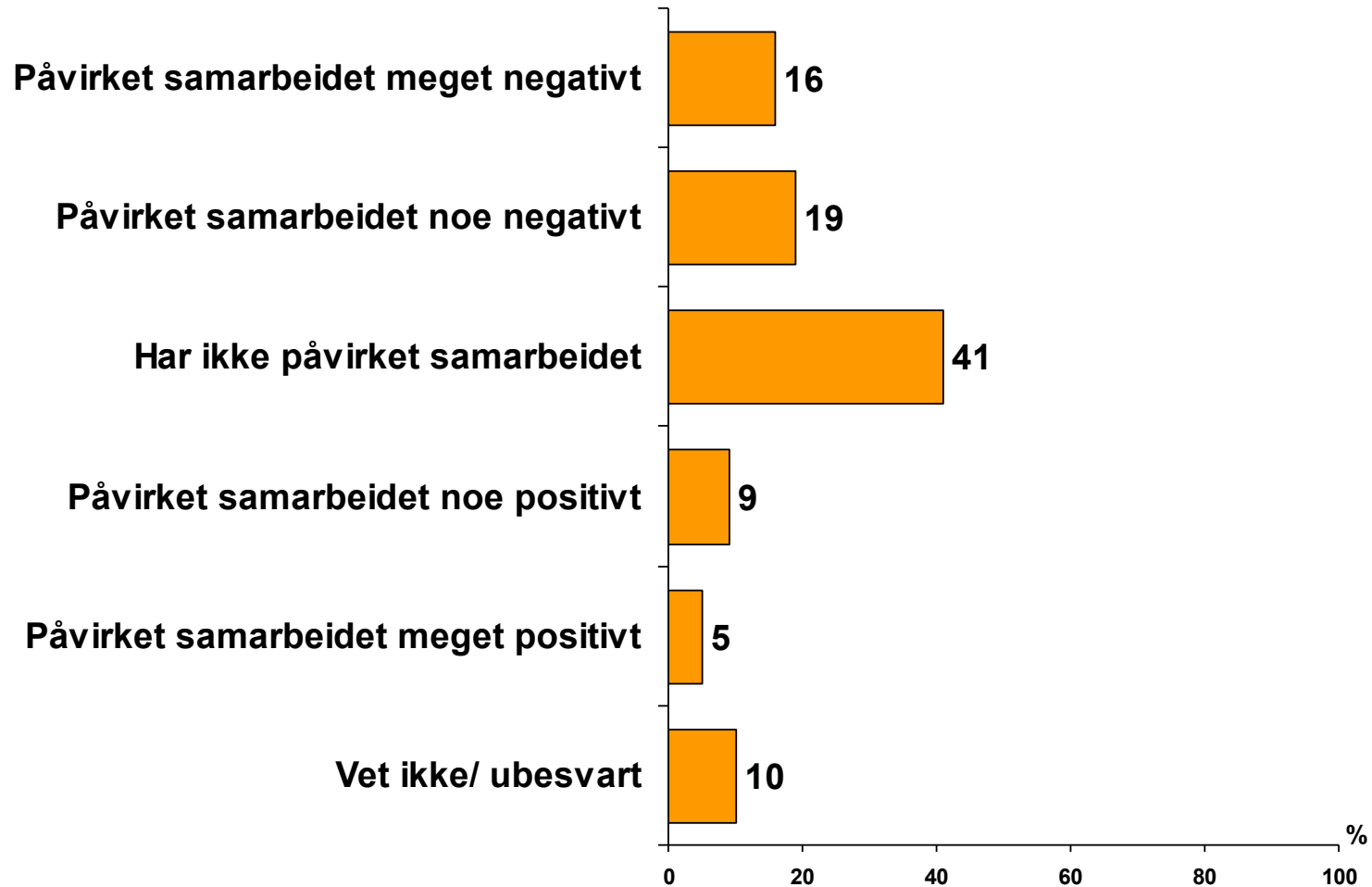
Filter: Ekspartner er gift/ samboende i dag (47%)

Spm.129. Har det at din ekspartner har fått ny partner påvirket samarbeidet om barna?

Filter: Ekspartner er gift/ samboende i dag (47%)

Flere mener at samarbeidet påvirkes negativt når ekspartneren får en ny partner, sammenlignet med det når de får en ny partner selv.

Spm.200. Metode

